

Talousarvio 2019

Taloussuunnitelma 2019 - 2021

Investointisuunnitelma 2019 - 2023

Hyvinkään kaupunki
Kaupunginvaltuusto 10.12.2018

Sisälllys

Yleisperustelut	1
Strategian toteuttaminen – Hyvinkään Pelikirja	2
Hyvinkään kaupungin organisaatio	4
Hyvinkääläisen hyvinvointi	5
Talousarvio- ja strategiaprosessi	5
Toimintaympäristö	6
Väestö	6
Työllisyys	8
Rakentaminen	8
Yhdyskuntarakenteen ja rakennetun ympäristön kehitys	9
Taloudelliset lähtökohdat	10
Kansantalouden kehitysnäkymät	10
Kuntatalous	11
Kaupungin talous	12
Henkilöstö	14
Sitovuus ja täytäntöönpano-ohjeet	15
Valtuustotason sitovat tavoitteet	21
Käyttötalousosa	28
Kaupunginvaltuusto	30
Tarkastuslautakunta	30
Keskusvaalilautakunta	31
Kaupunginhallitus	31
Kaupungin johto	32
Demokratia ja johdon tuki	33
Sosiaali- ja terveystoimi	33
Omaisuuksien luovutustulot ja -menot	34
Konsernipalvelut ja hallinto	35
Sivistystoimi	40
Opetuslautakunta	42
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta	52
Tekninen ja ympäristö	55
Tekninen lautakunta	57
Ympäristölautakunta	64
Kohderahoitteisten tehtävien käyttötalous	67
Käyttötalous toimielimittäin, yhteenveto	70
Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto	71
Hyvinkään Vesi, kunnallinen liikelaitos	72
Tuloslaskelmaosa	76
Verotulot	
Valtionosuudet	
Investointiosa	83
Investointien perustelut	
Investointilaskelma 2019-2023	
Rahoitusosa	87
Hyvinkään kaupunkikonserni	90
Merkittävien tytäryhteisöjen tavoitteet	
Hyvinkään kaupunkikonsernin riskienhallinnan, sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan perusteet	95
Talouteen vaikuttavat valtuustoaloitteet	99
Liitteet	111
Sosiaali- ja terveystoimi	112
Sosiaali- ja terveystoimilautakunta	
Lautakuntiin nähden sitovat tavoitteet	128
Hyvinvointikertomuksen hyvinvointisuunnitelma 2019	144

Yleisperustelut

Kaupunkistrategia

Hyvinkään kaupungin toimintamalli ja organisaatio

Talousarvio- ja strategiaprosessi
Hyvinkään kaupungin organisaatio

Toimintaympäristö

Väestö
Työllisyys
Asuminen
Alueelliset kehittämishankkeet

Taloudelliset lähtökohdat

Kansantalouden kehitysnäkymät
Julkinen talous ja kuntatalous
Kaupungin talous

Henkilöstö

Sitovuus ja täytäntöönpano-ohjeet

Strategian toteuttaminen – Hyvinkään Pelikirja

Tässä pelikarttamme, yhteiset tavoitteemme ja tapamme toimia vuosille 2017-2027:

Kaupunkistrategia on valtuuston hyväksymä asiakirja ja keskeinen johtamisen ja toiminnan ohjauksen väline. Hyvinkäällä kaupunkistrategia on nimetty Hyvinkään Pelikirjaksi, ja se hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2016.

Hyvinkäällä on päätetty panostaa pitkäjänteisesti kaupungin houkuttelevuuden lisäämiseen, yritysten kanssa tehtävään yhteistyöhön sekä yhteisöllisyyden ja Hyvinkää-hengen kehittämiseen (Minä, me ja Hyvinkää). Pelikirja tähtää Hyvinkään tunnettuuden lisääntymiseen, kaupungin kasvamiseen ja kotikaupunkiylpeiden vahvistamiseen.

Koko kaupunkiorganisaation osalta talousarvotavoitteiden suunnittelu pohjautuu Pelikirjaan. Pelikirjan toimeenpano tapahtuu valittujen kärkihankkeiden, lakisääteisten perustehtävien ja muun kaupungin palvelutuotannon sekä päätöksenteon avulla.

Kärkihankkeita on valittu seitsemän ja kunkin hankkeen keskeiset päämäärät on määritelty Pelikirjassa tarkemmin:

- Hangonsilta
- Hyvinkään Sveitsi
- Kehittyvä kaupunkikeskusta
- Aktiivinen tapahtumakaupunki
- Omaleimainen kulttuuri- ja liikuntakaupunki
- Kaupunki ja monimuotoiset kylät
- Osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi.

Lakisääteisten perustehtävien osalta keskeisin muutos aiempiin vuosiin nähden koskee sosiaali- ja terveyspalveluja. Pelikirjassa on arvioitu, että sote-palvelut tulevat poistumaan kuntien järjestämisvastuulta. Muutos liittyy valtakunnalliseen sote- ja maakuntauudistukseen, mutta Hyvinkään osalta myös alueelliseen Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän perustamiseen. Eri toimijoiden yhteistyön sujuvuuteen kiinnitetään Pelikirjassa erityistä huomiota. Yhteistyön toimivuus on jatkossa tärkeätä, jotta kuntalaisten hyvinvoinnin turvaamisessa ja edistämässä onnistutaan rakennemuutoksen aikana.

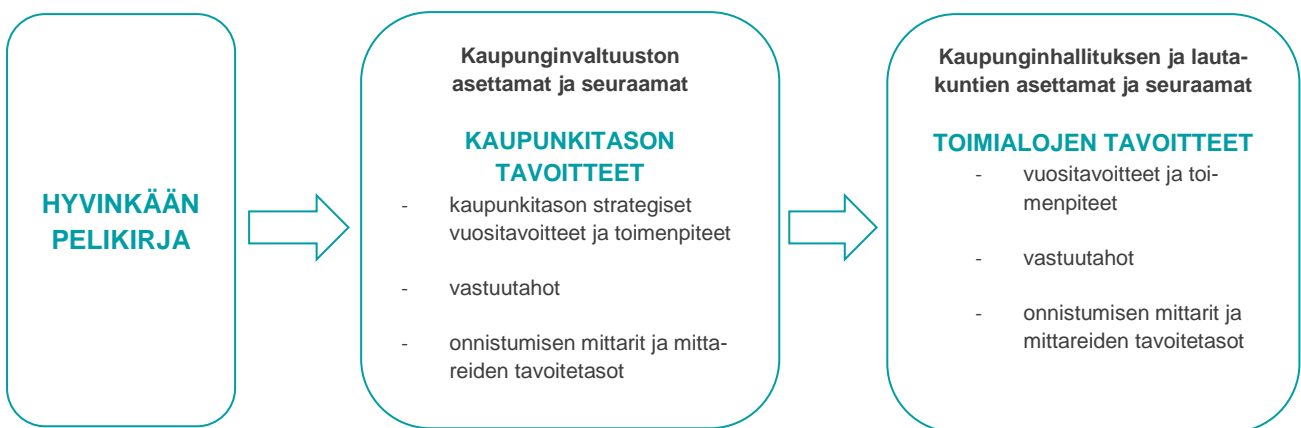
Valtakunnallisen maakuntauudistuksen arvioidaan vaikuttavan sote-palvelujen lisäksi myös työ- ja elinkeinoasioiden hoitamiseen, ympäristöterveydenhuoltoon sekä aluesuunnitteluun. Vaikutusten laajuus ja sisältö tarkentuvat lainsäädäntömuutosten myötä.

Strategisten kärkien, kärkihankkeiden ja laadukkaasti hoidettujen perustehtävien toteuttamista tukevat Pelikirjan kuusi tuki-
kipilaria: demokratia ja osallisuus, talous, henkilöstö, turvallisuus, kestävä kehitys ja sähköiset palvelut. Yhteinen arvopohja
/ yhteiset toimintaperiaatteet on puolestaan Pelikirjassa nimetty Hyvinkään pelitavaksi. Pelitavan mukaisesti

- Toimimme asiakkaidemme parhaaksi
- Teemme työtämme sata lasissa; tehokkaasti, innokkaasti ja sitoutuneesti
- Kokeilemme ja uudistumme ja
- Pelaamme yhdessä reilua peliä siten, että meidän kanssamme on mukava tehdä yhteistyötä.

Pelikirjassa määritellään strategiakauden keskeiset päämäärät ja lähivuosien kehittämisen painopistealueet. Linjauksia
täsmennetään ohjelmien ja kehittämissuunnitelmien sekä talousarvioon kirjattavien tavoitteiden avulla. Talousarviotavoit-
teiden laatiminen on keskeisin väline Pelikirjan toimeenpanon varmistamiseksi sekä toiminnan kehittämiseen liittyvien
muutosten ja korjausliikkeiden toteuttamiseksi.

Kaupunginvaltuusto asettaa ja seuraa strategisten / keskeisimpien kaupunkitasoisten tavoitteiden toteutumista. Talousar-
vioon kytkeytyvien tavoitteiden konkretisoiminen ja pilkkominen pienempiin osiin tapahtuu kaupunginhallituksen ja lauta-
kuntatason tavoitteiden avulla:

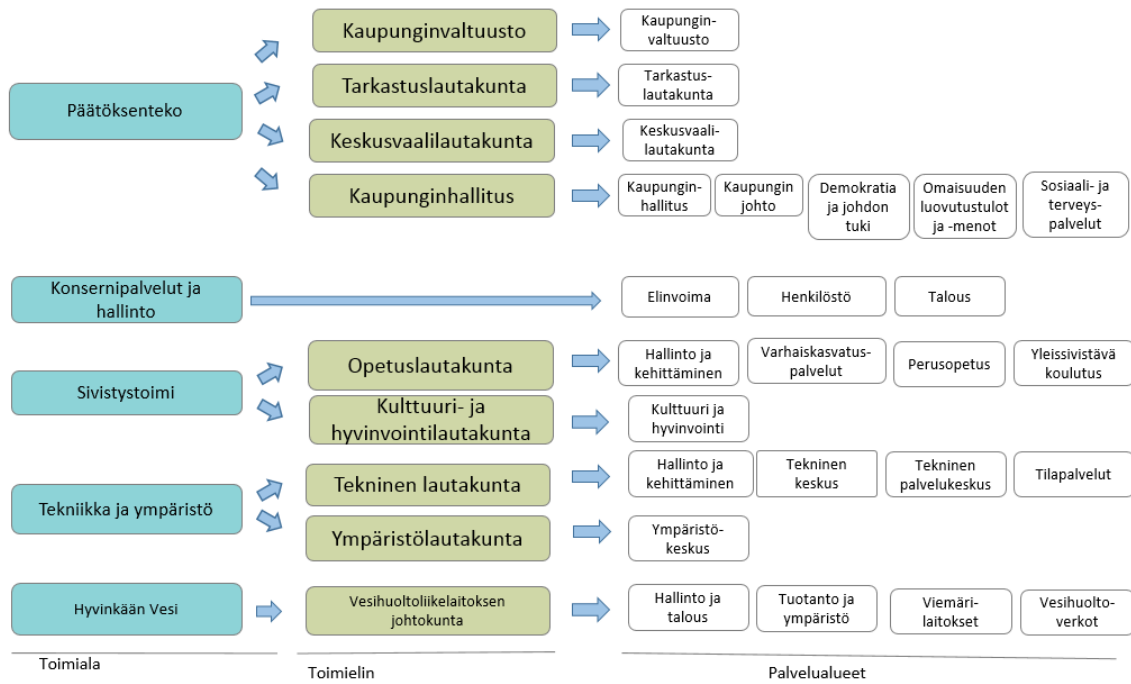

Yleisperustelut

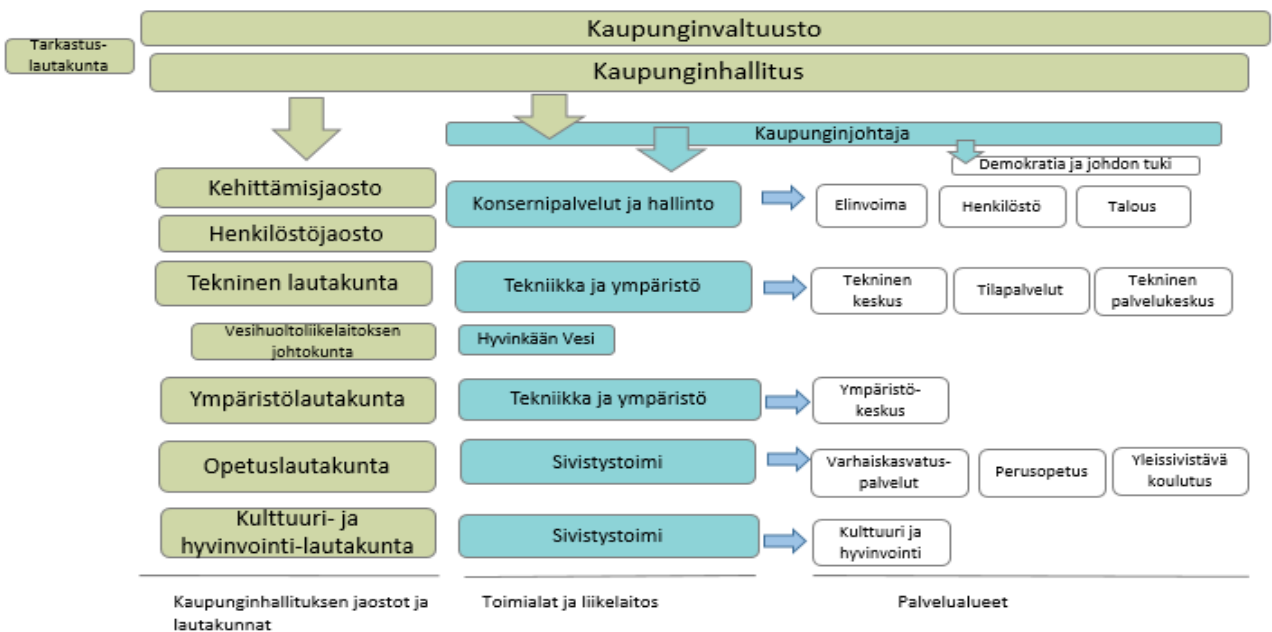
Hyvinkään kaupungin organisaatio

Kaupungin organisaatiota muutetaan, sillä sosiaali- ja terveyspalveluiden tuotanto siirtyy Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymälle. Koska hallintosääntöuudistus on aikataulutettu loppuvuoteen, talousarvio on jouduttu laatimaan joiltakin osin nykyisen hallintosäännön vastaiseen talousarviorakenteeseen. Talousarvioesityksen ei ole tarkoitus ottaa kantaa tulevaan organisaatorakenteeseen. Kaupungille jäävien toimintojen määrärahat seuraavat aikanaan hallintosääntöpäätöksen sisältöä. Alla on esitetty kuvat hallinnollisesta organisaatiosta ja taloushierarkiasta niin kuin ne on huomioitu talousarvion laadinnassa.

Talousarvion hierarkia 2019

Hyvinkään kaupungin hallinnollinen organisaatio

Hyvinkääläisen hyvinvointi

Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Tämä Kuntalain 1 §:n kohta merkitsee sitä, että kaikki Hyvinkään kaupungin organisaatioissa tehtävä työ lopulta edistää kaupunkilaisen hyvinvointia, riippumatta siitä, millä toimialalla työtä tehdään. Samoin hyvinkääläisen hyvinvointia edistetään myös niissä toiminnoissa, joissa Hyvinkään kaupunki toimii järjestäjänä. Tällöin tuottaja on jokin muu taho kuin kaupunki itse ja kaupunki asettaa hyvinvointitavoitteita ja seuraa niiden toteutumista muun muassa jäsenenä (kuntayhtymät), omistajana (osakeyhtiöt) tai ostajana. Itse tuotetuille ja muiden tuottamille hyvinvointipalveluille on usein yhteistä se, että niiden rahoituksesta vastaa viime kädessä kaupunki eli hyvinkääläiset veronmaksajat.

Hyvinkään kaupungin hyvinvointitavoitteet eivät ole muuttuneet, mutta järjestämistapa muuttuu, kun sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen ja tuottaminen on Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän vastuulla 1.1.2019 alkaen. Kaupungin hyvinvointisuunnittelun ja -johtamisen vuoksi kaupungin tulee näin ollen jatkossa kerätä yhteen kaupunkiorganisaation sisäiset hyvinvointitoimijat ja muut hyvinvointia tuottavat organisaatiot, jotta kaupunkilaisen hyvinvoinnin edistäminen tehostuu. Kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä on varauduttu siihen, että operatiivinen hyvinvointityön koordinaatio kaupungin sisäisten toimijoiden kesken sekä kaupungin ja kaupungin ulkopuolisten toimijoiden kesken tapahtuu kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan alaisuudessa. Vastuutahoista omistajaohjaukseen, edunvalvontaan ja äänivallan käyttämiseen liittyen päätetään tapauskohtaisesti erikseen hallintosäännön mukaisesti kuten tähänkin asti. Sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta määrärahat ovat talousarvioesityksessä kaupunginhallituksen alaisuudessa.

Vastuutahoista omistajaohjaukseen, edunvalvontaan ja äänivallan käyttämiseen liittyen päätetään tapauskohtaisesti erikseen

Talousarvio- ja strategiaprosessi

Kaupungin talousarvion laadintaa on ohjannut Hyvinkään Pelikirja eli kaupunkistrategia. Tämä näkyy konkreettisesti toiminnallisissa tavoitteissa – ennen kaikkea tavoitteiden sisällöissä ja niiden laadintaprosessissa, mutta hieman myös niiden esittämistavassa. Myös määrärahakohdennuksia on tehty Pelikirjan hengessä. Kaupunkistrategian lisäksi talousarvion laadinnassa on huomioitu terveydenhuoltolain mukaisesti hyvinvointikertomus sekä lastensuojelulain mukaisesti lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma.

Kaupunginhallitus on päättänyt kokouksessaan 11.6.2018 talousarvion ja taloussuunnitelman lähtökohdista. Lähtökohtien määrittely ja asetanta perustuu paitsi edellä mainittuihin Pelikirjaan ja muihin suunnitelmiin, myös toimintaympäristöanalyysiin ja arvioon kaupungin ja sen tulo- ja rahoituksen kehityksestä.

Lautakunnat ovat antaneet talousarvioesityksensä syyskuussa. Kaupunginhallitus käsittelee kaupunginjohtajan talousarvioesitystä 22.10. ja 29.10. Kaupunginhallitus tekee 29.10. kaupunginvaltuustolle oman esityksensä vuoden 2019 talousarvioksi ja vuosien 2020-2021 taloussuunnitelmaksi.

Kaupunginvaltuusto käsittelee talousarviota 12.11., jolloin valtuutetut esittävät mahdolliset muutosesityksensä talousarvioon ja päättää vuoden 2019 tuloperusteista eli tulo- ja kiinteistöveroprosenteista. Mikäli marraskuun kaupunginvaltuuston kokouksessa ei synny päätöstä talousarviosta, on kaupunginvaltuustolla mahdollisuus äänestää muutosesityksistä ja päättää talousarviosta kokouksessaan 10.12.

Lautakunnat ja viranhaltijat tekevät valtuuston talousarviopäätöstä tarkentavat käyttösuunnitelmapäätökset tammi-helmikuun aikana. Tällöin kaupunginhallitus ja lautakunnat tarkentavat valtuuston talousarviopäätöstä niiltä osin kuin kyseessä ei ole valtuustoon nähden sitova erä.

Talousarvioesitystä käsitellään yhteistyötoimikunnassa 23.10. Talousarvion laadintaa ja perusteita on ohjannut kaupunginhallituksen kehittämisjaosto. Kehittämisjaosto on kutsunut syys- ja lokakuussa myös valtuuston yhteistyöryhmän koolle osallistumaan talousarvion laadintaan. Talousarvion sisältöä on esitelty valtuutetuille valtuustoseminaarissa 11.10.2018.

Toimintaympäristö

Väestönkasvu

Väestönkasvu on yksi keskeisimmistä kunnan vetovoiman mittareista ja se vaikuttaa suoraan mm. kunnan verotuloihin. Hyvinkää on perinteinen kasvukunta, sillä kaupungin väestömäärä on kasvanut joka vuosi viimeisen 36 vuoden aikana. Keskimääräinen kasvutahdi on 2000-luvulla ollut 0,6 % vuodessa. Vuonna 2017 väestönkasvu oli +0,3 %. Kaupungissa oli vuoden lopussa 46 739 asukasta.

Viime vuosien merkittävät väestönmuutosilmiöt koko Suomessa ovat olleet turvapaikanhakijoiden lisääntyminen ja syntyvyyden vähentyminen. Vuonna 2017 syntyvyys oli edelleen matalalla tasolla. Vuoden 2017 väestönkasvu suurin osa tuli maahanmuutosta.

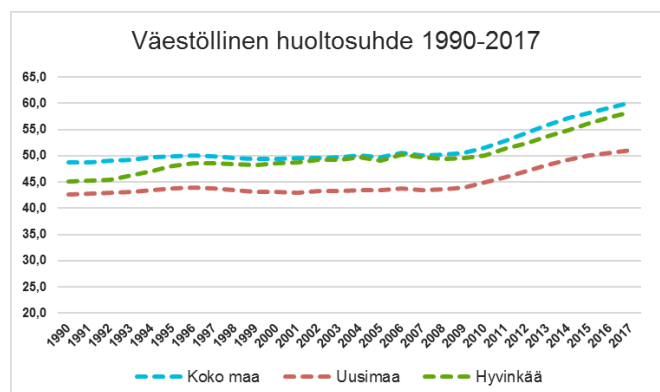
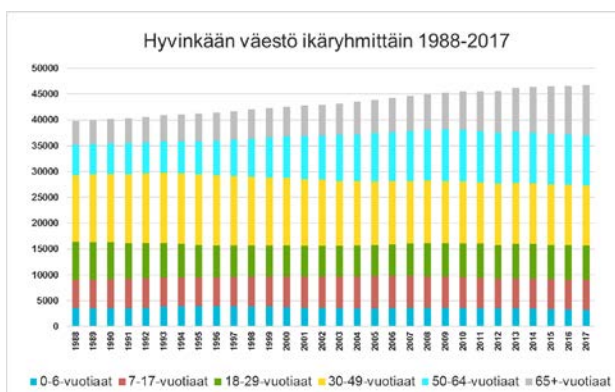
Useisiin lähikuntiin nähden Hyvinkään väestönkasvu on riippuvaisempi muuttovoitosta, sillä luonnollinen väestönlisäys on kaupungissa suhteellisen vähäistä. 2000-luvulla Hyvinkää on parhaimmillaan kerännyt muuttovoittoa muista Suomen kunnista lähes 450 asukkaan verran vuonna 2013. Vuoden 2013 jälkeen muuttovoitto on kuitenkin hidastunut merkittävästi, sillä kaupungin saama muuttovoitto muista kunnista oli vuosina 2015-2017 yhteensä vain +49 asukasta. Muuttovoittokeräytymän tilapäinen hidastuminen yhdistettynä poikkeuksellisen vähäiseen syntyvyyteen on aiheuttanut sen, että kaupungin väestömäärä on vuonna 2018 laskenut tammi-syyskuun aikana (-117 asukasta). Väestömäärän vähenemiseen vaikuttaa osaltaan myös valmistuneiden asuntojen vähäinen määrä kuluvana vuonna. Loppuvuodesta on odotettavissa valmistuvan suuri määrä asuntoja muun muassa Hangonsillan alueelle.

Muuttovoiton puuttuessa on korostunut viime aikojen heikko syntyvyys Hyvinkäällä. Syntyneiden määrä on laskenut kaupungissa selvästi. Kehitys on samansuuntainen koko maassa. Esimerkiksi vuosina 2006-2008 Hyvinkäälle syntyi vuosittain yli 500 lasta, mutta vuosina 2012 ja 2013 jäätin vain noin 450 syntyneeseen. Vuonna 2014 syntyvyys laski entisestään ja negatiivinen kehitys jatkui vuosina 2015-2017. Vuonna 2017 syntyneitä oli 410. Mikäli syntyneiden määrä pysyy matalana tulevaisuudessakin, tuo se suuria haasteita väestönkasvutavoitteiden saavuttamiseksi, sillä suurten ikäluokkien ikääntymässä tulee kuolleisuus lisääntymään tasaisesti lähitulevaisuudessa. Tämä tarkoittaa sitä, että kaupungin väestönkasvu on jatkossa entistä riippuvaisempaa muuttovoitosta. Muuttovoitto on tärkeää myös kaupungin väestörakenteen kannalta.

Väestörakenne

Väestön määrän lisäksi myös väestön rakenteella on merkittävä vaikutus talousarvion tuloihin ja menoihin. Esimerkiksi valtionosuuskriteereihin kuuluu monia väestörakenteen tunnuslukuja ja ei-työikäisten määrä vaikuttaa väistämättä verotulokertymään. Hyvinkään väestörakenne eroaa monin tavoin useista KUUMA-kunnista.

Yksi keskeinen ero muihin lähikuntiin nähden on, että Hyvinkään väestö on keskimäärin vanhempaa. Väestön ikärakenne on vanhentunut suurten ikäluokkien ikääntymässä. Hyvinkääläisten keski-ikä vuonna 1990 oli 36,6 vuotta, vuonna 2009 keski-ikä nousi 39,9 vuoteen ja vuonna 2017 keski-ikäksi muodostui 42,8 vuotta. Hyvinkään väestön keski-ikä on selvästi korkeampi kuin koko Uudenmaan väestöllä (40,4). Koko maan väestön keski-ikä oli 42,5.

Toinen väestön ikärakennetta kuvaava tunnusluku on väestöllinen huoltosuhde. Väestöllinen huoltosuhde Hyvinkäällä oli vuoden 2017 lopussa 58,3 eli Hyvinkäällä oli jokaista sataa 15–64-vuotiasta kohden n. 58 ei-työkäistä henkilöä. Koko maan väestöllinen huoltosuhde oli vuoden 2017 lopussa 60,1, kun taas Uudenmaan maakunnan alueella väestöllinen huoltosuhde oli 51,1. Hyvinkään huoltosuhdetta kasvattaa erityisesti iäkkäämmän väestön suuri määrä. Esimerkiksi yli 85-vuotiaiden osuus väestöstä on Hyvinkäällä suurempi kuin muissa Helsingin seudun kehyskunnissa.

Väestönkasvu lähitulevaisuudessa

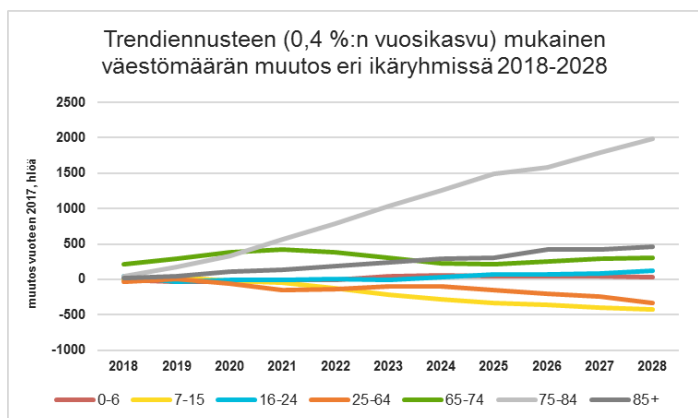
Väestönkasvun ennakointi on yksi osa talouden ja toiminnan suunnittelua. Talousarvion verotulokehityksen arvioinnissa on hyödynnetty väestönkasvun osalta trendiennustetta (noin 0,4 %:n vuosikasvu). Trendiennuste ennakoi väestönkasvua edellisvuosien kehityksen pohjalta.

Hyvinkään väkiluvun viimeaikaisen kehityksen pohjalta laskettu trendiennuste on esitetty ikäryhmittäin seuraavassa taulukossa ja kuvassa. Vuoden 2017 tilastotiedot ovat toteutuneita lukuja ja vuodesta 2018 eteenpäin luvut perustuvat keväällä 2017 laadittuun trendiennusteeseen. Trendiennuste on laadittu kaupungin väestö- ja asuntoennustemalli Vennin avulla. Suhteellisesti eniten väestö kasvaa lähivuosina 65-74-vuotiaiden ja yli 85-vuotiaiden osalta.

Väestö ikäryhmittäin	tot. 2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
0-6-vuotiaat	3 216	3 215	3 189	3 186	3 205	3 214	3 261
7-12-vuotiaat	3 223	3 226	3 191	3 151	3 071	3 009	2 940
13-15-vuotiaat	1 568	1 561	1 634	1 627	1 669	1 660	1 637
16-18-vuotiaat	1 588	1 577	1 559	1 589	1 575	1 648	1 641
19-24-vuotiaat	3 155	3 207	3 152	3 148	3 165	3 100	3 098
25-64-vuotiaat	24 242	24 216	24 255	24 181	24 092	24 103	24 145
65-74-vuotiaat	5 650	5 859	5 945	6 037	6 076	6 039	5 950
75-84-vuotiaat	2 906	2 951	3 080	3 233	3 475	3 696	3 941
Yli 85-vuotiaat	1 191	1 216	1 235	1 301	1 323	1 380	1 429
Väestö yht.	46 739	47 028	47 240	47 453	47 651	47 849	48 042

Pidemmillä aikavälillä väestörakenteen vanhenemisen vaikutus näkyy vielä korostetummin. Mikäli muuttovoitto ja syntyvyys eivät kasva viime vuosien tasosta, tulee työikäisten määrä jopa hieman laskemaan lähivuosina. Samaan aikaan yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa noin 2 700:lla vuoteen 2027 mennessä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että trendiennusteen mukainen väestönkasvu kasvattaa toteutuessaan kaupungin veropohjaa hyvin maltillisesti. Jatkossa yhä suurempi osa kunnallisverotuotoista kertyy eläkkeistä.

Ikärakenteen muutos vaikuttaa väistämättä myös kuntien menoihin, sillä ikäsidonnaisten palvelujen järjestäminen kohdistuu, ainakin toistaiseksi, pääosin kuntien tuottamiin palveluihin. Väestön ikääntyminen on fakta, jonka tuomat haasteet ja mahdollisuudet on tärkeää huomioida Hyvinkäälläkin. Trendiennusteen mukaan 65-74-vuotiaan väestön määrä kasvaa noin 5 prosentilla (vuoden 2017 tasoon verrattuna) vuoteen 2023 mennessä. Samaan aikaan yli 75-vuotiaiden määrä Hyvinkäällä kasvaa noin 30 prosenttia. Tämä tarkoittaa sitä, että kaupungissa on ennusteen mukaan vuonna 2022 yli 1500 (16 %) yli 65-vuotiasta asukasta enemmän kuin vuonna 2017.

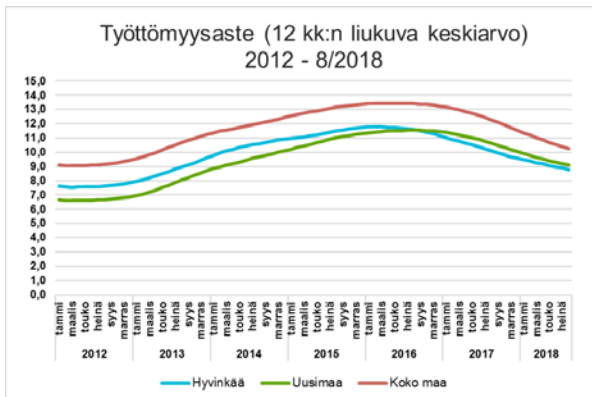

Viime vuosien alhainen syntyvyys näkyy jo nyt alle kouluikäisten (0-6-vuotiaat) määrän pienentymisenä. Trendiennusteen mukaan päiväkotikäisten määrä laskee lievästi lähivuodet, mutta kääntyy vuoden 2021 paikkeilla lievään nousuun. Kouluikäisten (7-15-vuotiaat) määrän ennakoidaan pysyttelevän muutaman vuoden nykyisellään, mutta lähitulevaisuudessa vuosina 2013-2017 syntyneet pienet ikäluokat vaikuttavat voimakkaasti myös kouluikäisten määrään. Vuoden 2017 viimeisenä päivän tietojen mukaan 0-3-vuotiaiden ikäluokkien koko oli keskimäärin 421 lasta, kun samaan aikaan 7-15-vuotiaiden ikäluokkien keskipakko oli 532 lasta.

Trendiennuste ennakoi Hyvinkäälle noin 0,4 prosentin vuosittaista väestönkasvua. Trendiennuste ei kuitenkaan huomioi tulevia kehitystoimia, kuten esimerkiksi Hangonsillan ja Metsäkaltevan alueiden tarjoamia kasvunäkymiä. Hyvinkään runsas asuntotonttitarjonta mahdollistaakin lähivuosina selvästi trendiennustetta suuremman väestönkasvun. Palveluverkko-suunnittelussa käytetään uuden väestösuunnitteen mukaista suunnitetta (keskivaihtoehdo), jonka mukaan väestömäärä kasvaa lähivuosina noin 0,6 %:n vuositahdilla.

Työllisyys

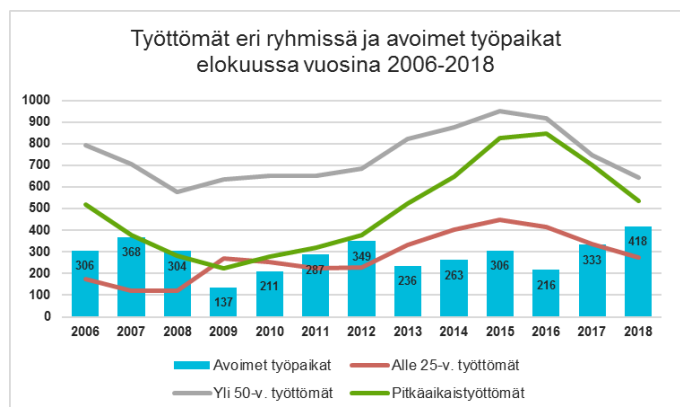
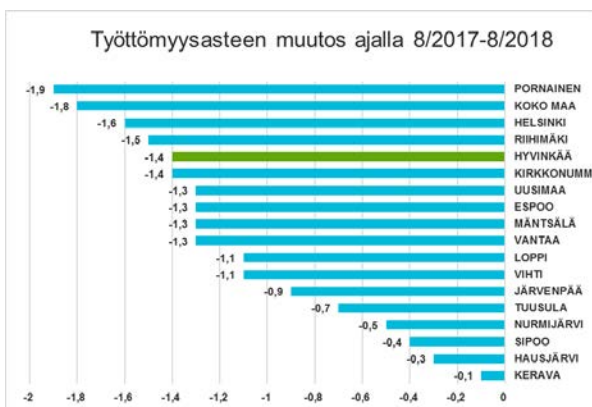
Työttömyys on keskeinen Hyvinkään toimintaympäristön haaste ja se tuo paineita kaupungin taloudelle. Työttömyystilanteessa on kuitenkin nähtävissä positiivinen kehitys, sillä vuosia jatkunut työttömyyden kasvu on kääntynyt laskuun Hyvinkäällä ja koko maassa. Hyvinkään työttömyysaste oli työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan elokuun 2018 lopussa 8,0 %, mikä tarkoittaa 1,4 prosenttiyksikön vähennystä vuodentakaiseen tilanteeseen. Käytännössä tämä tarkoittaa, että työttömiä työnhakijoita oli elokuussa 328 vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Hyvinkään työttömyysaste oli elokuussa 2018 KUUMA-kuntien kolmanneksi korkein. Pornaisten työttömyysaste (4,1 %) oli KUUMA-kuntien matalin. Koko Uudenmaan työttömyysaste oli 8,6 % ja koko maan oli 9,2 %.

Vaikka Hyvinkään työttömyystilanne on edelleen haastava, on kehitys viimeisen vuoden aikana ollut kaupungissa parempaa kuin monissa muissa seudun kunnissa. Hyvinkään työttömyysaste on elokuun 2017 tilanteeseen nähden pienentynyt selvästi (1,4 prosenttiyksikköä). Uudenmaan työttömyysaste on laskenut vuoden aikana 1,3 prosenttiyksikköä. Koko maan työttömyysaste on laskenut vuoden aikana 1,8 prosenttiyksikköä.

Myös Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan koko maan työttömyystilanteessa on tapahtunut positiivinen kehitys viimeisen vuoden aikana. Kesäkuun lopussa työttömyysaste on laskenut vuoden 2017 kesäkuuhun nähden 1,7 prosenttiyksikköä. Tilastokeskuksen ja työ- ja elinkeinoministeriön työttömyystiedot kerätään eri metodeilla, joten ne eivät ole keskenään vertailukelpoisia.

Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä oli elokuussa 2018 selvästi (-18 %) pienempi kuin elokuussa 2017. Hyvinkääläisistä työttömistä työnhakijoista 15 % (275 henkilöä) oli alle 25-vuotiaita 31.8.2018.

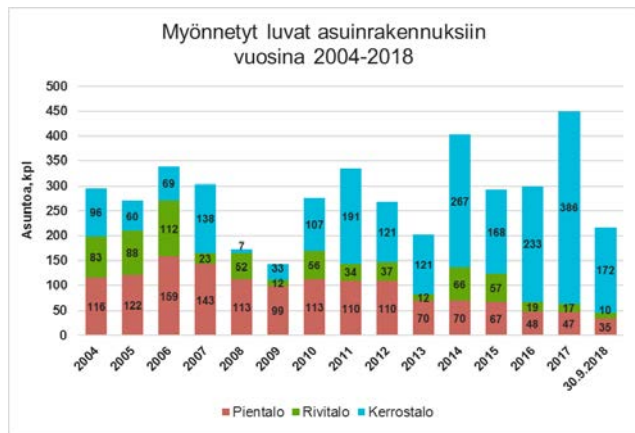
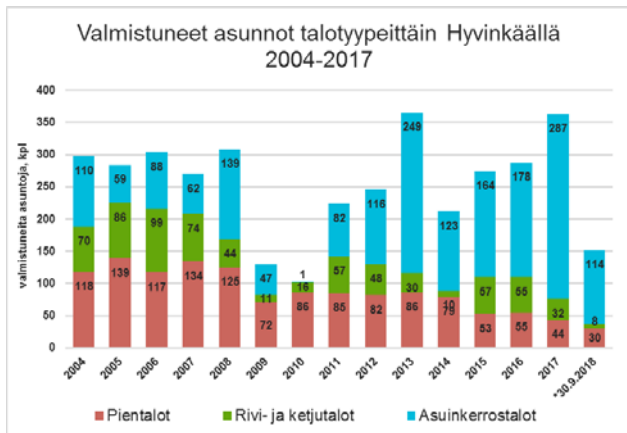
Talousnäkökulmasta erityisen ongelmallinen on pitkäaikaistyöttömyys. Tälläkin saralla on viimeisen vuoden aikana tapahtunut selvä käänne parempaan. Pitkäaikaistyöttömien määrä on pienentynyt 23 prosenttia viime vuoden elokuun tiedoista. Työllisyystilanteen positiivinen kehitys näkyy kaupungin maksamien työmarkkinatukimenojen määrissä. Kaupunki maksoi tammi-elokuun työmarkkinatuen kuntaosuutta lähes 2,1 milj. euroa. Menot ovat pienentyneet viime vuodesta 8,5 %.

Avoimia työpaikkoja on vuonna 2018 ollut tarjolla Hyvinkäällä selvästi enemmän kuin tammi-elokuussa vuosina 2013-2017. Keskimäärin Hyvinkäällä on vuonna 2018 ollut avoinna 505 työpaikkaa per kuukausi. Tammi-elokuussa 2017 työpaikkoja oli kuukausittain avoinna keskimäärin 290.

Rakentaminen

Asuntoja valmistui vuonna 2017 selvästi enemmän kuin vuonna 2016. Vuonna 2017 valmiiksi saatiin 364 asuntoa, joista 287 (79 %) oli kerrostaloasuntoja, pientaloja 44 (12 %) ja rivitaloja 32 (9%). Vuonna 2018 asuntorakentaminen on ollut kohtuullista. Uudisrakennuksiin on valmistunut asuntoja tammi-syyskuun aikana yhteensä 152 kappaletta, joista 114 on kerrostaloasuntoja. Erillisiä pientaloja valmistui 30 ja rivitaloasuntoja 8. Asuntoja on valmistunut tammi-syyskuussa 42 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin samana ajanjaksona.

Rakennuslupia myönnettiin vuonna 2017 yhteensä 450 uuteen asuntoon. Rakennusluvista 386 oli kerrostaloasuntoihin, 17 rivitaloasuntoihin ja 47 erillisiin pientaloihin. Rakennuslupien määrä nousi vuodesta 2016, jolloin myönnettiin lupa 300 uuteen asuntoon. Rakennuslupia myönnettiin vuoden 2018 tammi-syyskuussa yhteensä 217 uudisasuntoon. Lupia on myönnetty 104 kpl enemmän kuin vuotta aiemmin samalla ajanjaksolla.

Yhdyskuntarakenteen ja rakennetun ympäristön kehitys

Yhdyskuntarakenne ja rakennettu ympäristö luovat perustan kaupunkien elinvoimalle ja houkuttelevuudelle sekä sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäväälle kehitykselle.

Rakennettu ympäristö muodostaa pääosan Suomen kansallisvarallisuudesta. Yhdyskuntarakenne rakennuksineen, katuihin ja muine rakenteineen luo kuntalaisten arkielämälle ja yritysten toiminnalle puitteet, joiden suunnittelusta ja rakentamisesta merkittävä osa on kunnan vastuulla. Esimerkiksi uudet asuinalueet vaativat kaupungilta suuria investointeja ennen kuin uudet asukkaat pääsevät muuttamaan alueelle. Kaupunkiympäristön toimivuus, saavutettavuus ja elinympäristön laatu ovat myös vetovoimatekijöitä, jotka vaikuttavat muuttoliikkeeseen ja yritysten sijoittumispäätöksiin.

Hyvinkää on tiivis radanvarsikaupunki, joka tulevaisuudessa kasvaa rautatiehen tukeutuen etelään Metsäkaltevan - Palopuron suuntaan. Matkat keskustaaajamassa ovat lyhyitä ja siten helposti hoidettavissa eri kulkumuodoilla. Hyvinkää on myös kokoluokassaan hyvä joukkoliikennekaupunki. Maankäytön suunnittelulla huolehditaan siitä, että kaupallisille ja julkisille palveluille on riittävästi tilaa sekä ydinkeskustassa että asuntoalueiden alakeskuksissa.

Hyvinkää osallistuu Helsingin seudun 14 kunnan maankäytön yhteistyöhön ja on sitoutunut noudattamaan kuntien ja valtion välistä maankäytön, asumisen ja liikenteen aiesopimusta (MAL-sopimus), jonka tavoitteena on koko toiminnallisen kaupunkiseudun eheä yhdyskuntarakenne, yhteisvastuullinen asuntopolitiikka ja toimiva liikennejärjestelmä. Sopimuskaudella 2016-2019 Hyvinkäälle on sopimuksen mukaan tavoitteena rakentaa vuosittain noin 360 asuntoa ja kaavoittaa niitä varten noin 32 000 m² asuntokerrosalaa. Uuden sopimuksen laadinta on käynnissä, ja se on tarkoitus hyväksyä alkuvuonna 2019.

Vuosittain laadittavan asuntoalueiden maankäytön 10 vuoden toteuttamishojelman mukaan asuntorakentamisen painopiste on lähivuosina Hangonsillan alueella ja Metsäkaltevassa. Näille alueille kohdistuu myös merkittävin väestönkasvu lähitulevaisuudessa. Alueille on lähivuosina rakentumassa myös uusia palveluita, Metsäkaltevaan alakoulu ja Hangonsillan lukio. Uutta asumista on suunnitteilla myös Sveitsin-Härkävehmaan alueelle. Keskustaajaman alueella on asuinkerrostalorakentamisen uudisrakentamispotentiaalia lisäksi pääradan varrella muunmuassa ns. Koritsoonin alueella. Tulevaisuudessa keskustaajaman täydennysrakentaminen tulee painottumaan entistä enemmän tontti- tai korttelikohtaiseen kehitykseen.

Palopuron asemanseutu on osoitettu reservialueena keskustaajaman osayleiskaavassa, ja sen on arvioitu toteutuvan 2030-luvulta alkaen. Palopuron osayleiskaavaluonnoksen laatiminen etenee Metsäkaltevaan tukeutuvan rakennemallin pohjalta, jolloin aseman vaikutuspiiriin voidaan saada riittävä väestömäärä, 10000 - 15000 asukasta. Uusi asema tulee myös parantamaan joukkoliikennenyhteyksiä entisestään. Alueella on voimassa rakennuskielto yleiskaavan laatimiseksi. Palopuron asemanseutu on huomioitu myös Helsingin seudun kuntien yhteisessä maankäyttösuunnitelmassa ja Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavassa sekä vaihemaakuntakaavat voimaantullessaan korvaavan, nyt luonnosvaiheessa olevan Uusimaa-2050-kaavan laadinnassa.

Viime vuosien keskustan kehittämishankkeet, kauppakeskuksen toteuttaminen, liiketilojen uudistaminen ja täydentävä asuntorakentaminen ovat uudistaneet keskustaa voimakkaasti. Keskustan kehittämistyötä jatketaan edelleen yhteistyössä alueen yritysten ja muiden toimijoiden kanssa keskustan elinvoiman ja koko kaupungin houkuttelevuuden parantamiseksi.

Hyvinkään Pelikirjan 2017-2027 mukaisia tavoitteita toteutetaan keskustaajaman osalta erityisesti Hangonsillan, Hyvinkään Sveitsin ja kehittyvän kaupunkikeskustan kärkihankkeissa. Nopeasti rakentuvan Hangonsillan 1. asuinalueen lukuisat uudet asuinkerrostalot näkyvät jo katukuvassa. Alueen suunnittelussa on vuonna 2018 edetty uuden keskuslukion ja kentehtaan alueille, ja lukion rakentaminen käynnistyy vuoden 2019 alussa. Ensi vuonna käynnistyy myös Hangonsillan seuraavan asuinalueen suunnittelu. Sveitsin-Härkävehmaan alueen kehittämisessä ja kaavoituksessa on hyödynnetty alueen asuinrakentamisesta järjestettyä ideakilpailua, ja kaupunginvaltuusto on hyväksynyt alueelle laaditun osayleiskaavan keväällä 2018. Osayleiskaavasta on valittu, mikä vaikuttaa alueen asemakaavatyön etenemiseen. Kehittyvän kaupunkikeskustan osalta vuonna 2018 laadittua ja kaupunginhallituksen hyväksymää Keskustan kehittämisen projektisuunnitelmaa hyödynnetään myös maankäytön suunnittelussa.

Yritystoimintaa varten varataan alueita Koritsoonin ja Hangonsillan asemakaavoissa. Kalevankadun varren asemakaavoja uudistetaan myös Hiiltomon puolella. Asemakaavoitettua yritystonttivarantoa on Sveitsin portaalissa ja Antinsaareissa sekä Hakakallion ja Martinlehdon alueilla. Yritysalueiden asemakaavoitus jatkuu keskustaajaman yleiskaavan ja maanomistustilanteen mukaisesti mm. Kallionopon alueella ja VT 25:n varressa. Kapulan alueella asemakaavoitusta jatketaan Kapulan voimaantulleen osayleiskaavan mukaisesti. Sonnimäen ja Sairaalanmäen asemakaavoituksessa otetaan huomioon Hyvinkään aluesairaalan kehittämismahdollisuudet.

Maaseutualueilla rakentaminen tapahtuu oikeusvaikutteisten osayleiskaavojen pohjalta pääasiassa yksittäisinä hankkeina. Tavoitteena on kylämäisen asutuksen sekä maa- ja metsätalouden toimintaedellytysten tukeminen. Kytäjällä laaditaan maanomistajan ja kaupungin yhteistyönä myös asemakaavoja osayleiskaavan asettamien reunaehtojen mukaisesti. Kehittyvän keskustaajaman rinnalla myös kaupungin ja monimuotoisten kylien suhteen kehittäminen on yksi kaupungin Pelikirjan kärkihankkeista, ja kaupunginvaltuusto hyväksyi 15.10.2018 Kylien kehittämisen toimintasuunnitelman 2019-2027.

Taloudelliset lähtökohdat

Kansantalouden kehitysnäkymät

Kansantalouden tilanteen tarkastelu pohjautuu valtiovarainministeriön Taloudelliseen katsaukseen (syksy 2018).

Suomen kansantalous on osoittanut elpyneensä odotettua nopeammin pitkään kestäneestä taantumajaksosta. Siinä missä taloudellista kehitystä ja kasvua kuvaavan bruttokansantuotteen (BKT) kasvu oli vuonna 2016 noin 1,9 prosenttia, vuonna 2017 BKT:n kasvu asettui 3,0 prosenttiin. Talouden suotuisan kehittymisen arvioidaan jatkuvan suunnitelmakautena 2019-2021, tosin kovin kasvuvaihe on ennusteiden mukaan jo saavutettu. Viennin ja investointien sekä kotimaisen kysynnän tukena bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 2,7 prosenttia vuonna 2018 ja 2,2-2,4 prosenttia vuonna 2019.

Lähivuosina hidastuva kasvu heijastaa pitkän aikavälin vaihteita kasvunäkymiä. Suomen vientivetoiselle ja muuhun globaaliin talouteen nähden jälkijättöisesti käynnistyneelle talouskasvulle haasteeksi muodostuu erityisesti muutokset globaalitalouden heikoissa kasvunäkymissä. Talouskasvun hidastuminen vaikuttaa erityisesti yritysten kysyntätekiijöihin, jonka heijastusvaikutukset kohdistuvat lopulta kotitalouksiin ja kokonaisuudessaan julkistalouteen.

Kansantalouden kehitys (ennuste, 9/2018)	2016*	2017*	2018**	2019**
BKT käyvin hinnoin, mrd €	216	224	234	242
BKT, määrän muutos, %	2,5	2,8	3,0	1,7
Työttömyysaste, %	8,8	8,6	7,4	6,9
Työllisyysaste, %	68,7	69,6	71,7	72,4
Kuluttajahintaindeksi, muutos-%	0,4	0,7	1,1	1,4
Pitkä korko, 10 v, %	0,4	0,6	0,8	1,2

* Ennakkotieto, ** Ennuste

Lähde VM, budjettikatsaus 2019

Julkinen velka suhteessa BKT:hen alenee alle 60 prosentin rajan jo kuluvana vuonna. Nimellisesti julkinen talous kuitenkin velkaantuu edelleen. Noususuhdanteesta huolimatta julkinen velkasuhde on alentunut hyvin hitaasti.

Talouden suotuisa suhdannevaihe peittää alleen julkisen talouden rakenteelliset ongelmat. Väestö ikääntyy ja se näkyy erityisesti kasvupaineena hoito- ja hoivamenoissa myös tulevaisuudessa. Julkisen talouden tulisi olla 2020-luvun alussa selkeästi ylijäämäinen, jotta se olisi kestävällä pohjalla kohtaamaan väestön ikääntymisestä aiheutuvat paineet. Talouskasvun hidastumisesta huolimatta reaali-palkkojen maltillinen kehitys ylläpitää työvoiman kysyntää vuosina 2019–2020. Työttömien ja piilotyöttömien melko suuresta määrästä sekä työvoiman tarjontaa lisäävistä toimenpiteistä johtuen työvoiman tarjonta ei koko talouden tasolla vielä rajoita työllisyyden ja talouden kasvua. Työmarkkinoiden kireys, eli avointen työpaikkojen suhde työttömien määrään, on kivunnut vuoden 2008 tasolle, mutta on Suomessa edelleen varsin matala verrattuna Ruotsiin, Saksaan tai Yhdysvaltoihin. Työllisten määrä kasvaa 0,9 % v. 2019 ja 0,6 % v. 2020. Työllisyysaste nousee 72,4 prosenttiin v. 2019 ja edelleen 73 prosenttiin v. 2020.

Piilo- ja pitkäaikaistyöttömien määrät ovat edelleen selvästi suuremmat kuin edellisen suhdannehuipun aikana v. 2008. Viime kuukausina kuitenkin myös näiden työttömien ns. "kovassa ytimessä" olevien henkilöiden lukumäärät ovat vähentyneet selvästi, mikä luo tilaa työttömyysasteen laskulle. Piilotyöttömien aktivoituminen työnhakuun ei enää estä työttömyyden laskua samassa määrin kuin v. 2017. Talouskasvun hidastuminen puolestaan jarruttaa työttömyyden laskuvauhtia ennustejakson lopulla. Työttömyysaste laskee 6,9 prosenttiin v. 2019 ja edelleen 6,6 prosenttiin v. 2020.

Julkisen talouden riskit linkittyvät läheisesti yleiseen talouskehitykseen. Jos talouskasvu osoittautuu ennustettua hitaammaksi, jäisi verotulojen kasvu ennustettua heikommaksi, ja esimerkiksi suhdanneluonteiset työttömyysmenot kasvaisivat ennustettua nopeammin. Ennustetusta poikkeavan talouskehityksen vaikutukset verokertymään riippuvat siitä, mihin tekijöihin poikkeama perustuu. Vaikutukset muodostuvat sitä suuremmiksi mitä enemmän yleistä talouskehitystä koskeva ennustepoikkeama on lähtöisin kotimaisesta kysynnästä verrattuna ulkoisen kysynnän kautta tuleviin muutoksiin. Toinen riski liittyy julkisen talouden ehdollisten vastuiden huomattavaan kasvuun vuoden 2008 finanssikriisin jälkeen. Vastuiden mitava laukeaminen voisi altistaa julkisen talouden vaikeuksiin julkisen velan ollessa jo valmiiksi korkealla tasolla.

Kuntatalous

Kuntatalouden tilanteen tarkastelu pohjautuu valtiovarainministeriön Taloudelliseen katsaukseen (syksy 2018) ja valtion talousarvioehdotuksen yhteydessä julkaisemaan kuntatalousohjelmaan.

Vahvoina vuosina 2016 - 2017 koetun kuntatalouden positiivisen vireen ennustetaan taantuvan muun talouskasvun mukana jo suunnitelmakaudella 2019 - 2021. Kuntasektorin toimintakulut laskivat vuonna 2017 keskimäärin prosenttiyksikön muun muassa kilpailukykysovimukseen liittyvien toimien ja kuntien omien säästötoimenpiteiden perusteella. Samaan aikaan kuntien tulorahoitus pohja vahvistui ja kun tien rahoitusaseman tasapainoa kuvaava toiminnan ja investointien rahavirta nousi noin 250 miljoonaa positiiviseksi. Kuntien lainakanta laski 100 miljoonaa euroa, kun taas kuntayhtymien lainakanta nousi merkittävästä sairaalainvestoinneista johtuen 250 miljoonaa euroa.

Kuntien talousarviokyselyiden mukaan vuosi 2018 tulee talouden osalta toteutumaan huomattavasti edellisvuotta laihempänä. Tulorahoitus ei juurikaan kasva, kun toiminta-menoissa nousupaine on miljardi euroa. Vuoden 2019 on ennustettu näyttäväntyvän kuntien omissa arvioissa yhtä vaikeana. Merkittävä menopaine kuntataloudessa painottuu erityisesti väestön ikääntymisen myötä sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä kunta-alan henkilöstön ansiotasojen nostavien palkkatarkistusten kustannusvaikutuksiin. Painetta niin ikään lisäävät määrärahojen leikkauksen päätyminen vuoden 2019 maaliskuun jälkeen sekä mahdollisten kilpailukykysovimuksen voimassaolon jälkeiselle ajanjaksolle kohdistuvat työnantajan sosiaalivakuutusmaksujen nousupaineet. Myös investointimenot pysyvät korkealla tasolla vilkkaan sairaalarakentamisen vuoksi. Menoarvioissa ei ole huomioitu kuntien talousarvioiden sisältämiä omia toimia: valtiovarainministeriön laatima paikallishallinnon kehitysarvio vuosille 2019-2022 saattaa siten aliarvioida menojen kehityksen paikallishallinnon osalta.

Paikallishallinnon kehitysarvion mukaan paikallishallinnon tulot kasvavat menoja nopeammin, kun verotulojen kasvu piristyy v. 2019. Kuntien saamien verotulojen kasvua kiihdyttävät mm. poikkeuksellisen matalat verotulokertymät v. 2018 ja kertaluonteinen verotulojen lisäys v. 2019. Valtionavut laskevat kuluvasta vuodesta, mikä johtuu mm. valtion ja kuntien välisestä kustannustenjaon tarkistuksesta. Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus vuoden 2016 toteutuneiden kustannusten perusteella vähentää kuntien peruspalvelujen valtionosuutta yli 200 milj. euroa. Hallitusohjelman mukaisesti kuntien valtionosuuksiin ei tehdä indeksikorotusta myöskään v. 2019. Paikallishallinnon rahoitusasema kohenee hie-man v. 2020. Etenkin valtionapujen arvioidaan kasvavan reippaasti, sillä kunnille kompensoidaan kilpailukykysovimuksen lomarahaleikkaukseen liittyen n. 240 milj. euroa, jotta lomarahaleikkaus ei tulisi huomioiduksi kahteen kertaan valtionosuuksissa. Lisäksi valtionapuja kasvattavat kilpailukykysovimukseen liittyvien leikkausten osittainen poistuminen ja valtionosuuksiin tehtävä indeksikorotus.

Kaupungin talous

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys toteuttaa kaupungin visiota: Hyvinkää on hyvässä vireessä ja nosteessa. Hyvinkään elinvoima on kehittynyt hyvin ja kasvaneella verorahoituksella toisaalta investoidaan peruspalveluihin ja toisaalta panostetaan kaupunkistrategian eli Pelikirjan kärkiin, jotka ovat houkutteleva Hyvinkää, yhteispeli yritysten kanssa sekä minä, me ja Hyvinkää.

Peruspalveluihin investoiminen näkyy siinä, että uuden sairaalarakennuksen valmistuminen mahdollistaa sosiaali- ja terveyspalveluiden kehittämisen tilajärjestelyjen myötä. Uusien tilojen kustannusvaikutukset ovat merkittävät ja näkyvät vuoden 2019 talousarviossa. Investointisuunnitelmaan sisältyy myös uusi 13,0 milj. euron koulurakennus Metsäkaltevaan sekä uusi 28,1 milj. euron monitoimitalo pääosin lukiota varten. Investointisuunnitelmakaudella varaudutaan myös liityntäpysäköintimahdollisuuksien parantamiseen.

Kaupungin talouden kannalta suurin haaste onkin juuri investointien rahoittaminen. Kaupungin investointimenot ovat kaupunginjohtajan talousarvioesityksen mukaan vuosina 2019-2021 vuosittain 35,6 milj. euroa, 45,1 milj. euroa ja 17,5 milj. euroa. Kaupungin vuosikate on talousarvioesityksen mukaan 15,7 milj. euroa vuonna 2018 ja pysyy tällä tasolla ilman erityisiä toimia. Investointien toteuttaminen suunnitellusti tarkoittaa siten velkamäärän kasvua nykyisellä vuosikatteella. Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä.

Velkaantumisen riski on edellisvuosia suurempi kahdesta erityisestä syystä. Ennuste on, että nykyisenkaltainen poikkeuksellisen alhainen korkotaso tulee nousemaan. Lisäksi maakunta- ja sote -uudistuksen toteutuessa kaupungin tulorahoitus pienenee, mutta lainakanta ei. Siten lainakanta ja siihen liittyvät menot kasvavat suhteessa tuloihin. Vuosikatteen kannalta ratkaisevia eriä Hyvinkäällä ovat toiminnan määrärahat, käyttöomaisuuden myyntivoitot ja verotulot. Vuoden 2019 talousarviossa myyntivoitoiksi on arvioitu 4,5 milj. euroa. Verotuloarvio pitää sisällään 8,1 milj. euron eli 4,1 % kasvun kuluvan vuoden ennustettuun verotuloon. Suuri kasvu selittyy osittain sillä, että vuonna 2018 verotuloja pienentää vuoden 2017 verotuksen oikaisu. Toiminnan nettomenot kasvavat 9,3 milj. euroa (4,0 %) vuoden 2018 talousarviosta. Menokasvu johtuu erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluiden menokasvusta, joka pitää sisällään uuden sairaalarakennuksen tilaan ja toimintaan liittyvät kustannukset. Palkkaratkaisujen myötä talousarviossa on myös varauduttu 2,6 milj. euron lisämenoihin henkilöstökuluissa.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen mukaan kaupungin ylijäämä olisi 0,5 milj. euroa liikelaitos mukaan luettuna.

TOIMINTAKATE

- 9,4 milj.€
TA 2019/TA 2018

VERORAHOITUS

+ 9,2 milj.€
TA 2019/TA 2018

Toiminnan määrärahoihin kohdistuu kasvupaineita. Tämän vuoksi kaupungissa tulee harjoittaa tarkkaa talousseurantaa vuonna 2019 sekä nopeaa reagointia mahdollisiin poikkeamiin. Toimintamenoja lisääville uusille esityksille tai toimintakohtaisille talousarviolylyksille tulee osoittaa rahoitus talousarvion sisältämistä määrärahoista, sillä uudet rahoittamattomat menolisäykset sysäävät talouden alijäämäiseksi. Syksyllä 2018 valtuusto on lisäksi päättänyt, että kehittämissuostalon ohjauksessa laaditaan kestävä talouden ohjelma, jonka avulla keskipitkän aikavälin epätasapaino investointien, velkarahoituksen ja vuosikatteen välillä muutetaan tasapainoksi.

Suunnitelmakausille on arvioitu tulot ja toimintakate on arvioitu siten, että tilikausi toteutuu juuri ja juuri ylijäämäisenä. Tämä edellyttää erityisesti vuonna 2021 sitä, että määrärahojen kasvupaineeseen vastataan noin 1,1 milj. euron toimintakateparannuksella. Vuoteen 2021 sisältyy muitakin epävarmuustekijöitä, joista suurin liittyy maakunta- ja sote -uudistukseen.

Investointitarpeiden, peruspalveluiden rahoituksen ja käyttötalouden menopaineiden kannalta on olennaista, että kaupungin verorahoitus kehitty vähintään nyt suunnitellusti. Kaupungin Pelikirjan mukaisten kärkihankkeiden toteuttaminen tukee rahoituspohjan kehittymistä ja siksi kärkihankkeiden toimeenpanoon tulee sitoutua kaikilla kaupunkiorganisaation tasoilla.

Talousarviossa ei ole huomioitu mahdollista asfalttikartelliratkaisua, johon sisältyy odotusarvoisesti positiivinen riski. Samoin talousarviossa ei ole varauduttu mahdolliseen negatiiviseen riskiin liittyen sellaisiin ympäristövastuisiin, joiden osalta kaupungin vastuu on epävarma. Talousarvion ja suunnitelman kannalta muut riskit liittyvät lähinnä rahoitusmarkkinoiden

vakauteen, yleisen taloudellisen tilanteen ja veropohjan suotuisaan kehittymiseen ja kotimaisten työmarkkinoiden ja palkanmuodostuksen toimivuuteen. Lisäksi Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymässä tehdään alkuvaiheessa ratkaisuja, joilla on suuri merkitys kaupungin taloudelliseen suoriutumiseen.

Tuloslaskelma, 1000 €	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
koko kaupunki, ulkoinen					
Toimintatulot	56 111	52 904	62 036	63 090	64 225
Valmistus omaan käyttöön	6 458	3 147	2 854	2 902	2 954
Toimintamenot	-284 253	-283 546	-301 848	-306 979	-311 405
Toimintakate	-221 684	-227 495	-236 959	-240 987	-244 225
Verotulot	198 343	197 782	207 932	214 203	219 716
Valtionosuudet	51 169	51 240	50 589	48 616	47 802
Rahoitustulot ja -menot	-1 083	-994	-1 291	-1 543	-1 793
Vuosikate	26 745	20 533	20 272	20 289	21 500
Poistot ja arvonalentumiset	-19 221	-20 100	-19 800	-20 300	-21 500
Tilikauden tulos	7 524	433	472	-11	
Varausten lisäys (-) / vähennys (+)	-5 000				
Rahastojen lisäys (-) / vähennys (+)	-250				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 274	433	472	-11	

TILIKAUDEN TULOS

0,5 milj. €
TA 2019

NETTOINVESTOINNIT

33,8 milj. €
TA 2019

TOIMINTAKATE

+ 4,1 %
TA 2019/TA 2018

Muutokset ja kehittämistarpeet kuntien yhteistoiminnassa, kunnan ja kuntakonsernin hallinnossa ja organisaatiossa sekä henkilöstöpolitiikassa

Valtakunnalliseen sote- ja maakuntauudistukseen liittyviä lakeja ei ole vielä hyväksytty ja uudistukseen sisältyy epävarmuuksia. Valtakunnallisen sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksia ei ole otettu talousarvioesityksessä huomioon lakivalmistelun viivästymisen ja epävarmuuksien vuoksi. Kaupunki on kuitenkin varautunut muutokseen muun muassa tilaratkaisujen avulla ja rahoituksellisten ratkaisujen avulla. Sosiaali- ja terveystalouden eriyttäminen Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymään on myös itsessään valmistautumistoimenpide.

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä aloittaa toimintansa sosiaali- ja terveystalouden järjestäjänä ja tuottajana 1.1.2019. Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymään kuuluvat Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen ja Tuusula. Kuntayhtymä on valmistellut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen alueellista sote-mallia ja on mukana mm. valinnanvapauskokeilussa. Vuoden 2018 kuntayhtymä vastaa alueensa jäsenkuntien sote-palveluiden järjestämisestä, mutta 1.1.2019 alkaen myös kuntien sote-palvelujen tuotannosta. Muutos on suuri, sillä henkilöstöä siirtyy suuri määrä kaupungilta kuntayhtymälle. Tämä muuttaa paljon kaupungin henkilöstörakennetta ja asettaa tarpeen määrittellä uudelleen kaupungin henkilöstöpoliittisia ratkaisuja.

Sosiaali- ja terveystalouteen liittyviin rakenneuudistuksiin liittyen Hyvinkään kaupunki ylläpitää ja toteuttaa muutossuunnitelmaa, jonka tavoite on johtaa ja hallita muutosta. Loppuvuonna 2018 kaupunki tarkistaa hallintosääntöä. Tässä yhteydessä ratkaistaan, miten hyvinvointijohtaminen ja -koordinaatio organisoidaan 1.1.2019 jälkeen.

Henkilöstö

Toimialoittain tarkasteltuna talousarviovuoden henkilöstömenot nousevat vuodelle 2018 budjetoiduista henkilöstömenoista. Sosiaali- ja terveystalouden henkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksella Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymälle 1.1.2019 ja tästä johtuen toimialan henkilöstömenot on poistettu talousarviosta. Vastavasti muutos näkyy palvelujen ostojen kasvuna.

Henkilöstömenojen sivukuluprosentit	TA 2019
Työnantajan KuEL-maksu	16,68 %
Työttömyysmaksu	2,10 %
Sosiaaliturvamaksu	0,75 %
Tapaturmavakuutusmaksu	0,30 %

Henkilöstömenojen budjetoinnissa on huomioitu kilpailukykyopimuksen mukainen 30 prosentin lomarahaleikkauksen päättymisen vuonna 2020 eli yhdeksältä kuukaudelta kertyvä lomара on täysimääräistä.

Lisäksi kevään 2018 palkkaratkaisun mukaiset palkkorotukset kasvattavat palkkamenoja niin vuonna 2018 kuin vuonna 2019 ja ne on huomioitu talousarviossa. Talousarviovuoden 2019 laadinnassa käytetyt sivukuluprosentit perustuvat Kevan budjetoitiohjeeseen ja VM:n Kuntatalousohjelmaan.

Henkilöstömenot, 1000 €	TP 2017	TA 2018	LTK 2019	TA 2019
Päätöksenteko	1 362	1 459	1 495	1 695
Konsernipalvelut ja hallinto	3 790	4 793	6 743	5 878
Sosiaali- ja terveys	44 773	45 461	44 894	*)
Sivistystoimi	50 181	50 076	50 964	51 141
Tekniikka ja ympäristö	16 755	17 182	16 295	16 337
Hyvinkään Vesi	1 872	1 883	1 785	1 894
Yhteensä	118 733	120 854	122 176	76 945

*) Sosiaali- ja terveystalouden henkilöstö siirtyy KU-sotelle 1.1.2019

Sitovuus ja täytäntöönpano-ohjeet

Yleistä

Talousarvio sisältää kaupungin strategian ja siitä johdetut toimialoitteiset valtuuston hyväksymät sitovat tavoitteet sekä euromääräiset resurssit eri toimialoille.

Kuntalain 110 § säätelee talousarvion käsittelyä, hyväksymistä, velvoittavuutta, sisältöä ja rakennetta sekä talousarvioperiaatteita.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio sitoo kunnan toimielimiä ja henkilöstöä ja on samalla näiden valvonnan väline. Talousarvion muutoksista päättää valtuusto.

Kuntalain 110 §:n 3 momentin mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taaseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Kuntalain uudistuksen myötä alijäämän kattamisvelvoite koskee myös kuntayhtymiä.

Talousarvion tuloslaskelmaosa ja rahoitusosa toimivat kunnan kokonaistalouden ohjausvälineinä. Tuloslaskelmassa esitetään kokonaistalous jaettuna varsinaisen toiminnan menoihin ja tuloihin, verotuloihin, valtionosuuksiin, rahoituseriin ja suunnitelman mukaisiin poistoihin. Toiminnan menokehitys tulee sopeuttaa keskeisten tuloerien kehitykseen. Rahoitusosassa osoitetaan, miten kunnan menot varsinaisen toiminnan ja investointien osalta rahoitetaan.

Talousarvion käyttötalousosa ja investointiosa toimivat toiminnan ohjauksen välineinä.

Määräraha, tuloarvio, sisäiset erät, laskennalliset erät

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha on valtuuston toimielimelle/palvelualueelle antama euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. Tuloarvio on valtuuston toimielimelle/palvelualueelle asettama tulotavoite. Näiden erotus on toimintakate (nettomeno tai -tulo).

Määrärahaan ja tuloarvioon sisältyvät ns. sisäisen laskutuksen kautta kirjattavat sisäiset ostot ostajapuolelle ja myynnit myyjälle puolelle. Merkittävimmät sisäisen palvelun yksiköt ovat Hyvinkäällä tilapalvelun taseyksikkö, ateria- ja puhtauspalveluiden taseyksikkö, työterveyshuolto ja tekninen palvelukeskus. Näiden yksikköjen osalta on talousarviokirjassa erikseen esitetty yhdistetty tuloslaskelma erotettuna budjettirahoitteisista yksiköistä.

Määrärahan ulkopuolella ovat suunnitelman mukaiset poistot ja vyörytyserät.

Investointiosassa käsitellään vain poistonalaiset eli aktivoitavat hankintamenot. Aktivoinnin raja on 10 000 euroa sekä rakennuksissa ja rakennelmissa 30.000 euroa, jota suuremmat käyttöomaisuushankinnat, ensikertainen kalustaminen ja osakkeiden ja osuuksien hankinta, käsitellään investointiosassa. Käyttöomaisuuskirjanpidosta on ohjeistettu tarkemmin kaupungin talouspalveluiden toimintaohjeessa numero 7.

Talousarvion 2019 sitovuudet

Talousarvion valtuustoon nähden sitovat tavoitteet on esitetty talousarviokirjan alussa. Valtuuston hyväksymä sitova tavoite sitoo myös toimielimiä ja henkilöstöä samoin kuin määräraha. Toimiala voi lisäksi asettaa itselleen muitakin sitovia tavoitteita. Liitteenä on lautakuntien hyväksymät lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2019. Lisäksi liitteenä on kooste hyvinvointikertomuksen pohjalta eri sitovuustasoille asetetuista tavoitteista. Palvelualuekohtaisesti on talousarviossa lisäksi määrärahojen muutoksiin liittyvää perustelutekstiä ja suoritetietoa, jotka ovat luonteeltaan informatiivisia.

Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa noudatetaan. Tavoitteisto tulee pitää ajan tasalla myös määrärahojen ja tuloarvioiden mahdollisesti muuttuessa.

Käyttötalousosan määrärahojen ja tuloarvioiden yleissitovuutena kaupunginvaltuustoon nähden on **palvelualueen toimintakate** eli määrärahan ja tuloarvion erotus.

Tekniikan ja ympäristön toimialan sisällä on kaksi kohderahoitteista yksikköä, ateria- ja puhtauspalvelut sekä tilapalvelut. Ateria- ja puhtauspalveluiden sitovuustasona on toimintakate. Tilapalvelun sitovuutena on tulos. Tulokseen sisältyvät suunnitelmapoistot.

Sosiaali- ja terveystoimessa terveyttä ja toimintakykyä edistävien palvelujen palvelualueella toimii kohderahoitteisena yksikkönä työterveyshuolto. Sen sitovuustasona on toimintakate.

Nuorten kesätyöllistämiseen kaupungille varattu määräraha on varattu henkilöstöpalvelujen talousarvioon, josta se siirretään toimialoille talousarviovuoden aikana. Lisäksi Elinvoiman talousarvioon on varattu määräraha nuorten työllistämistä tukevaan kesätyöseteliin, jonka avulla edistetään nuorten kesätyöllistymistä yksityiselle sektorille.

Tuloslaskelmaosassa sitovia eriä kaupunginvaltuustoon nähden ovat verotulot, valtionosuudet, korkotuotot, muut rahoitustuotot, korkokulut ja muut rahoituskulut.

Investointiosan sitovuutena on investointimenojen ja -tulojen välinen erotus investointityypeittäin.

Rakennusten osalta sitovuus on hankekohtainen. **Muut rakennukset** -ryhmä tulkitaan tässä yhdeksi hankkeeksi. Teknisellä lautakunnalla on oikeus tehdä määrärahasiirtoja hankkeiden välillä edellytyksellä, että hankkeen laajuus ei oleellisesti muutu (enintään 10 % kustannusarviosta).

Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden liikunta- ja ulkoilualueiden kokonaismääräraha sitoo kulttuuri- ja hyvinvointilautakuntaa ja muun julkisen käyttöomaisuuden kokonaismääräraha teknistä lautakuntaa. Kunnallistekniikan osalta teknisellä keskuksella on lupa sitoa jo talousarviovuotta seuraavan vuoden määrärahasta 30 % kunnallisteknisten töiden kilpailutusta varten.

Elinkeinopoliittisten tonttien myynnin sekä niiden kunnallistekniikan ja vesihuollon rakentamisesta on erilliset määräraha- ja tulovaraukset, joiden käytöstä päättää kaupunginhallitus.

Koneiden ja kaluston määräraha sekä maaperä- ja vesivahinkojen määräraha on sitova yhdessä ko. toimialan käyttötalouden toimintakatteen kanssa. Kalustojen ja koneiden hankinnan suunnitteluvaiheessa ei ole välttämättä vielä tiedossa, täytyykö aktivoinnin raja vai ei. Määrärahasiirtovaltuus investointi- ja käyttötalouden kesken on tältä osin ao. lautakunnalla ja se tulee tehdä heti tarpeen ilmettyä talousarviovuoden aikana toteutuneiden kulujen mukaan. Päätös toimitetaan tiedoksi talouspalveluille. **Rakennusten ensikertaisen kalustamisen** määräraha on kuitenkin kaupunginvaltuustoon nähden sitova.

Aineettoman omaisuudessa ja sijoituksissa nimettyjen kohteiden määrarahat ovat kaupunginvaltuustoon nähden sitovia. Mahdollisen varauksen käytöstä päättää kaupunginhallitus.

Rahoitusosassa ovat sitovia eriä kaupunginvaltuustoon nähden antolainauksen muutokset ja pitkäaikaisten lainojen muutokset.

Kaupungin tuloslaskelma ja rahoituslaskelma ovat sitovia ilman liikelaitosta. Liikelaitoksen laskelmat esitetään erillisinä. Laskelmat sisältävät sekä ulkoiset että sisäiset erät.

Hyvinkään Veden sidotun oman pääoman korko kaupungille on 4,9 %. Tilapalvelu -taseyksikön peruspääoman korosta päättää erikseen kaupunginhallitus.

Ns. sosiaaliseen luototukseen saa olla sidottuna kaupungin varoja enintään 100 000 euroa.

Lainanottoa koskevat rajoitukset

Voimassa olevan hallintosäännön II osan 6:n luvun 29 §:ssä määritellään kaupunginhallituksen päätösvalta. Kaupunginhallitus päättää kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa talousarviolainojen ottamisesta, lainojen takaisinmaksua ja lainaehtojen muuttamista koskevat asiat.

Taloudellisen tilanteen sen salliessa talousarvioon merkitty pitkäaikaisten lainojen muutos voidaan alittaa tai korvata markkinatilanteesta riippuen lyhytaikaisella luotolla. Olemassa olevia pitkäaikaisia luottoja voidaan vaihtaa lainaehdoiltaan edullisempiin ylittäen rahoituslaskelmaan merkitty pitkäaikaisten lainojen lyhennysten ja lisäysten määrä.

Konsernipalvelut ja -hallinto -toimialan toimintasäännön mukaan talousjohtaja päättää tilapäisluoton ottamisesta rahalaitoksista tai tytäryhtiön maksuvalmiuden niin salliessa tytäryhtiöltä kaupungin maksuvalmiuden turvaamiseksi kaupunginvaltuuston vuosittain talousarvion yhteydessä vahvistaman enimmäismäärän puitteissa ja kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Vuonna 2019 lyhytaikaista luottoa saa olla enimmillään 30 000 000 euroa, joka voi olla kuntatodistuksia, shekkilimiittiä tai muuta lyhytaikaista luottoa. Enimmäisrajaan eivät sisälly konsernin sisällä välitetyt luotot eivätkä pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä vastaan lyhytaikaisiin luottoihin kirjattuja osuuksia.

Käyttösuunnitelmat

Talousarvion kirjassa tavoitteet, määrärahat, tuloarviot ja toimintakatteet on esitetty sitovina palvelualueetasolla. Lisäksi käyttösuunnitelmassa toimintamäärärahat on esitetty palveluyksiköittäin lisäinformaationa.

Lautakunnat ja kaupunginhallitus päättävät talousarvion käyttösuunnitelmasta sekä investointien käyttösuunnitelmasta palveluyksikkötasolla. Tässä yhteydessä toimitelimit myös hyväksyvät sitovista tavoitteista johdetut alemman tason tavoitteet eri palvelualueiden noudatettaviksi.

Palveluysikköä alemman tason tavoitteet ja käyttösuunnitelmat hyväksyy viranhaltija toimielimen hyväksymien valtuutusten mukaisesti.

Käyttösuunnitelman palvelualuekohtaisen toimintakatteen tulee vastata eurolleen valtuuston hyväksymää toimintakatetta.

Tilivelvollisten määrittely

Tarkastuslautakunta on alun alkaen määrittellyt tilivelvolliset viranhaltijat. Tilivelvollisten luetteloa on tarkistettu organisaatiomuutoksia vastaavasti. Tilivelvolliset määritellään kunkin vuoden talousarvion yhteydessä. Kuntalain tulkintateoksen (Harjula-Prättälä 2015 s. 821) mukaan tilivelvollisten luettelon hyväksyminen kuuluu valtuustolle.

Tilivelvollisten määrittelemineen liittyy sisäisen valvonnan ketjun varmistamiseen. Tilivelvolliset on määriteltävä mm. siksi, että valtuuston vastuuvapauslausunto tilinpäätöksestä kohdistuu tilivelvollisiin. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että tilivelvollisen toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi. Näin ollen tilivelvolliseen voidaan kohdistaa tilintarkastuskertomuksessa muistutus ja tilivelvolliselle voidaan myöntää vastuuvapaus.

Kuntalain 125 §:n mukaisesti **tilivelvollinen on kunnan toimielimen jäsen ja kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka toimii kunnan johtavassa tehtävässä tai sellaiseen rinnastettavissa vastuullisessa tehtävässä.** Valtuutetut eivät ole tilivelvollisia, mutta kunnan muiden toimielinten jäsenet ovat.

Tilivelvollisuus ei tuo esimerkiksi viranhaltijalle mitään sellaista vastuuta, joka ei kuuluisi hänelle hänen asemansa perusteella muutoinkin - esimiehenä, laskujen hyväksyjänä tai määrärahojen käytöstä päättävänä viranhaltijana. Vaikka päätöksentekovaltaa delegoidaan organisaation alemmille tasoille, tilivelvolliset viranhaltijat eivät vapaudu alaistensa toimintaa koskevasta valvontavastuusta. Valvontavastuu koskee sekä toimintaa että taloutta.

Vuoden 2019 talousarvion osalta tilivelvolliset viranhaltijat määritellään seuraavasti:

Toimielin/Palvelualue	Tilivelvollinen viranhaltija
Tarkastuslautakunta	tarkastussihteeri
Keskusvaalilautakunta	kansliapäällikkö
Kaupunginhallitus	kaupunginjohtaja
Demokratia ja johdon tuki	kaupunginjohtaja
Henkilöstöjaosto	henkilöstöjohtaja
Kehittämisaosto	kaupunginjohtaja
Talous	talousjohtaja
Henkilöstö	henkilöstöjohtaja
Elinvoima	liiketoimintajohtaja
Opetuslautakunta	sivistystoimenjohtaja
Sivistystoimen hallinto ja kehittäminen	sivistystoimenjohtaja
Perusopetus	perusopetuksen johtaja
Yleissivistävä koulutus	sivistystoimenjohtaja
Varhaiskasvatuspalvelut	varhaiskasvatuksen johtaja
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta	kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Tekninen lautakunta	tekniikan ja ympäristötoimen toimialajohtaja

Toimialan hallinto ja kehittäminen	tekniikan ja ympäristötoimen toimialajohtaja
Tekninen keskus	tekniinen johtaja
Tekninen palvelukeskus	tuotantojohtaja
Tilapalvelu	kiinteistöjohtaja
Ympäristölautakunta	tekniikan ja ympäristötoimen toimialajohtaja
Ympäristökeskus	ympäristötoimenjohtaja
Hyvinkään veden johtokunta	vesihuoltojohtaja

Investointiosa

Maa- ja vesialueet (kaupunginhallitus)	kaupunginjohtaja
Rakennukset (tekniinen lautakunta)	kiinteistöjohtaja
Kiinteät rakenteet ja laitteet	kaupunginjohtaja
Kunnallistekniikka	tekniinen johtaja
Maaperä- ja vesivahingot	tekniinen johtaja
Urheilu- ja ulkoilualueet	kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Koneet ja kalusto	
Kaupunginhallitus	kaupunginjohtaja
Opetustoimi	sivistystoimenjohtaja
Kulttuuri- ja vapaa-aika	kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Sosiaali- ja terveystoimet	talousjohtaja
Tekniikka ja ympäristö	tekniikan ja ympäristötoimen toimialajohtaja
Aineettomat hyödykkeet (kaupunginhallitus)	kaupunginjohtaja
Sijoitukset (kaupunginhallitus)	kaupunginjohtaja
Vesihuolto	vesihuoltojohtaja

Rahoitusosa

talousjohtaja

Talousarviomuutokset

Sitoviin eriin talousarviovuoden aikana tulevista muutoksista päättää kaupunginvaltuusto. Muutokset voivat koskea määrärahaa, tuloarviota tai tavoitteita. Muutosta haetaan osavuosisaksausten yhteydessä muutostarpeen tultua tietoon tai vuoden lopulla niin, että se voidaan käsitellä joulukuun kaupunginvaltuustossa. Toimielimen, jossa on useita palvelualueita, tulee etsiä ensin mahdollisuudet kattaa ylitystarve toimialan sisällä määrärahasiirtoina. Seuraavalle vuodelle jäävät määrärahaylitykset käsitellään ylityksinä ja niille haetaan ylitysoikeus, jonka yhteydessä niistä annetaan selvitykset kaupunginvaltuustolle. Ylitysoikeuskäsittelyyn lähdetään vain mikäli, ylitys on sitovaan määrärahaan nähden niin huomattava, että se on syytä käsitellä erikseen ennen tilinpäätöksen hyväksymistä.

Määrärahasiirroista sitovien palvelualueiden välillä päättää valtuusto. Esityksissä määräraha/tuloarviosiirroista tulee riittävän selkeästi mainita palvelualueet ja palveluyksikkö, josta siirretään ja minne siirretään. Kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen tulee lisäksi toimittaa talouspalveluihin taloussuunnittelijalle yksityiskohtainen, meno/tulotilikohtainen erittely siirretävistä summista muutoksen kirjaamista varten. Määrärahasiirtoja ei enää tilikauden jälkeen voi tehdä.

Mikäli palveluyksikkö- tai tätä alemmalla tasolla halutaan tehdä määrärahasiirtoja talousarviossa talousarviovuoden aikana, näistä päättää käyttösuunnitelman hyväksynyt toimielin/viranhaltija. Siirtojen kirjaamista varten talousarvioon tulee päätös sekä yksityiskohtainen meno/tulotilikohtainen erittely toimittaa talouspalveluiden taloussuunnittelijalle.

Taloutta koskevat säännöt ja ohjeet

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt hallintosäännön 27.2.2017. Hyväksytyssä hallintosäännössä on myös kunnan taloudenhoitoa säätelevä osa III. Tämän säännön lisäksi toimintaohjeina on toimielimen tai viranhaltijan päätöksin hyväksytyt noudatettavaksi konserniohjeen (2014), sisäisen valvonnan toimintaohjeen (2003), kokonaiskustannusten muodostuminen hinnoittelussa (2012), irtaimistokirjanpidon ohjeet (2011), käyttöomaisuuden ohjeen (2011), rahasaatavien laskutus- ja perintäohjeen (2011), ostolaskujen käsittelyohjeen (2011), alitilittäjien ohjeet (2010), urakoiden, maa-aineslupien yms. vaakuudet (2010), hankintaohjeen (2011) ja hyvä hallinto- ja johtamistapa kaupunkikonsernissa (2014).

Kaupungin hallintosäännössä on yleiset ohjeet talousarvion yleisestä täytäntöönpanosta, laskujen ja maksuasiakirjojen hyväksymisestä, talousarvion muutoksista, poistosuunnitelman hyväksymisestä, rahatoimen hoitamisesta, maksujen määrittämisestä sekä riskienhallinnasta.

Arvonlisävero

Arvonlisäveron verokannat ovat 24 %, 14 % ja 10 %. Lisäksi kunta saa laskennallisen 5 %:n palautuksen verottomista terveyden- ja sairaanhoitoon sekä sosiaalihuoltoon liittyvistä hankinnoista sekä tällaisen toiminnan harjoittajalle myönnettystä avustuksesta.

Kunnan toiminnot jakautuvat verolliseen ja verottomaan toimintaan. Merkittävä osa kuuluu verottomiin palveluihin. Arvonlisävero saadaan palautuksena verottomassa toiminnassa ja verollisessa toiminnassa arvonlisävero saadaan vähentää ja toisaalta myyntihintaan tulee lisätä verokannan mukainen arvonlisävero, joka tilitetään valtiolle.

Toimialojen määrärahat ja tuloarviot ovat talousarviossa ilman arvonlisäveroa.

Poikkeuksena verottomuuteen on henkilökunnan lahjat ja edustusmenojen käsittely. Edustusmenoihin ja lahjoihin sisältyvä arvonlisävero ei ole palautus- eikä vähennyskelpoinen, vaan meno käsitellään bruttoperusteisesti.

Edustusmenot

Edustaminen kohdistuu yleensä tiettyyn ennalta määrättyyn tahoon, tiettyyn asiakkaaseen, joihinkin henkilöpiireihin tai yritykseen ja kunnan ulkopuoliseen tahoon. Edustusmenoja eivät ole työtehtäviin liittyvät kokous- ja neuvottelumenot ja koulutustilaisuudet eikä henkilöstölle kohdennetut merkkipäivä- tai esimerkiksi pikkujoulutilaisuuden menot, vaikka näihin usein sisältyy aterioista ja juomista aiheutuneita menoja.

Tarjoilu-, edustus- ja suhdetoimintalaskujen varmentaminen:

Tarjoilu ym. laskut tulee varmentaa siten, että verottaja tai muu viranomainen voi niistä selkeästi todeta, onko kyseessä edustusmeno vai työtoimintaan liittyvä kulu. Tositteessa tulee näkyä tilaisuuden nimi ja tarkoitus sekä tilaisuudessa läsnä olleet henkilöt joko nimeltä tai ryhmän nimenä. Laskun hyväksyjän/asiatarkastajan tulee merkitä tositteeseen, onko kyseessä edustus/työkokous.

Valtionosuuksien hakeminen

Rahoitusosan valtionosuudet jaetaan peruspalvelujen valtionosuuteen ja opetus- ja kulttuuritoimen muuhun valtionosuuteen. Ne ovat yleiskatteisia tuloja varsinaisen toiminnan menojen kattamiseen.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden laskemisen perusteina (valtionosuusperusteet) käytetään:

- yleisen osan määräytymisperusteita;
- sosiaali- ja terveydenhuollon laskennallisia kustannuksia;
- esi- ja perusopetuksen sekä yleisten kirjastojen laskennallisia kustannuksia;
- taiteen perusopetuksen ja yleisen kulttuuritoimen määräytymisperusteita; sekä
- erityisen harvan asutuksen, saaristokunnan sekä saamelaisten kotiseutualueen kunnan lisäosien määräytymisperusteita.

Osana kunnan peruspalvelujen valtionosuutta otetaan huomioon myös laskennallisiin verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus sisältää mm. lukioden, ammatillisten koulujen sekä liikunnan, kulttuuritoimen ja nuorisotyön valtionosuudet.

Valtionosuuden tarkastaminen ja oikaisuvaatimuksen tekeminen yleiskatteisista valtionosuuksista kuuluu kaupunginhallitukselle.

Erilliset valtionavustukset toimialoilla erilaisiin hankkeisiin ja projekteihin kirjataan ko. toimialan tuloksi, jolloin tuloja voidaan käyttää toimintamenojen katteeksi.

Investointien perustamiskustannusten valtionavustusten hakemisesta ja selvityksistä vastaa se toimiala, jonka alaisesta hankkeesta on kysymys. Valtionavustus kirjataan ko. hankkeen rahoitusosuudeksi jaksotettuna investoinnin toteutumisen mukaan. Tilapalvelu valvoo rakennushankkeiden valtionlainojen ja -avustusten hakemista.

Sisäinen laskutus – kustannusten kohdentaminen

Sisäisen laskutuksen tavoitteena on kustannusten kohdentaminen aiheuttamisperiaatteen mukaan. Laskutuksen kohteena oleva palvelutoiminta tulee olla säännöllistä ja toistuvaa. **Yksittäisiä palvelutapahtumia kaupungin eri yksikköjen välillä ei laskuteta.**

Sisäisen palvelutoiminnan laskutushinnan määräytyminen on ohjeistettu 'Tuotteiden ja palvelujen kokonaiskustannusten muodostuminen ja hinnoittelu sisäistä ja ulkoista myyntiä varten'.

Sisäisessä myynnissä ei saa muodostua katetta. Mikäli vuoden mittaan näyttää, että katetta syntyy, tulee hinnat tarkistaa sen estämiseksi. Sisäisen palvelutoiminnan hinnat vahvistetaan vuosittain kaupunginhallituksessa kesäkuun loppuun mennessä seuraavan vuoden talousarviota varten. Vuoden aikana tehtävät tarkistukset sisäisiin hintoihin tulee tehdä osavuositarkistusten yhteydessä, jolloin hintamuutosten mahdollisesti aiheuttamat talousarviomuutokset voidaan käsitellä samassa yhteydessä.

Projektiseuranta ja rekisterin perustaminen

Toimialojen tulee pitää rekisteriä projekteista, joihin saadaan ulkopuolista rahoitusta. Projekteista tulee merkitä seuraavat tiedot:

- Toimiala
- Projektin nimi
- Projektin vastuhenkilö
- Projektin toteutusajankohta
- Projektin kustannusarvio, rahoitus ja niitä koskevat päätökset
- Maksatuspäätökset/tilitysaikataulu
- Projektin raportointitapa
- Projektin yhteystiedot

Lomakepohja, jolle yllä olevat tiedot kunkin projektin osalta viedään, löytyy kaupungin intranetista, Ossista lomakkeet/talousosasto. Toimialat tallentavat omat projektirekisterinsä yhteiseen hakemistoon N:\projektit\toimiala. Hakemisto toimii koko kaupungin projektirekisterinä. Projektien käynnistämiseen, ohjaukseen ja kustannuseurantaan on lisäksi laadittu erillinen talousosaston toimintaohje (ohje nro 5, päivitys 2011).

Talousarvion seuranta ja raportointi

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvion ja tunnuslukujen seuranta tulee olla jatkuvaa ja se on osa toiminnan ja talouden ohjausta johtamisessa.

Lautakuntien ja kaupunkikonserniin kuuluvien merkittävien tytäryhtiöiden tulee raportoida toiminnastaan ja talouden kehityksestä kolmannesvuosittain kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle. Näissä osavuositarkistuksissa informoidaan toimialan olennaisista tapahtumista sekä selvitetään tavoitteiden, tunnuslukujen ja talousarvion toteutumista. Merkittävistä poikkeamista tulee erikseen tehdä selkoa ja raportoida niistä korjaustoimenpiteistä, joihin ryhdytään talousarviossa pysymiseksi ja erityisesti selvittää ylitysuhan kohteena olevat toiminnot, ylitysten syyt ja mahdollisuudet päästä talousarvioon tai vähentää ylityksen määrää.

Sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osavuositarkistuksissa.

Ensimmäinen osavuositarkistus on ajalta 1.1 - 30.4, toinen 1.1 - 31.8 ja viimeinen osavuositarkistus on yhtä kuin toimintakertomus koko vuoden toiminnasta.

Osavuositarkistusten lisäksi talouspalvelut raportoi kehittämisjaostolle myös välikausia talouden toteutumisesta ja olennaisista tapahtumista.

Valtuustotason sitovat tavoitteet

KAUPUNGINVALTUUSTO

KÄRKIHANKKEET

VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2019	VASTUUHENKILÖ
HANGONSILTA		
* Keskeisin keskustan asuinrakentamisen alue seuraavan 10 vuoden aikana kumppanuuskaavoituksen, tonttien luovutuksen ja kunnallistekniikan rakentamisen avulla. * Alueen ytimeen rakentuu uusi lukio ja monitoimitalo.		
HANGONSILTA 1 (alueen suunnittelu ja asuntorakentaminen)		Tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja
Uuden asuinalueen rakentamisen valmistelu. Kumppanuuskaavoituksen ohjelmointi ja käynnistäminen.	Yhteistyökumppanit on valittu ja kaupunginhallitus on päättänyt kaavoituksen käynnistämisestä. (kyllä /ei).	Kaavoituspäällikkö Kaupungeodeetti
Kevyen liikenteen sillan rakennustöiden aloittaminen	Rakennustyöt aloitettu vuoden 2019 kuluessa.	Tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja
HANGONSILTA 2 (uusi lukio osana monitoimitaloa)		Sivistystoimenjohtaja
Monitoimitalon rakennustöiden eteneminen.	Rakennuksen vesikatto on valmis 30.11.2019 mennessä.	Kiinteistöjohtaja
Monitoimitalon toimintojen yhteensovittaminen. Tämä pitää sisällään henkilöstösuunnitelman ja johtamisjärjestelyt lukion ja Hyvinkään Opiston osalta.	Monitoimitalon toimintojen yhteensovittaminen on valmis 2019 elokuussa. Yhteensovittamistyö pitää sisällään henkilöstösuunnitelman ja johtamisjärjestelyt lukion ja Hyvinkään Opiston osalta.	Sivistystoimenjohtaja
HYVINKÄÄN SVEITSI		Kaupunginjohtaja
* Hyvinkään Sveitsin tunnettuuden edistäminen * Monimuotoisten harrastus- ja virkistysmahdollisuuksien kehittäminen * Asuntotuotanto, uuden asuinalueen rakentaminen, uusien asukkaiden houkutteleminen Hyvinkäälle * Matkailun edistäminen, modernit hyvinvointi-, kokous- ja majoituspalvelut * Yhteistoimintasopimuksen toteuttaminen osahankkeiden kautta (asuntorakentaminen, hotelli- ja uimalakonsepti, yleiset alueet ja luontomatkailu, markkinointi ja luontomatkailu)		
Uimalan lisärakennuksen rakennustöiden eteneminen.	Uimalan lisärakennuksen vesikatto on valmis 30.10.2019 mennessä. Kyllä / ei.	Kiinteistöjohtaja
Asemakaavan hyväksymiskäsittelyn eteneminen (tavoitteena, että kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan alkuvuodesta 2020).	Asemakaava etenee kaupunginhallituksen hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2019 loppuun mennessä. Kaupunginhallitus on käsitellyt asian omalta osaltaan. Kyllä / ei.	Kaavoituspäällikkö

KAUPUNGINVALTUUSTO

KÄRKIHANKKEET

VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2019	VASTUUHENKILÖ
KEHITTYVÄ KAUPUNKIKESKUSTA		Liiketoimintajohtaja
<ul style="list-style-type: none">* Elävä kaupunkikeskusta, tärkeä vetovoimatekijä ja Hyvinkään käyntikortti.* Monipuolinen työ- ja asumistarjonta. Sujuva ja turvallinen liikkuminen.* Houkutteleva investointikohde.		
Keskustan yleissuunnitelman laatiminen radan länsipuoliseen osaan (Uudenmaankatu-Koritsooni). Yleissuunnitelma tarvitaan kyseisen keskusta-alueen kehittämistä ja maankäytön ohjaamista varten.	Yleissuunnitelma on laadittu ja se sisältää vähintään kaksi vaihtoehtoista ratkaisumallia. Kyllä / ei.	Kaavoituspäällikkö
Kiinteistönomistajien ja sijoittajien aktivoiminen keskustan täydennysrakentamiseen. Kiinteistönomistajille ja sijoittajille suunnataan yhteiset neuvottelutilaisuudet.	Yhteisiä neuvottelutilaisuuksia on järjestetty kolme kertaa vuonna 2019. Kyllä / ei.	Liiketoimintajohtaja
AKTIIVINEN TAPAHTUMAKAUPUNKI		Sivistystoimenjohtaja
<ul style="list-style-type: none">*Tapahtumien sujuvan järjestämisen mahdollistaminen ja koordinointi Hyvinkäällä.*Pitkäaikaisen yhteistyön kehittäminen tapahtumajärjestäjien kanssa.*Hyvinkään imagon vahvistaminen ja tunnetuksi tekeminen.		
Vuosittaisen suur tapahtuman vakiinnuttaminen Hyvinkäälle	Vuonna 2019 järjestetään vähintään yksi valtakunnallisen tason suur tapahtuma (yli 50000 kävijää).	Sivistystoimenjohtaja
OMALEIMAINEN KULTTUURI- JA LIIKUNTA KAUPUNKI		Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
<ul style="list-style-type: none">*Viihtyisän, turvallisen ja kiinnostavan liikunta- ja kulttuuriympäristön rakentaminen sekä ylläpitäminen .*Monipuolisten ja ajanmukaisten liikunta- ja kulttuuripalvelujen tuottaminen. Osaava ja luotettava yhteistyökumppani liikunta- ja kulttuuritapahtumien järjestäjille.*Kaupungin vetovoimaisuuden ja paikallisidentiteetin vahvistaminen.*Palvelujen kehittäminen yhteistyössä asiakkaiden kanssa, kuntalaisten aktivoiminen kulttuuri- ja liikuntapalvelujen käyttämiseen.		
Julkisen taiteen periaatteiden määrittely. Määrittellään taiteen käyttöä ja hankintaa ohjaavat periaatteet ja laaditaan näistä asiakirja.	Asiakirja valmistuu valtuuston hyväksyttäväksi vuoden 2019 kuluessa. Kyllä / ei.	Museopalveluiden johtaja

KAUPUNGINVALTUUSTO

KÄRKIHANKKEET

VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2019	VASTUUHENKILÖ
KAUPUNKI JA MONIMUOTOISET KYLÄT		Yleiskaavasunnittelija
* Kylien vahvuuksien tunnistaminen (elinvoimaisuus, palvelut, liikenne, rakentaminen, elinkeinot, elinympäristön laatu, kylien markkinointi ja viestintä) * Yhteistyökäytäntöjen kehittäminen kyläläisten ja kyläasiain neuvottelukunnan kanssa		
Vuonna 2018 hyväksytyin kylien kehittämisen toimintasuunnitelman toteuttaminen.	Toimintasuunnitelman mukaiset vuoden 2019 tavoitteet ovat toteutuneet. Kyllä / ei.	Yleiskaavasunnittelija
KUNTALAISTEN OSALLISUUS, YHTEISÖLLISYYS JA HYVINVOINTI		Kehittämispäällikkö
* Kuntalaisten osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen, uusien yhteistyön ja osallistumisen käytäntöjen luominen. * Lasten ja nuorten osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistämiseen panostaminen. * Sote- ja maakuntauudistuksen muutosvaihe, osallistuminen kunnan tulevien hyvinvointitoimintojen kehittämiseen.		
Osallistuvan budjetoinnin mallin laatiminen ja käyttöönotto.	Osallistuvan budjetoinnin toteuttamista ohjaava kaupunkitason malli on laadittu. Malli otettu käyttöön vuoden 2020 talousarvioon sisältyvää osallistuvaa budjetointia suunniteltaessa. Kyllä / ei.	Kehittämispäällikkö

KAUPUNGINVALTUUSTO - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ
Hyvinvointi	Vahvistetaan ja kehitetään lapsiperheiden palveluja	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen alle 18-vuotiaiden lasten määrä vähenee	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä vähenee ja on enintään 170 lasta.	Kaupunginjohtaja KU-sote
Hyvinvointi	Koulunuorisoyhteistyön kehittäminen kouluilla, kouluviihtyvyyden lisääminen ja varhaisen puuttumisen menetelmien kehittäminen	Toimintamallin suunnitteleminen koulu yhteistyöhön	Toimintamalli on valmis 2019	Perusopetuksen johtaja Kulttuuri- ja vapaa-aika johtaja
Hyvinvointi	Päihteiden käytön ja päihdemyönteisyyden väheneminen	Nuorten päihdehoitopolun päivittäminen. Koulutetaan yläkoulujen henkilökuntaa tunnistamaan ja ohjaamaan päihdeongelmaisia asiakkaita.	Päihdehoitopolku on päivitetty. Yläkoulujen henkilökunta on koulutettu.	Oppilashuollon esimies KU-sote
Rakennuudistusten hallinta (Muutossuunnitelma)	Asiakkaille tuotettavat palveluprosessit saadaan toimimaan sujuvasti siten, että sote-tuotannon siirtymävaiheesta aiheutuvilta häiriöiltä vältytään.	Varmistetaan yhteistyön toimivuus tarkoituksenmukaisten yhteistyörakenteiden ja -käytäntöjen sekä selkeän työnjaon avulla. Toteutetaan (vuonna 2018 laadittuun) muutossuunnitelmaan kirjatut vuoden 2019 tavoitteet ja toimenpiteet.	Yhteistyön ja palveluprosessien toimivuutta koskevat tavoitteet on saavutettu muutossuunnitelman mukaisesti: kyllä / ei.	Kaupunginjohtaja
Henkilöstö	Tuloksellisen työkyvyn ja työhyvinvoinnin edistäminen	Työilmapiirin paraneminen	Lyhytaikaisten sairauspoissaolojen (1-5 pvää) määrä on laskenut 10 % vuodesta 2018.	Henkilöstöjohtaja Toimialajohtajat
Elinvoimainen Hyvinkää	Kaupungin houkuttelevuuden lisääntyminen	Kaupungin vahvuuksista ja Hyvinkään Pelikirjan kärkihankkeiden tuloksista viestiminen	-Kaupungin väestö kasvaa 0,4 % vuoteen 2018 verrattuna. -MAL-sopimuksen mukainen asuntotuotantotavoite (360 asuntoa) on täyttynyt. -Ydinkeskustan elinvoimamittauksen tulos pysyy nykyisellä hyvällä tasolla.	Kaupunginjohtaja

KAUPUNGINVALTUUSTO - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ
Elinvoimainen Hyvinkää	Kaupungin työllisyyden ja elinvoiman parantaminen	Toteutetaan vuodelle 2019 suunnitellut työllisyys- ja elinkeinotoimenpiteet.	Työmarkkinatuen kuntaosuusmenot ovat pienentyneet 2018 vuoteen verrattuna. Nuorisotyöttömien määrä on pienentynyt vuoden 2018 seurantatietoihin nähden.	Liiketoimintajohtaja
Turvallisuus	Hyvinkää on Suomen turvallisin kaupunki ja johtava paikallisen turvallisuussuunnittelun edelläkävijä	Turvallisuussuunnitelman päivittäminen	Turvallisuussuunnitelman päivitys on valmis vuoden 2019 aikana	Turvallisuus- ja riskienhallintakoordinaattori
Kestävä kehitys	Energiatehokas kaupunki	Hyvinkään energiatehokkuus- ja ilmastotoimenpiteet	Hyvinkään energiatehokkuus- ja ilmastotoimenpiteiden vuosikellossa määriteltyjen toimenpiteiden toteutuminen Kaupunkiorganisaation energiakulutus vähenee edelliseen vuoteen verrattuna	Tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja
Talous	Vaikuttava, tehokas ja taloudellinen palvelutuotanto	Palveluperusteinen johtamismalli on käytössä toiminnan ja talouden suunnittelussa	Talousarvion laadinnassa käytetään palveluperusteisen johtamismallin mukaista järjestämissuunnitelmaa	Talousjohtaja
Talous	Investointisuunnittelu	Investointien suunnitteluprosessi ja sen ohjeistus uudistetaan	- Uudistettu investointisuunnittelun prosessi ja ohjeistus on hyväksytty vuoden aikana - Investointisuunnittelu ohjeistetaan toteutettavaksi siten, että investointisuunnitelman kustannusarvioiden tarkkuus huomioidaan ja että investointien käyttötalousvaikutuslaskelmat ovat alusta asti käytössä.	Talousjohtaja Tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja

KAUPUNGINVALTUUSTO - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ
Sähköiset palvelut	<p>Sähköiset palvelut mahdollistavat sujuvan, turvallisen ja helposti saavutettavan sähköisen asiointikanavan kaupungin asukkaiden/asiakkaiden ja kaupungin välillä.</p> <p>Tehostetaan hallinnollisia prosesseja tavoitteena yhden tallennuksen</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. eHyvinkaa.fi-palvelun perustaminen 2. Suomi.fin palveluista otetaan käyttöön sähköinen viranomaisviestintä sekä vahva tunnistautuminen. 3. Sivustolle rakennetaan vähintään yksi uusi sähköisen asioinnin prosessi siten, että kerran syötetty tieto on käytettävissä muissakin järjestelmissä. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. eHyvinkaa.fi-sivusto on perustettu. 2. Suomi.fi –viestit sekä -tunnistautumispalvelut ovat integroituja eHyvinkaa.fi palveluun. 3. Kaupunkilaisille on julkaistu yksi uusi tavoitteen mukainen sähköisen asioinnin prosessi eHyvinkaa.fi-palvelussa. 	Tietohallintopäällikkö
Tehokas ja joustava palvelutuotanto	Hyvinkään kaupungin järjestämässä varhaiskasvatuksessa noudatetaan yli 3-vuotiaiden varhaiskasvatuksessa suhdelukua 1/7.	Jatketaan valtuuston hyväksymän Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma LAPE:n linjausta suhdeluvun 1/7 noudattamista yli 3-vuotiaiden varhaiskasvatusryhmissä. Pitämällä ryhmäkoot maltillisina, pidetään Hyvinkää myös henkilöstölle houkuttelevana työpaikkana.	1.1.2019 alkaen lapsiryhmäsijoittelussa noudatetaan edelleen 1/7 suhdelukua. Asiakastytyväisyyttä mitataan asiakaskyselyin.	Varhaiskasvatuksen johtaja

Käyttötalousosa

Kaupunginvaltuusto
Tarkastuslautakunta
Keskusvaalilautakunta
Kaupunginhallitus
Kaupungin johto
Demokratia ja johdon tuki
Sosiaali- ja terveystalvet
Omaisuuoen luovutustulot ja -menot

Kaupunginvaltuusto

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	45	0	0	0		0	0
Toimintakulut	-151 870	-200 794	-199 808	-199 813	-0,5	-203 210	-206 868
Toimintakate	-151 825	-200 794	-199 808	-199 813	-0,5	-203 210	-206 868

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Kaupunginvaltuusto käyttää kaupungin ylintä päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä. Valtuustossa on 51 valtuutettua.

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Toimintakulut/asukas	3	4	4	0

Tarkastuslautakunta

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	8 026	12 670	16 618	16 618	31,2	16 901	17 205
Toimintakulut	-146 714	-162 193	-163 081	-163 097	0,6	-165 870	-168 855
Toimintakate	-138 688	-149 523	-146 463	-146 479	-2,0	-148 969	-151 651

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Arvioinnillaan ja antamallaan arviointikertomuksella tarkastuslautakunta tukee Pelikirjan (kaupunkistrategian) toimeenpanoa sekä talousarvion mukaisten toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista.

Tarkastuslautakunnan tehtävistä ovat säännökset Kuntalain 14 luvussa ja Hyvinkään kaupungin hallintosäännössä.

Tarkastuslautakunta arvioi

- miten valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa ovat toteutuneet
- onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
- talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella ja voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, mikäli taseessa on kattamatonta alijäämää.

Lisäksi lautakunta esittää kaupunginvaltuustolle kannanottonsa tilinpäätöksen hyväksyttävyydestä sekä valvoo sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tilintarkastajasta ja heidän tehtävistään säädetään kuntalaissa. Tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Tilintarkastajan on lisäksi tarkastettava, onko kaupungin hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti ja onko kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Suunnittelukauden 2020-2021 perustelut ja kehittämissuunnitelmat

Voimassa oleva tilintarkastussopimus päättyy toukokuussa 2019 sisältäen vuoden 2018 tilinpäätöksen tarkastuksen, joten tilintarkastuspalvelut tulee kilpailuttaa vuodelle 2019. Kilpailutuksen valmistelu alkaa syyskuudella 2018. Tilintarkastuspalveluiden kilpailuttamista valmisteltaessa tarkistetaan tarkastuspäivien lukumäärää hieman alaspäin, koska sosiaali- ja terveyspalvelujen tuotanto siirtyy Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymälle vuoden 2019 alusta lukien. Tässä vaiheessa ei pystytä arvioimaan uuden tilintarkastussopimuksen mukaista hintaa. Talousarvioon on budjetoitu lakisääteisen tilintarkastuspalvelun ostamiseen edellistä vuotta hieman vähemmän.

Tarkastuslautakunta kehittää arviointitoimintaansa ja arviointikertomusta toimikautensa aikana niin, että se palvelisi entistä paremmin päätöksentekijöitä ja toimivaa organisaatiota.

Henkilöstömuutokset

Talousarvio ei sisällä muutoksia henkilöstömäärään.

Henkilöstömäärä	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Vakinaiset	1,0	1,0	1,0	0,0
Määräaikaiset				0,0
Yhteensä	1,0	1,0	1,0	0,0

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Toimintakulut/asukas	3	3	3	0

Keskusvaalilautakunta

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	0	133 000	154 198	154 198		156 819	159 642
Toimintakulut	-79 591	-132 875	-154 198	-154 212	16,1	-156 834	-159 657
Toimintakate	-79 591	125	0	-14	-111,2	-14	-14

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Keskusvaalilautakunta huolehtii vaalilain tarkoittamista kunnan keskusvaalilautakunnalle määräytyistä vaalien ja eri laeilla säädettyjen kansanäänestysten järjestelyihin liittyvistä tehtävistä.

Keskusvaalilautakunta järjestää vaalien ja kansanäänestysten ennakoäänestyksen sekä varsinaisen vaalipäivän äänestyksen kunnassa kaupunginhallituksen asettamien vaalilautakuntien ja -toimikunnan sekä keskusvaalilautakunnan nimeämien ennakoäänestyksen vaalitoimitsijoiden avulla.

Vuonna 2019 järjestetään eduskunta- ja europarlamenttivaalit sekä mahdollisesti maakuntavaltuustovaalit. Epävarmuudesta johtuen, maakuntavaltuustovaalit ei vielä sisälly vuoden 2019 talousarvioon.

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Toimintakulut/asukas	-2	3	3	0

Kaupunginhallitus

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	295	0	0	0		0	0
Toimintakulut	-1 565 234	-857 675	-881 888	-881 901	2,8	-896 893	-913 037
Toimintakate	-1 564 939	-857 675	-881 888	-881 901	2,8	-896 893	-913 037

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kaupunginhallitus vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta, omistajaohjauksesta ja viestinnästä sekä kaupungin henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Kaupunginhallitus jakaantuu kehittämisjaostoon ja henkilöstöjaostoon.

Talousarvion perustelut

Palvelualueen määrärahoihin on tehty 30 000 euron lisäys asiantuntijapalveluiden ostoja varten. Muilta osin määrärahat pitävät sisällään vuoden 2018 tapaan kaupunginhallituksen, sen jaostojen ja kaupungin toimikuntien määrärahat sekä KUUMA-alueyhteistyön määrärahat. Sosiaali- ja terveystalouden irtoaminen Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymään ei vaikuta palvelualueen määrärahoihin alentavasti.

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Toimintakulut/asukas	33	18	19	0

Kaupungin johto

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	122	0	0	0			
Toimintakulut	-260 341	-504 135	-492 152	-692 194	37,3	-703 961	-716 633
Toimintakate	-260 219	-504 135	-492 152	-692 194	37,3	-703 961	-716 633

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisuudessa kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa.

Talousarvion perustelut

Palvelualueen talousarvioon sisältyy myös 300 000 euron määräraha Hyvinkään pelikirjan kärkihankkeiden toteuttamiseen. Turvallisuustyön (24 Turvallista tuntia –toiminta) budjetti on siirretty Konsernipalvelut ja hallinto –toimialalle Henkilöstö-palvelualueelle.

Henkilöstömäärä	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Vakinaiset	2,0	1,0	1,0	0,0
Määräaikaiset				0,0
Yhteensä	2,0	1,0	1,0	0,0

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Toimintakulut/asukas	6	11	15	4

Demokratia ja johdon tuki

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	62 553	75 549	58 355	58 355	-22,8	59 347	60 415
Toimintakulut	-1 389 104	-1 486 259	-1 287 264	-1 287 464	-13,4	-1 309 351	-1 332 919
Toimintakate	-1 326 551	-1 410 710	-1 228 909	-1 229 109	-12,9	-1 250 004	-1 272 504

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Demokratia ja johdon tuki –palvelualue koostuu seuraavista toiminnoista: kaupunginkanslia, viestintä, kehittämistoiminta ja sisäinen tarkastus. Kaupunginkanslian alaisuuteen kuuluvat lisäksi talous- ja velkaneuvonta sekä sosiaaliamiestoiminta.

Kaupunginkanslian keskeisimpiä tehtäviä ovat toimielinten valmistelu-, sihteeri- ja täytäntöönpanotehtävät, yleisiin vaaleihin ja kansanäänestyksiin liittyvät tehtävät, kaupunkiorganisaation kehittämistyön koordinointi ja ohjaaminen, lakiasiat, kuntayhteistyön ja edunvalvonnan ja kansainvälisen yhteistyön koordinointi, kirjaamotehtävät sekä asianhallinta- ja arkistotoimen ohjaaminen, koordinointi ja kehittäminen.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on toimia kaupunginhallituksen, konsernijohtajan ja kaupunginjohtajan apuna heidän toteuttaessaan valvontavelvollisuuttaan asetettujen päämäärien ja tavoitteiden toteutumisessa.

Viestintäyksikön tehtäviin kuuluvat kaupunkiorganisaation viestinnän ja markkinoinnin johtaminen, ohjaus, kehittäminen, koordinointi ja toteuttaminen. Lisäksi viestintäpäällikkö vastaa valmiussuunnittelusta ja toimii johtokeskuksen päällikkönä.

Talousarvion perustelut

Henkilöstömäärässä on huomioitu asianhallintasihteerin tehtävä sekä määräaikainen tehtävä osallisuustyöhön ja vaalien koordinointiin liittyen.

Henkilöstömäärä	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Vakinaiset	14,0	14,0	15,0	1,0
Määräaikaiset			1,0	1,0
Yhteensä	14,0	14,0	16,0	2,0

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Toimintakulut/asukas	30	32	27	-4

Sosiaali- ja terveystaloudet

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot							
Toimintakulut			-146 819 622	-145 384 967		-147 856 511	-150 517 929
Toimintakate			-146 819 622	-145 384 967		-147 856 511	-150 517 929

Sosiaali- ja terveystalouksien tuotanto ja tuotantoresurssit siirtyvät Keski-Uudenmaan sote –kuntayhtymään 1.1.2019. Kuntayhtymän jäsenkunnat ovat Hyvinkää, Järvenpää, Nurmijärvi, Tuusula, Mäntsälä ja Pornainen. Hyvinkään osuus sosiaali- ja terveystalouksien kuluista näkyy kaupungin tuloslaskelmassa asiakaspalvelujen ostoissa kuntayhtymältä.

Sosiaali- ja terveystalouksien mukainen sosiaali- ja terveystoimen talousarvioesitys on esitetty liitetiedoissa. Tässä liitteessä tuotot ja kulut on esitetty niin sanotusti tuottajan näkökulmasta eli omiin tiliryhmiinsä jaoteltuina.

Sosiaali- ja terveystoimen talousarvion laadinnassa on pyritty siihen, että kuntayhtymän talousarviosta tulee realistinen. Näin ollen sosiaali- ja terveyspalveluihin on varattu sellaisia määrärahoja, jotka on aiemmin arvioitu muiden kaupungin toimialojen talousarvioihin. Muun muassa sivistystoimen, tietohallinnon, henkilöstöpalveluiden ja talouspalveluiden määrärahoista on irrotettu sosiaali- ja terveystoimen osuus ja siirretty sellaiseksi määrärahaksi, josta muodostuu Hyvinkään kaupungin maksuosuus Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän tuottamista palveluista. Samalla periaatteella myös kaupungille jäävien toimintojen määrärahat on siirretty pois sosiaali- ja terveyspalvelumäärärahoista.

Hyvinkään kaupunginvaltuusto ei ole tehnyt talousarvion laadintavaiheessa päätöstä siitä, miten sosiaali- ja terveyspalveluiden uudelleenorganisointumisen huomioidaan kaupunkiorganisaatiossa ja hallintosäännössä. Hallintosäännön hyväksyminen saattaa siten aiheuttaa muutoksen talousarvioon sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta.

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Toimintakulut/asukas	0	0	3 090	3 090

Omaisuuksien luovutustulot ja -menot

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	7 534 467	4 700 000	4 500 000	4 500 000	-4,3	4 500 000	4 500 000
Toimintakulut	-16 107						
Toimintakate	7 518 360	4 700 000	4 500 000	4 500 000	-4,3	4 500 000	4 500 000

Omaisuuksien luovutustuloja arvioidaan kertyvän tasaiseen tahtiin n. 4,5 milj. euroa vuodessa. Luovutustulot koostuvat pääosin maanmyynnistä. Jotta tulevaisuudessakin maanmyynti säilyy hyvällä tasolla, tulee kaupungin olla jatkossakin aktiivinen maanhankinnassa.

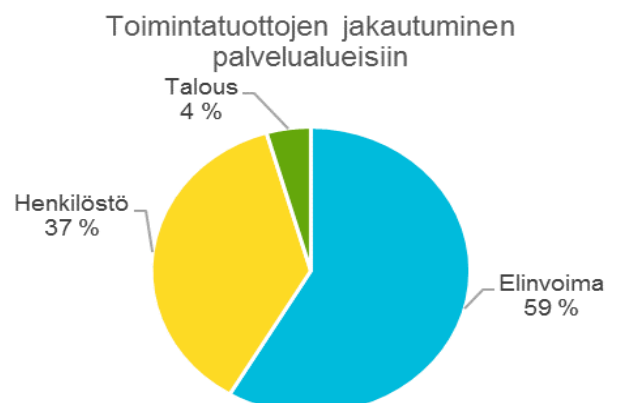
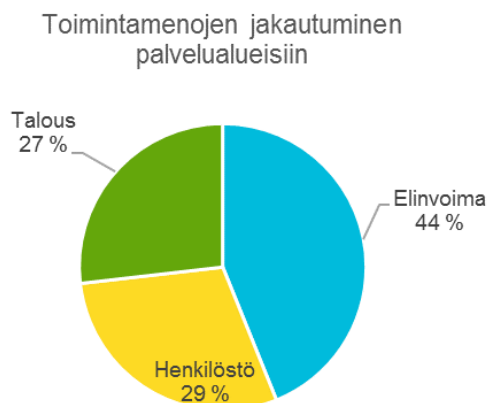
Konsernipalvelut ja hallinto
Elinvoima
Henkilöstö
Talous

Konsernipalvelut ja hallinto

Konsernipalvelut ja -hallinto syntyi toimialana 1.6.2017. Toimiala muodostuu talous-, henkilöstö- ja elinvoima - palvelualueista. Toimialan tehtävät palvelualueittain ovat seuraavat:

- Elinvoima -palvelualue
 - o omistajaohjaus ja elinkeinotoimi
 - o kaavoitus
 - o tonttipalvelut
 - o työllisyyspalvelut
- Talous -palvelualue
 - o tietohallintopalvelut
 - o hankintapalvelut
 - o talouspalvelut
- Henkilöstö -palvelualue
 - o palvelussuhdeasiat
 - o palkanlaskentapalvelut
 - o työhyvinvointipalvelut, työsuojelu, turvallisuus- ja valmiussuunnittelu
 - o rekrytoinnin tuki ja ohjeistus
 - o kaupungin yhtenäinen asiakaspalvelupiste

Tuloslaskelma	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	3 024 002	2 756 867	3 746 044	35,88	3 809 727	3 878 302
Myyntituotot	483 091	476 467	1 284 944	169,68	1 306 788	1 330 310
Maksutuotot	241 885	180 000	179 000	-0,56	182 043	185 320
Tuet ja avustukset	674 071	595 000	676 700	13,73	688 204	700 592
Muut toimintatuotot	1 624 955	1 505 400	1 605 400	6,64	1 632 692	1 662 080
Valmistus omaan käyttöön	1 058	0				
Toimintakulut	-9 980 484	-12 521 489	-15 383 102	22,85	-15 644 615	-15 926 218
Henkilöstökulut	-3 789 930	-4 793 445	-5 877 890	22,62	-5 977 814	-6 085 415
Palkat ja palkkiot	-2 971 345	-3 078 237	-4 730 367	53,67	-4 810 783	-4 897 377
Henkilösivukulut	-818 585	-1 715 208	-1 147 523	-33,10	-1 167 031	-1 188 037
Eläkekulut	-694 859	-1 598 452	-995 403	-37,73	-1 012 325	-1 030 547
Muut henkilösivukulut	-123 726	-116 756	-152 120	30,29	-154 706	-157 491
Palvelujen ostot	-5 237 294	-6 928 607	-5 968 681	-13,85	-6 070 149	-6 179 411
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-43 641	-91 270	-93 100	2,01	-94 683	-96 387
Avustukset	-38 275	-20 000	-2 610 360		-2 654 736	-2 702 521
Muut toimintakulut	-871 344	-688 167	-833 071	21,06	-847 233	-862 483
Toimintakate	-6 955 424	-9 764 622	-11 637 058	19,18	-11 834 888	-12 047 916

Elinvoima

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	1 951 270	1 685 000	2 191 600	2 191 600	30,07	2 228 857	2 268 977
Toimintakulut	-2 089 623	-2 540 172	-6 750 036	-6 750 693	165,76	-6 865 455	-6 989 033
Toimintakate	-138 353	-855 172	-4 558 436	-4 559 093	433,12	-4 636 598	-4 720 056

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Palvelualueen tehtävänä on elinvoiman edistäminen, omistajaohjauksen kehittäminen sekä vastaaminen osasta kasvupalveluja sekä niihin liittyvä edunvalvonta. Elinvoiman edistämiseen kuuluvat elinkeinotoimi, työllisyyspalvelut, maaseutupalvelujen järjestäminen, maa- ja tonttipolitiikka, asuntopolitiikan valmistelu, kaavoitus ja kaupunkia koskevien yleisten kehittämishankkeiden valmistelu ja ohjaus.

Talousarvion perustelut

Vuoden 2019 määrärahoissa on pyritty painottamaan Pelikirjan mukaisia kärkihankkeita edellisvuotta enemmän. Toimenpiteet kaupunkikeskustan kehittämiseksi (mm. kaavoitus, liikennesuunnitelmat, täydennysrakentaminen ja keskustan viihtyvyyden lisääminen) sekä yritys- ja asuintonttien markkinointiin panostaminen näkyvät talousarviossa. Keskustan kehittämisessä painotetaan radan länsipuoleisen osan yleissuunnittelua, johon palkataan määräaikainen projektivetäjä. Matkailun edistämiseen panostetaan niin kotimaisen kuin ulkomailta Hyvinkäälle suuntautuvan matkailun osalta, kärkenä luonto- ja koulutus-/leirikoulu- ja tapahtumamatkailu. Nuorten, erityisesti työttömien, kesätyöllistämistä jatketaan nykyisellä volyymilla.

Rakenteelliset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2019

Vuoden 2019 talousarviossa Elinvoiman talousarvioon on siirretty sosiaali- ja terveystoimesta 3,7 milj. euron määräraha liittyen kaupungille jääviä työllisyyspalvelutehtäviä varten. Osa tehtävistä siirtyy Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymälle. Valtuusto päättää työllisyyspalveluiden lopullisesta sijainnista kaupunkiorganisaatiossa loppuvuonna 2018 osana hallintosääntöuudistusta.

Merkittävät investoinnit

Ei merkittäviä investointeja.

Henkilöstömuutokset

Organisaatiomuutoksen myötä työllisyyspalvelujen osalta Elinvoiman palvelualueelle siirtyy vuoden alusta 6 henkilöä. Lisäksi kaavoitusta täydennetään yhdellä määräaikaisella projektinvetäjällä ja luontomatkatiluasiantuntijan määräaikainen tehtävä jatkuu vuonna 2019.

Henkilöstömäärä	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Vakinaiset	20,0	22,0	25,0	3,0
Määräaikaiset	1,5	1,0	5,0	4,0
Yhteensä	21,5	23,0	30,0	7,0

Suunnittelukauden 2020-2021 perustelut ja kehittämissuunnitelmat

Konserniohjauksessa tytäryhtiöiden yhteistyötä tiivistetään edelleen. Muiden kuin strategisesti merkittävien tytäryhteisöjen (etenkin säätiöt) kiinteistöomaisuuden hallinnointia pyritään kehittämään siten, että kaupunkikonsernin tasolla syntyy synergiaetuja. Näitä odotetaan erityisesti rahoituksen, kiinteistönhoidon ja riskienhallinnan näkökulmista. Kärkihankkeisiin (esim. Hangonsilta ja Kehittyvä kaupunkikeskusta) liittyvät toimenpiteet painottuvat suunnittelukauden aikana.

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Toimintakulut/asukas	45	54	143	89
Kaavoitus				
Hyv. asemakaavat, kpl	4	10	10	0
Hyv. asemakaavat, ha	54	50	50	0
Tontit hyv. as.kaavat, kpl	166	100	100	0
Tonttipalvelut				
Tonttien luovutus, kpl	32	57	42	-15

Henkilöstö

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	785 126	754 365	1 386 434	1 386 434	83,79	1 410 003	1 435 383
Toimintakulut	-3 610 355	-5 540 719	-5 372 458	-4 506 309	-18,67	-4 582 916	-4 665 409
Toimintakate	-2 825 229	-4 786 354	-3 986 024	-3 119 875	-34,82	-3 172 913	-3 230 025

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Palvelualueen tehtävänä on järjestää ja tuottaa toimialoille ja yksiköille sekä hallinnollisia peruspalveluja että strategisempia, toimialoja, johtoa ja esimiehiä tukevia ja ohjaavia palveluita. Palvelualue vastaa yhtenäisen henkilöstöhallinnollisen toimintakulttuurin ja –mallien luomisesta ja käyttöönotosta. Lisäksi palvelualue vastaa kaupungintalon yhteispalvelupisteestä (aulapalvelu).

Hallinnollisia peruspalveluja ovat palkanlaskentapalvelut, palvelussuhdeasioiden päätöksenteko, valmistelu, neuvonta, ohjeistus ja koulutus, rekrytointipalveluiden tuottaminen, tuki ja ohjeistus sekä työterveyshuoltopalvelujen järjestäminen henkilöstölle. Lisäksi näitä peruspalveluita ovat työsuojelu ja työturvallisuuden järjestäminen ja koordinointi sekä työkykyjohtamiseen liittyvä tuki. Palvelualue myös tuottaa johdolle henkilöstötoiminnan kokonais seurantaan ja tuloksellisuuteen liittyvää tietoa.

Toiminta-ajatus on sisäisen asiakkuuden kehittäminen ja esimiestyön tukeminen. Henkilöstön kehittäminen, osaamisen varmistaminen ja yhtenäisten henkilöstöhallinnollisten toimintamallien luominen ja toimeenpaneminen ovat pysyvä osa toimintaa.

Palvelualue valmistelee henkilöstöpoliittiset linjaukset, henkilöstön kehittämisen suuntaviivat henkilöstöjaostolle ja vastaa linjausten mukaisesta täytäntöönpanosta.

Talousarvion perustelut

Keski-Uudenmaan Sote –kuntayhtymän aloitus 1.1.2019 alkaen ja tähän liittyvät palvelujen sekä henkilöstön siirtymiset kuntayhtymään vaikuttavat talousarviossa esitettäviin euromääriin. Talousarviossa saattaa tästä syystä esiintyä selkeitä poikkeamia aiempien vuosien toteutumiin. Uusina toimintoina ovat työterveyshuollon järjestämisvastuu, yhtenäinen palvelupiste sekä turvallisuus- ja valmiussuunnittelun aiempaa laajempi keskitetty vastuu. Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän keskitettyjen HR-palveluiden ostamista varten on siirretty määrärahaa KU-soten talousarvioon (mm. uudelleensijoittaminen, työterveyshuolto, palkanlaskenta, sijaisrekrytointi).

Rakenteelliset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2019

Rakenteellisia muutoksia suunnitellaan erikseen osana kaupungin hallinnon uudelleenorganisointityötä. Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän aiheuttamia muutoksia on esitelty edellä kohdassa Talousarvion perustelut.

Merkittävät investoinnit

Ei merkittäviä investointeja.

Henkilöstömuutokset

Keski-Uudenmaan Sote –kuntayhtymän aloitus 1.1.2019 alkaen johtaa joiltakin osin henkilöiden vähentymiseen kuntayhtymän palvelukseen siirtymisen vuoksi. Lisäksi mahdollisia eläköitymisiä odotettavissa. Turvallisuus- ja riskienhallintakoordinaattorin tehtävä siirtynyt Henkilöstöpalveluihin.

Henkilöstömäärä	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Vakinaiset	33,0	41,0	41,0	0,0
Määräaikaiset	1,0			0,0
Yhteensä	34,0	41,0	41,0	0,0

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Toimintakulut/asukas	77	118	96	-22
Palkanlaskentapalvelut				0
Henkilöstömäärä	2 793	2 828	2 070	-758
Palkansaajia/palkkasiht.	279	283	207	-76
Palkkalaskelmat, kpl	34 872	34 900	25 296	-9 604

Talous

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	288 664	317 502	168 010	168 010	-47,08	170 866	173 942
Toimintakulut	-3 658 274	-4 440 598	-4 125 924	-4 126 101	-7,08	-4 196 245	-4 271 777
Toimintakate	-3 369 610	-4 123 096	-3 957 914	-3 958 091	-4,00	-4 025 379	-4 097 835

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Talospalveluihin kuuluu kolme palveluyksikköä: talous-, hankinta-, ja tietohallintopalvelut.

Palvelualueen tehtävänä on ohjata, tukea, koordinoita ja kehittää kaupunkikonsernia talous-, hankinta- ja tietohallintoasioissa. Lisäksi palvelualue järjestää edellä mainittuja palveluja kaupungille ja soveltuvin osin kaupunkikonsernille.

Talousarvion perustelut

Talousarvion määrärahojen väheneminen johtuu siitä, että määrärahoja on siirretty Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymälle mm. tietotekniikkapalveluiden, lisenssien sekä kirjanpito- ja maksuliikennepalveluiden ostoon. Siirron euromääräiset vaikutukset ovat suurimmat Tietohallinnon palveluyksikössä, mutta vähäisessä määrin myös Talospalvelut -palveluyksikön kustannuksiin.

Määrärahoissa on huomioitu henkilöstön palkankorotukset ja lomarahain normalisoituminen. Huomioitu on myös kaupungin osuus verotuskustannuksiin, joka on kasvanut noin 125 000 eurolla. Tietohallinnon kehittämishankkeisiin on varattu rahaa sekä investointi- että käyttötalouden puolelle, jotta tuottavuutta edistäviä hankkeita voidaan tukea ja sähköisiä palveluita kehittää.

Rakenteelliset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2019

Talospalveluiden, tietohallintopalveluiden ja hankintapalveluiden osalta ei Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymämuutoksen lisäksi ole muita rakenteellisia muutoksia.

Palvelujen kehittämisen osalta tietohallintopalvelut koordinoi ja tukee sellaisia kaupungin kehittämishankkeita, joihin liittyy palvelujen sähköistämistä tai tietojärjestelmien hankintaa tai kehitystyötä. Hankintapalveluiden henkilöstö on suurelta osin vaihtunut. Hankintapalveluiden painopisteitä vuonna 2019 ovat hankintaprosessien tehostaminen, hankinnan linjausten tarkistaminen sekä sopimushallinnan terävöittäminen ja taloudellisten säästöjen aikaansaaminen. Talospalveluiden keskeisimmät painopisteet ovat tukea uuden palveluperusteisen johtamismallin käyttöönottoa ja koordinoita kestävän talouden ohjelman laadintaa.

Palvelualueen vastuulle kuuluvien toimintojen osalta toimintavuonna 2019 hankitaan kaupungin vakuutusturva ja perintäpalvelut.

Merkittävät investoinnit

Talospalvelualueen investoinnit liittyvät vuosittaiseen määrärahaan kaupungin tietojenkäsittelyn kehittämishankkeita varten, jotta tuottavuutta edistäviä hankkeita voidaan tukea ja sähköisiä palveluita kehittää. Osa sähköisten palveluiden kehittämisestä on valtionhallinnon ohjaamaa ja kuntia velvoittavaa.

Henkilöstömäärä	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Vakinaiset	18,0	10,0	10,0	0,0
Määräaikaiset	2,0	1,0	1,0	0,0
Yhteensä	20,0	11,0	11,0	0,0

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Toimintakulut/asukas	78	95	88	-7

Sivistystoimi

Opetuslautakunta

Hallinto ja kehittäminen

Perusopetus

Yleissivistävä koulutus ja työpajatoiminta

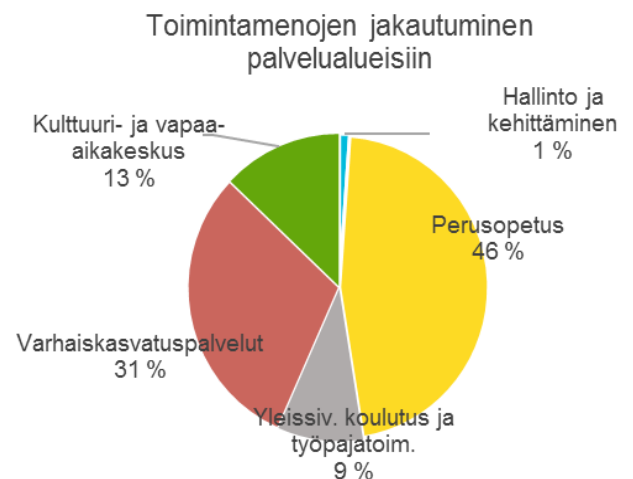
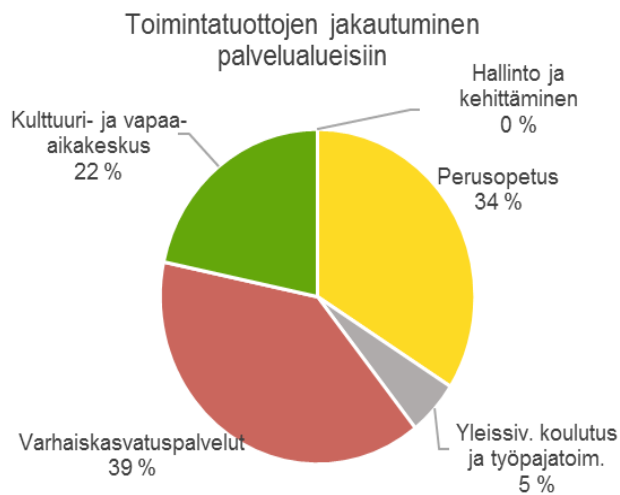
Varhaiskasvatuspalvelut

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta

Kulttuuri- ja vapaa-aikakeskus

Sivistystoimi

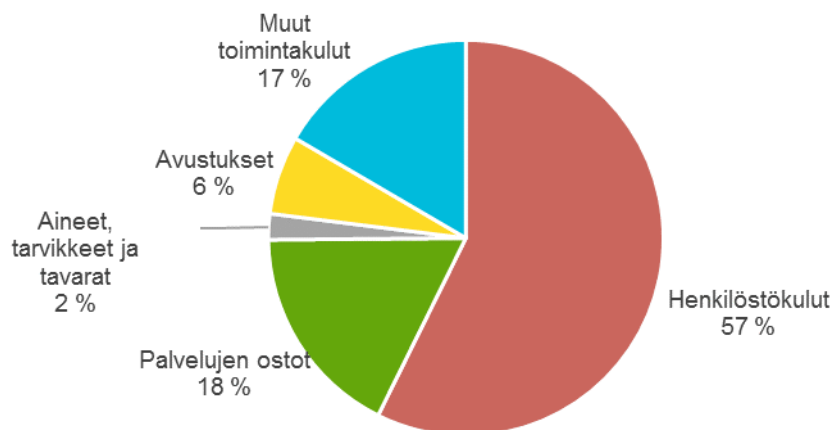
Tuloslaskelma	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	7 849 196	6 830 600	6 375 430	-6,7	6 483 812	6 600 521
Myyntituotot	1 665 155	1 324 600	1 574 030	18,8	1 600 789	1 629 603
Maksutuotot	4 411 651	4 207 700	3 564 000	-15,3	3 624 588	3 689 831
Tuet ja avustukset	971 169	615 000	487 700	-20,7	495 991	504 919
Muut toimintatuotot	801 221	683 300	749 700	9,7	762 445	776 169
Toimintakulut	-88 001 621	-92 862 168	-95 289 590	2,6	-96 909 513	-98 653 884
Henkilöstökulut	-50 182 055	-50 075 679	-51 140 591	2,1	-52 009 981	-52 946 161
Palkat ja palkkiot	-40 354 169	-40 903 715	-41 967 317	2,6	-42 680 761	-43 449 015
Henkilösivukulut	-9 827 886	-9 171 964	-9 173 274	0,0	-9 329 220	-9 497 146
Eläkekulut	-7 880 159	-7 610 124	-7 816 507	2,7	-7 949 388	-8 092 477
Muut henkilösivukulut	-1 947 727	-1 561 840	-1 356 767	-13,1	-1 379 832	-1 404 669
Palvelujen ostot	-16 739 091	-16 539 849	-17 397 646	5,2	-17 693 406	-18 011 887
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 362 824	-2 223 589	-2 414 375	8,6	-2 455 419	-2 499 617
Avustukset	-6 151 535	-6 027 713	-6 138 243	1,8	-6 242 593	-6 354 960
Muut toimintakulut	-12 566 116	-17 995 338	-18 198 735	1,1	-18 508 113	-18 841 260
Toimintakate	-80 152 425	-86 031 568	-88 914 160	3,4	-90 425 701	-92 053 363

Opetuslautakunta

Tuloslaskelma	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	5 834 366	5 299 800	4 994 030	-5,8	5 078 929	5 170 349
Myyntituotot	1 495 686	1 302 100	1 437 530	10,4	1 461 968	1 488 283
Maksutuotot	3 703 486	3 363 400	3 058 500	-9,1	3 110 495	3 166 483
Tuet ja avustukset	598 237	615 000	477 700	-22,3	485 821	494 566
Muut toimintatuotot	36 957	19 300	20 300	5,2	20 645	21 017
Toimintakulut	-75 948 122	-80 574 350	-82 933 795	2,9	-84 343 670	-85 861 856
Henkilöstökulut	-46 609 527	-46 728 857	-47 551 352	1,8	-48 359 725	-49 230 200
Palkat ja palkkiot	-37 624 098	-38 264 327	-39 118 752	2,2	-39 783 771	-40 499 879
Henkilösivukulut	-8 985 429	-8 464 530	-8 432 600	-0,4	-8 575 954	-8 730 321
Eläkekulut	-7 164 393	-7 002 952	-7 167 421	2,3	-7 289 267	-7 420 474
Muut henkilösivukulut	-1 821 036	-1 461 578	-1 265 179	-13,4	-1 286 687	-1 309 847
Palvelujen ostot	-13 359 664	-13 727 471	-14 533 390	5,9	-14 780 458	-15 046 506
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 580 667	-1 641 688	-1 753 434	6,8	-1 783 242	-1 815 341
Avustukset	-5 400 732	-5 252 413	-5 330 843	1,5	-5 421 467	-5 519 054
Muut toimintakulut	-8 997 532	-13 223 921	-13 764 776	4,1	-13 998 777	-14 250 755
Toimintakate	-70 113 756	-75 274 550	-77 939 765	3,5	-79 264 741	-80 691 506

Toimintamenot tiliryhmittäin

Hallinto ja kehittäminen

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	9 014	0	0	0		0	0
Toimintakulut	-913 694	-888 325	-1 043 213	-1 062 463	19,6	-1 080 525	-1 099 974
Toimintakate	-904 680	-888 325	-1 043 213	-1 062 463	19,6	-1 080 525	-1 099 974

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Tulosalueella tuotetaan toimialan hallinnon, taloushallinnon, henkilöstöhallinnon, tietohallinnon, viestinnän sekä hankinnan tukipalveluita. Sivistystoimen hallinnon tehtävissä on selkeästi näkynyt kaupungin vetovoiman kannalta tärkeiden suurta-
pahtumien mukanaan tuomat palveluun- ja organisointiin liittyvät tehtävät. Asiakaspalvelua pyritään tältäkin osin entises-
tään kehittämään.

Talousarvion perustelut

Parin viime vuoden aikana tapahtunut eläköityminen on muuttanut hallinnon henkilöstön tehtäväkuvia. Uusien tehtävien myötä koulutustarvetta arvioidaan tarkemmin vuoden 2019 aikana.

Henkilöstömuutokset

Vakituisiin tehtäviin ei vuoden 2019 aikana palkata uusia henkilöitä. Sote-ratkaisun ja Keski-Uusimaan sote kuntayhtymän käynnistämisen jälkeen arvioimme tilannetta uudelleen.

Henkilöstömäärä	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Vakinaiset	9,0	10,0	9,0	-1,0
Määräaikaiset				0,0
Yhteensä	9,0	10,0	9,0	-1,0

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Toimintakulut/asukas	20	19	23	4
Hallintoteht.kust./toimialan br.kust.(%)	1,0 %	1,0 %	1,1 %	0
Opetuslautakunnan kokous	11	10	10	0

Perusopetus

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	2 207 272	2 269 600	2 168 030	2 168 030	-4,5	2 204 887	2 244 574
Toimintakulut	-40 467 608	-43 530 332	-44 007 097	-44 130 564	1,4	-44 880 784	-45 688 638
Toimintakate	-38 260 336	-41 260 732	-41 839 067	-41 962 534	1,7	-42 675 897	-43 444 063

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Palvelualueen toiminta-ajatus on toteuttaa perusopetuslain ja -asetuksen sekä opetussuunnitelmien mukainen opetus ja siihen liittyvät tukipalvelut. Perusopetus on koulutusjärjestelmän kivijalka ja samalla osa esiopetuksesta alkavaa koulutusjatkumoa. Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden laajan yleissivistyksen perustan muodostamiseen ja oppivelvollisuuden suorittamiseen. Se antaa valmiudet ja kelpoisuuden toisen asteen opintoihin. Se ohjaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa ja rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin.

Hyvinkään kaupungissa toimii 17 perusopetusta antavaa koulua. Näistä yhtenäiskouluja on neljä. Ruotsinkielinen opetus vuosiluokilla 1-6 on Svenka skolanissa, englanninkielistä opetusta annetaan vuosiluokilla 1 – 6 Aseman puukoulussa. Alakoulun musiikkiluokat toimivat myös Aseman koulussa. Yläkoulun musiikkiluokat ovat Pohjoispuiston koulussa. Hyvinkään kaupungin yläkoulun matematiikkaluokat toimivat Tapainlinnan koulussa ja urheiluluokat Vehkojan koulussa. Taiteen perusopetusta annetaan Lasten- ja nuorten kuvataidekoulussa.

Maahanmuuttajien opetus järjestetään kuudessa keskittämiskoulussa (Asema, Härkävehmas, Martti, Paavola, Pohjoispuisto ja Puolimatka). Vastikään maahan saapuneiden opetusta annetaan valmistavassa opetuksessa. Valmistavaa opetusta tarvitsevien määrä vaihtelee ja sen myötä myös luokkien lukumäärä. Kevätkaudella 2019 luokkia on nykyisen tiedon mukaan 2-3. Valmistavan opetuksen kustannukset näkyvät perusopetuksen menoina, mutta tulot eli valtionosuudet tulevat kaupungin kassaan seuraavana vuonna jälkikäteen.

Hyvinkäälle sijoitettujen vieraskuntalaisten lasten koulunkäynti pyritään järjestämään ensisijaisesti lähikouluissa. Lastensuojelulaitos Peiponpesässä asuvien lasten opetus järjestetään lähes poikkeuksetta laitoksen tiloissa kahdessa opetusryhmässä.

Perusopetukseen osallistuminen on oppilaalle maksutonta. Perusopetuslain mukaan oppilaalla on oikeus saada myös opetukseen osallistumisen edellyttämä oppilashuolto ja tarvittavat tulkitsemis- ja avustajapalvelut. Avustajapalvelu järjestetään asiantuntijalausuntojen perusteella niihin oikeutetuille oppilaille. Oppilashuolto toimii moniammatillisesti jokaisessa koulussa. Hyvinkäällä on kuusi koulukuraattoria ja kuusi koulupsykologia.

Talousarvion perustelut

Oppilasmäärä säilyy ennusteen mukaan nykyisellä tasolla. Talousarviossa tämä huomioidaan tarvittavan opetustuntiresurssin määrän pysymisenä nykyisellä tasolla.

ICT-kustannukset pyritään budjetoimaan toteutuvien kustannusten mukaan.

Rakenteelliset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2019

Koulujen väliset oppilasmäärän muutokset otetaan huomioon koulukohtaisissa resursseissa. Lisäksi oppilaaksiohjauksella pyritään muodostamaan pedagogisesti mahdollisimman hyvin toimivia opetusryhmiä.

Merkittävät investoinnit

Metsäkaltevan koulun suunnittelu ja rakentaminen käynnistyvät 2019. Koulussa on aluksi vuosiluokat 1-6. Tapainlinnan koulun laajennuksen suunnittelu ja rakentaminen käynnistyvät vuosina 2019-2020.

Henkilöstömuutokset

Henkilöstömäärä pysyy nykyisellä tasolla.

Henkilöstömäärä	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Vakinaiset	424,0	392,0	384,0	-8,0
Määräaikaiset	59,0	58,0	65,0	7,0
Yhteensä	483,0	450,0	449,0	-1,0

Suunnittelukauden 2020-2021 perustelut ja kehittämissuunnitelmat

Palveluverkkosuunnitelmapäätöstä keskustaajaman osalta aletaan toteuttaa ja yhteistyötä Tuusulan Jokelan alueen kanssa kehitetään opetuksen järjestämisessä. Koko palvelutarpeen kehitystä seurataan ja toimintaa kehitetään johtopäätösten mukaan.

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Perusopetus				
Oppilasmäärä	4 787	4 854	4 854	0
Opetustuntien määrä	333 678	333 678	333 830	152
€/oppilasmäärä, netto	7 618	8 120	8 251	131
Opetustunnit/oppilas	71,50	70,60	68,8	-1,83
Aamu- ja iltapäivätoiminta				
Ohjaustunnit	45 360	44 744	46 812	2 068
€/tunti, netto	14,40	14,82	12,97	-1,85
Taiteen perusopetus				
Oppilasmäärä	308	341	310	-31
Opetustuntien määrä	3 489	3 600	3 780	180
€/oppilasmäärä, netto	3 693	3 364	3 813	449
Opetustunnit/oppilas	11,30	10,56	12,19	1,63

Yleissivistävä koulutus ja työpajatoiminta

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	548 406	340 000	340 000	340 000	0,0	345 780	352 004
Toimintakulut	-7 841 973	-8 298 392	-8 750 927	-8 780 228	5,8	-8 929 492	-9 090 223
Toimintakate	-7 293 567	-7 958 392	-8 410 927	-8 440 228	6,1	-8 583 712	-8 738 219

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Hyvinkään lukiot järjestävät ja tarjoavat monipuolista ja korkeatasoista opetusta peruskoulunsa päättäneille nuorille ja aikuisille.

Hyvinkään Sveitsin lukiossa toimii yleislinjan lisäksi luonnontiedelinja. Tämä opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä valtakunnallinen erityistehtävä jatkuu toistaiseksi. Hyvinkään yhteiskoulun lukiossa opiskelija voi valita normaalia enemmän taideaineiden kursseja. Molempien lukioiden opiskelijoilla on mahdollisuus valita kursseja vapaasti oppilaitosten kurssitarjottimelta.

Hyvinkään yhteiskoulun lukion yhteydessä toimii myös aikuislinja. Aikuislinjalla voi suorittaa koko lukion oppimäärän tai täydentää opintojaan. Tämä on mahdollista myös muille toisen asteen opiskelijoille.

Hyvinkään yhteiskoulun alaisuudessa toimii myös ns. 10-luokka ja aikuisten perusopetus.

Hyvinkään Opisto tarjoaa vapaan sivistystyön osalta aikuisille monipuolisen ja laadukkaan kurssitarjonnan. Hyvinkään Opisto ja lukiot tekevät tiiviisti yhteistyötä mm. harvinaisten kielten kurssien osalta. Näin saadaan ryhmät elinvoimaiseksi ja pystytään houkuttelemaan pätevää henkilökuntaa.

Hyria koulutus Oy:n kanssa lukiot ja Hyvinkään Opisto tekevät monipuolista yhteistyötä mm. maahanmuuttajaopetuksen kaksoistutkintojen ja toisen asteen urheiluvallmennuksen osalta. Työpajatoiminnasta Hyvinkään kaupungilla ja HRAKS:illa on toistaiseksi voimassa oleva yhteistyösopimus.

Talousarvion perustelut

Mitään olennaisia muutoksia verrattuna edellisiin vuosiin ei ole tarvetta tehdä. Kurssien tarjonnassa ja henkilöstön käytössä pyritään edelleenkin lisäämään yhteistyötä. Ensimmäisen vieraan kielen eli A1-kielen opiskelun aloittamisen varhentuminen ei sisälly perusopetuksen vuoden 2019 talousarvioon.

Rakenteelliset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2019

Hyvinkään kaupunginvaltuusto hyväksyi kesäkuussa 2018 ns. Monitoimitalon hankesuunnitelman ja rakentamiseen tarvittavat määrärahat. Lukioiden ja Hyvinkään Opiston henkilökunnan ja toimintojen yhteensovittaminen on käynnissä ja sitä työtä jatketaan vuoden 2019 aikana. Tässä yhteydessä valmistuu myös Monitoimitalon johtamisjärjestelmä, henkilöstösuunnitelma ja kaikki opetukseen liittyvät toiminnalliset tavoitteet.

Merkittävät investoinnit

Monitoimitalon rakennuttajat on valittu ja suunnittelutyö on käynnissä. Monitoimitalon varsinainen rakennustyö käynnistyy 2019.

Henkilöstömuutokset

Henkilöstösuunnitelma tulevaan Monitoimitaloon valmistuu vuoden 2019 aikana.

Henkilöstömäärä	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Vakinaiset	60,0	60,5	60,5	0,0
Määräaikaiset	35,0	11,5	14,5	3,0
Yhteensä	95,0	72,0	75,0	3,0

Suunnittelukauden 2020-2021 perustelut ja kehittämissuunnitelmat

Uuden Monitoimitalon toiminnallinen toteutus ja talon käyttöönottoon tarvittavat suunnitelmat ovat valmiina.

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Lukio-opetus				
Oppilasmäärä	993	998	960	-38
€/oppilas, netto	5 834	6 086	6 736	650
Hyvinkään Opisto				
Opetustunnit	12 900	12 600	14 200	1 600
Menot, €/opetustunti	87,40	95,81	95,16	-0,65
Tulot, €/opetustunti	32,00	22,22	19,72	-2,50

Varhaiskasvatuspalvelut

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	3 069 673	2 690 200	2 486 000	2 486 000	-7,6	2 528 262	2 573 771
Toimintakulut	-26 724 847	-28 073 958	-28 956 464	-28 960 540	3,2	-29 452 869	-29 983 021
Toimintakate	-23 655 174	-25 383 758	-26 470 464	-26 474 540	4,3	-26 924 607	-27 409 250

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Varhaiskasvatuspalveluiden keskeisenä tehtävänä on varhaiskasvatuslain velvoitteiden täyttäminen ja perusopetuslain mukaisen esiopetuksen järjestäminen yhteistyössä perusopetuksen kanssa.

Varhaiskasvatuslaki, laki yksityisen hoidon tuesta, laki kotihoidon tuesta sekä perusopetuslaki esiopetuksen ja esiopetuksen kuljetusten osalta määrittävät palveluiden keskeiset tehtävät. Lisäksi toimintaa ohjaavat lautakunnan vahvistamat varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksen opetussuunnitelma. Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista säätää kunnan päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa järjestämästä varhaiskasvatuksesta perittävästä asiakasmaksusta.

Kunnallisen varhaiskasvatuspaikan sijaan perhe voi valita kunnan hyväksymän yksityisen palveluntuottajan. Yksityiseen varhaiskasvatukseen perhe voi saada lakisääteistä yksityisen hoidon tukea sekä Hyvinkää-lisää ja yksityisen varhaiskasvatuksen sisaruslisää. Lasten kotihoitoon on tarjolla myös lakisääteinen kotihoidon tuki.

Talousarvion perustelut

Varhaiskasvatuspalvelut toteutetaan varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain sekä paikallisten päätösten ja linjausten mukaisesti. Palvelu järjestetään toiminnallisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisesti perustetuissa kustannustehokkaissa varhaiskasvatus- ja esiopetusryhmissä.

Rakenteelliset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2019

Uusi varhaiskasvatuslaki (540/2018) ja asetus lasten varhaiskasvatuksesta (753/2018) astuivat voimaan 1.9.2018. Varhaiskasvatuksessa sovelletut säännökset koottiin tähän uuteen varhaiskasvatuslakiin. Laki kumoaa vanhan varhaiskasvatuslain (36/1973) ja vanhan asetuksen lasten päivähoidosta (239/1973). Uusi laki ei muuta lapsen oikeutta varhaiskasvatukseen. Se korostaa lapsen etua varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä. Lasta tulee suojata myös väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä. Tiedon siirto päiväkodin, viranomaisten ja kodin välillä helpottuu. Tämän lisäksi uusi laki vahvistaa varhaiskasvatuksen laatua nostamalla henkilöstön koulutustasoa ja selkiyttämällä tehtävännimikkeitä. Lisäksi siihen on kirjoitettu henkilöstöä koskevat erilaiset siirtymäsäännökset. Laki määrittelee myös varhaiskasvatuksen tietovarannon, sen käyttötarkoituksen ja sisällöt.

Monet viimeaikaiset muutokset/uudistukset ovat tuoneet merkittäviä kustannuspaineita varhaiskasvatukseen. Esimerkiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki on vähentänyt tulokertymää sekä vuonna 2017 että 2018. Hyvinkäällä asiakasmaksukertymän arvioidaan pienenevän vuoden 2018 talousarviosta vielä noin 10 %.

Opetuslautakunta päätti ottaa käyttöön 1.4.2018 alkaen määräaikaisen yksityisen varhaiskasvatuksen sisaruslisän (opela 20.3.2018 § 23), koska asiakasmaksulain yhteydessä ei huomioitu/uusittu lakia lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta eikä korotettu yksityisen hoidon tuen hoitorahaa tai hoitolisää. Jos ko. muutosta ei olisi tehty, tämä olisi johtanut Hyvinkäällä siihen, että varhaiskasvatuspalvelun asiakasmaksu olisi muodostunut yksityisessä päiväkodissa useampilapsisten perheiden osalta kohtuuttoman suureksi ja perheet olisivat näin ollen hakeutuneet kunnalliseen varhaiskasvatukseen. Tämä puolestaan olisi lisännyt kunnallisen varhaiskasvatuksen investointi- ja henkilöstökustannuksia.

Opetuslautakunta päätti 21.8.2018 (§ 65), että palvelusetelin käyttöönottoa ei valmistella toistaiseksi. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että varhaiskasvatuspalvelut järjestetään nykyisillä toimintamalleilla, joten talousarvioon on varattu yksityisen hoidon tuen sisaruslisään tarvittavat eurot (arviolta 83 000 euroa). Talousarviossa 2019 yksityisen hoidon tuen, ko. kunta- ja sisaruslisän arvioidaan kasvattavan vuoden 2017 vastaavaa toteumaa noin 8,9 %. Yksityisissä päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa on noin 13 – 14 % lapsista. Kun lasketaan rakenteellisten laskennallisten varhaiskasvatuspaikkojen tilanne, niin noin 85 % varhaiskasvatuspaikoista tuotetaan kunnallisina.

Hyvinkään varhaiskasvatuspalveluiden osallistumisesta maksuttomaan varhaiskasvatuskokeiluun jätettiin valtuustoaloite 13.11.2017. Kuntalaisaloite käsiteltiin mm. opetuslautakunnassa (23.1.2018 § 2) ja kaupunginvaltuustossa (26.3.2018 § 2). Hyvinkäällä päätettiin olla pyrkimättä mukaan viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen kuntakokeiluun. Varhaiskasvatuspalveluiden vuoden 2019 talousarvion valmistelun lähtökohtana oli, että Hyvinkäällä otetaan käyttöön elokuun alusta 2019 maksuton varhaiskasvatuspalvelu 5-vuotiaille (20h/vko) esiopetuksen toiminta-aikoina. Väestöennusteen mukaan vuonna 2019 viisi- ja kuusivuotiaiden ikäluokka pienenee, joten teoriassa maksuton viisivuotiaiden ikäluokka mahtuisi nykyisiin rakenteellisiin varhaiskasvatuspaikkoihin, jos oleellista muuttoliikettä ei synny. Hyvinkäällä viisivuotiaiden osallistumisaste on noin 90 %. 5-vuotiaiden maksuton varhaiskasvatus (20h/vko) esiopetuksen toiminta-aikana aiheuttaisi kuitenkin asiakasmaksutulomenetyksiä, joiden arvioidaan olevan 200 000 - 250 000 euroa vuodessa. Muutoksen myötä tulisi

myös joitakin lisäyksiä yksityisen hoidon tukeen ja ostopalveluihin. Varhaiskasvatuspalveluihin kohdistuvien muiden kustannuspaineiden sekä hyvinkääläisten viisivuotiaiden lasten korkean osallistumisasteen johdosta, talousarviossa ei ole esitetty 5-vuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen, 20 tuntia / viikko esiopetuksen toiminta-aikoina, käyttöönottoa.

Hyvinkään kaupungin järjestämässä varhaiskasvatuksessa on noudatettu yli 3-vuotiaiden lasten sijoituksissa 1/7 suhdelluuta, joka käytännössä tarkoittaa sitä, että yli 3-vuotiaiden lasten ryhmässä voi olla 7 lasta yhtä kasvattajaa kohden.

Varhaiskasvatuspalvelut vastaavat yhdessä muiden toimijoiden kanssa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden toteutumisesta lasten ja perheiden tukemiseen liittyen.

Ruotsia äidinkielenään puhuvien lasten varhaiskasvatuksen ostopalvelusopimuksen kilpailutus toteutetaan niin, että uusi sopimus käynnistyy elokuussa 2019.

Varhaiskasvatuksen kalusteiden uusimista jatketaan ergonomian näkökulmasta (Aluehallintoviraston edellyttämänä). Varhaiskasvatuksen sähköisten järjestelmien ratkaisuvaihtoehtoja selvitetään.

Varhaiskasvatuspalvelut osallistuu mahdollisuuksien mukaan valtakunnallisiin ja paikallisiin hankkeisiin. Palveluja kehitetään ainakin kahden valtionavustusta saavan hankkeen avulla 1.1.2019 - 30.6.2020. Oppimisympäristöjä kehitetään fyysisesti ja vuorovaikutukseltaan esteettömäksi palkkaamalla osa-aikainen toimintaterapeutti yhteisöllisen puheterapeutin työpariksi. Maahanmuuttajien kotoutumista ja henkilöstön kieli- ja kulttuuritietoisuutta edistetään palkkaamalla kieli- ja kulttuuritietoisien kasvatuksen asiantuntija työskentelemään varhaiskasvatukseen. Hyvinkään kaupungin perusopetus ja varhaiskasvatus ovat saaneet valtionavustusta myös koulutuksellisen tasa-arvon vahvistamiseksi. Ko. avustus tulee käyttää vuosina 2018 – 2019.

Opetushallitus päivittää Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet vuoden 2018 loppuun mennessä. Valtakunnallisten perusteiden valmistuttua myös varhaiskasvatuksen järjestäjien ja yksityisten palveluntuottajien pitää päivittää paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmansa, ja tavoitteena on, että ne otetaan käyttöön elokuussa 2019.

Hyvinkään kaupungin rekrytointiprosessiin liittyvät muutokset tulevat vaikuttamaan oleellisesti varhaiskasvatuspalveluiden sijaisväilytykseen ja mahdollisesti myös kustannuksiin.

Merkittävät investoinnit

Varhaiskasvatukseen ei ole suunnitelmissa vuodelle 2019 merkittäviä investointeja. Varhaiskasvatuspalveluiden osalta palveluverkkoa ja palvelujen järjestämisen suunnitelmaa tarkennetaan kuitenkin vuosittain huomioiden mm. lasten osallistumisasteen muutokset varhaiskasvatuspalveluissa, väestöennusteet ja sivistystoimen palveluverkkotoimet.

Vuosittain päiväkodeissa suoritetaan yhdessä tilapalvelun kanssa neuvotellen tarvittavia muutos- ja korjaustöitä sekä pihalueiden kunnostamisia.

Henkilöstömuutokset

Kaikissa tilanteissa varhaiskasvatuspalvelut tulee järjestää tarvetta vastaavana. Yhteiskunnassa, työelämässä ja toimintaympäristössä tapahtuu muutoksia, jotka vaativat reagointia tilanteeseen ja palvelujen järjestämiseen. Näistä aiheutuvia kustannuksia, toimenpiteitä ja henkilöstövaikutuksia on hyvin vaikeaa arvioida. 1.2.2018 voimaan tulleeseen kunnalliseen yleiseen virkaehtosopimukseen 2018 – 2019 (KVTES) sisältyi palkankorotusten lisäksi tekstimuutoksia, jotka aiheuttavat kustannuspaineita. Yhtälö on hyvin monimuotoinen, vaikka hyvinkääläisten 0–6-vuotiaiden lasten määrän arvioidaan vähenevän, lasten osallistumisasteen varhaiskasvatuspalveluissa arvioidaan nousevan ja samalla myös henkilöstökustannusten arvioidaan kasvavan. Lisäresurssia tarvittaisiin esim. KVTES:n sisällöllisten tekstimuutosten toteuttamiseen. Arvio lisäresurssitarpeesta on jopa 7 työntekijän verran, mutta talousarviossa on tehty määräraha varaus 3:lle työntekijälle.

Uusi varhaiskasvatuslaki panostaa laatuun ja henkilöstön koulutukseen. Käytännössä laki velvoittaa, että vuonna 2030 päiväkodeissa vähintään kahdella kolmasosalla (nyt joka kolmannella) tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Tämä tarkoittaa vuoden 2018 henkilöstötiedoilla noin neljän lastenhoitajan vakanssin muutosta vuosittain varhaiskasvatuksen opettajan vakanssiksi. Muutoksen kustannusvaikutuksen arvioidaan olevan noin 20 000 euroa/vuosi. Palvelualueen sisällä tullaan tekemään varhaiskasvatuslain velvoittamia ja palvelujen järjestämisen sekä kehittämisen kannalta tarvittavia vakanssimuutoksia. Myös henkilöstön työhyvinvointiin liittyviä toimia kehitetään.

Varhaiskasvatuksen opettajien palkat ovat herättäneet keskustelua ja huolta niin Hyvinkäällä kuin valtakunnallisestikin, koska pätevän, korkeasti koulutetun henkilöstön saatavuudessa on haasteita. Hyvinkäällä päivitettiin varhaiskasvatuksen työn vaatavuuden arviointijärjestelmä 1.8.2018 alkaen, joka nosti henkilöstökustannuksia arviolta noin 150 000 euroa vuodessa. Ko. korotukset kohdennettiin lähinnä varhaiskasvatuksen opettajien palkkoihin. 11.9.2018 myös Hyvinkään perussuomalaisen valtuustoryhmä jätti valtuustoaloitteen (896/2018), jossa esitettiin varhaiskasvatuksessa työskentelevien ammattilaisten palkkauksen tarkistamista kilpailukykyiselle tasolle. Varhaiskasvatuksen opettajien peruspalkan korottaminen esim. 150 eurolla kuukaudessa, tarkoittaisi noin 240 000 – 260 000 euron lisäkustannuksia vuodessa. Jos koko henkilöstön

peruspalkkaa korotetaan 100 eurolla kuukaudessa, kustannusvaikutus olisi noin 400 000 euroa vuodessa, joka päälle tulevat korotuksen vaikutukset vuosisidonnaisesti lisiin (työkokemus- ja työaikaisiin).

Varhaiskasvatuksen talousarvion varataan henkilöstökustannuksia varten rahaa vuoden 2018 tasoisena kuitenkin niin, että siihen on lisätty yleiset ja paikallisesti hyväksytyt palkankorotukset sekä lisäraha kolmelle varahenkilölle. Talouden toteutusta seurataan kuukausittain ja osavuositarkastuksissa. Tarvittaessa määrärahan lisätarve esitetään osavuositarkastuksen yhteydessä, viimeistään syksyllä 2019.

Alla olevan taulukon henkilöstömäärän muutos johtuu perhepäivähoitajien määrän vähentymisestä sekä siitä, että lisäkasvattajat ja sijaiset budjetoitiin vakinaiseen henkilökuntaan talousarviossa 2018.

Henkilöstömäärä	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Vakinaiset	397,0	420,4	407,9	-12,5
Määräaikaiset	4,0		3,0	3,0
Yhteensä	401,0	420,4	410,9	-9,5

Suunnittelukauden 2020-2021 perustelut ja kehittämissuunnitelmat

Varhaiskasvatuspalvelut ja sen organisaatio vastaavat yhteiskunnan ja lainsäädännön tuomiin muutoksiin ja haasteisiin omalta osaltaan. Näitä on esitelty mm. talousarvion perusteluissa ja henkilöstömuutokset kohdissa. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelut järjestetään toiminnallisesti, pedagogisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisesti niin, että ne vastaavat kysyntään ja lasten tarpeisiin.

Hyvinkään kaupungin hyvinvointisuunnitelma sisältää myös lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman. Suunnitelma ohjaa, johtaa ja kehittää lasten ja nuorten hyvinvointityötä Hyvinkäällä. Suunnitelma on sekä strateginen että konkreettinen toimintaohjelma, joka sisältää lasten ja nuorten parissa tehtävän hyvinvointityön arvopohjan ja tahtotilan sekä konkreettiset tavoitteet, painopisteet ja kehittämissuunnitelmat eri vuosille.

0–6-vuotiaiden lasten määrän ennustaminen on haastavaa. Vuosina 2016 ja 2017 syntyneet ikäluokat olivat noin 400 lasta (411 lasta vuonna 2017 ja 403 lasta vuonna 2016). Vuodesta 2016 vuoteen 2018 lasten määrän arvioidaan putoavan 50–150 lapsella. Vuoden 2018 lopussa 0–6-vuotiaiden lasten määrän arvioidaan muuttuvan +18 lapsen ja -84 lapsen välillä. Valtuuston hyväksymän väestöennusteen mukaan 0–6-vuotiaiden lasten määrän arvioidaan lähtevän kasvuun vuoden 2023 tienoilla. Vaikka lasten osallistumisaste on viime vuosien aikana hiukan kasvanut, varhaiskasvatuksen lapsimäärät ovat kokonaisuutenaan laskeneet. Esim. 20.9. otettu tilasto näyttää, että varhaiskasvatuksessa (sis. kunnallinen ja yksityinen varhaiskasvatuspalvelu) oli noin 80 lasta vähemmän vuonna 2018 kuin 2017. Vastaavasti 31.3. vastaavat tilastot näyttävät, että lasten määrä säännönmukaisesti kasvaa keväisin.

Tulevaisuutta on haastavaa ennakoita. Muutaman vuoden päästä varhaiskasvatus voi olla osin maksutonta ja esiopetuskin voi kestää kaksi vuotta. Perhevapaajärjestelmä mukaan lukien kotihoidon tuki voi olla muutettu. KU-sote on syntynyt, mutta myös maakunta sote-uudistuksineen voivat olla todellisuutta. Muutoksilla on vaikutuksia kuntien ratkaisuihin myös varhaiskasvatuspalveluiden osalta. Jatkossakin varhaiskasvatuksen tulee olla perheille toimiva ja laadukas palvelu, jossa lapsen kasvun- ja opinpolku toteutuvat varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja perusopetukseen. Parhaimmillaan monipuoliset ja joustavat kunnalliset ja yksityiset palvelut voivat muodostaa perheiden ja lasten näkökulmasta toimivan palvelukokonaisuuden.

Varhaiskasvatus on yhteiskunnalle kannattava investointi, joten lasten osallistumisasteen varhaiskasvatukseen toivotaan nousevan. Varhaiskasvatuksessa lapsen myönteistä kehitystä voidaan tukea ja mahdollisia pulmia ehkäistä varhaislapsuuden aikana, jolloin lasten kehitys ja oppiminen ovat hyvin intensiivistä. Varhaiskasvatus on keskeinen työkalu myös syrjäytymisen ehkäisyssä ja koulutuksellisen tasa-arvon tuottamisessa. Jotta varhaiskasvatukselle asetetut tavoitteet saavutetaan, varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuus ja pedagoginen osaaminen tulee turvata.

Sähköisiä palveluja, varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmää sekä kasvu- ja oppimisympäristöjä kehitetään vastaamaan nykypäivän, lainsäädännön ja suunnitelmien sisältöä. Tavoitteena on, että johtamisosaaminen ja henkilöstön osaaminen ja sen kehittäminen sekä työhyvinvointisuunnitelmat vastaavat työelämän ja varhaiskasvatuksen tarpeisiin.

Vuoden 2019 talousarvion tunnusluvut perustuvat lapsimäärään 31.12.2018 ennusteeseen. Varhaiskasvatuksen hoitopäivät ja esiopetuksen läsnäolopäivät perustuvat vuoden 2017 tilinpäätöksen toteutuneisiin päiviin.

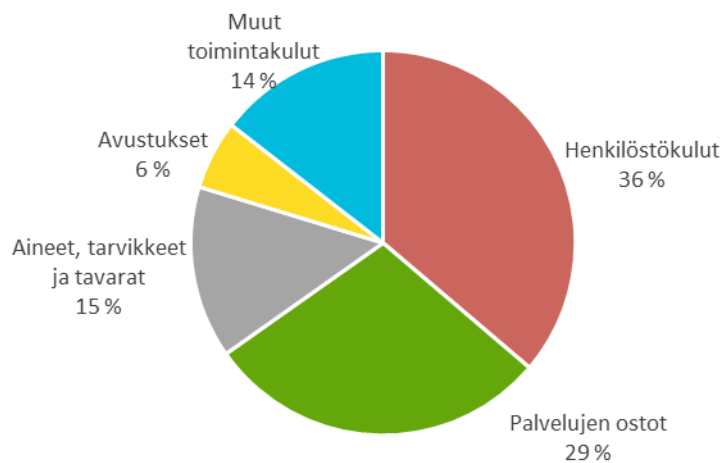
- ** sisältää kunnallisen, ostopalvelun ja yksityisen varhaiskasvatuksen
- * sisältää erityisen tuen päätökset, tehostetun tuen ja seurannan lapset

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Varhaiskasvatus ja esiopetus				
Varhaiskasvatus hoitopäivät	352 106	353 433	352 106	-1 327
-joista avoin pk ja parkki hoitopäivät	6 672	7 193	6 672	-521
Esiopetus läsnäolopäivät	84 634	87 331	84 634	-2 697
Varhaiskasvatustalot**	2 301	2 313	2 293	-20
Kunnallinen	1 945	1 961	1 928	-33
Päiväkoti	1 632	1 630	1 608	-22
Perhepäivähoito	60	60	53	-7
Kerho	141	143	102	-41
Avoin päiväkotiki ja parkki	112	128	165	37
Ostopalvelu	47	39	47	8
Yksityinen	309	313	318	5
Päiväkoti	295	294	308	14
Perhepäivähoito	14	19	10	-9
Esiopetus	509	503	458	-45
Vaka 20h/vk**	102	114	97	-17
Varhaiserityiskasvatus*	161	157	144	-13
Toimintakate/hoitopäivä	48,4	51,8	55,3	3,5
Toimintakate/hoitopaikka	9 194	9 873	10 542	669
Lastenhoidon tuet				
Lasten kotihoidon tuki				
Tuensaajia/perheitä, k.a.	564	578	525	-53
Tuensaajia/lapsia, k.a.	777	811	695	-116
€/kotih.tuen saaja/kk	366	364	365	1
Yksityisen hoidon tuki				
Lapsia, k.a.(korj.TA2018 luku&€)	303	313	318	5
€/yks.hoidontuen saaja/kk	510	458	529	71

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta

Tuloslaskelma	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	2 014 830	1 530 800	1 381 400	-9,8	1 404 884	1 430 172
Myyntituotot	169 469	22 500	136 500	506,7	138 821	141 319
Maksutuotot	708 165	844 300	505 500	-40,1	514 094	523 347
Tuet ja avustukset	372 932	0	10 000		10 170	10 353
Muut toimintatuotot	764 264	664 000	729 400	9,8	741 800	755 152
Toimintakulut	-12 053 499	-12 287 818	-12 355 795	0,6	-12 565 844	-12 792 029
Henkilöstökulut	-3 572 528	-3 346 822	-3 589 239	7,2	-3 650 256	-3 715 961
Palkat ja palkkiot	-2 730 071	-2 639 388	-2 848 565	7,9	-2 896 991	-2 949 136
Henkilösivukulut	-842 457	-707 434	-740 674	4,7	-753 265	-766 824
Eläkekulut	-715 766	-607 172	-649 086	6,9	-660 120	-672 003
Muut henkilösivukulut	-126 691	-100 262	-91 588	-8,7	-93 145	-94 822
Palvelujen ostot	-3 379 427	-2 812 378	-2 864 256	1,8	-2 912 948	-2 965 381
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-782 157	-581 901	-660 941	13,6	-672 177	-684 276
Avustukset	-750 803	-775 300	-807 400	4,1	-821 126	-835 906
Muut toimintakulut	-3 568 584	-4 771 417	-4 433 959	-7,1	-4 509 336	-4 590 504
Toimintakate	-10 038 669	-10 757 018	-10 974 395	2,0	-11 160 960	-11 361 857

Toimintamenot tiliryhmittäin

Kulttuuri- ja vapaa-aikakeskus

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	2 014 830	1 530 800	1 381 400	1 381 400	-9,8	1 404 884	1 430 172
Toimintakulut	-12 053 499	-12 287 818	-12 302 958	-12 355 795	0,6	-12 565 844	-12 792 029
Toimintakate	-10 038 669	-10 757 018	-10 921 558	-10 974 395	2,0	-11 160 960	-11 361 857

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Talousarvion perustelut

Vapaa-aikapalveluiden merkitys ihmisen hyvinvoinnille on suuri. Sivistys- ja kulttuuritehtävien merkitys kaupungeissa kasvaa entistä tärkeämmäksi sote-uudistuksen myötä, kun julkisilla toimijoilla on jatkossa edelleen merkittävä rooli asukkaidensa sosiaalisen ja terveydellisen hyvinvoinnin edistämisessä.

Lukuisissa tutkimuksissa on todettu kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden terveyttä edistävät vaikutukset, ne lisäävät ihmisten henkistä ja fyysistä hyvinvointia, tyytyväisyyttä elämään ja jopa pidentävät ikää. Siksi paikallisen kulttuurin, liikunnan, nuoris- ja muiden vapaa-ajan palveluiden kehittäminen lisää alueellista henkistä hyvinvointia. Lisäksi se tukee ja synnyttää uutta yritystoimintaa ja luo sitä kautta uusia työpaikkoja, sillä kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut sekä niiden erilaiset tapahtumat tunnetusti houkuttelevat yleisöä.

Kulttuuri ja -hyvinvointipalvelut ovat tärkeä kaupungin vetovoimatekijä. Hyvinkään houkuttelevuutta lisäävät aktiivisesti kaupungissa näkyvät, kuuluvat ja osallistavat kulttuuripalvelut sekä tapahtumat ja erinomaiset liikuntamahdollisuudet. Perheiden kannalta on merkittävää, että kaupungissa pystytään harrastamaan vapaa-aikana monipuolisesti. Taiteen perusopetus lisää kaupungin lasten hyvinvointia, turvaa monipuolisen kulttuuriperinnön siirtymisen tuleville sukupolville ja luo elinikäistä kulttuurillista sivistystä kaupunkilaisille. Nuorisopalvelut, kirjasto ja kulttuurilaitokset tarjoavat monipuolisesti palveluja kuntalaisten arkeen ja juhlaan.

Kolmannen sektorin toimijat, säätiöt ja laitokset tuottavat suuren osan kuntalaisten palveluista. Yhteistyö heidän kanssaan on keskeistä kaikkien tulosyksiköiden kohdalla. Eri yksiköiden tehtävänä on mahdollistaa kuntalaisten ja kolmannen sektorin toimintamahdollisuudet ylläpitämällä toiminnan vaatimia tiloja ja suorituspaikkoja sekä myöntämällä avustuksia avustussäännön mukaisesti. Yksiköt järjestävät kuntalaisille toimintaa niiltä osin kuin yhdistykset, säätiöt ja laitokset eivät niitä tuota.

Taloudellisesti merkitykselliseksi kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden roolin tekee yhteiskunnan painopisteen muuttuminen tuotantokeskeisyydestä kohti palvelukeskeisyyttä. Taloudessa korostuvat enenevässä määrin sisältö- ja kokemuskeskeisyys, jolloin myös perinteisten toimialojen kehitys ja monipuolistuminen voivat hyötyä luovien alojen osaamisesta. Kyseessä on siis merkittävä henkisen hyvinvoinnin ja taloudellisen toiminnan tukipilari.

Rakenteelliset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2019

Alueellisen SOTE-uudistuksen tullessa voimaan vuoden 2019 alussa, tulee kuntalaisten terveys ja hyvinvointi entistä suurempaan rooliin kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan vastuualueella. Merkityksellistä tulee olemaan, millaisilla ratkaisuilla tässä asiassa edetään ja miten säilytetään nykyinen hyvä yhteistyö SOTE-toimijoiden kanssa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut toimii aktiivisesti Hyvinkään Pelikirjan kärkihankkeissa. Aktiivinen tapahtumakaupunki kärkihankkeen myötä kaupungin tapahtumakenttä on kasvanut ja laajentunut merkittävästi niin, että tällä hetkellä tavoitteena on nykyisten tapahtumien säilyttäminen. Kaupungin toimijoiden kesken tulee kartoittaa tapahtumatuotannon kustannusten ja hyötyjen jakautuminen.

Merkittävät investoinnit

Uimahallin II vaiheen peruskorjauksen/laajennuksen rakentaminen käynnistyy 2018 aikana ja jatkuu koko vuoden 2019 vaikuttaen merkittävästi vuoden 2019 tuloihin. Arvioitu tulovaikutus on -150 000 euroa loka-joulukuulta 2018. Uimahalli tulee olemaan pois asiakaskäytöstä lokakuu 2018-toukokuu 2020. Tämä vaikuttaa tulokertymään, mutta toisaalta vähentää myös kuluja mm. sisäisen vuokran osalta.

Jäähallin peruskorjauksen II vaihe toteutetaan kesällä 2019. Pyritään siihen, että se ei oleellisesti vaikuta hallin käyttöön vaan se saadaan tehtyä normaalin kesätauon aikana.

Henkilöstömuutokset

Uusi erityisnuorisotyöntekijän toimi lisää henkilöstömäärää yhdellä.

Henkilöstömäärä	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Vakinaiset	71,5	71,5	73,0	1,5
Määräaikaiset	35,5	22,5	13,0	-9,5
Yhteensä	107,0	94,0	86,0	-8,0

Suunnittelukauden 2020-2021 perustelut ja kehittämissuunnitelmat

Suunnittelukauden suurin investointeihin ja myös kaupunkilaisten vapaa-aikaan liittyvä hanke on uimalan peruskorjauksen saattaminen päätökseen. Uimalan käyttökato pyritään saamaan mahdollisimman lyhyeksi ja siitä tullaan informoimaan käyttäjiä heti, kun aikataulu varmistuu.

Sote-ratkaisun myötä Kulttuuri- ja vapaa-aikakeskuksen toimintoja organisoidaan uudelleen joitakin osin. Terveysliikunnan merkitys tulee entisestään korostumaan. Sote-ratkaisut vaikuttavat tietysti myös koko sivistystoimen hallinnon tehtäväkenttään ja koulutustarpeisiin.

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Liikuntapalvelut				
Toimintatunnit	2 261	2 000	2 200	200
Asiakasmäärä	610 701	737 000	635 000	-102 000
€/asiakas	7,21	6,73	7,85	1,12
Nuorisopalvelut				
Asiakasmäärä	57 189	55 000	30 000	-25 000
€/asiakas	15,78	17,77	33,88	16,11
0-28 vuotiaat	0	15 134	15 134	0
€/0-28 v	0,00	64,58	67,16	2,58
Hyvinkääsali				
Toimintatunnit	1 037	900	980	80
Tilaisuudet	158	150	170	20
Asiakasmäärä	31 655	30 000	32 000	2 000
Menot, €/asiakas	13,99	24,04	21,25	-2,79
Tulot, €/asiakas	4,22	6,33	5,94	-0,39
Museotoiminta				
Asiakasmäärä	18 512	18 000	32 300	14 300
€/asiakas	48,51	53,15	29,06	-24,09
Yleinen kulttuuritoiminta				
Asukasmäärä	46 739	46 885	0	-46 885
€/asukas	21,93	19,91	0	-19,91
Tapahtumakävijät			149 500	0,00
€/kävijä			1,97	0,00
Kaupunginkirjasto				
Lainausmäärä	678 979	750 000	665 000	-85 000
€/laina	3,03	3,16	3,56	0,40
Kävijät	333 151	370 000	320 000	-50 000
Aineistomääräraha/asukas	6,87	6,91	6,93	0,02

Tekninen ja ympäristö

Tekninen lautakunta

Hallinto ja kehittäminen

Tekninen keskus

Tekninen palvelukeskus

Ateria- ja puhtauspalvelut, taseyksikkö

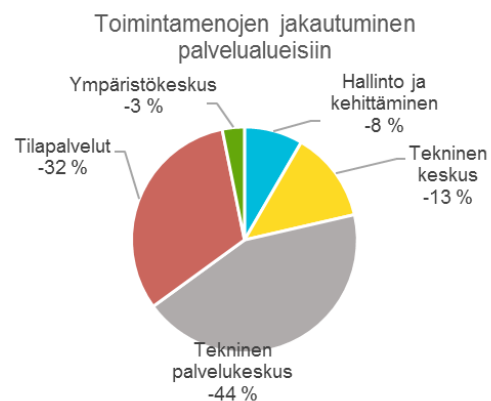
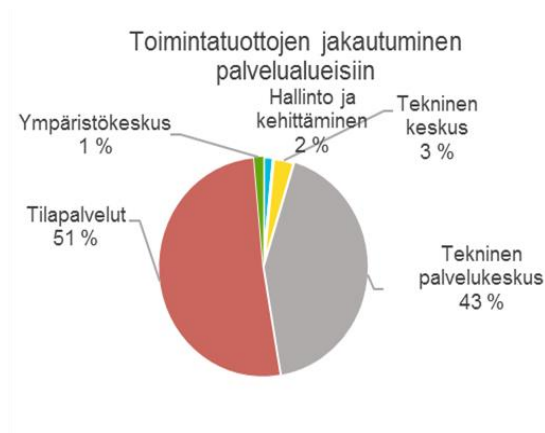
Tilapalvelu, taseyksikkö

Ympäristölautakunta

Ympäristökeskus

Tekniikka ja ympäristö

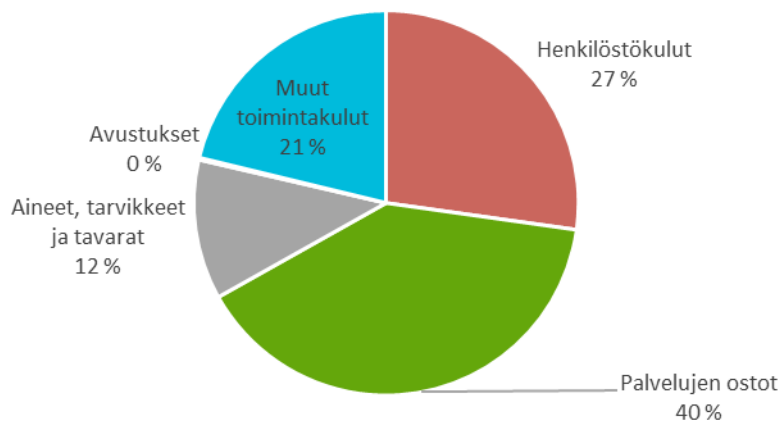
Tuloslaskelma	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	53 355 074	58 671 653	56 780 715	-3,2	57 745 987	58 785 415
Myyntituotot	29 755 167	26 846 356	23 268 834	-13,3	23 664 404	24 090 363
Maksutuotot	795 466	761 800	776 800	2,0	790 006	804 226
Tuet ja avustukset	240 145	42 000	71 000		72 207	73 507
Muut toimintatuotot	22 564 296	31 021 497	32 664 081	5,3	33 219 370	33 817 319
Valmistus omaan käyttöön	6 331 521	2 973 431	2 706 208		2 752 214	2 801 753
Toimintakulut	-59 977 096	-57 521 514	-56 993 405	-0,9	-57 962 293	-59 042 181
Henkilöstökulut	-16 778 498	-17 182 228	-16 336 877	-4,9	-16 614 604	-16 950 234
Palkat ja palkkiot	-12 962 024	-13 694 361	-13 034 157	-4,8	-13 291 658	-13 530 908
Henkilösivukulut	-3 816 474	-3 487 867	-3 302 720	-5,3	-3 358 866	-3 419 326
Eläkekulut	-3 169 789	-2 972 370	-2 885 258	-2,9	-2 934 307	-2 987 125
Muut henkilösivukulut	-646 685	-515 497	-417 462	-19,0	-424 559	-432 201
Palvelujen ostot	-28 155 297	-22 851 792	-22 199 396	-2,9	-22 576 786	-22 983 168
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 469 447	-6 730 702	-6 507 829	-3,3	-6 618 462	-6 737 594
Avustukset	-115 562	-1 257 057	-92 000	-92,7	-93 564	-95 248
Muut toimintakulut	-9 458 292	-9 499 735	-11 857 303	24,8	-12 058 877	-12 275 937
Toimintakate	-290 501	4 123 570	2 493 518	-39,5	2 535 907	2 544 987

Tekninen lautakunta

Tuloslaskelma	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	52 464 708	57 862 149	55 924 415	-3,3	56 875 130	57 898 882
Myyntituotot	29 713 114	26 797 652	23 219 334	-13,4	23 614 063	24 039 116
Maksutuotot	19 245	6 000	6 000	0,0	6 102	6 212
Tuet ja avustukset	183 892	42 000	40 000		40 680	41 412
Muut toimintatuotot	22 548 457	31 016 497	32 659 081	5,3	33 214 285	33 812 143
Valmistus omaan käyttöön	6 331 521	2 973 431	2 706 208		2 752 214	2 801 753
Toimintakulut	-58 149 179	-55 764 027	-55 182 841	-1,0	-56 120 949	-57 167 693
Henkilöstökulut	-15 542 711	-15 949 463	-15 024 891	-5,8	-15 280 314	-15 591 927
Palkat ja palkkiot	-11 980 905	-12 705 064	-11 973 429	-5,8	-12 212 897	-12 432 730
Henkilösivukulut	-3 561 806	-3 244 399	-3 051 462	-5,9	-3 103 337	-3 159 197
Eläkekulut	-2 960 791	-2 766 290	-2 667 957	-3,6	-2 713 312	-2 762 152
Muut henkilösivukulut	-601 015	-478 109	-383 505	-19,8	-390 025	-397 045
Palvelujen ostot	-27 766 943	-22 521 521	-21 875 352	-2,9	-22 247 233	-22 647 683
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 444 957	-6 709 302	-6 486 229	-3,3	-6 596 495	-6 715 232
Avustukset	-113 362	-1 253 057	-90 000	-92,8	-91 530	-93 178
Muut toimintakulut	-9 281 206	-9 330 684	-11 706 369	25,5	-11 905 377	-12 119 674
Toimintakate	647 050	5 071 553	3 447 782	-32,0	3 506 394	3 532 943

Toimintamenot tiliryhmittäin

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Teknisen lautakunnan alaisuuteen kuuluu seuraavat palvelualueet:

Toimialan hallinto ja kehittäminen vastaa toimialan johto- ja kehittämistehtävistä sekä hallinto- ja talouspalveluista. Lisäksi palvelualue huolehtii tieto- ja viestintäpalveluista sekä pysäköinninvalvonnan järjestämisestä. Palvelualueen menoihin sisältyy aluepelastuslaitoksen Hyvinkään maksuosuus.

Teknisen keskuksen tehtävänä on huolehtia yleisten alueiden omaisuuden hallinnasta ja

kehittämisestä. Se suunnittelee yleisiin alueisiin liittyvät rakenteet ja vastaa niiden rakennuttamisesta ja ylläpitämisestä. Lisäksi yksikkö huolehtii vesihuoltoverkoston, urheilu- ja liikuntapaikkojen sekä muiden maa-, vesi- ja ympäristörakenteiden teknisistä selvityksistä ja suunnitelmista sekä rakennuttamisesta. Teknisen keskuksen tehtäviin kuuluu huolehtia kaupungin luonnonvaroista sekä maa- ja metsätaloudesta. Yksikön tehtäviin kuuluu toimivaltaisen joukkoliikenneviranomaisen tehtävät. Yksikkö huolehtii liikennejärjestelmästä sekä siihen liittyvistä selvityksistä ja valistustyöstä. Lisäksi yksikkö vastaa kaupungin kuljetusten koordinoinnista.

Tekninen palvelukeskus rakentaa ja ylläpitää kaupungin kiinteistöjä ja infraomaisuutta. Tekninen palvelukeskus on teknistä osaamista ja resursseja vaativien toimintayksiköiden muodostama kokonaisuus, joka tuottaa kaupunkiyhteisön teknisiä palveluja pääasiassa kaupungin omalla henkilöstöllä. Toimintaa ohjataan vuosittain tavoiteasetannalla ja palvelusopimuksilla. Ateria- ja puhtauspalvelut –taseyksikkö kuuluu osaksi teknistä palvelukeskusta.

Tilapalvelun tehtävänä on huolehtia kiinteistöjen omaisuuden hallinnasta ja teknisestä kehittämisestä. Yksikkö vastaa toimitila- ja talonrakennushankkeiden suunnitteluttamisesta, rakennuttamisesta ja ylläpidosta. Yksikkö järjestää kaupungin palvelutuotantoon liittyvät toimitilat ja vastaa niiden hankinnasta. Yksikkö vastaa vuokratason määrittämisestä sekä vuokrankannosta. Lisäksi yksikkö vuokraa tiloja ulkopuolisille toimijoille.

Hallinto ja kehittäminen

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	613 469	970 974	924 000	924 000	-4,8	939 708	956 623
Toimintakulut	-4 652 939	-4 684 441	-4 775 424	-4 775 651	1,9	-4 856 837	-4 944 260
Toimintakate	-4 039 470	-3 713 467	-3 851 424	-3 851 651	3,7	-3 917 129	-3 987 637

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Toimialan hallinnon palvelut ovat tarkoitettu henkilökunnalle, päätöksentekijöille sekä ulkoisille asiakkaille.

Palveluiden tarkoitus on:

- taata poliittinen päätöksenteko sekä sen läpinäkyvyys ja ajantasaisuus
- toimialan yksiköille mahdollisimman sujuva toiminta
- kuntalaisten turvallisuus
- kaupungin siisteys
- palvelu pysäköintiasioissa.

Asiakaspalvelusta ohjataan asiakkaat oikeille asiantuntijoille.

Hallinto tuottaa toimialan lautakunta- ja hallintopalvelut. Hallinnon muita keskeisiä tehtäviä ovat:

- arkistopalvelut
- talouspalvelut
- hankintapalvelut
- henkilöstöpalvelut
- kiinteistöpalvelut
- tietotekniikkapalvelut
- lakipalvelut
- pysäköinninvalvonta

Toimialan operatiivisesta toiminnasta vastaa toimialajohtaja, apunaan johtoryhmä, talouspäällikkö sekä toimialan hallintoyksiköt. Toimialan hallinnon kuluista katetaan myös Hyvinkään maksuosuus Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle.

Talousarvion perustelut

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen maksuosuuden kasvu lisää toimialan hallinnon ulkoisia kustannuksia noin 70 000 eurolla vuoteen 2018 nähden. Lisäksi muutto kaupungintalolle tuo lisäkustannuksia.

Rakenteelliset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2019

Vuoden aikana on tarkoitus viedä läpi tuotannon tehokkuuden ja asiakkaiden kokeman laadun parannushankkeita. Kehityshankkeita tehdään omin voimin ja oppilaitosyhteistyönä sekä opinnäytteinä.

Vuosia jatkunut pysäköintivirhemaksujen aleneminen pyritään saamaan pysäytettyä rekrytoimalla kolmas kokoaikainen pysäköintitarkastaja.

Kevättalvella valmistuu kaupungintalon laajennus, jolloin tekniikka- ja ympäristö muuttaa Suutarinkadulta kaupungintalolle. Tässä yhteydessä tehdään hallinnon toimintojen virtaviivaistaminen.

Merkittävät investoinnit

Toimialan uusien kaupungintalolla sijaitsevien tilojen (sisältäen arkistotilat) ensikertainen kalustaminen.

Henkilöstömuutokset

Vuoteen 2018 nähden henkilöstömäärää kasvattaa taloussuunnittelijan ja pysäköinnintarkastajan rekrytoinnit.

Henkilöstömäärä	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Vakinaiset	15,5	16,0	18,0	2,0
Määräaikaiset	1,5			0,0
Yhteensä	17,0	16,0	18,0	2,0

Suunnittelukauden 2020-2021 perustelut ja kehittämissuunnitelmat

Toimialan hallintoprosessien kehittämistä jatketaan niin, että hallintoyksikkö pystyy entistä paremmin tukemaan toimialan palvelualueita esimerkiksi talouden seurannassa.

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Toimintakulut/asukas	100	100	102	2
Hallintoteht.kust./toimialan br.kust.(%)	2,4 %	1,5 %	1,5 %	0
Teknisen lautakunnan kokous	12	12	11	-1
Pysäköintivirhemaksut, kpl	11 115	12 800	11 000	-1 800

Tekninen keskus

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	4 656 706	1 967 300	1 942 300	1 942 300	-1,3	1 975 319	2 010 875
Toimintakulut	-9 878 084	-7 344 626	-7 425 732	-7 426 009	1,1	-7 552 251	-7 688 192
Toimintakate	-5 221 378	-5 377 326	-5 483 432	-5 483 709	2,0	-5 576 932	-5 677 317

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Teknisen keskuksen tehtävänä on huolehtia yleisten alueiden omaisuuden hallinnasta ja kehittämisestä. Yksikkö suunnittelee yleisiin alueisiin liittyvät rakenteet ja vastaa niiden rakennuttamisesta ja ylläpitämisestä. Lisäksi yksikkö huolehtii vesihuoltoverkoston, urheilu- ja liikuntapaikkojen sekä muiden maa-, vesi- ja ympäristörakenteiden teknisistä selvityksistä ja suunnitelmista sekä rakennuttamisesta.

Yksikön tehtäviin kuuluu huolehtia kaupungin luonnonvaroista sekä maa- ja metsätaloudesta.

Yksikön tehtäviin kuuluu toimivaltaisen joukkoliikenneviranomaisen tehtävät. Yksikkö huolehtii liikennejärjestelmästä sekä siihen liittyvistä selvityksistä ja valistustyöstä. Lisäksi yksikkö vastaa kaupungin kuljetusten koordinoinnista.

Talousarvion perustelut

Teknisen keskuksen talousarvion kannalta ei ole merkittäviä muutoksia. Ulkoisiin ja sisäisiin kustannuksiin on tehty tasomuutos. Sora-aseman toiminnan lopettamisesta syntyy noin 100 000 euroa kustannusvaje tuloihin.

Rakenteelliset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2019

Järjestelmäinfrastruktuurista kehitetään Hyvinkään rakennetun ympäristön kokonaisarkkitehtuuritarkastelu mukaisesti. Infran kohteita päivitetään jatkossa osin mobiilisti (ominaisuustietoineen) osana ko. substanssitoimen toimintaprosesseja (esim. valopylväät, liikennemerkkit, katupuut jne.) ja selvitetään yleisten alueiden rekisterien uusimistarve. Sähköinen arkistointi laajennetaan koko teknisen keskuksen toimintaan.

Merkittävät investoinnit

Kunnallistekniikan investointiesitykset ovat erillisillä lomakkeillaan. Investointeihin liittyviä Käyttötalouteen kirjattavia kuluja syntyy Hangonsillan esirakentamisen yhteydessä toteutettavasta pilaantuneiden maiden käsittelystä.

Henkilöstömuutokset

Suunniteluja henkilöstömuutoksia ei ole.

Henkilöstömäärä	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Vakinaiset	37,5	19,3	20,6	1,3
Määräaikaiset	2,5		0,8	0,8
Yhteensä	40,0	19,3	21,4	2,1

Suunnittelukauden 2020-2021 perustelut ja kehittämissuunnitelmat

Asiakkaan kokemaa laatua pyritään parantamaan kehityshankkeiden avulla.

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Ylläpid. liikenneal, hehtaari	296	297	297	0
Toimintakulut/ylläpid. ha	9 485	10 501	10 383	-118
Joukkoliikennemenot /as.	30,0	27,8	27,7	-0,1

Tekninen palvelukeskus

(luvut ilman ateria- ja puhtauspalveluita)

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	21 085 429	17 086 181	15 937 576	15 937 576	-6,7	16 208 515	16 500 268
Toimintakulut	-20 511 440	-16 565 737	-15 537 654	-15 539 353	-6,2	-15 803 522	-16 087 985
Toimintakate	573 989	520 444	399 922	398 223	-23,5	404 993	412 283
Poistot			-392 200	-392 200			
Tulos			7 722	6 023			

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Teknisen palvelukeskuksen tehtävänä on tuottaa kaupunkiorganisaation eri yksiköille infrapalveluita ja kiinteistöpalveluita sekä ateria- ja puhtauspalveluita.

Talousarvion perustelut

Talousarvion perusteena on oletus, että KU-Sote vuokraa ajoneuvokalustoa ja hankkii kuljetuspalvelua mm. inva-autokuljetuksia Infrapalveluiden kuljetuspalveluilta suunnilleen samalla volyyymilla kuin vuonna 2018. Merkittävin muutos vuoteen 2018 verrattuna on ateria- ja puhtauspalveluiden toiminnan volyymin pienentyminen noin 25 % kilpailutetun Sote-kiinteistöjen ateria- ja puhtauspalvelusopimuksen siirtyessä KU-Soten hallintaan ja terveyskeskusosastojen laitoshuollon ja ruokapalvelun siirryttyä HUS:n hoidettavaksi.

Talousarvioita on tarkennettu vähentämällä budjetoituja ulkoisia kuluja ja sisäisiä tuloja.

Rakenteelliset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2019

Ei merkittäviä rakenteellisia muutoksia

Merkittävät investoinnit

Merkittävin kalustoinvestointi on tienhoitokuorma-auton hankinta n. 260 000 euroa.

Henkilöstömäärä	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Vakinaiset	143,0	157,0	150,0	-7,0
Määräaikaiset	8,5			0,0
Yhteensä	151,5	157,0	150,0	-7,0

Suunnittelukauden 2020-2021 perustelut ja kehittämissuunnitelmat

Toimintaa kehitetään yhteistyössä Hyvinkään Veden kanssa. Tuotannon kustannustehokkuutta ja laatua parannetaan vuosittain tehtävillä kehittämishankkeilla.

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Infrapalvelut				
Korjaamon lask. tunnit	11 237	10 600	11 000	400
Infra-rak. lask. tunnit	11 026	10 600	9 600	-1 000
Kiinteistöpalvelut				
Rakentamispalv. lask. tunnit	11 000	11 200	13 000	1 800
Sähköpalv. lask. tunnit	18 900	17 500	16 500	-1 000

Tekninen palvelukeskus yhteensä (sis. ateria- ja puhtauspalvelut):

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	33 702 371	29 425 409	25 280 010	25 280 010	-31	25 709 770	26 172 546
Toimintakulut	-32 524 938	-28 687 126	-24 834 088	-24 837 005	-29	-25 259 234	-25 713 900
Toimintakate	1 177 433	738 283	445 922	443 005	-103	450 536	458 646
Poistot			-438 200	-438 200			
Tulos			7 722	4 805			

Ateria- ja puhtauspalvelut (taseyksikkö)

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	12 616 942	12 339 228	9 342 434	9 342 434	-24,3	9 501 255	9 672 278
Toimintakulut	-12 013 498	-12 121 389	-9 296 434	-9 297 652	-23,3	-9 455 712	-9 625 915
Toimintakate	603 444	217 839	46 000	44 782	-79,4	45 543	46 363
Poistot			-46 000	-46 000			
Tulos			0	-1 218			

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Ateria- ja puhtauspalvelut -yksikkö tuottaa ja järjestää ateria- ja puhtauspalveluita kaupunkiorganisaation sisällä.

Talousarvion perustelut

Sote-kiinteistöjen ateria- ja puhtauspalveluiden kilpailutettu sopimus siirtyy KU-Soten hallintaan vuoden 2019 alussa. Lisäksi terveyskeskusosastojen laitoshuolto siirtyi vuoden 2018 aikana HUS:lle. Nämä pienentävät ateria- ja puhtauspalvelut -yksikön toiminnan volyymiä noin 25 %.

Rakenteelliset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2019

Ateria- ja puhtauspalveluiden organisaatorakenne muuttuu vuoden 2019 alussa, kun Sotelle tuotettavat palvelut pääosin päättyvät. Ateria- ja puhtauspalveluiden organisaatio koostuu jatkossa kolmesta kustannuspaikasta, hallinto, ateriapalvelut ja puhtauspalvelut.

Pysy pystyssä -hankkeella pyritään saavuttamaan merkittävä vähennys työtapaturmien määrässä.

Merkittävät investoinnit

Ei merkittäviä investointeja

Henkilöstömuutokset

Henkilöstö keskitettiin vuoden 2018 aikana koulujen, päiväkotien ja muiden Sote-muutoksessa kaupungille jäävien rakennusten ateria- ja puhtauspalvelutehtäviin. Sote-kiinteistöjen ateria- ja puhtauspalveluiden tuottaminen kilpailutettiin ilman liikkeenluovutusta. Terveyskeskusosastojen 12 laitoshuoltajaa siirtyivät liikkeenluovutuksella HUS:n henkilökunnaksi. Lisäksi on vähennetty määräaikaisia henkilöitä ja jätetty rekrytoimatta eläköityneiden tilalle uusia henkilöitä. Näillä toimenpiteillä on saatu henkilöstömäärä sopeutettua 25 % pienentyneen toimintavolyymin tasolle.

Henkilöstömäärä	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Vakinaiset	171,0	172,0	135,0	-37,0
Määräaikaiset	0,0			0,0
Yhteensä	171,0	172,0	135,0	-37,0

Suunnittelukauden 2020-2021 perustelut ja kehittämissuunnitelmat

Toimintamalleja kehitetään Soten irtautumisen aiheuttama toimintaympäristön muutos huomioiden. Vuoden 2019 alussa muuttuvan organisaation myötä aloitettuja toiminnan kehittämishankkeita jatketaan vuosina 2020-2021.

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Ateriapalvelut				
Koululounas, kpl		1 050 000	1 064 855	14 855
Päiväkotilounas, kpl		312 000	316 396	4 396
Puhtauspalvelut				
Koulusiivousneliöt, m ²	71 381	71 381	71 673	292
Päiväkotisiivousneliöt, m ²	16 587	16 587	16 740	153
Muut kohteet siivousneliöt, m ²	31 896	31 896	30 352	-1 544

Tilapalvelu (taseyksikkö)

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	21 687 418	28 471 897	32 117 813	30 484 313	7,1	31 002 546	31 560 592
Toimintakulut	-14 931 910	-15 047 834	-18 671 909	-18 144 176	20,6	-18 452 627	-18 784 774
Toimintakate	6 755 508	13 424 063	13 445 904	12 340 137	-8,1	12 549 919	12 775 818
Poistot	-6 708 047	-6 700 729	-6 700 729	-6 700 729			
Rahoitustuotot- ja kulut		-6 716 407	0	-6 716 407			
Tilikauden ylijäämä	47 461	6 927	6 745 175	-1 076 999			

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Tilapalvelu hallitsee kaupungin omistamia ja vuokralle ottamia toimitiloja ja vastaa tilojen hankkimisesta, myymisestä, vuokraamisesta, kiinteistönpidosta, suunnittelusta sekä rakennuttamisesta

Talousarvion perustelut

Sairaalanmäen uudisrakennuksen valmistuminen sekä kaupungintalon laajennusosan valmistuminen lisäävät sekä tuottoja että kuluja. Nettovaikutusta ei pystytä vielä arvioimaan, koska vuokraneuvottelut HUS:n kanssa ovat kesken. Lisäksi kaupungintalon laajennusosan käyttöönotto kasvattaa ulkoisia vuokratuloja.

Sähkön ja lämmön hinnan nousu kasvattaa toimintakuluja yli 100 000 eurolla.

Alkukesästä alkava uimalan laajennuksen ja peruskorjauksen rakentaminen vähentää ylläpitokuluja, mutta toisaalta laskee myös vuokratuottoja noin 300 000 eurolla.

Rakenteelliset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2019

Kaupunkitasoinen kiinteistöjen keskusvalvomo otetaan asteittain käyttöön. Keskusvalvomoa operoi Hyvinkään Lämpövoima.

Kiinteistökatsastuskäytäntö aloitetaan. Katsastuksilla pyritään parempaan ennakoitavuuteen tulevilla peruskorjauksissa ja –parannuksissa sekä entistä parempaan sisäilmalaatuun.

Merkittävät investoinnit

Monitoimitalon, Metsäkaltevan koulun sekä uimalan laajennuksen ja peruskorjauksen rakentaminen alkaa.

Henkilöstömuutokset

Eläköitymisiä on tulossa. Niiden osalta töiden organisointi ja tarvittavat rekrytoinnit ratkeavat myöhemmin.

Henkilöstömäärä	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Vakinaiset	12,0	11,5	12,0	0,5
Määräaikaiset	0,0		0,5	0,5
Yhteensä	12,0	11,5	12,5	1,0

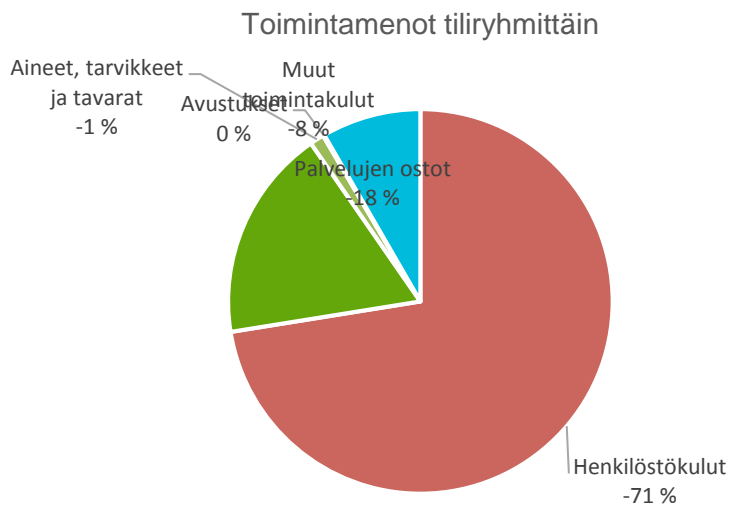
Suunnittelukauden 2020-2021 perustelut ja kehittämissuunnitelmat

Merkittävimpiä muutoksia ovat tulevat sote-ratkaisut ja sivistystoimen palveluverkoston kehittämiseen liittyvät sovitut toimenpiteet ja palveluverkoston edelleen kehittäminen.

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Hallinnassa olevat toimitilat	193 900	192 200	192 000	-200
Omat toimitilat, htm ²	164 500	163 600	163 600	0
Vuokralle otetut toimitilat, htm ²	27 500	25 400	25 400	0
Vapaat tilat, htm ²	1 900	3 200	3 000	-200
Asunnot, kpl	25	23	10	-13
Kiinteistöjen ylläpitokust., 1000 €	14 740	14 960	15 000	40
Kiinteistöjen ylläpitokust., €/m ² /kk	6,09	6,48	6,50	0,02

Ympäristölautakunta

Tuloslaskelma	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	890 366	809 504	856 300	5,8	870 857	886 533
Myyntituotot	42 053	48 704	49 500	1,6	50 342	51 248
Maksutuotot	776 221	755 800	770 800	2,0	783 904	798 014
Tuet ja avustukset	56 253	0	31 000		31 527	32 094
Muut toimintatuotot	15 839	5 000	5 000	0,0	5 085	5 177
Valmistus omaan käyttöön			0		0	0
Toimintakulut	-1 827 917	-1 757 487	-1 810 565	3,0	-1 841 344	-1 874 488
Henkilöstökulut	-1 235 787	-1 232 765	-1 311 987	6,4	-1 334 290	-1 358 308
Palkat ja palkkiot	-981 119	-989 297	-1 060 729	7,2	-1 078 761	-1 098 179
Henkilösivukulut	-254 668	-243 468	-251 258	3,2	-255 529	-260 129
Eläkekulut	-208 998	-206 080	-217 301	5,4	-220 995	-224 973
Muut henkilösivukulut	-45 670	-37 388	-33 957	-9,2	-34 534	-35 156
Palvelujen ostot	-388 354	-330 271	-324 044	-1,9	-329 553	-335 485
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-24 490	-21 400	-21 600	0,9	-21 967	-22 363
Avustukset	-2 200	-4 000	-2 000	-50,0	-2 034	-2 071
Muut toimintakulut	-177 086	-169 051	-150 934	-10,7	-153 500	-156 263
Toimintakate	-937 551	-947 983	-954 265	0,7	-970 487	-987 956

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Ympäristökeskus kuuluu ympäristölautakunnan alaisuuteen.

Ympäristökeskus

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	890 367	809 504	856 300	856 300	5,8	870 857	886 533
Toimintakulut	-1 827 917	-1 757 487	-1 804 168	-1 810 565	3,0	-1 841 345	-1 874 489
Toimintakate	-937 550	-947 983	-947 868	-954 265	0,7	-970 488	-987 956

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Ympäristökeskus on palvelu- ja tulosalue, joka huolehtii kaupungin rakennusvalvonta-, ympäristön ja luonnonsuojelu-, asuntotoimen-, ympäristöterveydenhuoltopalveluista viranomaistehtävineen.

Ympäristölautakunta, hallinnon tehtävänä on palvelualueen lautakunta-, hallintopalvelujen tuottaminen sekä ympäristökeskuksen toiminnan johtaminen, kehittäminen, valvonta ja ohjaus kaupungin ja toimialan yhteisten periaatteiden, tulos- ja palvelutavoitteiden mukaisesti.

Ympäristöpalvelu huolehtii ympäristön- ja luonnonsuojelusta sekä niihin liittyvästä tiedotuksesta ja valistuksesta, ympäristön tilan seurannasta, ympäristönsuojeluhankkeiden toteuttamisesta sekä lupa- ja valvontaviranomaispalveluista tavoitteena turvata terveellinen, turvallinen, viihtyisä ja virikkeitä antava elinympäristö sekä monipuolinen ja ekologisesti kestävä luonnonympäristö. Keskeisenä toiminta-ajatuksena on ennaltaehkäisevä ympäristönsuojelutyö. Kestävän kehityksen toimintaa ja kaupunkiorganisaation ympäristönhallintaa ohjataan ympäristöpalvelusta.

Ympäristöterveydenhuolto on osa ennaltaehkäisevää perusterveydenhuoltoa, jossa riskit huomioiden valvotaan viime kädessä ihmisen terveyteen vaikuttavaa elinympäristöä. Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvat terveydensuojelun, elintarvikkeiden, tupakkalain ja eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta sekä eläinlääkäripalvelut.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyllä tavalla valvoa rakentamista ja rakennettua ympäristöä sekä kaavoituksen toteutumista. Rakennusvalvonta antaa rakentamisen neuvontaa ja ohjausta sekä käsittelee rakentamiseen tarvittavat luvat ja suorittaa lupiin liittyvät tarkastukset. Rakennusvalvonnalle kuuluvat myös asumiseen liittyvät viranomaistehtävät, kuten asukasvalintojen valvonta sekä kirkotukilainat.

Ympäristökeskuksen palveluyksiköiden palvelutuotantoa tuetaan ostopalveluilla sekä valtion ja muiden kuntien kanssa tehtävällä yhteistyöllä alueellisia ja kansallisia verkostoja hyödyntäen. Toimintaa kehitetään myös kaupungin omien palveluyksiköiden välistä yhteistyötä tiivistämällä.

Talousarvion perustelut

Osa-aikaisen (50 %) valvontaeläinlääkäriin viran täyttäminen ympäristöterveydenhuoltoon on kasvattanut henkilöstökuluja sekä vastaavalla määrällä myös toimintatuottoja. Valtio maksaa viran hoitoon liittyvät kustannukset kunnalle.

Rakennusvalvonnan 2019 talousarviossa varaudutaan vuoden 2018 tapaan paperiarkiston digitointipalvelukuluihin. Tavoitteena on digitoida arkisto vuoden 2020 loppuun mennessä. Arkiston digitointi omana työnä ei ole mahdollista tarpeeseen nähden reaalisessa aikataulussa, joten työ teetetään pääosin ostopalveluna. Kuluja katetaan lupamaksutuotoilla. Lupamaksutuotot on arvioitu saman suuruisiksi kuin vuonna 2018.

Rakennusvalvonnan toiminnan tunnuslukua on uusittu palvelua kuvaavimmiksi. Sähköisten hakemusten %-osuuden seurannasta siirrytään lupahakemuksen käsittelyajan seurantaan.

Rakenteelliset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2019

Ympäristökeskuksen asiankirjahallintoon liittyviin toimintoihin tulee muutoksia ympäristökeskuksen siirtyessä kaupungintalolle.

Ympäristöterveydenhuolto siirtyy vuoden 2019 alusta käyttämään ympäristöterveydenhuollon keskitettyä toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmää VATI:a. Uuden järjestelmän tavoitteena on yhdistää valvonnan suunnittelu, toteutus ja seuranta yhteen kokonaisuuteen ja siten lisätä valvonnan vaikuttavuutta.

Merkittävät investoinnit

Ei investointeja

Henkilöstömuutokset

Ympäristöpalveluun esitetään määräaikaisen ympäristötarkastajan palkkaamista kahdeksaksi (8) kuukaudeksi.

Henkilöstömäärä	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Vakinaiset	20,5	22,3	22,5	0,2
Määräaikaiset	1,0		1,5	1,5
Yhteensä	21,5	22,3	24,0	1,7

Suunnittelukauden 2020-2021 perustelut ja kehittämissuunnitelmat

Aluehallintouudistuksen myötä ympäristöterveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyy tulevien maakuntien tehtäväksi vuoden 2021 alusta. Muutos vaikuttaa välillisesti ympäristöterveydenhuollon palveluihin vuosina 2019 ja 2020 henkilöstön työajasta osan sitoutuessa hallinnouudistuksen valmisteluun.

Rakennusvalvonnan toimintaa kehitetään Hyvinkään ja Järvenpään kaupunkien välisen yhteistyön kautta. Tietomallipohjaisen suunnittelun kehitys ja hyödyntäminen lupa- ja valvontaprosesseissa etenee ja etenkin isommissa rakennushankkeissa mallipohjainen lupaprosessi tulee tukemaan suunnittelijoiden ja rakentajien prosesseja sekä helpottaa ja nopeuttaa suunnitelmien säädöstenmukaisuustarkastelua.

Ympäristöviestinnän merkitys kestävästä kehityksestä edistämiseksi ja kansalaisten osallistamiseksi tulee kasvamaan. Ympäristöviestintää tullaan kanavoimaan vuonna 2018 käynnistyneen Hyvinkään Ympäristöfoorumia kautta entistä enemmän.

Tietojärjestelmien ja prosessien kehitystyötä jatketaan aktiivisesti asiakaspalvelun kehittämiseksi.

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Rakennusvalvonta				0
Lupapäätökset	364	400	350	-50
Vast.työnjohtajan päätökset	491	450	450	0
Lupapäätösten käsittelyaika vireilletulosta, 2 kk:n tavoiteajassa, %			100	100
Ympäristöpalvelu				0
Valvontatoimenpiteet, kpl	308	320	320	0
Lupapäätösten käsittelyaika kuuluttamisesta, 4 kk:n tavoiteajassa, %	90	100	100	0
Ympäristöterveydenhuolto				0
Valvontatarkastukset	618	600	600	0
Eläinpotilaat	1 825	1 500	1 500	0
Ilmoitusten ja hakemusten käsittely 3 viikon tav.ajassa, %	99	100	100	0

KOHDERAHOITTEISTEN TEHTÄVIEN KÄYTTÖTALOUS

Kuntaliiton julkaiseman talousarviosuosituksen mukaan kohderahoitteisten tehtävääalueiden käyttötalous tulee erottaa budjettirahoitteisista tehtävistä. Kohderahoitteisella tehtävällä tarkoitetaan palvelun tuottajia, jotka rahoittavat toimintansa kokonaan tai osittain korvauksista palvelun tilaajilta. Organisointimuotona voi olla nettoyksikkö, muu taseyksikkö tai liikelaitos.

Seuraavassa on esitetty tilapalvelun, ateria- ja puhtauspalvelun, teknisen palvelukeskuksen ja työterveyshuollon tehtävääalueet erillisinä. Yksiköt sisältyvät myös ao. toimialojen talousarvioesityksiin. Liikelaitoksena toimivan Hyvinkään Veden talousarvio on esitetty kokonaan erillään kaupungin talousarviosta, koska liikelaitoksen johtokunta päättää itsenäisesti omasta talousarviostaan.

TILAPALVELU

Tilapalvelu (taseyksikkö)	TP 2017	TA 2018	TA 2019
TOIMINTATUOTOT	21 582 879	28 421 897	30 439 313
Myyntituotot	1 331		
Tuet ja avustukset	207		
Muut toimintatuotot	21 581 341	28 421 897	30 439 313
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	104 539	50 000	45 000
TOIMINTAKULUT	-14 931 911	-15 047 834	-18 144 176
Henkilöstökulut	-701 089	-648 575	-749 503
Palvelujen ostot	-4 448 474	-4 255 912	-4 439 806
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 735 797	-3 414 074	-3 651 180
Muut toimintakulut	-6 046 551	-6 729 273	-9 303 687
TOIMINTAKATE	6 755 507	13 424 063	12 340 137
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		-6 716 407	-6 716 407
Muut rahoituskulut		-6 716 407	-6 716 407
VUOSIKATE	6 755 507	6 707 656	5 623 730
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 708 168	-6 700 729	-6 700 729
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 707 244	-6 700 729	-6 700 729
Kertaluonteiset poistot	-924		
TILIKAUDEN TULOS	47 339	6 927	-1 076 999

ATERIA- JA PUHTAUSPALVELUT

Ateria- ja puhtauspalvelut (taseyksikkö)	TP 2017	TA 2018	TA 2019
TOIMINTATUOTOT	12 616 942	12 339 228	9 342 434
Myyntituotot	12 575 570	12 297 228	9 302 434
Tuet ja avustukset	41 372	42 000	40 000
TOIMINTAKULUT	-12 013 498	-12 121 389	-9 297 652
Henkilöstökulut	-5 858 568	-5 961 115	-4 946 402
Palvelujen ostot	-4 063 698	-3 935 982	-2 546 737
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 258 406	-1 516 918	-1 213 883
Muut toimintakulut	-832 826	-707 375	-590 630
TOIMINTAKATE	603 444	217 839	44 782

TEKNINEN PALVELUKESKUS

ilman ateria- ja puhtauspalveluita

Tekninen palvelukeskus	TP 2017	TA 2018	TA 2019
TOIMINTATUOTOT	15 835 415	14 902 750	13 931 368
Myyntituotot	15 795 520	13 295 450	12 671 900
Maksutuotot	13 344		
Tuet ja avustukset	26 305	0	0
Muut toimintatuotot	246	1 607 300	1 259 468
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	259 089	2 183 431	2 006 208
TOIMINTAKULUT	-15 520 515	-16 565 737	-15 539 353
Henkilöstökulut	-6 957 238	-7 207 133	-7 018 403
Palvelujen ostot	-5 330 661	-6 405 657	-5 845 633
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 307 313	-1 250 215	-1 065 165
Muut toimintakulut	-1 925 303	-1 702 732	-1 610 152
TOIMINTAKATE	573 989	520 444	398 223
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-28		
Muut rahoituskulut	-28		
VUOSIKATE	573 961	520 444	398 223
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-474 676	-446 316	-392 200
Suunnitelman mukaiset poistot	-415 078	-446 316	-392 200
Kertaluonteiset poistot	-59 598		
TILIKAUDEN TULOS	99 285	74 129	6 023

TYÖTERVEYSHUOLTO

Työterveyshuolto	TP 2017	TA 2018	TA 2019
TOIMINTATUOTOT	1 714 385	1 690 800	1 223 050
Myyntituotot	1 711 519	1 687 800	853 050
Maksutuotot	1 367	3 000	370 000
Tuet ja avustukset	1 499		
TOIMINTAKULUT	-1 311 500	-1 531 677	-1 533 503
Henkilöstökulut	-942 019	-1 000 170	-873 635
Palvelujen ostot	-286 533	-336 683	-549 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-25 190	-27 800	0
Muut toimintakulut	-57 758	-167 024	-110 868
TOIMINTAKATE	402 885	159 123	-310 453

Vuoden 2019 alusta työterveyshuolto on siirretty sosiaali- ja terveystoimesta henkilöstöpalveluihin. Työterveyshuollon järjestämistapaa selvitetään ja se tullaan uudelleen organisoimaan v. 2019 aikana.

Käyttötalous toimielimittäin, yhteenveto

Käyttötalous toimielimittäin, yhteenveto

	TP 2017	TA 2018	LTK 2019	TA 2019
Kaupunginvaltuusto				
Toimintatuotot	45			
Toimintakulut	-151 870	-200 794	-199 808	-199 813
Toimintakate	-151 825	-200 794	-199 808	-199 813
Tarkastuslautakunta				
Toimintatuotot	8 026	12 670	16 618	16 618
Toimintakulut	-146 714	-161 848	-163 081	-163 097
Toimintakate	-138 688	-149 178	-146 463	-146 479
Keskusvaalilautakunta				
Toimintatuotot		133 000	154 198	154 198
Toimintakulut	-79 591	-132 875	-154 198	-154 212
Toimintakate	-79 591	125	0	-14
Kaupunginhallitus				
Toimintatuotot	7 597 437	4 575 549	4 558 355	29 204 487
Toimintakulut	-2 538 547	-2 848 070	-2 661 304	-172 892 658
Toimintakate	5 058 890	1 727 479	1 897 051	-143 688 171
Konsernipalvelut ja hallinto				
Toimintatuotot	3 024 003	2 756 867	3 746 044	3 746 044
Valmistus omaan käyttöön	1 058	0	0	0
Toimintakulut	-10 029 460	-12 521 489	-16 248 417	-15 383 102
Toimintakate	-7 004 399	-9 764 622	-12 502 373	-11 637 058
Sosiaali- ja terveyslautakunta				
Toimintatuotot	26 951 589	25 897 053	24 646 132	0
Toimintakulut	-169 327 640	-168 386 822	-171 465 754	0
Toimintakate	-142 376 051	-142 489 769	-146 819 622	0
Opetuslautakunta				
Toimintatuotot	5 834 365	5 299 800	4 994 030	4 994 030
Toimintakulut	-75 948 121	-80 574 350	-82 757 701	-82 933 795
Toimintakate	-70 113 756	-75 274 550	-77 763 671	-77 939 765
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta				
Toimintatuotot	2 014 680	1 530 800	1 381 400	1 381 400
Valmistus omaan käyttöön	150	0	0	0
Toimintakulut	-12 053 499	-12 287 818	-12 302 958	-12 355 795
Toimintakate	-10 038 669	-10 757 018	-10 921 558	-10 974 395
Tekninen lautakunta				
Toimintatuotot	52 464 707	57 862 149	57 557 915	55 924 415
Valmistus omaan käyttöön	6 331 522	2 973 431	2 706 208	2 706 208
Toimintakulut	-60 484 939	-55 764 027	-55 797 153	-55 182 841
Toimintakate	-1 688 710	5 071 553	4 466 970	3 447 782
Ympäristölautakunta				
Toimintatuotot	890 367	809 504	856 300	856 300
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 827 917	-1 757 487	-1 804 168	-1 810 565
Toimintakate	-937 550	-947 983	-947 868	-954 265
Toimintatuotot	98 785 219	98 877 392	97 910 992	96 277 492
Valmistus omaan käyttöön	6 332 730	2 973 431	2 706 208	2 706 208
TOIMINTAMENOT	-332 588 298	-334 635 580	-343 554 542	-341 075 878
Toimintakate	-227 470 349	-232 784 757	-242 937 342	-242 092 178

Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto

	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
Käyttötalousosa			
Päätöksenteko			
Kaupunginvaltuusto	N	200	
Tarkastuslautakunta	N	146	
Keskusvaalilautakunta	N	0	
Kaupunginhallitus	N	882	
Kaupungin johto	N	692	
Demokratia ja johdon tuki	N	1 229	
Omaisuu den tuotot	N		4 500
Sosiaali- ja terve yspalvelut	N	145 385	
Konsernipalvelut ja hallinto			
Elinvoima	N	4 559	
Henkilöstö	N	3 120	
Talous	N	3 958	
Sivistystoimi			
Hallinto ja kehittäminen	N	1 062	
Perusopetus	N	41 963	
Yleissiv. koulutus ja työpajatoim.	N	8 440	
Varhaiskasvatuspalvelut	N	26 475	
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta	N	10 974	
Tekninen ja ympäristö			
Tekn.hallinto ja kehittäminen	N	3 852	
Tekninen keskus	N	5 484	
Tekninen palvelukeskus	N		398
Ateria- ja puht.palv. -taseyksikkö	N		45
Tilapalvelut -taseyksikkö	N		12 340
Ympäristökeskus	N	954	
Tuloslaskelmaosa			
Verotulot	B		207 932
Valtionosuudet	B		50 589
Korkotulot	B		70
Muut rahoitustulot	B		8 174
Korkomenot	B	2 228	
Muut rahoitusmenot	B	6 765	
Satunnaiset erät	B		
Investointiosa			
Maa- ja vesialueet	B	1 500	1 600
Rakennukset	B	25 400	140
Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	7 250	500
Koneet ja kalusto	B	880	
Aineettomat hyödykkeet	B	600	
Rahoitusosa			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys			
Antolainasaamisten vähennys			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			25 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		7 680	
Lyhytaikaisten lainojen muutos			
Vaikutus maksuvalmiuteen			381
Talousarvion loppusumma		311 673	311 673

N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B = bruttomäärä/-tuloarvio

Hyvinkään Vesi
Kunnallinen liikelaitos

Tuloslaskelma	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Liikevaihto	10 186 723	10 239 296	10 308 214	0,7	10 336 746	10 367 756
Valmistus omaan käyttöön	128 938	173 700	147 500	-15,1	75 300	135 000
Liiketoiminnan muut tuotot	5 409	0	0		0	0
Materiaalit ja palvelut	-2 371 323	-2 803 860	-2 857 181	1,9	-2 803 860	-2 751 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 081 640	-1 350 480	-1 285 357	-4,8	-1 350 480	-1 300 500
Palvelujen ostot	-1 289 683	-1 453 380	-1 571 824	8,1	-1 453 380	-1 450 700
Henkilöstökulut	-1 871 720	-1 883 106	-1 894 274	0,6	-1 920 956	-1 915 287
Palkat ja palkkiot	-1 444 900	-1 475 627	-1 487 854	0,8	-1 505 287	-1 545 287
Henkilösivukulut	-426 820	-407 479	-406 420	-0,3	-415 669	-370 000
Poistot ja arvonalentumiset	-4 678 941	-4 628 583	-4 767 870	3,0	-4 617 666	-4 617 666
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 678 941	-4 617 666	-4 756 560	3,0	-4 617 666	-4 617 666
Arvonalentumiset, kertal.poistot		-10 917	-11 310	3,6		
Liiketoiminnan muut kulut	-354 112	-436 100	-570 900	30,9	-436 100	-571 900
Liikelyijäämä	1 044 974	661 347	365 489	-44,7	633 464	646 703
Rahoitustuotot ja -kulut	-543 500	-540 300	-540 500	0,0	-540 301	-540 300
Korkotuotot	0					
Muut rahoitustuotot	3 990	2 700	2 700	0,0	2 700	2 700
Korkokulut	-2 434	0	0			
Korvaus peruspääomasta	-543 000	-543 000	-543 000	0,0	-543 000	-543 000
Muut rahoituskulut	-2 057		-200			
Ylijäämä ennen varauksia	501 474	121 047	-175 011	-244,6	93 163	106 403
			TA2018			
Rahoituslaskelma	TP2017	TA2018	ennuste	TA2019	TS2020	TS2021
Toiminnan rahavirta						
Liikelyijäämä (-alijäämä)	1 044 974	661 347	607 255	365 489	633 464	646 703
Poistot ja arvonalentumiset	4 678 941	4 617 666	4 628 583	4 756 560	4 617 666	4 617 666
Rahoitustuotot ja kulut	-543 500	-540 300	-540 350	-540 500	-540 301	-540 300
Toiminnan rahavirta yhteensä	5 180 415	4 738 713	4 695 488	4 581 549	4 710 829	4 724 069
Investoinnit						
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-4 951 746	-4 020 000	-1 973 960	-4 955 000	-5 900 000	-5 900 000
Rah.osuudet inv.menoihin	287 918	160 000	0	0	0	0
Investoinnit yhteensä	-4 663 828	-3 860 000	-1 973 960	-4 955 000	-5 900 000	-5 900 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	516 587	878 713	2 721 528	-373 451	-1 189 171	-1 175 931
Rahoituksen rahavirta						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Saamisten muutos kunnalta	0	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Saamisten muutos muilta	-177 638	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Korot, velkojen muutos kunnalta	-1 540 837					
Korot, velkojen muutos muilta	498 313	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Muut maksuvalm. muut. yhteensä	-1 220 161	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	-1 220 161	0	0	0	0	0
Rahavarojen muutos	-703 575	1 009 920	2 721 528	-373 451	-1 189 171	-1 175 931
Rahavarat 1.1.	7 753 265	4 052 135	7 049 690	9 771 218	9 397 767	8 208 596
Rahavarat 31.12.	7 049 690	5 062 055	9 771 218	9 397 767	8 208 596	7 032 665

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Hyvinkään Veden palvelut kattavat noin 95 % kuntalaisista. Vedenottoilla tuotetaan n. 3.000.000 m3 korkealaatuista talousvettä ja johdetaan asiakkaiden kulutuspaikoille. Noin 4.000.000 m3 jätevettä johdetaan pois asiakkaiden kulutuspi-teiltä ja käsitellään vaativien ympäristölupaehtojen mukaisesti. Noin 5.000.000 m3 hulevettä johdetaan asiakkaiden kiin-teistöiltä vesistöihin vuosittain. Palveluista laskutetaan vähintään neljä kertaa vuodessa kaikkia asiakkaita. Hyvinkään Ve-

dessä työskenteli vuonna 2018 keskimäärin 33 ihmistä. Keskeisenä toiminta-ajatuksena on, että tuottamamme vesihuoltopalvelut tehdään tehokkaasti ja ympäristöystävällisesti. Sähköisiä järjestelmiä käytetään laajasti mm. asiakastietojärjestelmissä, laskutuksessa, tiedottamisessa, kunnossapito-järjestelmissä, automaatiossa ja kaukovalvonnassa.

Talousarvion perustelut

Talousveden myyntitrendi on ollut laskeva jo jonkin aikaa. Poikkeuksena tähän kehityssuuntaan tuli viime vuosi. Vuonna 2017 veden myynti kasvoi 0,7% edelliseen vuoteen verrattuna. Vastaava kasvuprosentti jäteveden myynnissä oli 2,4%. Jääkö tämä muutos pysyväksi? Tässä vaiheessa asiaa on vaikea arvioida. Vuonna 2018 myynti on kasvanut edellisvuoteen verrattuna 0,3 %:a ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Vuoden 2019 talousarvion perusteeksi valittiin kuluvan vuoden 2018 ensimmäisen vuosipuoliskon toteuma 0,3 %:n kasvulla.

Menoja vuodelle 2019 arvioidaan lisäävän mm. sähkön ja vedenkäsitelykemikaalien hinnannousut, Kaltevan jätevedenpuhdistamon viikonlopputyöt sekä uuden verkostopäällikön perehdyttäminen.

Rakenteelliset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2019

Hyvinkään Veden toiminnot ja henkilökunta kerättiin keväällä 2018 yhteen saman katon alle Kaltevan jätevedenpuhdistamon henkilökuntaa lukuun ottamatta. Gasum Oy:n entinen Hyvinkään varikko osoitteessa Kerkkolankatu 42 on nykyisin vesihuoltolaitoksen asemapaikka. Kerkkolankatu 42 tilat on rakennettu 1980 –luvulla. Tilat ovat vesilaitostoimintaa ajatellen asianmukaiset.

Vesilaitostoiminnan tehokkuutta voidaan arvioida monella tavalla. Hyvinkään kaupunki käynnisti kehitysprojektin, jossa palvelutuotannon perusteita mitataan ja arvioidaan tietoperusteisesti. Meidänkin palvelutuotanto pitää jatkossa verrata yksityissektorin vastaaviin tuotteisiin ja tapoihin. Suomessa ei juurikaan ole yksityissektorin vesihuoltotoimijoita, kunnan omistamia alueellisia vesihuoltoyrityksiä ei voi sellaisina pitää. Vertailua voi siis käytännöllisesti tehdä vain muiden kuntien vesilaitoksiin.

Verkoston vuotovesien määrä on ollut nouseva jo vuodesta 2015 saakka. Yksiselitteistä syytä tähän ei ole löydetty. Laskuttamattoman veden osuus kasvanut. Puhdasvesipuolella laskuttamattoman veden osuus tuotannosta oli vuonna 2015 22,6%, vuonna 2016 29,9% ja vuonna 2017 31,9%. Jätevesipuolella laskuttamattoman veden osuus oli vastaavasti vuonna 2015 38,9%, vuonna 2016 41,0% ja vuonna 2017 44,0%. Nämä em. luvut indikoivat ainakin osittain verkoston rapautuvaa kuntoa. Verkoston saneeraustoimia tulee jatkaa, panoksia siihen on lisättävä. Pullonkaulojakin löytynee, ne on pyrittävä poistamaan. Toimintojen vaikuttavuutta on kriittisesti tarkasteltava. Meidän pitää keskittyä olennaiseen. Tämä saattaa merkitä esimerkiksi sitä, että joitain nykyisiä toimintatapoja on muutettava.

Kaltevan jätevedenpuhdistamolla on merkittävä rooli Vantaanjoen veden laadulle. Puhdistamo on toiminut hyvin, lupaehdojen ylityksiä ei ole tapahtunut. Puhdistamon betoniset altaat ovat jo vanhat. Betonialtaiden kunto on pieni arvoitus. Kesällä 2018 käynnistimme teknologia-arvioinnin. Tämän arvioinnin tarkoituksena on kerätä tietoa siitä, että miten kohta teknisen käyttöikänsä lopussa olevia puhdistamoja eri osia kannattaa kehittää. Talousarvion laadintahetkellä tämä arvio on vielä kesken.

Talousvedentuotannossa keskitytään laitosten ylläpitoon ja talousveden laadun turvaamiseen sekä veden riittävyyden selvittämiseen.

Viestintä on avainasemassa. Tiedottamista pyritään edelleen kehittämään ja tehostamaan.

Merkittävät investoinnit

Vesihuoltoverkoston korjausrakentamista suunnitellaan tehtäväksi Kone Oy:n ympäristön alueella, Sveitsin ympäristössä sekä muutamissa muissa paikoissa. Hikiän vedenottamolta tuleva vesijohto on merkitykseltään suuri ajatellen veden riittävyyttä. Hikiän vesijohdon kunto on jossain määrin arvoitus. Hikiän vesijohdon kuntotutkimuksen tekeminen luotettavalla tavalla on kahdella tavalla tärkeä: 1) kunnan selvittämällä välttää mahdollisesti turhalta investoinnilta 2) strategisesti tärkeän vesijohto on korjattava/uudelleen rakennettava, mikäli vesijohdon toimintavarmuuden katsotaan laskeneen merkittävästi. Vesihuoltoverkoston uudisrakentamiskohteita ovat mm. Kravunlaakso, Hangonsilta ja Kytäjänkatu.

Ammattikoulun vesitornin kuntokartoitus tehdään loppuvuodesta 2018. Sen tulosten perusteella suunnitellaan jatkotoimenpiteet. Samankaltainen tilanne meillä on myös Kaltevan jätevedenpuhdistamolla, käynnissä olevan teknologia-arvioinnin perusteella haetaan Kaltevaan prosessiratkaisu tuleviksi vuosiksi.

Henkilöstö

Hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö on sellainen voimavara, että siitä hyötyvät sekä asiakkaamme että kaupunki työnantaja. Suurin hyötyjä on kuitenkin työntekijän itse. Erilaisia koulutustilaisuuksia henkilöstöryhmille tullaan tarjoamaan ja niihin kannustetaan myös osallistumaan. Ammattitaidon ja työmotivaation ylläpito mahdollistaa ns. ajan hermolla pysymisen. Tässä tarkoitamani uusi tieto tulee myös osalta soveltaa omiin työtehtäviin. Tämän asian edistämiseksi myös Hyvinkään Veden työhyvinvointiryhmän toiminta tullaan elylyttämään.

Henkilöstömäärä	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos	TS2020	TS2021
Vakinaiset	33,0	33,0	33,0	0,0	33,0	33,0
Määräaikaiset			3,0	3,0	3,0	3,0
Yhteensä	33,0	33,0	36,0	3,0	36,0	36,0

Suunnittelukauden 2019-2020 perustelut ja kehittämissuunnitelmat

Asiakastyytyväisyystutkimuksen tuloksien perustella toimintoja ja palveluja otetaan käyttöön niiden tullessa mahdollisiksi ja kustannusten ollessa järkeviä. Hyvinkään pelikirjan pelikartta, kärkihankkeet ja pelitapa ohjaavat myös Hyvinkään Veden pitkän tähtäimen suunnittelua.

Toimintaa kehitetään yhteistyössä teknisen palvelukeskuksen kanssa. Varsinaisen vesi- ja viemärlaitostoiminnan tuotanto on tarkoitus pitää pääosin omana tuotantona.

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Peruspääoma						
Korollinen	11 075 000	11 075 000	11 075 000	0	11 075 000	11 075 000
Koroton	16 534 830	16 534 830	16 534 830	0	16 534 830	16 534 830
Laskutettu vesi, m ³	2 425 397	2 430 000	2 437 290	7 290	2 444 602	2 451 935
Laskutettu jätevesi, m ³	2 372 933	2 380 000	2 387 140	7 140	2 394 301	2 401 483
Vesimaksu, €/m ³	1,45	1,45	1,45	0,00	1,45	1,45
Jätevesimaksu, €/m ³	2,32	2,32	2,32	0,00	2,32	2,32

Investoinnit, netto	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021	TS2022	TS2023
Verkoston rakentaminen						
Korvausinvestoinnit	-1 407 000	-1 860 000	-1 500 000	-1 500 000	-2 700 000	-2 350 000
Uudisrakentaminen	-1 060 000	-1 140 000	-1 200 000	-1 200 000	-1 100 000	-1 300 000
Laitosinvestoinnit						
Vesilaitos	-65 000	-325 000	-200 000	-200 000	-630 000	-450 000
Puhdistamot	-190 000	-1 630 000	-3 000 000	-3 000 000	-600 000	-900 000
Yhteensä	-2 722 000	-4 955 000	-5 900 000	-5 900 000	-5 030 000	-5 000 000

Tuloslaskelmaosa
Tuloslaskelma
Verotulot
Valtionosuudet

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma on koko kaupungin kokonaistaloudellinen laskelma, joka osoittaa tulo- ja menojen riittävyyden palvelujen järjestämisestä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi. Kaupungin tuloslaskelmaan on yhdistelty kohderahoitteisten ja budjettirahoitteisten tehtävien erät, Ateria- ja puhtauspalvelut- sekä Tilapalvelu -taseyksiköt. Koko kaupungista on lisäksi laadittu erillinen tuloslaskelma, johon on yhdistelty edellä mainittujen lisäksi Hyvinkään Vesi –liikelaitos. Yhdistelystä koko kaupungin tuloslaskelmasta esitetään myös ulkoinen tuloslaskelma, jossa on vähennetty kaupungin sisäiset ja kaupungin ja liikelaitoksen sekä taseyksiköiden väliset tapahtumat.

Tuloslaskelman välituloksina esitetään toimintakate, vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden yli-/alijäämä. Tuloslaskelman toimintakate kertoo paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Lisäksi verorahoituksella rahoitetaan rahoitusmenoja. Vuosikatteesta käy ilmi paljonko tulo- ja menojen jälkeä jää investointien, lainanlyhennysten ja muiden pitkävaikutteisten menojen kattamiseen. Tilikauden tulos saadaan vähentämällä vuosikatteesta poistot. Tämän jälkeen esitetään varausten muutos. Näiden jälkeen tuloslaskelma päättyy tilikauden yli- tai alijäämään, joka lisää tai vähentää kaupungin omaa pääomaa.

Talousarvion 2019 tuloslaskelma

Vuodelle 2019 laadittu koko kaupungin talousarvion toimintatulojen ja –menojen erotuksen muodostama toimintakate on – 236,9 milj. euroa. Toimintakate heikkenee vuoden 2018 talousarviosta 9,4 milj. euroa. Vuosikatteeksi muodostuu verotulojen, valtionosuuksien sekä rahoitustulojen ja –menojen jälkeen 20,3 milj. euroa, mikä on lähes samalla tasolla vuoden 2018 talousarvion vuosikatteen kanssa. Vuoden 2019 poistojen määräksi on arvioitu 19,8 milj. euroa. Vuosikate kattaa poistot kokonaisuudessaan, tunnusluvun ollessa 102,6 prosenttia. Tilikauden tulos muodostuu talousarviossa 0,5 milj. euroa ylijäämäiseksi.

Tuloslaskelmassa on huomioitu sosiaali- ja terveystalouden siirtyminen 1.1.2019 alkaen Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän tuotettavaksi. Tämä näkyy niin toimintatuottojen kuin henkilöstökulujen laskuna ja palvelujen oston lisääntymisenä. Kaupunki ostaa jatkossa sosiaali- ja terveystalouden Keski-Uudenmaan sote –kuntayhtymältä.

Taloussuunnitelmakauden tuloslaskelma

Taloussuunnitelmavuodelle 2020 nettomenojen on budjetoitu kasvavan 1,7 prosenttia, kun toimintakate on -240,9 milj. euroa. Vuodelle 2021 nettomenojen kasvun on arvioitu olevan 1,8 prosenttia sekä lisäksi kaudelle on suunniteltu 1,1 milj. euron tehostamistarve palvelujen ostoihin. Näillä toimilla vuoden 2021 toimintakatteeksi muodostuisi -244,2 milj. euroa. Kaupungissa on myös päädytty aloittamaan kestävä talouden ohjelma, koska nyt talousarvio- ja suunnitelmavuosien vuosikate ei ole riittävällä tasolla investointeihin nähden. Suunnitelmavuosien 2020-2021 tilikauden arvioidaan päättyvän nollatulokseen.

Sote- ja maakuntauudistusta on suunniteltu toteutettavaksi vuodesta 2021 lähtien. Muutokseen liittyvien lakien käsittely on kesken. Siksi mm. Kuntaliitto on suositellut, että kunnat ja kuntayhtymät laativat taloussuunnitelmansa siten, että sen luvuissa ei huomioida mahdollista tulevaa uudistusta.

TILIKAUDEN TULOS	NETTOINVESTOINNIT	TOIMINTAKATE
0,5 milj. €	33,8 milj. €	+ 4,1 %
TA 2019	TA 2019	TA 2019/TA 2018

Tuloslaskelma, 1000 € kaupunki	TP 2017	TA 2018	LTK 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	98 785	98 878	97 911	71 631	72 849	74 160
Myyntitulot	45 549	42 953	39 411	26 357	26 805	27 288
Maksutulot	15 346	14 857	14 099	4 520	4 597	4 679
Tuet ja avustukset	3 372	1 663	1 561	1 235	1 256	1 279
Muut toimintatulot	34 518	39 405	42 840	39 519	40 191	40 914
Valmistus omaan käyttöön	6 333	2 973	2 706	2 706	2 752	2 802
Toimintamenot	-332 588	-334 635	-343 555	-316 430	-321 809	-326 502
Henkilöstökulut	-116 861	-118 971	-120 391	-75 051	-76 326	-77 700
Palvelujen ostot	-159 307	-153 062	-152 595	-192 321	-195 590	-198 011
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 443	-12 143	-12 109	-9 074	-9 228	-9 394
Avustukset	-14 377	-15 251	-17 316	-8 860	-9 011	-9 173
Vuokrat	-28 139	-34 569	-40 547	-30 630	-31 150	-31 711
Muut toimintamenot	-461	-639	-596	-494	-503	-512
Toimintakate	-227 470	-232 784	-242 937	-242 092	-246 208	-249 539
Verotulot	198 343	197 782	207 932	207 932	214 203	219 716
Valtionosuudet	51 169	51 240	50 589	50 589	48 616	47 802
Rahoitustulot ja -menot	-539	-454	-751	-740	-1 000	-1 250
Korkotulot	71	68	70	70	70	70
Muut rahoitustulot	1 540	8 271	8 174	8 174	8 174	8 174
Korkomenot	-2 016	-2 028	-2 228	-2 216	-2 476	-2 726
Muut rahoitusmenot	-135	-6 765	-6 767	-6 768	-6 768	-6 768
Vuosikate	21 503	15 784	14 833	15 689	15 611	16 729
Poistot ja arvonalentumiset	-14 543	-15 471	-15 032	-15 032	-15 682	-16 882
Tilikauden tulos	6 960	313	-199	657	-71	-154
Vapaaeht. var. lisäys (-) / vähennys (+)	-5 000					
Rahastojen lisäys (-) / vähennys (+)	-250					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 710	313	-199	657	-71	-154
Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	LTK 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot / toimintamenot, %	31,6	30,4	29,3	23,5	23,5	23,6
Vuosikate / poistot, %	147,9	102,0	98,7	104,4	99,5	99,1
Vuosikate, €/asukas	460	337	315	333	331	353
Kertynyt yli-/alijäämä	11 907	12 220	12 021	12 877	12 806	12 652
Asukasmäärä 31.12.	46 739	46 885	47 045	47 045	47 198	47 360

Tuloslaskelma, 1000 € kaupunki+LL	TP 2017	TA 2018	LTK 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	108 991	109 117	108 219	81 940	83 333	84 833
Myyntitulot	55 739	53 190	49 717	36 663	37 286	37 958
Maksutulot	15 348	14 859	14 101	4 522	4 599	4 681
Tuet ja avustukset	3 383	1 663	1 561	1 235	1 256	1 279
Muut toimintatulot	34 521	39 405	42 840	39 519	40 191	40 914
Valmistus omaan käyttöön	6 462	3 147	2 854	2 854	2 902	2 954
Toimintamenot	-337 137	-339 759	-348 767	-321 752	-327 222	-332 012
Henkilöstökulut	-118 757	-120 855	-122 176	-76 945	-78 253	-79 661
Palvelujen ostot	-160 561	-154 516	-154 167	-193 893	-197 189	-199 638
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 551	-13 493	-13 394	-10 359	-10 535	-10 725
Avustukset	-14 384	-15 258	-17 316	-8 860	-9 011	-9 173
Vuokrat	-28 422	-34 957	-41 083	-31 166	-31 696	-32 266
Muut toimintamenot	-462	-680	-630	-529	-538	-547
Toimintakate	-221 684	-227 495	-237 694	-236 959	-240 987	-244 225
Verotulot	198 343	197 782	207 932	207 932	214 203	219 716
Valtionosuudet	51 169	51 240	50 589	50 589	48 616	47 802
Rahoitustulot ja -menot	-1 083	-994	-1 291	-1 291	-1 543	-1 793
Korkotulot	71	68	70	70	70	70
Muut rahoitustulot	1 544	8 274	8 177	8 177	8 177	8 177
Korkomenot	-2 018	-2 028	-2 228	-2 228	-2 480	-2 730
Muut rahoitusmenot	-680	-7 308	-7 310	-7 310	-7 310	-7 310
Vuosikate	26 746	20 533	19 536	20 272	20 289	21 500
Poistot ja arvonalentumiset	-19 221	-20 100	-19 800	-19 800	-20 300	-21 500
Tilikauden tulos	7 524	433	-264	472	-11	
Vapaaeht. var. lisäys (-) / väh. (+)	-5 000					
Rahastojen lisäys (-) / vähennys (+)	-250					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 274	433	-264	472	-11	

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	LTK 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot / toimintamenot, %	20,2	33,0	31,8	26,4	26,4	26,4
Vuosikate / poistot, %	139,1	102,2	98,7	102,4	99,9	100,0
Vuosikate, €/asukas	572	438	415	431	430	454
Kertynyt yli-/alijäämä	30 160	30 593	30 329	31 065	31 053	31 054
Asukasmäärä 31.12.	46 739	46 885	47 045	47 045	47 198	47 360

Tuloslaskelma, 1000 € kaupunki+LL, ulkoinen	TP 2017	TA 2018	LTK 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	56 111	52 905	63 669	37 389	38 025	38 709
Myyntitulot	22 366	24 817	27 208	14 154	14 395	14 654
Maksutulot	15 288	14 859	14 101	4 522	4 599	4 681
Tuet ja avustukset	3 384	1 663	1 561	1 235	1 256	1 279
Myyntivoitot	6 142	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500
Muut toimintatulot	8 932	7 066	16 299	12 978	13 276	13 595
Valmistus omaan käyttöön	6 458	3 147	2 854	2 854	2 902	2 954
Toimintamenot	-284 253	-283 547	-304 217	-277 202	-281 914	-285 889
Henkilöstökulut	-118 733	-120 855	-122 176	-76 945	-78 253	-79 661
Palvelujen ostot	-129 382	-126 047	-131 663	-171 389	-174 302	-176 340
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 877	-13 264	-13 234	-10 200	-10 373	-10 560
Avustukset	-14 385	-15 258	-17 316	-8 860	-9 011	-9 173
Muut toimintamenot	-7 876	-8 124	-19 827	-9 808	-9 975	-10 155
Toimintakate	-221 684	-227 495	-237 694	-236 959	-240 987	-244 225
Verotulot	198 343	197 782	207 932	207 932	214 203	219 716
Valtionosuudet	51 169	51 240	50 589	50 589	48 616	47 802
Rahoitustulot ja -menot	-1 083	-994	-1 291	-1 291	-1 543	-1 793
Korkotulot	69	68	70	70	70	70
Muut rahoitustulot	1 001	1 015	918	918	915	915
Korkomenot	-2 016	-2 028	-2 228	-2 228	-2 478	-2 728
Muut rahoitusmenot	-137	-49	-50	-50	-50	-50
Vuosikate	26 746	20 533	19 536	20 272	20 289	21 500
Poistot ja arvonalentumiset	-19 221	-20 100	-19 800	-19 800	-20 300	-21 500
Tilikauden tulos	7 524	433	-264	472	-11	
Vapaaeht. var. lisäys (-) / vähennys (+)	-5 000					
Rahastojen lisäys (-) / vähennys (+)	-250					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 274	433	-264	472	-11	

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2017	TA 2018	LTK 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot / toimintamenot, %	20,9	19,8	21,9	14,5	14,5	14,6
Vuosikate / poistot, %	139,1	102,2	98,7	102,4	99,9	100,0
Vuosikate, €/asukas	572	438	415	431	430	454
Kertynyt yli-/alijäämä	30 160	30 593	30 329	31 065	31 054	31 054
Asukasmäärä 31.12.	46 739	46 885	47 045	47 045	47 198	47 360

Verotulot

Kuntalain 111.§:n mukaan valtuusto päättää viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista. Veroprosentit tulee ilmoittaa Verohallinnolle marraskuun 17. päivään mennessä seuraavaa varainhoitovuotta varten. Tuloslaskelmaosan verotulossa on budjetoituna kunnan tulovero, osuus yhteisöveron tuotosta ja kiinteistövero. Talousarviossa verotulot budjetoidaan Verohallinnon tilitysten suoritusajankohdan mukaisesti. Talousarviovuoteen kohdistuvia tilityksiä ovat ennakonpidätysten ja ennakonkannon tilitykset kuukausittain, verotusmenettelylain mukaisten verojen tilitykset tilikautta edeltäviltä verovuosilta sekä oikaisutilitykset.

Kuntien verotulot 2019

Kuntien verotulojen arvioidaan kasvavan 0,5 %. Kuntien verotulojen kokonaismääräksi arvioidaan 23,83 mrd. euroa. Kunnallisverotuloja arvioidaan kertyvän 19,95 mrd. euroa, yhteisöveroja 2,03 miljardia euroa ja kiinteistövero noin 1,85 mrd. euroa.

Budjettiriihessä hallitus linjasi keventävänsä ansiotuloverotusta. Veronkevennysten arvioidaan alentavan kunnallisveron tuottoa yhteensä noin 236 milj. eurolla, joista ansiotuloveroperusteiden indeksitarkistus suurimpana yksittäisenä muutoksena vähentää kuntien verotuloja ensi vuonna 154 milj. eurolla. Muut veroperustemuutokset kohdistettiin kunnallisverotuksen perusvähennykseen, työtulovähennykseen sekä eläketulovähennykseen. Asuntolainan korkovähennyksen rajaaminen lisää kuntien verotuloja 13 milj. eurolla. Yhteensä muutosten arvioidaan pienentävän alentavan kunnallisveroa 223 milj. eurolla vuonna 2019.

Valtiovarainministeriö asetti joulukuussa 2016 hankkeen uusien maapohjien hintavyöhykkeiden luomiseksi kiinteistöverotusta varten. Hankkeen tavoitteena on luoda uusi hintavyöhykekartta maapohjien verotusarvojen määrittämistä varten kiinteistöverotuksessa koko maan kattavasti. Yhtenäisen hinnan alueet perustuvat markkinahintoihin eli toteutuneisiin kiinteistöjen ja kaupunkiseuduilla osin myös asuntojen kauppahintatietoihin.

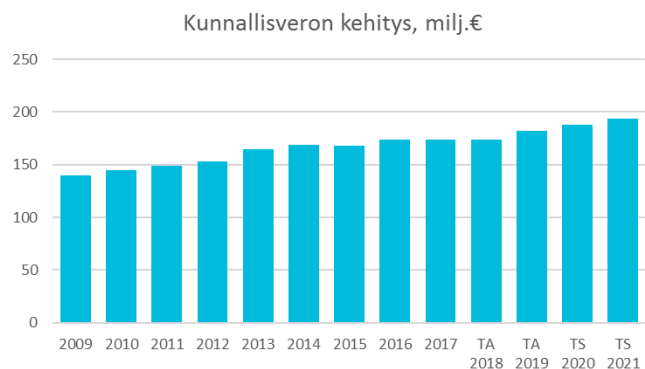
Tavoitteena on, että kiinteistöille voidaan laskea maapohjan verotusarvo uutta hintavyöhykekarttaa hyödyntämällä siten, että jokaiselle kiinteistölle saadaan yksilöivällä kiinteistötunnuksella sijaintia vastaava arvo vuoden 2020 kiinteistöverotukseen. Uudistuksen tavoitteena on lisätä kiinteistöverotuksen oikeudenmukaisuutta ja läpinäkyvyyttä.

Verotulojen kehitys

Verotulot, 1000€	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Kunnallisvero	173 516	173 841	182 291	188 217	193 730
Osuus yhteisöveron tuotosta	11 471	10 700	12 306	12 651	12 651
Kiinteistövero	13 356	13 241	13 335	13 335	13 335
Yhteensä	198 343	197 782	207 932	214 203	219 716

Kunnan tulovero

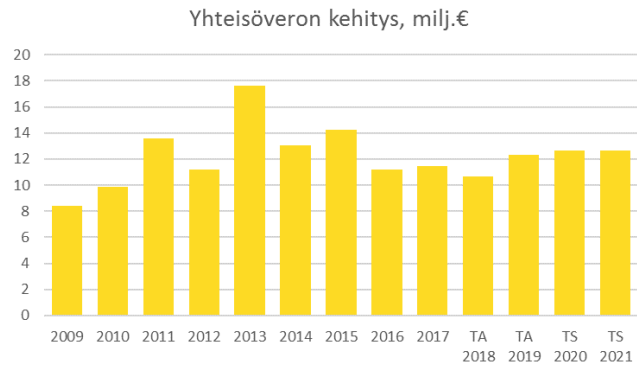
Vuoden 2019 talousarvio on laadittu nykyisen 19,75 tuloveroprosentin mukaan. Vuoden 2019 verotuloarvioita tehtäessä käytettävissä on ollut ennakkotieto vuoden 2017 veroista, jonka mukaan verotettavat tulot laskivat koko maassa 1,3 %. Hyvinkään verotettavien tulojen arvioidaan kasvavan 0,6 % vuonna 2018 ja 4,5 % vuonna 2019. Kunnallisvero arvioidaan tilitettävän vuonna 2018 noin 173,8 milj. euroa. Vuonna 2019 kunnallisvero arvioidaan tilitettävän 182,3 milj. euroa eli verotulojen arvioidaan kasvavan 4,5 %. Suuri kasvu johtuu pääosin siitä, että vertailuvuonna 2018 kunnallisverotilityksiä vähentää verotusvuoteen 2017 kohdistuvat oikaisut. Myös ansiotulojen ennustettu kasvu selittää arviota verotulokasvusta. Vuonna 2019 Suomessa siirrytään verovelvolliskohtaiseen verotuksen valmistumiseen, jonka seurauksena jäännösverojen maksu aikaistuu ja tämä kasvattaa vuoden 2019 verotuloja.

Yhteisövero

Yhteisöveroa on kertymässä vuonna 2018 noin 10,7 milj. euroa, mikä on 0,7 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2017. Yhteisöveron negatiivinen kehitys johtuu pääosin verovuoteen 2016 liittyvä yksittäinen ennakontäydennysmaksu vuonna 2017, josta kuntien osuus oli reilu 200 miljoonaa euroa.

Kaupungin yhteisöveron ensi vuoden jako-osuus määräytyy verovuosien 2017 ja 2016 perusteella joulukuun lopussa. Talousarviovaiheessa on arvioitu kaupungin yhteisövero-osuuden pysyvän ennallaan. Arvioidulla Hyvinkään jako-osuudella vuonna 2019 yhteisöverotuloja arvioidaan tillettävän 12,3 milj. euroa.

Kiinteistövero

Kiinteistövero on kiinteistöveroprosentin mukainen osuus kiinteistön arvosta. Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrää kiinteistöveroprosenttien suuruudet vuosittain etukäteen samalla kun se vahvistaa seuraavan varainhoitovuoden tulo- ja veroprosentin. Kiinteistöverolaissa määrätään eri kiinteistölajeittain vaihteluvälit kiinteistöverolle.

Kiinteistöveroprosentit	Vaihteluvälit 2019 (KiinteistöveroL)	Hyvinkää 2018	Hyvinkää 2019
Yleinen	0,93-2,00	1,30	1,30
Vakituiset asuinrakennukset	0,41-1,00	0,45	0,45
Muut asuinrakennukset	0,93-2,00	1,05	1,05
Rakentamattomat rakennuspaikat	2,93-6,00	4,30	4,30
Yleishyödylliset yhteisöt		0,00	0,00

Kiinteistöveron tuotto on vuonna 2018 noin 13,2

milj. euroa. Vuoden 2019 kiinteistöveroprosentit ovat vuoden 2018 tasolla. Kiinteistöveron tuotoksi arvioidaan 13,3 milj. euroa. Maan tasolla kiinteistöverotusta on tarkoitus uudistaa niin, että verotusarvot vastaisivat paremmin alueen hintatasoa ja rakentamiskustannuksia.

Valtionosuudet

Valtionosuudet, 1000€	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	58 682	57 619	57 207	55 063	54 141
Valtionosuuksien tasaus	-5 090	-4 188	-3 652	-3 530	-3 471
Järjestelmämuutoksen tasaus	-138	0	0	0	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionos.	-2 285	-2 191	-2 966	-2 917	-2 868
Yhteensä	51 169	51 240	50 589	48 616	47 802

Talousarvion rahoitusosan valtionosuudet muodostuvat kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä uudistui vuoden 2015 alusta (676/2014). Uudistuksessa valtionosuuden määräytymisen ikäryhmitystä ja määräytymisen kriteerejä muutettiin olennaisesti. Keskeiset peruseriaa- ja rakenteet kuitenkin säilyvät, ja opetus- ja kulttuuriministeriön osuus säilyi entisellään. Uudistuksessa valtionosuusjärjestelmää yksinkertaistettiin ja kriteerejä vähennettiin. Uudessa valtionosuusjärjestelmässä jakokriteereinä toimii kunnan ikä- ja rakenteiden lisäksi sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta.

Sote- ja maakuntauudistuksen myötä tullaan kuntien valtionosuusjärjestelmä jälleen uudistamaan vuonna 2021, mutta nykyisen järjestelmän keskeiset määräytymisperiaatteet on tarkoitus säilyttää.

Vuoden 2019 valtionosuuksia vähentää kilpailukykyopimuksen vaikutukset sekä valtion ja kuntien kustannustenjaon tarkistus. Kuntien tehtävien ja veloitteiden muutoksista aiheutuvia lisääntyneitä valtionosuusmuutoksia ovat:

- Alueellisen erikoissairaanhoidon järjestämisen tehostaminen (-22 milj. euroa)
- Lastensuojelu ja lapsiperheiden kotiapu (+15 milj. euroa)
- Säästö omais- ja perhehoidon kehittämisen johdosta (-6,3 milj. euroa)
- Vanhuspalvelujen laatusuosituksen tarkistaminen (-4,3 milj. euroa)
- Vanhusten kotihoito ja veteraanien kotiinvietyt palvelut (+1,0 milj. euroa)
- Yli 3-vuotiaiden lasten ja kasvattajien määrän suhteen muutos varhaiskasvatuksessa (-0,63 milj. euroa)

Investointiosa
Investointien perustelut
Investointilaskelma 2019-2023

Investointiosa

Investointien perustelut

Investointimenot (1000 euroa) vuosien 2019 - 2023 osalta jakautuvat investointiryhmittäin seuraavasti:

Investointimenot, 1000€	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Maa- ja vesialueet	-1 500	-1 500	-1 500
Rakennukset	-25 400	-30 600	-4 700
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-7 250	-10 420	-10 300
Koneet ja kalusto	-880	-2 000	-350
Aineettomat hyödykkeet	-500	-500	-500
Sijoitukset	-100	-100	-100
Yhteensä	-35 630	-45 120	-17 450
Hyvinkään vesi	-4 955	-5 900	-5 900
Yhteensä	-40 585	-51 020	-23 350

Maanhankintaan on tarkoitus käyttää 1,5 milj. euroa vuodessa koko suunnitelmakauden ajan. Maanmyyntituloiksi on arvioitu 5,1 milj. euroa vuonna 2019 ja 6,0 milj. euroa sekä vuonna 2020 että vuonna 2021.

Talousarviovuodella on kolme suurta talonrakennushanketta: Monitoimitalo, Metsäkaltevan koulu ja Sveitsin uimahallin peruskorjauksen ja laajennuksen 2. vaihe. Monitoimitalon hankkeeseen on varattu yhteensä 28,1 milj. euroa, josta 11,0 milj. euroa vuodelle 2019 ja 15,0 milj. euroa vuodelle 2020. Metsäkaltevan koulun hankkeen kokonaiskustannuksen on arvioitu olevan 13,0 milj. euroa, josta vuodelle 2019 on budjetoitu 5,0 milj. euroa ja 6,1 milj. euroa vuodelle 2020, Uimahallin peruskorjauksen ja laajennuksen 2. vaiheeseen on varattu yhteensä 12,0 milj. euroa, josta 6,0 milj. euroa v.2019 ja 5,0 milj. euroa v.2020. Näiden lisäksi muun muassa Tapainlinnan koulun laajennukseen on varattu 0,3 milj. euroa vuodelle 2019 ja 1,9 milj. euroa vuodelle 2020 sekä jääliikuntakeskuksen kilpahallin peruskorjaukseen 0,5 milj. euroa vuodelle 2019. Muihin rakennusten peruskorjauksiin on varattu 2,5 milj. euroa.

Kunnallistekniikan uudisrakentamiseen on tarkoitus käyttää 3,3 milj. euroa ja korvausinvestointeihin 2,6 milj. euroa.

Kunnallisteknisiin investointeihin on varsinaisina taloussuunnitelmavuosina arvioitu käytettävän 10,4 milj. euroa vuonna 2020 ja 10,3 milj. euroa vuonna 2021. Vuosina 2022 ja 2023 määrärahavaraus on 19,4 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvissä investoinneissa pyritään ottamaan huomioon sote- ja maakuntauudistus: kiinteistöjen peruskorjausten toteutuksessa selvitetään vaihtoehtoisia ratkaisuja ja irtain omaisuus pyritään pääosin hankkimaan leasingrahoituksella.

Investointilaskelma 2019-2023

		Hanke yhteensä	2019	2020	2021	2022	2023
AINEELLISET HYÖDYKKEET							
Maa- ja vesialueet							
Maanhankintamenot		-7 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Maanmyyntitulot		26 100	5 100	6 000	6 000	4 500	4 500
Elinkeinopoliittiset tontit		5 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Maa- ja vesialueet yhteensä							
Investointimenot		-7 500	-1500	-1500	-1500	-1500	-1500
Rahoitusosuudet							
Myyntituotot		31 100	6100	7000	7000	5500	5500
Nettomenot		23 600	4600	5500	5500	4000	4000
TALONRAKENNUSINVESTOINNIT							
	brm ² (arvio)	Hanke yhteensä	2019	2020	2021	2022	2023
Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen rakennukset							
Monitoimitalo	12 752	-28 100	-11 000	-15 000	-1 600		
Metsäkaltevan koulu (1-6 luokka ja esiopetus)	5 900	-13 000	-5 000	-6 100			
Tapainlinnan koulun laajennus*	650	-2 200	-300	-1900			
Puolimatkan koulun laajennus *	880	-2 900				-200	-2 200
Aseman koulun uudisrakennus*	4 500	-17 600					-600
Paavolan koulun peruskorjaus, sis. Jussilan päiväkodin toiminnot		-4 000			-200	-3 000	-800
* ulkopuolisen asiantuntijan arvio palveluverkkosuunnitelmaan liittyen, ei perustu hankesuunnitelmaan							
Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen rakennukset							
Uimahallin peruskorjaus ja laaj. 2. vaihe		-12 000	-6 000	-5 000			
Tulot		270	140	130			
Jääliikuntakeskuksen kilpahallin peruskorjaus		-800	-500				
Hakalankentän huoltorakennus		-300			-300		
Muut rakennukset							
Rakennusten peruskorjaukset ja muutostyöt		-12 500	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Energiainvestoinnit		-500	-100	-100	-100	-100	-100
Rakennukset yhteensä							
Investointimenot		-72 700	-25 400	-30 600	-4 700	-5 800	-6 200
Rahoitusosuudet		270	140	130	0	0	0
Myyntituotot							
Nettomenot		-72 430	-25 260	-30 470	-4 700	-5 800	-6 200

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET		Hanke yhteensä	2019	2020	2021	2022	2023
Kunnallistekniikan uudisrakentaminen		-24 550	-3 250	-5 600	-5 600	-5 200	-4 900
Tulot		1 100	500	150	150	150	150
Kunnallistekniikan korvausinvestoinnit		-16 620	-2 620	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
Elinkeinopoliittiset tontit, kunn.tekniikka		-5 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
<i>Liikunta- ja ulkoalueet</i>							
Ulkoilureitit, pohja ja valaistus		-500	-100	-100	-100	-100	-100
Uusien kenttien suunnittelu (Metsäkalteva, Hangonsilta, Hakala)		-30	-30				
Kenttien peruseräparannus		-150	-50	-50		-50	
Lähiliikuntapaikan peruskorjaus		-160	-60	-50		-50	
Hyyppärän ratsastuskenttä ja reitin muutostyöt		-140	-140				
Urheilupuiston tenniskenttien ja aidan peruskorjaus		-220		-220			
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä		Hanke yhteensä	2019	2020	2021	2022	2023
Investointimenot		-47 370	-7 250	-10 420	-10 300	-9 800	-9 600
Rahoitusosuudet		1 100	500	150	150	150	150
Myyntituotot		0					
Nettomenot		-46 270	-6 750	-10 270	-10 150	-9 650	-9 450
KONEET JA KALUSTO		Hanke yhteensä	2019	2020	2021	2022	2023
Opetuslautakunta:							
<i>Ensikertainen kalustaminen</i>							
Monitoimitalo		-1 000		-1 000			
Paavolan koulun peruskorjaus, sis. Jussilan päiväkodin toiminnot		-700					-700
Metsäkaltevan koulu		-600		-600			
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta:							
Kirjastojen kalusto		-50	-50				
		-50	-50				
Taidemuseon taidekasvatuslaboratorion kalusto							
Uimalan ulkoaltaan peitto		-80	-80				
Uimalan kalustaminen		-100		-100			
Tekninen lautakunta							
Kaupungintalon tilamuutokset		-350	-350				
Tekninen palvelukeskus, konepalvelut		-1 650	-350	-300	-350	-300	-350
Koneet ja kalusto yhteensä		Hanke yhteensä	2019	2020	2021	2022	2023
Investointimenot		-4 580	-880	-2 000	-350	-300	-1 050
Rahoitusosuudet							
Myyntituotot							
Nettomenot		-4 580	-880	-2 000	-350	-300	-1 050
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			2019	2020	2021	2022	2023
Tietokoneohjelmistot		-2 500	-500	-500	-500	-500	-500
Arvopapereiden hankinta		-500	-100	-100	-100	-100	-100
INVESTOINNIT YHTEENSÄ		Hanke yhteensä	2019	2020	2021	2022	2023
Investointimenot		-135 150	-35 630	-45 120	-17 450	-18 000	-18 950
Rahoitusosuudet		1 370	640	280	150	150	150
Myyntituotot		31 100	6 100	7 000	7 000	5 500	5 500
Nettomenot		-102 680	-28 890	-37 840	-10 300	-12 350	-13 300

Rahoitusosa
Rahoituslaskelma
Korollisten lainojen muutokset

Rahoitusosa

Rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat vähennyslaskukaavan muodossa. Toiminnan ja investointien rahavirta esitetään välisummana. Ylijäämäinen välisumma osoittaa investointien rahoituksen toteutuvan kokonaan tulo-rahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma kertoo määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella. Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirran yhteen laskettu määrä osoittaa budjetoitujen rahavirtojen kokonaisvaikutuksen kaupungin maksuvalmiuteen.

Talousarviovuonna 2019 toiminnan ja investointien rahavirta on 17,6 milj. euroa negatiivinen. Lainanlyhennykset pitkäaikaisista lainoista ovat 7,7 milj. euroa. Isojen investointien ja lainanlyhennysten rahoittamiseksi kaupunki on budjetoinut pitkäaikaisten lainojen lisäystä 25,0 milj. euroa. Kaupungin lainakannan arvioidaan kasvavan tilinpäätöksestä 2017 vuoteen 2019, vaikka vuoden 2018 lainakannan muutos ei toteudu talousarvion mukaisesti. Vuonna 2018 lainakannan arvioidaan laskevan 94,4 milj. euroon, ja vuoden 2019 lainakannan arvioidaan olevan 111,8 milj. euroa, mikä on 2376 euroa asukasta kohden.

Taloussuunnitelmavuodelle 2020 on budjetoitu mittavia investointeja. Investointien rahoituksen ja aiemmin otettujen pitkäaikaisten lainojen lyhennysten hoitamiseksi kaupungin lainakanta kasvaa vuonna 2020 arviolta 26,0 milj. euroa, nostaen lainakannan asukasta kohden 2919 euroon.

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma, 1000 € kaupunki	TP 2017	TA 2018	LTK 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toiminnan rahavirta	14 039	11 284	10 333	11 189	11 111	12 229
Vuosikate	21 503	15 784	14 833	15 689	15 611	16 729
Satunnaiset erät						
Tulo-rahoituksen korjauserät	-7 463	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Investointien rahavirta	-6 329	-17 830	-28 510	-28 890	-37 840	-10 300
Investointimenot	-16 344	-25 630	-36 280	-35 630	-45 120	-17 450
Rahoitusosuudet inv.menoihin	427	800	770	640	280	150
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	9 589	7 000	7 000	6 100	7 000	7 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	7 711	-6 546	-18 177	-17 701	-26 729	1 929
Rahoituksen rahavirta	-5 713	7 700	17 320	17 320	26 030	-970
Antolainauksen muutokset	51					
Antolainasaamisten lisäys	-3					
Antolainasaamisten vähennys	54					
Lainakannan muutokset	-8 755	7 700	17 320	17 320	26 030	-970
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		18 000	25 000	25 000	33 000	6 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 755	-10 300	-7 680	-7 680	-6 970	-6 970
Lyhytaikaisten lainojen muutos						
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 991					
Vaikutus maksuvalmiuteen	1 998	1 154	-857	-381	-699	959

Tunnusluvut	TP 2017	TA 2018 *)	LTK 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Investointien tulo-rahoitus, %	128,2	59,7	40,0	43,3	34,4	95,0
Lainakanta, 1000 €*)	104 741	94 441	111 761	111 761	137 791	136 821
Lainat, €/asukas	2 241	2 014	2 376	2 376	2 919	2 889
Asukasmäärä 31.12.	46 739	46 885	47 045	47 045	47 198	47 360

*) TA2018 Lainakantana arvio 31.12.2018 lainakannasta

Rahoituslaskelma, 1000 € kaupunki + LL	TP 2017	TA 2018	LTK 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toiminnan rahavirta	19 282	16 033	15 036	15 772	15 789	17 000
Vuosikate	26 746	20 533	19 536	20 272	20 289	21 500
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	-7 463	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Investointien rahavirta	-10 992	-20 552	-33 465	-33 845	-43 740	-16 200
Investointimenot	-21 296	-28 352	-41 235	-40 585	-51 020	-23 350
Rahoitusosuudet inv.menoihin	715	800	770	640	280	150
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	9 589	7 000	7 000	6 100	7 000	7 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	8 290	-4 519	-18 429	-18 073	-27 951	800
Rahoituksen rahavirta	-6 933	7 700	17 320	17 320	26 030	-970
Antolainauksen muutokset	54					
Antolainasaamisten lisäys						
Antolainasaamisten vähennys	54					
Lainakannan muutokset	-8 755	7 700	17 320	17 320	26 030	-970
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		18 000	25 000	25 000	33 000	6 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 755	-10 300	-7 680	-7 680	-6 970	-6 970
Lyhytaikaisten lainojen muutos						
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 769					
Vaikutus maksuvalmiuteen	1 357	3 181	-1 109	-753	-1 921	-170

Tunnusluvut	TP 2017	TA 2018 *)	LTK 2019	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Investointien tulorahoitus, %	121,5	70,4	46,5	49,2	39,5	91,5
Lainakanta, 1000 €*)	104 741	94 441	111 761	111 761	137 791	136 821
Lainat, €/asukas	2 241	2 014	2 376	2 376	2 919	2 889
Rahavarat 31.12. *)	30 360	20 060	18 951	19 307	17 385	17 216
Asukasmäärä 31.12.	46 739	46 885	47 045	47 045	47 198	47 360

*) TA2018 Lainakantana arvio 31.12.2018 lainakannasta ja rahavarojen arvioidaan laskevan lainakannan muutoksen verran.

INVESTOINTIEN
TULORAHOITUS

49,2 %
TA 2019

LAINAMÄÄRÄ/AS.

2 376 €
TA 2019

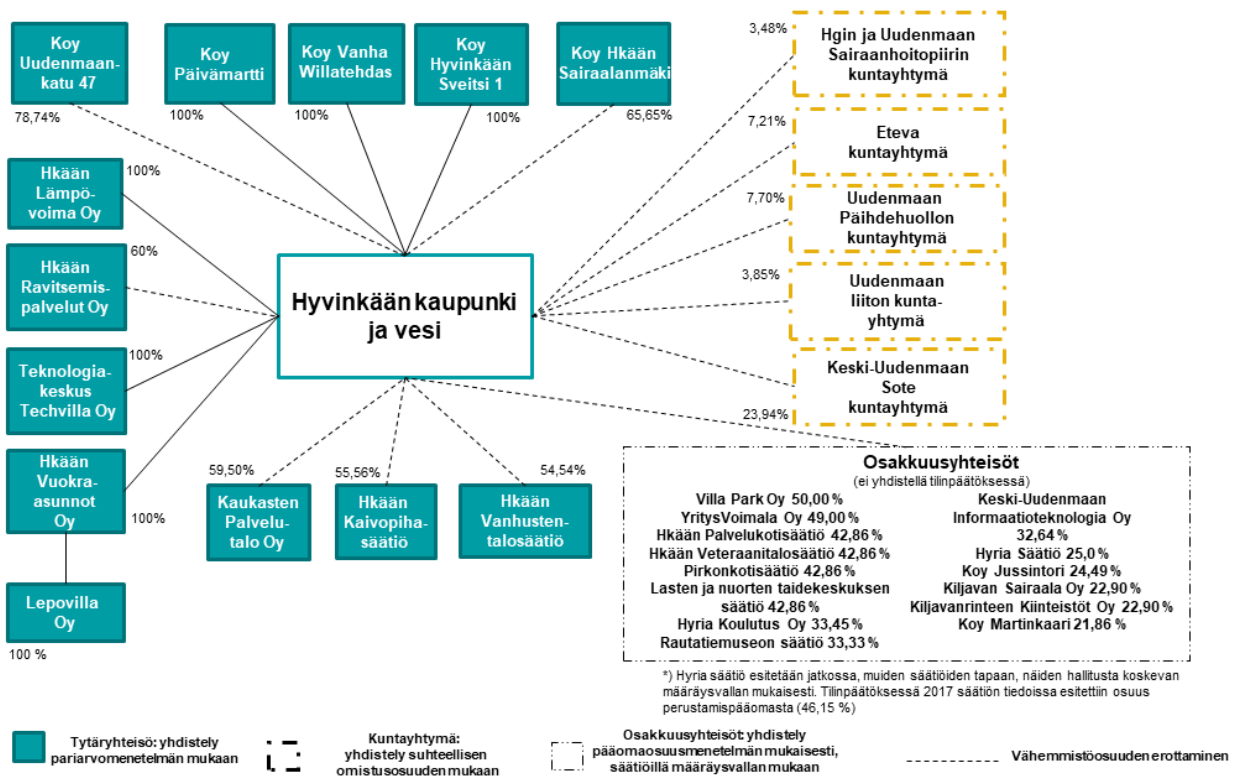
LAINAKANTA

111,8 milj.€
TA 2019

Hyvinkään kaupunkikonserni

Hyvinkään kaupunkikonserni muodostuu 13 tytäryhteisöstä (> 50% omistus) ja 12 osakkuusyhteisöstä (20 – 50% omistus) sekä 5 kuntayhtymästä, joissa kaupunki on jäsenenä. Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Hyvinkään kaupungin konserniohje tukee kaupunkikonsernin omistajapolitiittista ohjausta, kaupunkistrategian toteutumista, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista ja tytäryhteisöjen toimintaa.

Hyvinkään kaupunkikonsernin rakenne 2018

Kaupunginvaltuusto asettaa taloudellisesti merkittävillä tytäryhteisöillä keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Nämä tytäryhteisöt raportoivat niiden toteutumisesta kolme kertaa vuodessa: I ja II osavuositarkastuksen sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Muut tytäryhteisöt raportoivat omasta toiminnastaan ja taludestaan tilinpäätöksen yhteydessä.

TYTÄRYHTIÖIDEN SITOVA TAVOITTEET 2019

Hyvinkään Lämpövoima Oy

Toiminta-ajatus

Hyvinkään Lämpövoima Oy tuottaa tuotettavia energiapalveluita kilpailukykyisesti ja ympäristön ehdoilla.

Keskeiset tehtävät

Luotettava ja häiriötön lämmön toimittaminen, lämmön hinnan pitäminen kilpailukykyisenä, lämmön hankinnan ja oman tuotannon kustannustehokkuus, hyvän taloudellisen tuloksen saavuttaminen, ympäristökuormituksen minimointi (ilmaston muutoksen torjuminen), hyvä asiakaspalvelu ja asiakastyytyväisyys, energian loppukäytön tehostaminen.

KÄRKIHANKETAVOITTEET

KÄRKIHANKE	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2019	VASTUUHLÖ	SEURANTA JA RAPORTOINTI
Kestävä kehitys	TAVOITE: Kaukolämmön hiilidioksidipäästöt pidetään mahdollisimman pienenä. TOIMENPIDE: Yhteistyöllä Fortum Oyj:n ja Myllyn Paras Oy:n kanssa varmistetaan, että kaikki saatavissa oleva Ekolämpö ja biolämpö saadaan asiakkaiden käyttöön. Valvotaan, että bio-kaasun pumppaus ja siirto Kiertokapula Oy:n kaatopaikalta toimii jatkuvasti. Minimoidaan omien laitojen maakaasun ja öljyn käyttö ja maksimoidaan pelletin käyttö.	Vuonna 2019 Ekolämmön ja muun hiilidioksidivapaan energian osuus koko energiantuotannosta on 87 %. Vuonna 2019 omassa tuotannossa käytetyn bioenergian osuus on 41 % (pelletti ja biokaasu).	Toimitusjohtaja	
Kestävä kehitys	TAVOITE: Vaikutetaan kansallisella tasolla siihen, että jätteiden poltosta syntyvät CO2- päästöt kohdentuvat kuntatasolla oikeudenmukaisesti jätteiden tuottajille. TOIMENPITEET: Vaikutetaan yhdessä muiden tahojen (Suomen ympäristökeskus, Benviroc Oy, Fortum Oyj) kanssa siihen, että kuntakohtaisia CO2- laskentasaäntöjä uudistetaan.	Kuntakohtaisen CO2- päästölaskennan kehittämishanketta on edesautettu olemalla kontaktissa eri vaikuttajatahoihin.	Toimitusjohtaja	
Hangonsilta	TAVOITE: Rakennetaan kattava kaukolämpöverkko Hangonsillan alueelle. TOIMENPIDE: Kaukolämpöä tarjotaan kaikille alueen kiinteistöille. Verkkoa ja liittymiä rakennetaan koko alueen rakentumisen puitteissa.	Kaikki vuonna 2019 alueelle valmistuneet lämmitettävät kiinteistöt ovat valinneet kaukolämmön.	Toimitusjohtaja	

MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2019	VASTUUHLÖ	SEURANTA JA RAPORTOINTI
Kilpailukykyyn säilyttäminen energiemarkkinoilla	TAVOITE: Kaukolämmön hinta pidetään valtakunnallisen keskihinnan alapuolella. TOIMENPIDE: Fortumilta ja muilta kumppaneilta hankittava energiamäärä maksimoidaan tiiviillä yhteistyöllä. Maakaasu, pelletti ja öljy hankitaan edullisesti. Yhtiön toiminta pidetään kustannustehokkaana.	HLV:n energian hinta on alempi kuin valtakunnallinen keskihinta. Seuranta Energiateollisuus ry:n tilastoista 1.7. ja 1.1.	Toimitusjohtaja	
Markkinointiyhteistyön lisääminen kaupunkikonsernin sisällä	TAVOITE: Lisätään markkinoiden tietoisuutta kaukolämmön vahvuuksista Hyvinkäällä kaupunkikonsernin yhteisen markkinoinnin avulla. TOIMENPIDE: Suunnitellaan ja toteutetaan markkinointi yhteistyössä kaupungin kanssa. Kampanjassa tuodaan esille Hyvinkääläisen kaukolämmön vahvuudet mm. edullinen hinta, kiertotaloudesta peräisin oleva puhdas lämmönlähde, luotettavat lämmitysratkaisut ja vastuulliset palvelut asiakkaille.	Markkinointi on toteutettu suunnitelman mukaisesti.	Toimitusjohtaja	
Energiatehokkuuden hallinnan parantaminen kaupunkikonsernin sisällä	TAVOITE: Käynnistetään kaupunkikonsernin yhteinen valvomopalvelu. TOIMENPIDE: Hyvinkään Lämpövoima käynnistää yhdessä Hyvinkään Tilapalvelun, Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n ja Hyvinkään Wanha Villatehdas Oy:n kanssa valvomopalvelun, jonka avulla ohjataan rakennusten talotekniikan toimintaa ja energiatehokkuutta, vähennetään Hyvinkään hiilidioksidipäästöjä ja kehitetään tähän liittyvää seurantaa ja raportointia.	Valvomopalvelu on käynnistetty vaiheittain aikataulun mukaisesti.	Toimitusjohtaja	
Hyvä taloudellinen tulos ja tuloutus omistajalle	TAVOITE: Sopimuksen mukaisen maankäyttövuokran lisäksi yhtiö jakaa omistajalleen osinkoa 600 000 € tilikaudelta 2019. TOIMENPIDE: Tehokas toiminta ja nopea reagointi mahdollisiin ennakoimattomiin energian hinnan muutoksiin. Tuloskehityksen jatkuva seuranta.	Toteutunut tuloutus omistajalle on 600 000 €. Käyttökate on yli 10 % liikevaihdosta.	Toimitusjohtaja	
Uuden tietosuoja-asetuksen (GDPR) noudattaminen	TAVOITE: Uutta tietosuoja-asetusta noudatetaan. TOIMENPIDE: Tietosuoja-asioihin liittyvät yhteydenotot hoidetaan laaditun ohjeistuksen mukaisesti.	Ei tietosuojapoikkeamia. Tietosuoja-asetuksen vaatimukset on jalkautettu ja henkilöstö tiedostaa ne.	Toimitusjohtaja	
Verkostoinvestointien toteutus	TAVOITE: Verkostoinvestoinnit toteutetaan ilman lainarahoitusta kassavirran avulla.	Verkostoinvestoinnit on toteutettu ilman lainarahaa.	Toimitusjohtaja	

Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy

Toiminta-ajatus ja tehtävä

Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n tehtävänä on tarjota edullisia ja monipuolisia vuokra-asuntoja hyvinkääläisille sekä toteuttaa osaltaan kaupungin asuntopoliittisia tavoitteita.

MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2019	VASTUUHLÖ	SEURANTA JA RAPORTOINTI
Yhtiön talous ja resurssit Kannattavuuden ja kiinteistöjen arvojen ylläpitäminen	Vuositalvoite: Hoitokate. Toimenpiteet: - asuntojen kunnossapito - asuntojen aktiivinen vuokraustoiminta - kustannusten aktiivinen seuranta - tehokas vuokrien perintä	Mahdollisimman korkea käyttöaste. Kilpailukyky / houkuttelevuus vuokramarkkinoilla muiden tunnuslukujen näkökulmasta. Hoitokate vähintään 52,0 %. Vuokrausaste 97,5 %. Vuokrasaamiset 130 000 euroa.	Toimitusjohtaja	
Hyvinkään houkuttelevuus	Uudistuotannon jatkaminen kaupungin asumisen linjausten mukaisesti.	Kahden uuden vuokrakerrostalon aloittaminen. Rakentaminen alkaa vuonna 2019.	Toimitusjohtaja	
Prosessit ja rakenteet Kiinteistöstrategian mukainen kiinteistöjen kehittäminen	Toteutetaan kiinteistöstrategiaa rakennuttamalla uusi kohde.	Prosessiohjauksessa onnistutaan. Kapulantie 12-14 kiinteistön saneeraus valmistuu aikataulussa vuoden 2019 lopussa.	Toimitusjohtaja	
Energiatehokkuuden parantaminen	Vuositalvoite: Vedenkulutuksen pienentäminen. Toimenpiteet: Vesikalusteiden kunnan seuranta. Poikkeamiin puuttuminen. Vettä säästävien suuttimien asennukset. Tiedotus	Yhtiön vedenkulutustavoite vuoden 2019 lopussa 140 l / asukas /vrk (Suomi keskimäärin 155 l/asukas). Yhtiö tiedottaa tai järjestää tiedotustilaisuuksia vähintäänkin kaksi kertaa vuoden 2019 aikana.	Toimitusjohtaja	

Kiinteistö Oy Hyvinkään Wanha Villatehdas

Toiminta-ajatus ja tehtävä

Kiinteistö Oy Hyvinkään Wanha Villatehtaan tehtävä on peruskorjata ja vuokrata entisiä teollisuusrakennuksia liiketoiminnan, kaupungin, taiteen, kulttuurin ja liikunnan tarpeisiin. Tehtävänä on nostaa kiinteistön sekä miljööän arvoa ja vetovoimaa. Yhtiön toiminta-ajatus on yhdistää joukko toimijoita ja toimintoja, jotka tukevat Villatehtaan dynaamista kehittymistä sekä toistensa toimintaa.

KÄRKIHANKETAVOITTEET

KÄRKIHANKE	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2019	VASTUUHLÖ	SEURANTA JA RAPORTOINTI
Kehittyvä kaupunkikeskusta	Villatehdas osana kaupunkikeskustaa: 1) Kulkureittien avaaminen Kutomokadun puolelle 2) Sisäpihan yhdistäminen kirjastolle saakka	1) Suunnitelma valmis kiinteistön osalta ja katusuunnitelma valmis kaupungin teknisen keskuksen kanssa toukokuussa 2019 2) Selvitetään tarvittavat toimenpiteet helmikuun loppuun mennessä 2019 ja tavoitteena muutostöiden aloittaminen vuoden 2019 syyskuussa ja valmistuminen kevääseen 2020 mennessä.	toimitusjohtaja	OSVK 1, 2 ja 3
Aktiivinen tapahtumakaupunki	Villatehtaan ulkotapahtumat ja Studio Donnerin ohjelmistotuotanto	1) ulkotapahtumia järjestetään vähintään 8 huhti-syyskuun aikana, 2) Studio Donnerissa ohjelmistotuotantoa läpi vuoden	toimitusjohtaja	OSVK 3

MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2019	VASTUUHLÖ	SEURANTA JA RAPORTOINTI
Talous ja resurssit.	Selvitetään Wanhan Areenan tarkoituksenmukainen käyttö. 1) Työryhmä selvittämään / kartoittamaan nykyisen käytön mahdollisuuksista / uusista vaihtoehdoista	Toiminnallinen kartoitus valmis toukokuussa 2019. Hankesuunnitelma valmis vuoden loppuun mennessä.	toimitusjohtaja	OSVK 2 ja 3
	Kannattavuuden parantaminen ja liikevaihdon kasvattaminen. Toimenpiteet: 1. Laadittaessa uusia sopimuksia tavoitevuokratason noudattaminen 2. Ilman vuokrasopimusta olevien tilojen vuokraaminen muutosremonttien avulla,	Liikevaihdon kasvu 5% ja vuokrausaste väh. 85 %	toimitusjohtaja	OSVK 3
	Energiatohokkuuden parantaminen valaistuksen ja talotekniikan aikaohjauksella	Sähkönkulutuksen pienentäminen 5 % /vuokrattu m2. Sähköenergian kulutuksen vähentäminen per vuokrattu neliö.	toimitusjohtaja	OSVK 3
	Selvitys sisäpihan kattamisesta	Vaihtoehtoiset toteutustavat ja kustannusarviot selvillä huhtikuussa 2019	toimitusjohtaja	OSVK 1

Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäki

KÄRKIHANKETAVOITTEET

KÄRKIHANKE	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2019	VASTUUHLÖ	SEURANTA JA RAPORTOINTI
Osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi	Asiakastyytyväisyyden parantaminen	Asiakastyytyväisyysindeksin keskiarvo 3,78 -> 4,0 (maksimi 5,0)	Heikki Karttunen	Kysely ja vuosiraportit

MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2019	VASTUUHLÖ	SEURANTA JA RAPORTOINTI
H-sairaalan alkuvaiheen seuranta	Uudissairaalan käyttöönotto	Takuuajan mahdollisten vikojen ja puuteiden korjauttaminen pääurakoitsijalla. Tavoitteena jatkuva vikojen ja puutteiden 0-taso	Heikki Karttunen	Keskitetty seuranta ja dokumentaatio
H- ja B-sairaalan sekä parkkihallin ylläpito	Huoltokirjanmukaiset huollot ja tarkistukset	Huoltokirjan täyttöaste seurantavuoden lopussa 100 % (On ollut 100%)	Heikki Karttunen	Huoltokirja ja huoltokirjan täyttöasteraportti
Oparatiivisen tuloksen taso	Operatiivinen tulos positiivinen. Jatkuva kuluseuranta.	Operatiivinen tulos ilman lainanhoitokuluja on ylijäämäinen	Heikki Karttunen	Reaaliaikainen kirjanpito Talousarviovertailu
Kulutusseuranta	Kulutuksien vertailu vastaavien sairaalarakennusten arvoihin	Kulutukset ja hoitokustannukset ovat verrokkiryhmää pienemmät Lämmönkulutus < 145 kWh/brm ² /v; sähkönkulutus < 100 kWh/brm ² /v; vedenkulutus < 790 l/brm ² /v	Heikki Karttunen	Kuukausiseuranta

Hyvinkään kaupunkikonsernin riskienhallinnan, sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan perusteet

Riskienhallinta osana johtamisjärjestelmää

Kaupunkikonsernin johtamisjärjestelmällä luodaan edellytykset toimivalle riskienhallinnalle, sisäiselle valvonnalle ja konsernivalvonnalle sekä niiden tuloksellisuudesta raportoinnille. Johtamisjärjestelmän avulla asetetaan tulos- ja vaikuttavuustavoitteita, ohjataan niiden saavuttamista ja muutosten hallintaa. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan menettelyt integroidaan osaksi johtamisen ja toiminnan prosesseja, rakennetaan sisälle organisaation toimintaprosesseihin. Näin merkittävimmät riskit tunnistetaan, niiden merkitys arvioidaan ja tarvittavat riskiä hallitsevat ratkaisut tehdään päätöksenteon, prosessien hallinnan ja toiminnan organisoinnin yhteydessä.

Sisäisellä valvonnalla edistetään kaupunkikonsernin tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia

Valvontajärjestelmän avulla valvotaan, että lainsäädäntöä, määriteltyjä toimintaperiaatteita ja annettuja ohjeita noudatetaan. Sisäinen valvonta on osa kaupunkikonsernin johtamisjärjestelmää ja sisältää:

- kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kaupunkikonsernin johdon sekä muiden osapuolten toimenpiteet, joilla parannetaan riskienhallintaa ja lisätään tavoitteiden ja päämäärien saavuttamisen todennäköisyyttä
- ne menettely- ja toimintatavat, joilla varmistetaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus
- johdon ja hallinnon toimintatavat asetettujen tavoitteiden toteutumisen, toimintaprosessien ja riskien arviointiin

Konsernivalvonta

Konsernivalvonnalla varmistetaan, että kaupunkikonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perustana oleva tieto riittävää ja luotettavaa. Lisäksi varmennetaan, että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan, omaisuus ja voimavarat turvataan. Konsernivalvonnasta vastaa hallinto- ja toimintasäännössä määritelty konsernijohto. Konserniohjeella tuetaan kaupunkikonsernin omistajapoliittista ohjausta, Kaupunkistrategian toteutumista, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista ja tytäryhteisöjen toimintaa. Konserniohjeella yhtenäistetään tytäryhteisöjen ohjausta, toimintakulttuuria ja käytäntöjä sekä emon ja tytäryhteisöjen välillä, että tytäryhteisöjen kesken. Hyvä hallinto- ja johtamistapa -ohje täydentää konserniohjetta. Sen tarkoituksena on yhtenäistää tytäryhteisöjen johtamista ja hallintokäytäntöjä ja tehostaa hallitustyöskentelyä.

Kaupunkikonsernin kokonaisvaltainen riskienhallinta

Kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan tulee olla järjestelmällistä, jäsenneltyä ja ajantasaista ja perustua systemaattiseen ja dokumentoituun toimintatapaan. Riskienhallinnan avulla parannetaan hyvää johtamis- ja hallintotapaa, raportointia ja lisätään sidosryhmien luottamusta. Sen avulla luodaan luotettava perusta suunnittelulle ja päätöksenteolle. Hyvä johtamis- ja hallintotapa muodostu niiden prosessien ja rakenteiden yhdistelmästä, jota johto käyttää informoidessaan organisaatiota sekä toimeenpannessaan ja seuratessaan toimintoja tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kaupunkikonsernin kokonaisvaltainen riskienhallinta:

- on johdon vastuualuetta ja olennainen osa kaikkia prosesseja
- lisää tavoitteiden saavuttamisen todennäköisyyttä ja tukee ennakoivaa johtamista
- kattaa olennaisimmat kaupunkikonsernin toimintaan ja talouteen liittyvät riskit
- varmistaa, että kaikkialla organisaatiossa noudatetaan kaupunkikonsernia koskevia lainsäädännön vaatimuksia
- auttaa päätöksentekijöitä tekemään tietoisia valintoja ja asettamaan toimintoja tärkeysjärjestykseen

Riskienhallinnan päämäärä	Riskienhallinnan tavoitteet	Edellytykset, joiden täytyttävä, jotta päämäärä voidaan saavuttaa	Periaatteet, joiden mukaan riskienhallintaa toteutetaan
Riskienhallinnan päämäärä on varmistaa kaupunkikonsernin toiminnan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta, asukaslähtöisyyttä, vastuullisten toimintatapojen toteutumista ja toiminnan jatkuvuutta ja uudistumista	Riskienhallinta luo perustan suunnittelulle ja päätöksenteolle. Sillä tuetaan päätöksentekoa kaupunkikonsernille hyväksyttävästä riskitasosta.	Kaupunkikonsernin organisaation ja sen toimintaympäristön ymmärtäminen siten, että käytävissä on parasta saatavilla olevaa tietoa tavoitteisiin ja toimintaan liittyvistä epävarmuustekijöistä, riskeistä ja uusista mahdollisuuksista.	Strategiaprosessissa, tavoitteiden asettamisessa, päätöksenteossa ja johtamisessa otetaan huomioon sisäiset ja ulkoiset epävarmuustekijät ja niiden käsittelymahdollisuudet.
	Riskienhallinnalla lisätään tavoitteiden toteutumisen todennäköisyyttä.	Riskienhallinta ei ole organisaation muista toimintoista ja prosesseista erillinen toiminto. Riskienhallinta on osa johdon vastuualuetta ja olennainen osa kaikkia prosesseja.	Riskienhallinta on osa kaikkia kaupunkikonsernin prosesseja.
	Riskienhallinnalla vähennetään tappioiden määrä mahdollisimman vähäiseksi.	Kaupunkikonsernin riskinottoa suhteessa riskinkantokykyyn seurataan säännöllisesti ja sitä arvioidaan strategiatyöskentelyn yhteydessä ja merkittävistä investoinneista päätettäessä.	Määritellyllä ja kuvatulla riskienhallinnan toimintamallilla varmistetaan riskienhallinnan dynaamisuutta, toistettavuutta ja ajantasaista reagoitua muutoksiin.
	Riskienhallinnalla tuetaan resurssien tehokasta ja vaikuttavaa kohdentamista ja käyttöä.	Käytössä on määritelty ja kuvattu riskienhallinnan toimintamalli sekä riskienhallinnan toimintasuunnitelmat kaikilla kaupunkikonsernin toimialoilla ja yksiköissä osana strategiaprosessia ja talouden sekä jatkuvuussuunnittelua.	Riskienhallinnan avulla jatkuvuuden turvaamiseksi kriittiset toiminnot ja niiden tarvitsemat resurssit varmistetaan. Riskien realisoitumiseen varaudutaan kriisi-, jatkuvuus- ja toimimissuunnitelmien avulla sekä riittävällä vakuutusturvalla. Riskienhallinnan avulla vahinkoriskejä vältetään ja pienennetään.
	Riskienhallinnalla tuetaan johtamista, hyvän hallintotavan noudattamista ja toimivaa raportointia.	Riskienhallinta ymmärretään monitasoisena kaupunkistrategiaa tukevana prosessina.	Riskejä arvioitaessa taloudellisten vaikutusten lisäksi arvioidaan vaikutuksia ihmisiin, ympäristöön ja organisaation maineeseen.
	Riskienhallinnalla tuetaan ulkoistamisen ja kumppanuuksien hallintaa.	Yhdenmukaiset ja tehokkaat menetelmät, joilla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan riskejä ja niiden seurauksia.	Riskienhallinta on osa kaupunkikonsernin sisäisen ja ulkoisen toimintaympäristön arviointia.
	Riskienhallinnalla ehkäistään väärinkäytöksiä.	Riskienhallinta on avointa ja kattavaa.	Riskienhallinnan avulla rikosten ja väärinkäytösten mahdollisuudet minimoidaan.

Kattava valvontajärjestelmä

Tavoitteena on, että ohjaus- ja valvontajärjestelmät tuottavat johdolle oikeat ja riittävät tiedot päätöksenteon ja toiminnan arvioinnin pohjaksi. Valvonnan riittävyden varmistamiseksi johto suunnittelee ja järjestää toiminnot tavalla, joka antaa kohtuullisen varmuuden siitä, että riskit hallitaan tarkoituksenmukaisesti ja organisaation päämäärät ja tavoitteet saavutetaan tehokkaasti ja taloudellisesti. Sisäistä valvontaa toteuttavat johto ja koko muu henkilöstö.

Hyvinkään kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden valvonta on järjestetty siten, että sisäinen valvonta sekä ulkoinen (tarkastuslautakunta ja tilintarkastus) ja sisäinen tarkastus yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

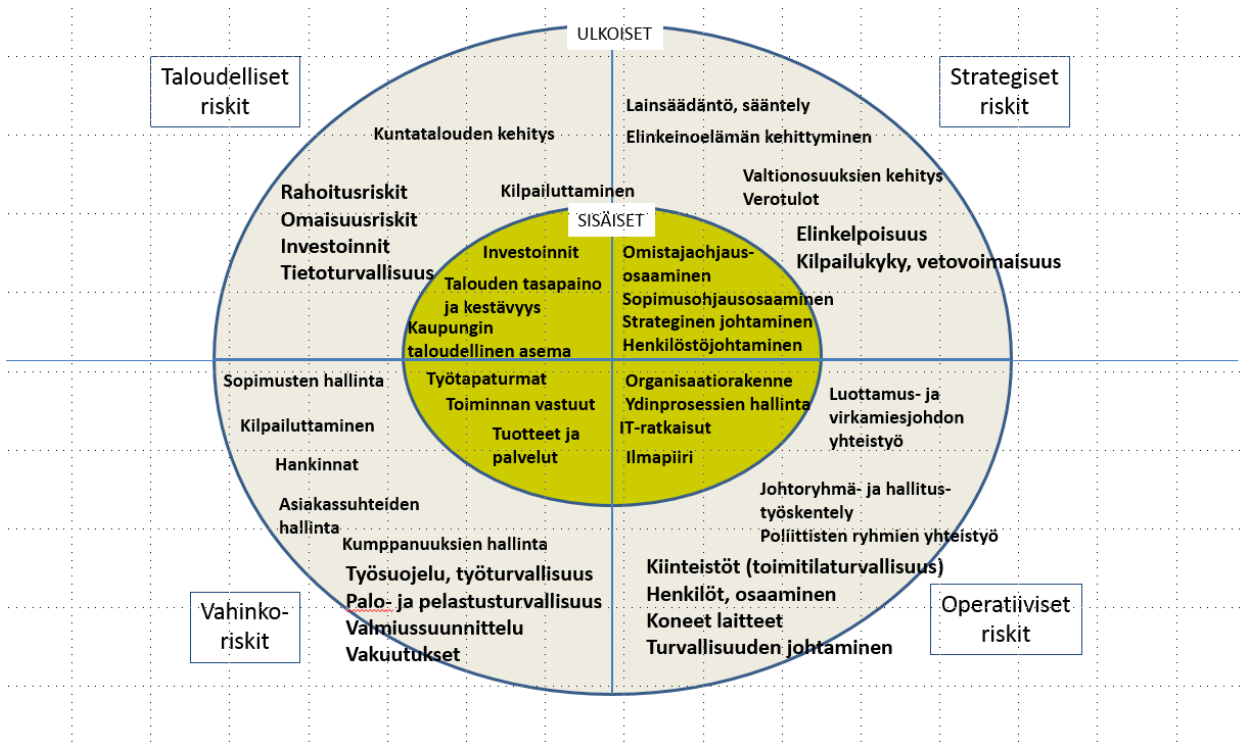
Sisäiseen valvontaan, riskienhallintaan ja konsernivalvontaan liittyvät keskeiset ohjeet

- kaupunginvaltuuston hyväksymä hallinto- ja toimintasääntö, johon on sisällytetty sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja tehtävät ja vastuut
- toimialojen toimintasäännöt
- omistajapoliittiset linjaukset
- hyvä hallinto- ja johtamistapa
- konserniohje
- muu sisäiseen valvontaan liittyvä ohjeistus on koottu Hyvinkään kaupungin intranettiin

Riskien määrittely ja luokittelu

Riski tarkoittaa epävarmuuden vaikutusta tavoitteiden saavuttamiseen. Vaikutus on poikkeama odotetusta niin myönteisessä kuin kielteisessäkin mielessä. Riskiä kuvatessa viitataan mahdollisiin tapahtumiin, niiden seurauksiin tai niiden yhdistelmiin. Riski ilmaistaan tapahtuman seurausten ja riskin todennäköisyyden yhdistelmänä.

Kaupunkikonsernin riskit luokitellaan strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin.

Riskienhallintaan liittyvät vastuut ja velvollisuudet

Kaupunginvaltuusto on hyväksymällä tämän dokumentin päättänyt sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan perusteet. Hallinto- ja toimintasääntöön on kirjattu määräykset sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan tehtävistä ja vastuista mukaan lukien tarkastuslautakunnan ja sisäisen tarkastuksen tehtävät ja vastuut.

Tarkastuslautakunta arvioi valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista koko kaupunkikonsernissa sekä toiminnan järjestämisen tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

Tilintarkastajien on kuntalain mukaan tarkastettava, ovatko kaupunkikonsernin sisäinen valvonta, riskienhallinta ja konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti. Tilintarkastaja tarkastaa, onko kaupunginvaltuusto päättänyt sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan perusteet sekä ovatko niihin liittyvät tehtävät ja vastuut asianmukaisesti määritellyt.

Järjestämisen asianmukaisuutta tarkastettaessa kiinnitetään huomiota järjestelmän ja prosessien ohjeistukseen, toimeenpanon systemaattisuuteen, kokonaisvaltaisuuteen, tuloksellisuuteen sekä toimintakertomuksessa annetun raportoinnin riittävyyteen ja kattavuuteen. Tilintarkastaja todentaa, että kaupunginhallitus seuraa ja arvioi dokumentoidusti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan toimeenpanon tuloksellisuutta.

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuudesta ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt ovat velvollisia raportoimaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta. Konserniyhteisöjen ohjeistus on koottu Konserniohjeeseen ja sitä täydentävään Hyvä johtamis- ja hallintotapa -ohjeeseen.

Luottamushenkilöiltä ja virkamiehiltä edellytetään riittävää sitoutumista sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan toteuttamiseen. Johdon tehtävänä on vastata sisäiselle valvonnalle, riskienhallinnalle ja konsernivalvonnalle perustan luovan sisäisen toimintaympäristön, organisaatorakenteen ja tehtäväjaon suunnittelusta ja toteuttamisesta.

Johdolla on kokonaisvaltainen vastuu valvontajärjestelmän toimivuudesta ja tehokkuudesta. Sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan johtamistehtävää ja kokonaisuuden toimivuuteen liittyvää vastuuta ei voi delegoida. Sen sijaan valvontaan liittyviä tehtäviä voidaan delegoida.

Kaikilla henkilöstöön kuuluvilla on vastuu omalta osaltaan tukea hyvää sisäistä toimintaympäristöä, olla tietoinen sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan merkityksestä omien tehtäviensä ja tavoitteidensa näkökulmasta sekä toteuttaa omaan toimenkuvaan ja tehtäviin kuuluvia valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapoja.

Talouteen vaikuttavat valtuustoaloitteet

Talousarvion yhteydessä käsiteltävät valtuustoaloitteet

Talousarvion yhteydessä käsitellään sellaiset valtuustoaloitteet, joiden toteuttaminen vaikuttaisi talousarvion määrärahoihin. Käsitellyt aloitteet lausuntoineen on nähtävissä tässä osiossa. Lisäksi on mainittu mahdolliset vaikutukset vuoden 2019 talousarvioon.

VALTUUSTOALOITE KOTIHOIDON TILANTEEN SELVITTÄMISESTÄ

dnro KH 1235/2017 (00.014)

Kv 11.12.2017 / § 122

Kh 15.1.2018 / § 3

Sotela 27.9.2018 § 100

Kh 15.1.2018 / § 3

Seuraava Jaakko Rainion (KOK) ja 39 muun valtuutetun allekirjoittama valtuustoaloite luovutettiin kaupunginvaltuuston kokouksessa 11.12.2017:

Kokoomusryhmä on huolissaan kotihoidon tilanteesta ja työntekijöiden riittävästä resursseista. Siksi esitämme, että kotihoidon tilanne tulee selvittää. Mielestämme nyt on kartoitettava, onko työntekijöiden tämän hetkinen määrä oikea sekä riittävä vastaamaan palveluntarvetta.

Esitys KJ

Kaupunginhallitus päättää pyytää aloitteesta sosiaali- ja terveyslautakunnan, vanhusneuvoston sekä vammaisneuvoston lausunnot.

Päätös

Esittelijä lisäsi päätösesitykseen, että lausunto pyydetään myös Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymältä.

Päätettiin pyytää lausunto sosiaali- ja terveyslautakunnalta, vanhus- ja vammaisneuvostolta sekä Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymältä

Sotela 27.9.2018 § 100

Valmistelijat: vs. terveyttä ja toimintakykyä edistävien palveluiden johtaja Marjut Lehtinen, puh.040 593 2505, vs. koti-, asumis- ja sairaalapalveluiden päällikkö Johanna Kiiänmies, puh. 040 769 8630, kotihoidon esimies Katja Viljakainen puh. 040 631 2348, kotihoidon hoitotyön esimies Kirsi Lehtonen-Pulli puh. 0400 864023

Kaupunginhallitus on kokouksessaan (15.1.2018/§3) pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa – kotihoidon tilanteesta ja resursoinnista sosiaali- ja terveyslautakunnalta.

Kotihoidon toiminnan kehittämisessä on olennaista määritellä palvelut ja niiden arvo asiakkaan näkökulmasta. Asiakaskysynnän vaihtelun tunteminen on tärkeää, jotta kysyntään voidaan vastata oikea-aikaisesti. Kotihoidon aamuiset ruuhkahuiput, aikakriittiset käynnit ja resurssien epätasainen kohdentuminen muodostavat kuormitustekijöitä ja nämä kuormitushuiput on tärkeää tasoittaa. Tavoitteena on uudistaa kotihoidon toimintaa vastaamaan paremmin tämän päivän haasteisiin ja tarpeisiin. Yhteiset toimintatavat (kotihoidon kriteerit, asiakasmaksut, toimintakyvyn ja palvelutarpeenarviointi, toimintakykyä edistävä työote) antavat pohjan kohdentaa oikeat palvelut oikeille ihmisille.

Ikääntyneiden kotihoidon palveluiden myöntämisperusteet ja soveltamisohjeet hyväksyttiin Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymän yhtymähallituksessa 3.7.2018 § 76. Kotihoidon palveluiden myöntämisperusteet yhdenmukaistavat alueen asukkaiden palvelujen myöntämisen periaatteita sekä varmistavat yhdenmukaisen palvelujen saatuuden ja myöntämisen. Vaikuttavuus arvioinnin perusteella on ennakoitu, että Hyvinkäällä asiakasmäärään, käyntimäärään ja tuntimäärään on tulossa vähennystä. Todelliset asiakasvaikutukset näkyvät kriteerien voimaantulon jälkeen, kun hoito- ja palvelutarpeenarviot tehdään niiden pohjalta.

Hyvinkään kaupungin kotihoidon johtavana ajatuksena on tuottaa asiakkaille yksilöllistä ja laadukasta hoitoa asiakkaan omassa kodissa (arvon tuottaminen), hyödyntämällä olemassa olevat resurssit (saada asiakas- ja työprosessit kuntoon). Kotihoidon resurssit pyritään kohdentamaan oikeisiin tehtäviin oikea-aikaisesti ja näin tuottamaan asiakashyötyä sekä lisäämään kotihoidon välitöntä asiakastyöaikaa (asiakkaan luona vietettyä aikaa). Resurssien oikein kohdentaminen tuottaa myös henkilökunnalle työhyvinvointia, vähentäen työn kuormittuvuutta. Tällöin on mahdollista vastata vaihtelevaan kysyntään muuttamalla päivittäistä työn kirjoa.

Asiakastyötarvetta seurataan säännöllisesti päivittäin, jotta muutoksiin voidaan reagoida reaaliaikaisesti. Parhailaan tehdään työtä, jotta asiakastyö saadaan jakautumaan tasaisemmin vuorokauteen ja oikea-aikaisemmin suhteessa asiakkaan hoidon tarpeeseen. Tämä edellyttää kotikäyntien aikaikkunoiden kriittistä tarkastelua, ruuhkahuippujen tasaamista ja palvelu-, -hoito- ja kuntoutussuunnitelmien uudelleen rakentamista uusien koihoidon asiakaskriteereiden pohjalta. Uudet kotihoidon kriteerit perustuvat Rai-toimintakykymittariin ja näiden osalta tehdään jatkuvaa päivitystyötä.

Ajanhallinnan lisäämiseksi on tärkeää, että kotihoidoissa siirrytään entistä enemmän tarvepohjaisen kotihoidon malliin, jossa resurssipoolin tai liikkuvien hoitajien vastataan reaaliaikaisesti kotihoidolle tyypilliseen kysynnän ja tarjonnan vaihteluun. Resurssipoolit varmistavat akuuttitilanteisiin reagoinnin, Pyritään siihen, että kotihoidon käyntilistat voidaan jakaa siten, että asiakkaalle mahdollisimman tutut hoitajat tekevät pääosan käynneistä.

Resurssipooli mahdollistaa resurssien jaon asiakastarpeen mukaisesti ja resurssipoolin avulla työvuorosuunnittelu muutetaan joustavasti asiakaskysynnän mukaan. Kotihoito tulee nähdä kokonaisuutena, jossa resurssia pystytään helposti siirtämään asiakastarpeen mukaisesti huolimatta tiimirajoista. Resurssien käytön kohdentaminen tarkoittaa työnjakoa, jolloin työt suunnitellaan välittömän asiakastyömäärän mukaisesti.

Kooste resurssipoolin toiminnasta ja sen hyödyistä:

- resurssien jako tapahtuu tarvelähtöisesti
- poolin esimies sekä toiminnanohjaaja/työnjakajat arvioivat poolin vuorojen miehityksiä lista kohtaisesti
- pooliin ei tehdä varauksia edes ennalta tiedettyihin vajeisiin
 - pois tiimin minimimiehitys-ajattelusta
 - alueen tilanne ratkaisee tarpeen – aina poissaoloihin ei tarvita ketään
- pooli vastaa lyhytaikaisten poissaolojen vajeeseen – huomioiden esimiesten työnku-
van muutos (alueellisen resurssia ei mene sijaistyövoiman etsintään)

Resurssipoolin vaikuttavuus:

- asiakkaille laatua – käynnit tarpeen mukaisesti
- reagointi muuttuviin tilanteisiin (asiakasmäärien vaihtelut, asiakkaiden hoidettavuuden vaihtelut) – kohdennetaan resurssit sinne, missä tarvetta on
- toiminnanohjausjärjestelmällä ja resurssipoolin oikealla käytöllä pystytään nopeasti-

kin vas taamaan akuutteihin tilanteisiin, eikä tilanteilla ole vaikutusta muiden asiakkaiden käynteihin.

Tuottavuus:

- resurssien ja osaamisen oikein kohdentaminen (tarvitaan teknologien lisäksi myös toiminta tavan muutosta)
- välittömän asiakastyöajan nousu noin 30% (2012) – n. 55-60 % (2018)
- resurssipoolin hallinta – resurssit kohdentuvat oikein + reagoidaan kaikkiin lyhytaikaisiin poissaoloihin
- ei lyhytaikaisia sijaisia

Kotihoidon henkilömäärän laskemisesta on ohjeet kesällä 2017 julkaistussa Laatusuosituksessa hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi vuosille 2017-2019. Kotihoidon henkilöstön vähimmäistarve määräytyy iäkkäille myönnettyjen palvelujen (tunteina) toteuttamiseen tarvittavana henkilöstön välittömään asiakastyöhön käytettävissä olevana työaikana (tunteina). Laatusuosituksessa mainitaan tästä laskennallinen esimerkki: Yhden työntekijän vuosittainen työaika on KVTES mukaan laskettuna noin 1990 tuntia, josta on vähennettävä lomat, arkipyhät, lakisääteinen täydennyskoulutus. Tällöin käytettäväksi jää noin 1500 tuntia. Käytettävissä olevaa työaikaa vähentävät myös mm. sairauspoissaolot. Mikäli suunnitteluohjeena käytetään 60 % välitöntä asiakasaikaa työajasta, tällöin käytettävissä oleva välitön asiakastyöaika on noin 900 tuntia/ työntekijä/ vuosi.

Kotihoidon henkilöstöstä on noin 1/3 erilaisista syistä osa- tai kokoaikaisesti poissa töistä. Mahdollisuudet työn räätälöintiin kotihoidossa ovat hyvin rajalliset työn fyysisen ja henkisen kuormittavuuden vuoksi. Kotihoidon resursoinnin optimaalisen käytön varmistamiseksi etsitään vajaakuntoisten työllistämiseksi/kouluttamiseksi ratkaisua.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan vuodelle 2017 asettaman sitovan tavoitteen mukaisesti kotihoidon lähihoitajien välittömän asiakastyön tavoiteprosentiksi määritettiin koko maassa yleisesti käytössä oleva 60% ja sairaanhoitajien 40 %. Kotihoidon hoitajien yhteenlaskettu välitön asiakastyöaika on pysynyt välillä 55,81-61,16 %:ssa vuonna 2018. Kotiutustiimissä vuonna 2018 välitön asiakastyöprosentti on 28,55-38,5%. Välillinen työaika koostuu asiakkaan kodin ulkopuolella tehtävästä työstä mm. siirtymistä (14 %), asioinneista asiakkaan asioissa, kokouksista, koulutuksista, tauoista ja toimistotyöstä.

Kotihoidon vakituisten työntekijöiden määrä on tällä hetkellä 107. Kotihoidossa olevien asiakkaiden määrä on pysynyt hyvin samana viimeisten vuosien ajan, ollen noin 400 asiakasta /kk (2016 ka 390, 2017 ka 385 ja 2018 ka 400). Kotihoidon asiakasmäärä (tarkasteluväli 01-07/2017 ja 01-07/2018) on ollut vuonna 2017 keskimäärin 385 kuukaudessa ja vuonna 2018 asiakkaita on ollut keskimäärin 409 kuukaudessa. Kotihoidon asiakastyötunnit ovat lisääntyneet keskimäärin noin 815 tuntia kuukaudessa vuodesta 2017 vuoteen 2018. Viikkotasolla kotihoidon asiakastyö on lisääntynyt noin 204 tuntia. Välitön asiakastyöaika on ollut vuonna 2017 keskimäärin 58 %:a ja vuonna 2018 59 %:a.

Asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelma määrittää asiakkaan luona käytetyn työajan. Hoito- ja palvelusuunnitelman määrittelee asiakkaan toimintakyky ja palveluntarve. Tavoitteena ei ole pidentää käyntejä vaan lisätä niiden tavoitteellisuutta. Hoito- ja palvelusuunnitelman tulee korostaa tavoitteellisuutta ja yksiköllisesti asiakkaaseen ja hänen toimintakykyyn vaikuttavia asioita.

Akuutit poissaolotilanteet ovat haasteellisimpia arjen asiakastyön kannalta. Kotihoidon on lisätty vuoden 2017 aikana tiimeihin resurssina vakituisia sairausloma- ja

vuosilomasijaisia (yhteensä 16 työntekijää) sekä 5 määräaikaista resurssipoolityöntekijää äkillisiin poissaoloihin. Poolityöntekijöiden työsopimukset ovat määräaikaista vuoden 2018 loppuun asti. Poolimalli olisi kuitenkin toimiva ja sen avulla pystyttäisiin vastaamaan parhaiten akuutteihin resurssitarpeisiin. Mikäli akuutteja tarpeita ei ole, poolityöntekijät toimivat kentällä lisäresurssina.

Tilastoiden valossa kotihoidon asiakasmäärän ja siten työmäärän arvioidaan tulevaisuudessa edelleen lisääntyvän ja sen vuoksi hoitajatarvetta on seurattava tarkasti. Väestöennusteiden perusteella voidaan todeta, että nykyistä resurssia on syytä vahvistaa kahdella vakituisella työntekijällä ja yhdellä poolityöntekijällä.

Vuoden 2019 talousarvioesitykseen ehdotetaan määräaikaisten (5) poolityöntekijöiden vakinaistamista sekä yhden (1) poolityöntekijän toimen ja kahden (2) uuden toimen perustamista kotihoitoon.

Esitys TTJ

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää antaa edellä olevan selvityksen lausuntonaan valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Vaikutukset talousarvioon 2019.

Vuoden 2019 talousarvio sisältää aloitteeseen liittyen määrärahavaruksen.

VALTUUSTOALOITE MUISTIKOORDINAATTORIN PALKKAAMISESTA

dnro 596/2018 (00.014)
Kh 2.7.2018 / § 177
Vanhusneuvosto 12.9.2018
Sotela 27.9.2018 § 99

Kh 2.7.2018 / § 177

Seuraava Riitta Puupposen (KOK) ja 27 muun valtuutetun allekirjoittama valtuustoaloite jätettiin kaupunginvaltuuston kokouksessa 28.5.2018:

”Muistikoordinaattorin palkkaaminen

Vuonna 2008 julkaistiin Muistisairauksien hyvät hoitokäytännöt -asiantuntijasuositus. Siinä korostettiin, että kunnissa kiireellisempänä toimenpiteenä olisi saada kuntiin muistikoordinaattoreita muistisairaiden tukemiseksi. Kymmenen vuotta on nyt mennyt suosituksesta ja Hyvinkäällä ei edelleenkään ole yhtään muistikoordinaattoria. Miksi?

Muistikoordinaattorilla tarkoitetaan eteneviin muistisairauksiin perehtynyttä terveydenhuollon ammattihenkilöä, joka tukee muistisairasta asiakasta ja hänen jaksamistaan. Lisäksi koordinaattorin tehtävänkuvaan kuuluu omaisten sekä asiakkaan tiedollinen ohjaus ja neuvonta liittyen sairauteen ja sen kulkuun.

Talousarviota tehdessä tähän vakanssiin on syytä varata euroja, jotta kuntaamme pystytään palkkaamaan muistikoordinaattori 1.1. 2019 alkaen.”

Esitys kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää pyytää aloitteesta sosiaali- ja terveyslautakunnan, Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän sekä vanhusneuvoston lausunnot.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Vanhusneuvosto 12.9.2018

Vuonna 2008 on julkaistu Muistisairauksien hyvät käytännöt- asiantuntijasuositus. Siinä on korostettu että kuntiin olisi hyvä saada muistikoordinaattoreita, muistisairaiden tukemiseksi. Hyvinkäällä ei ole yhtään muistikoordinaattoria vielä, nyt on vihdoin aika saada. Muistikoordinaattori on terveydenhuollon ammattilainen, joka on muistisairauksiin ja sen etenemiseen perehtynyt henkilö. Hän tukee myös muistisairasta asiakasta ja hänen jaksamistaan. Aloite on hyvä. Hyvinkään vanhusneuvosto kannattaa tehtyä aloitetta.

Sotela 27.9.2018 § 99

Valmistelijat: vs. terveyttä ja toimintakykyä edistävien palveluiden johtaja Marjut Lehtinen, puh.040 593 2505, vs. koti-, asumis- ja sairaalapalveluiden päällikkö Johanna Kiiänmies, puh. 040 769 8630

Kaupunginhallitus on pyytänyt (2.7.2018/§177) sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa – muistikoordinaattorin palkkaamiseen liittyvään valtuustoaloitteeseen.

Aloitteessa esitetään talousarviota tehdessä varaamaan palkkarahat muistikoordinaattorin toimeen.

Muistikoordinaattori on etenevien muistisairauksien hoitoon perehtynyt terveydenhuollon ja/tai sosiaalialan ammattilainen. Hyvinkäällä ei ole käypähoitosuosituksen mukaista muistikoordinaattoria. Muistikoordinaattorin toimi tarvitaan tukemaan muistisairasta asiakasta ja hänen sekä läheisten jaksamista. Muistikoordinaattori tukee muistisairaiden ihmisten kotona selviytymistä ja elämänlaatua sekä omaisten jaksamista ja räätälöi palvelut asiakkaiden tarpeisiin yhdessä asiakkaan ja muiden toimijoiden kanssa. Muistikoordinaattorin työ on osa asiakasohjaustoimintaa ja mahdollistaa muistisairaiden sujuvan ja oikea-aikaisen palvelupolun toteutumisen sekä laajan asiantuntijaverkoston hyödyntämisen.

Muistikoordinaattorin palkkaaminen on huomioitu Hyvinkään kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan 2019 talousarvioesityksessä.

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä on lausunut asiasta yhtymähallituksen kokouksessa (11.9.2018 § 94) asian otetun huomioon Hyvinkään talousarviovalmisteluissa.

Eesitys TTJ

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää esittää yllä mainitun perustelun lausuntonaan valtuustoaloitteeseen kaupunginhallitukselle.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää esittää muistikoordinaattorin toimeen palkkavarauksen Hyvinkään sosiaali- ja terveystoimen talousarvioon vuodelle 2019.

Päätös

Eesitys hyväksyttiin.

Vaikutukset talousarvioon 2019.

Vuoden 2019 talousarvio sisältää aloitteeseen liittyen määrärahavaruksen.

VALTUUSTOALOITE TURVALLINEN PYÖRÄPARKKI HYVINKÄÄLLE

dnro KH 1048/2017 (00.014)
Kv 23.10.2017 / § 99
Kh 20.11.2017 / § 334
Tekla 27.2.2018 § 18
Vammaisneuvosto 13.3.2018

Kh 20.11.2017 / § 334

Seuraava Arto Järvisen (PS) ja 23 muun valtuutetun allekirjoittama valtuustoaloite luovutettiin kaupunginvaltuuston kokouksessa 23.10.2017:

”Hyvinkää on pyöräilykaupunki ja siihen on panostettu kaupungin toimesta monin tavoin esimerkiksi pyörätierakentamisella.

Mutta yksi asia säilyy kestohuolenaiheena: polkupyöriä anastetaan jatkuvalla syötöllä. Konnien kohteena on pyörät koulu-, työ- ja asiointimatkoilla. Olen kuullut asianmukaisesti pyörästään huolehtivasta työmatkapyöräilijästä, jonka neljä pyörää oli varastettu liityntäpysäköinnin aikana rautatieasemalla. Hänen kokemuksensa ei ole ainoa. Anastusten lukuisuudesta kertovat poliisin ja vakuutusyhtiöiden tilastot.

Tämä varkausaalto on liikaa, eikä vastuuta voi yksin siirtää vakuutusyhtiöille tai vaati- malla poliisilta kovempia toimia. Aina ei riitä huolellisen pyöräilijänkään toimet: pyörän lukitseminen, valokuvan otto pyörästä ja runkonumeron muistiinpano.

Erityisesti liityntäpysäköinti on aloitteeni keskipiste. Työmatkojen turvallisuus on tärkeä jokaiselle liikkujalle. Päästövapaa kaupunki edellyttää, että liikenne toimii luotettavasti. Minkälaisen kuvan se antaa Hyvinkäänä asuinympäristöstä, jos tärkeä kulkuneuvo joutuu anastetuksi keskellä kirkasta päivää? Hyvinkään maineeseenkin vaikuttaa turvallinen ympäristö.

Rautatieasemalla liikennöi VR, mutta kiinteistöt ovat Senaatin omistamia ja aseman ylläpito on Liikennevirastolla. Turvallisen pyöräparkin aikaansaaminen monen toimijan kesken on kuitenkin oletettavasti vaikeaa.

Tässä tarkoituksessa esitän:

- Hyvinkään rautatieasemalle pystytetään lukittu pyöräparkkitila, joka aukeaa esimerkiksi junalipulla / maksukortilla*
- keskitettyyn pyöräparkkiin kulku tapahtuu niin, että valvontakamera tallentaa parkissa olevan liikenteen, eikä kameroilla ole nykyisen kaltaisia katvealueita*

Koska kysymyksessä on laajaa hyvinkääläisten piiriä koskeva asia, ehdotan että Hyvinkää ottaa vetovastuun aloitteen toteuttamisessa. Kattava kameravalvonta helpottaa poliisin työtä. Järjestelyllä luodaan turvallisuuden tunnetta hyvinkääläisten arkeen.

Tämä olisi osoitus Hyvinkään kyvystä vastata turvallisuusympäristön haasteisiin. Malli voitaisiin ottaa myöhemmin käyttöön muissakin pyöräparkkikeskittymissä kaupungilla.”

Esitys KJ

Kaupunginhallitus päättää pyytää aloitteesta teknisen lautakunnan, nuorisovaltuuston, vanhusneuvoston sekä vammaisneuvoston lausunnot.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

Tekla 27.2.2018 § 18

Hyvinkään rautatieasemalta matkustaa junalla päivittäin useita tuhansia matkustajia. Hyvinkää on tiivis kaupunki, jolloin kevyen liikenteen osuus liityntäliikenteestä on suuri. Polkupyöräpaikkoja on runsaasti ja nykyiset pyöräpysäköinnin puutteet ovat ensisijaisesti runkolukittavien telineiden vähyys.

Rautatieasemalla on turvallisuuden lisäämiseksi videovalvonta. Videovalvonta ei ole kattava ja lisäksi valaistus puutteellinen. Tämän takia poliisi ei pysty selvittämään pyörävarkauksia.

Vuoden 2019 investointiesitykseen liitetään rautatieaseman pyöräpysäköinnin parantaminen. Ensisijaisesti vanhat pyörätelineet vaihdetaan runkolukittaviin. Valaistuksen ja valvonnan riittävyys varmistetaan. Samalla tutkitaan tarvetta muiden kuin normaalien polkupyörien säilytystä.

Esitys
toimialajohtaja

Tekninen lautakunta antaa edellä esitetyn lausunnon kaupunginhallitukselle.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Vammaisneuvosto 13.3.2018

Vammaisneuvosto haluaa tuoda esille, että turvallista pyöräparkkia suunniteltaessa tulisi huomioida myös asiakkaiden erilaiset polkupyörät ja niiden asettamat vaatimukset. Lisäksi tarvitaan inva-paikkaa polkupyörille ja tandem -pyörille, joita on käytössä etenkin näkövammaisilla. Muutama yksittäinen häkki-tila toivotaan saatavan 3-pyöräisiä polkupyöriä varten. Esimerkiksi citypotkuri ja kolmikkopyörä tarvitsevat vähintään 100 cm:n leveän oviaukon. Pyöräparkkia voidaan tarvita myös mopolle, mikäli asiakas liikkuu parkista eteenpäin pyörätuolilla.

[Vaikutukset talousarvioon 2019.](#)

Vuoden 2019 talousarvio sisältää aloitteeseen liittyen määrärahasvarauksen.

VALTUUSTOALOITE KUNTOILULAITTEISTA HAKALANMÄEN PUISTOON

dnro KH 218/2017 (00.014)

Kv 27.2.2017 / § 20

Kh 13.3.2017 / § 75

Vanhusneuvosto 29.5.2017

Kuvala 7.6.2017 / § 39

Tekla 28.8.2018 § 83

Kuhla 25.10.2018 § 66

Kh 13.3.2017 / § 75

Seuraava Riitta Puupposen (KOK) ja 27 muun valtuutetun allekirjoittama valtuustoaloite luovutettiin kaupunginvaltuuston kokouksessa 27.2.2017:

”Valtuustoaloitteessani esitän liikunnan edistämisen tueksi, että Hakalanmäen puistoon rakennettaisiin tulevana kesänä kuntoilulaitteita sisältävä alue. Laitteet voisi rakentaa lasten leikkipuiston viereen, joka on koirapuiston tuntumassa. Hyvinkäällä on vastaavanlainen alue esim. Kaupunginsillan puistossa, jota kuntalaiset osaavat hyödyntää hyvin. Jatkossa vastaavanlaisia kuntolaitteita voisi sijoittaa muuallekin Hyvinkään puistoihin.”

Esitys KJ

Kaupunginhallitus päättää pyytää aloitteesta kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan sekä teknisen lautakunnan lausunnon.

Päätös

Esittelijä lisäsi päätösesitykseen, että lausunto pyydetään myös vanhusneuvostolta.

Lisätty päätösesitys hyväksyttiin.

-

Vanhusneuvosto 29.5.2017

Vanhusneuvosto toteaa, että Hyvinkään kaupunki on kiitettävällä tavalla tarjonnut ikäihmisillekin hyviä kuntoilumahdollisuuksia esim. syksyllä alkavat ohjatut uimalan kuntosali- ja vesijumpparyhmät. Tämän laatusilla liikuntamuodoilla on merkittävä vaikutus hyvän fyysisen ja psyykkisen terveyden ja kunnon ylläpitämisessä. Keväällä tämä toiminta kuitenkin päättyi. Liikunnan edistäminen on erittäin tärkeää kaikilla ikäryhmillä. Erilaiset liikuntapuistot ovat kannatettavia, koska ne antavat mahdollisuuden jatkaa hyväksi havaittua liikuntaa kesälläkin.

Vanhusneuvosto kannattaa valtuustoaloitetta, että Hakalanmäen puistoon rakennetaan lasten leikkipuiston viereen kuntoilulaitteita sisältävä alue.

Kuvala 7.6.2017 / § 39

Valmistelija: liikuntapäällikkö Anu Koistinen, p. 040 653 2142

Hyvinkään kaupungin liikuntapalvelut on jo muutaman vuoden ajan suunnitellut kaupungin eri alueille sijoitettavia kuntoilulaitteita, jotka tarjoaisivat kattavat liikkumismahdollisuudet hyvinkääläisille.

Viimeisimpänä uusittiin Kaupunkisillan kuntoilulaitteet kesällä 2016. Hakalanmäen puistoon sijoitettavat kuntoilulaitteet lisäisivät kaupunkilaisten omaehtoista liikkumista

ja hyvinvointia. Yhtenä hyvänä ja monipuolisena vaihtoehtona kiinteille kuntoilulaitteille toimisi ns. liikuntakontti, joka on liikuteltavissa esimerkiksi kaupunginosasta toiseen. Kontti sisältää peruskuntoiluvälineet ja on samalla tavalla omaehtoisessa käytössä kuin kiinteät kuntoiluvälineetkin. Tällainen liikuntakontti on käytössä esimerkiksi Espoon kaupungissa ja siitä on saatu hyviä kokemuksia.

Liikuntapalvelut aloittaa Hakalanmäen puiston kuntoilulaitteiden hankinnan valmistelun kesän/syksyn 2017 aikana sillä edellytyksellä, että kuluvan vuoden liikuntapalveluiden investointeihin varatuista määrärahoista on mahdollista hankkia tarvittavaa välineistöä. Muussa tapauksessa suunnitelman toteuttaminen siirtyy vuodelle 2018.

Esitys SiTJ

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittää, että liikuntapalvelut aloittaa Hakalanmäen puiston kuntoilulaitteiden hankinnan valmistelun em. ehdotuksen mukaisesti.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

Tekla 28.8.2018 § 83

(valmistelija kaupunginpuutarhuri Marja Kärki, p. 040 589 6118)

Hakalanmäen puistolla tarkoitettaneen Kruununpuistoa, joka sijaitsee välittömästi Hakalanmäen asuinalueen pohjoispuolella. Puisto on rakennettu 1970-luvulla, ja se on luokituksestaan asuinaluepuisto. Puisto on taajamametsävaltainen ja puiston läpi kulkee pääulkoilureitti. Puiston käyttöaste on korkea. Voimassa olevassa viheralueohjelmassa on todettu Kruununpuiston osalta, että kentän viihtyisyyttä parannetaan ympäristöjä selkeyttämällä.

Leikkipuistojen peruskorjausten yhteydessä pyritään alueelle toteuttamaan aikuisten liikuntavälinepisteitä. Tällä hetkellä toteutettavan Kirjavantolan puiston saneeraus-essa tehdään yhteistyötä kaupungin liikuntapalveluiden kanssa siten, että tekninen toimi toteuttaa lasten leikkipaikan sekä aluetyöt, ja liikuntatoimi rahoittaa lähiliikuntalaitteet. Hangonsillan alueelle on myös suunniteltu liikuntalaitteita leikkipuiston läheisyyteen ja Tehtaansuon yleissuunnitelmassa leikkipaikan läheisyydessä on kuntoiluvälinealue. Samaa toteutusmallia on tarkoitus noudattaa tulevaisuudessa puistojen saneerausissa ja pyrkiä lisäämään aikuisten liikuntalaitteita lasten leikkipaikkojen yhteyteen.

Kruununpuiston leikkipaikalle on tehty peruskorjaus vuonna 2012. Liikuntalaitteiden sijoittaminen leikkipuiston läheisyyteen voidaan ottaa suunnitteluun ja toteutukseen liikuntapalveluiden kanssa yhteistyönä lähivuosien aikana.

Esitys tekninen johtaja

Tekninen lautakunta antaa laadittuun valtuustoaloitteeseen perustetekstin mukaisen lausunnon.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

Kuhla 25.10.2018 § 66

(Valmistelijat: kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja Simo Varjonen p. 040 540 0172, vs. liikuntapäällikkö Minna Kalmari p. 0400 268 173)

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on 7.6.2017 antanut lausunnon valtuustoaloitteen kuntoilulaitteista Hakalanmäen puistoon.

Kyseisen lausunnon antamisen jälkeen ovat suunnitelmat liikuntapaikkojen rakentamisen suhteen muuttuneet. Sveitsin uuden kaavan myötä alueen hiekkakenttä poistuu käytöstä ja suunnitelmana on korvata tuo kovassa käytössä oleva kenttä saneeraamalla nykyistä Hakalan alueella olevaa hiekkakenttää. Alueella on ennestään juuri peruskorjatut tenniskentät. Liikuntasuunnitelman mukaisesti on järkevää sijoittaa liikuntapalvelut alueellisesti yhteen kohteeseen, jolloin sekä käyttö että kunnossapito on helpompi organisoida.

Liikuntapalveluilla on lautakuntaan sitovana tavoitteena liikuntasuunnitelman päivittäminen. Tässä päivityksessä tullaan entistä tarkemmin tekemään pitkän aikavälin suunnitelmat yhteistyössä puistoyksikön ja teknisen palvelukeskuksen kanssa. Hakalan liikuntapuisto on yksi ko. päivityksen kohteista.

Esitys sivistystoimenjohtaja

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta antaa muutetun lausunnon liittyen valtuustoaloitteen kuntoilulaitteista Hakalan liikuntapuistoon.

Uudessa lausunnossa lautakunta esittää, että kuntoilulaitteet sijoitetaan Hakalan alueella liikuntapuiston yhteyteen kentän saneerauksen yhteydessä.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

Vaikutukset talousarvioon 2019.

Vuoden 2019 talousarvioon ei sisälly valtuustoaloitteen edellyttämiä määrärahoja.

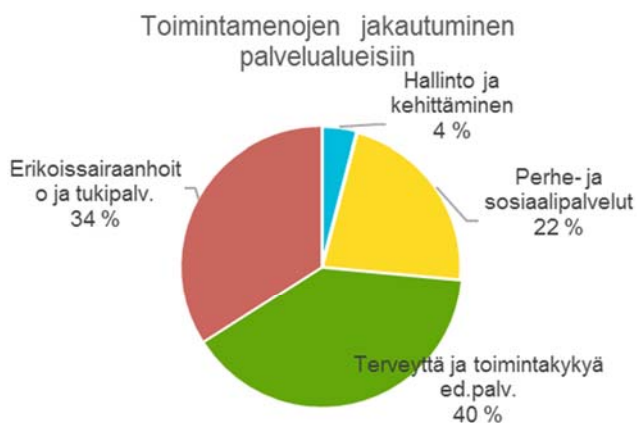
LIITTEET

Sosiaali- ja terveyslautakunta, TA 2019-2021
Lautakuntiin nähden sitovat tavoitteet
Hyvinvointikertomuksen hyvinvointisuunnitelma 2019

Sosiaali ja terveys
Sosiaali- ja terveyslautakunta
Hallinto ja kehittäminen
Perhe- ja sosiaalipalvelut
Terveyttä ja toimintakykyä edistävät palvelut
Erikoissairaanhoido ja tukipalvelut

Sosiaali ja terveys

Tuloslaskelma	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	26 951 590	25 897 053	24 646 132	-4,8	25 065 116	25 516 288
Myyntituotot	13 623 418	14 084 053	13 054 232	-7,3	13 276 154	13 515 125
Maksutuotot	9 897 073	9 707 300	9 578 700	-1,3	9 741 538	9 916 886
Tuet ja avustukset	1 442 337	410 700	325 500	-20,7	331 034	336 992
Muut toimintatuotot	1 988 762	1 695 000	1 687 700	-0,4	1 716 391	1 747 286
Toimintakulut	-169 327 639	-168 386 822	-170 031 099	1,0	-172 921 628	-176 034 217
Henkilöstökulut	-44 773 030	-45 461 183	-45 247 333	-0,5	-46 016 538	-46 844 835
Palkat ja palkkiot	-33 699 999	-34 894 011	-34 920 534	0,1	-35 514 183	-36 153 438
Henkilösivukulut	-11 073 031	-10 567 172	-10 326 799	-2,3	-10 502 355	-10 691 397
Eläkekulut	-9 422 855	-9 236 065	-9 198 585	-0,4	-9 354 961	-9 523 350
Muut henkilösivukulut	-1 650 176	-1 331 107	-1 128 214	-15,2	-1 147 394	-1 168 047
Palvelujen ostot	-107 808 521	-105 320 017	-105 659 493	0,3	-107 455 704	-109 389 907
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 014 604	-3 007 500	-3 034 782	0,9	-3 086 373	-3 141 928
Avustukset	-8 064 754	-7 926 500	-8 507 997	7,3	-8 652 633	-8 808 380
Muut toimintakulut	-5 666 730	-6 671 622	-7 581 494	13,6	-7 710 379	-7 849 166
Toimintakate	-142 376 049	-142 489 769	-145 384 967	2,0	-147 856 511	-150 517 929

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Hyvinkään sosiaali- ja terveystoimen talousarvioehdotus vuodelle 2019 laadittiin kaupungin omana toimialana talouspalvelujen antaman ulkoisen raamin mukaisesti. Kuntayhtymälle vietävään toimialan talousarvioehdotukseen lisättiin kuntayhtymälle siirtyvät toiminnat kaupungin tukipalveluista mm. henkilöstö- ja talouspalveluista. Toimialan raamiin lisättiin nykyisten sisäisten palvelujen kustannukset, mm. ateria- ja puhtauspalvelut sekä tilavuokrat, jotka ovat muuttuneet ulkoisiksi toimintakuluiksi siirron myötä. Talousarvioehdotuksesta vähennettiin kaupungin toiminnoksi vuoden 2019 alusta siirtyvien toimintojen määrärahat. Näitä toimintoja ovat työllisyyspalvelut ja työterveyshuolto.

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Hyvinkään sosiaali- ja terveystoimen talousarvioehdotus vuodelle 2019 laadittiin kaupungin omana toimialana talouspalvelujen antaman ulkoisen raamin mukaisesti. Kuntayhtymälle vietävään toimialan talousarvioehdotukseen lisättiin kuntayhtymälle siirtyvät toiminnat kaupungin tukipalveluista mm. henkilöstö- ja talouspalveluista. Toimialan raamiin lisättiin nykyisten sisäisten palvelujen kustannukset, mm. ateria- ja puhtauspalvelut sekä tilavuokrat, jotka ovat muuttuneet ulkoisiksi toimintakuluiksi siirron myötä. Talousarvioehdotuksesta vähennettiin kaupungin toiminnoksi vuoden 2019 alusta siirtyvien toimintojen määrärahat. Näitä toimintoja ovat työllisyyspalvelut ja työterveyshuolto.

Sosiaali- ja terveystoimen toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Toiminta-ajatus

- Edistämme asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä ja järjestämme palvelut saumattomasti
- Takaamme vaikuttavat ja tuotetetut palvelut asiakkaille
- Saavutamme tavoitteet verkostoyhteistyöllä
- Otamme huomioon palautteen toiminnassamme
- Parannamme toimintaa jatkuvasti Lean-periaatteiden mukaisesti

Uudistuva johtaminen sosiaali- ja terveystoimessa:

- Johdonmukainen toiminta arvojen ja tavoitteiden pohjalta
- Asiakkaan hyvinvointi ja osallisuus ovat toiminnan keskiössä
- Aktiivinen itsensä johtaminen
- Vuorovaikutteisuus
- Vallan ja vastuun rajapintojen tiedostaminen suhteessa perustehtävään
- Toiminnan kriittinen tarkastelu ja luovien vaihtoehtojen löytäminen

Arvot:

- Arvostus
- Oikeudenmukaisuus
- Luottamus
- Avoimuus
- Rehellisyys

Painopisteet ovat edellä esitettyjen arvojen pohjalta asiakaslähtöisessä palvelujen kehittämisessä, toiminnan virtaviivaistumisessa ja talouden vahvistamisessa. Lisäarvoa asiakkaille, potilaille ja henkilöstölle tuodaan Lean-menetelmää käyttäen.

Valtakunnallinen SOTE – uudistus ja Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän kautta toteutettava alueellisen KU-Soten valmistelu ovat linjanneet sosiaali- ja terveystoimen toiminnan kehittämistä vuosien 2017-2018 ajan.

Sote-uudistuksessa koko julkinen sosiaali- ja terveydenhuolto uudistetaan. Uudistuksen tekevät kunnat ja valtio. Sote-uudistuksen tavoitteena on kaventaa ihmisten hyvinvointi- ja terveyseroja, parantaa palvelujen yhdenvertaisuutta ja saatavuutta sekä hillitää kustannuksia. Maakunta- ja sote-uudistuksen lainvalmistelu jatkuu edelleen: Eduskunta päättää maakunta- ja sote-uudistuksen etenemisestä syyskuudella 2018. Tarkoitus on, että vastuu palvelujen järjestämisestä siirtyy uusille maakunnille 1.1.2021. Valinnanvapaus tulee voimaan vaiheistettusti. Hallitus on asettanut uudeksi tavoitteeksi, että uudistukseen liittyvät lait saataisiin hyväksytyä eduskunnassa marras-joulukuun 2018 aikana.

Hyvinkään kaupunginvaltuusto päätti 29.5.2017 § 56 Keski-Uudenmaan sosiaali- ja terveystoimen kuntayhtymän perustamisesta 1.1.2018 alkaen sekä päätti siirtää sosiaali- ja terveystoimen kuntayhtymälle 1.1.2018 lukien, lukuun ottamatta ympäristöterveydenhuoltoa, eläinlääkintähuoltoa, työterveyshuoltoa ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tehtäväksi annettuja erikoissairaanhoidon palveluja sekä Eteva kuntayhtymän tehtäväksi annettuja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaisia palveluja. Vastaavanlaisen

päätöksen tekivät myös muut kuntayhtymässä olevat kunnat: Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen ja Tuusula. Tämä tarkoitti sitä, että mm. Hyvinkään kaupungin sosiaali- ja terveystoimi on toiminut vuoden 2018 alusta palveluiden tuottajana syksyn 2017 aikana kuntayhtymän ja jäsenkuntien välillä solmitun sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämistä ja tuottamissopimuksen mukaisesti.

Yksilöasiat (oikaisuvaatimukset), jotka käsiteltiin aiemmin sosiaali- ja terveyslautakunnassa, on vuoden 2018 alusta käsitelty KU-Sote yhtymähallituksen jaostossa.

Hyvinkään kaupunginvaltuusto hyväksyi 23.4.2018 § 32, että kuntayhtymä tuottaa 1.1.2019 alkaen yhtymän järjestämisvastuulla olevat palvelut kunnan asukkaalle jäsenkunnista siirtyvän tuotanto-organisaation avulla ja sosiaali- ja terveyspalveluiden henkilöstön sekä osan muusta kunnan hallinto- ja tukitehtäviä toteuttavan henkilöstö siirtymisestä kuntayhtymän palvelukseen 1.1.2019 lukien. Muut viisi kuntayhtymän kuntaa ovat tehneet vastaavat päätökset kesään 2018 mennessä. Tuotannon siirtoon liittyvät toimenpiteet ovat valmisteltavana kaikissa kunnissa loppuvuoden 2018 aikana.

Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi vuoden 2016 marraskuussa Keski-Uudenmaan kuntien palvelusetelikokeiluun vuosille 2016-2018 valtionavustusta 2,0 milj. euroa. Ministeriön "Palvelut asiakaslähtöisiksi" -kärkihanketta on toteutettu Hyvinkään kaupungin hallinnoimana kuuden Keski-Uudenmaan kuntayhtymän kunnan muodostaman konsortion toimesta vuoden 2017 loppuun asti. Hankkeen hallinnointi siirtyi Hyvinkään kaupungilta kuntayhtymälle 1.1.2018 alkaen. Hankkeen painopistealueina ovat asiakkaiden valinnanvapauden kokeilemisen lisäksi palveluntuottajien korvausmalliin sisältyvän bonus-sanktio-elementin käyttö ja asiakkaiden henkilökohtaisen budjetin käyttö jatkopalveluissa. Valinnanvapauskokeilun ensimmäinen vaihe, vastaanottojen valinnanvapaus, käynnistyi toukokuussa 2017. Hankkeen toinen vaihe henkilökohtaisen budjetin osalta käynnistyi syksyllä 2017, samoin hankkeen kolmas vaihe (1,1 miljoonan euron lisärahoitus) suun terveydenhuollon osalta käynnistyi myös vuoden 2017 syksyllä. Valtionavustusta hankkeisiin on myönnetty vuoden 2018 loppuun asti.

Hyvinkään kaupunginvaltuusto on 26.3.2018 § 17 myöntänyt 200.000 euron erillisrahoituksen ikääntyneiden kotiapukokeiluun vuodelle 2018. Kotiapukokeilun avulla on tarkoitus tukea ikääntyneiden kotihoidon asiakkaiden arjessa selviytymistä nopeasti saatavalla ei-hoidollisella kotiavulla, mm. siivous-, asiointi-, pyykki-, ym. palveluilla, jotka on nyt pääosin keskitetty erityisryhmille, kuten veteraaneille. Osana Keski-Uudenmaan valinnanvapauskokeilua jatketaan kotiapukokeilua ja siihen varataan 200 000€ määräraha. Kotiapukokeilun avulla tuetaan ikääntyneiden kotihoidon asiakkaiden arjessa selviytymistä ei-hoidollisella kotiavulla, mm. siivous-, asiointi-, pyykki-, ym. palveluilla.

Sosiaali- ja terveystoimen tavoitteena on ollut tiivistää palveluverkkoaan siten, että tulevaisuudessa palvelut ovat pääosin kolmessa eri toimipisteessä: Sairaalanmäen, Hyvinkään perhekeskuksen (Rentto) ja pääterveysaseman tiloissa. Sairaalanmäen uudisrakennushanke on edennyt suunnitelmien mukaisesti. Sairaala on valmistunut syyskuussa 2018. Työyksiköt muuttavat uuteen rakennukseen loppuvuoden 2018 aikana. Sairaalanmäellä tuotetaan sekä perusterveydenhuollon että erikoissairaanhoidon palveluja yhdessä.

Tässä talousarvioehdotuksessa vuodelle 2019 on jaettu sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelualueet seuraavasti:

- hallinto- ja kehittäminen
- perhe- ja sosiaalipalvelut
- terveyttä ja toimintakykyä edistävät palvelut
- erikoissairaanhoidon ja tukipalvelut.

Syksyn 2018 aikana Hyvinkään sosiaali- ja terveystoimen talousarvioehdotus vuodelle 2019 yhdistetään Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän talousarvion rakenteeseen.

Hallinto ja kehittäminen

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	1 709 891	166 300	175 100	175 100	5,3	178 077	181 282
Toimintakulut	-6 594 424	-5 559 649	-6 931 049	-6 931 481	24,7	-7 049 316	-7 176 204
Toimintakate	-4 884 533	-5 393 349	-6 755 949	-6 756 381	25,3	-6 871 239	-6 994 922

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Sosiaali- ja terveystoimen keskitetty hallinto- ja kehittäminen sisältää toimialan johtamisen ja kehittämisen. Lisäksi hallinnossa ja kehittämisessä tuotetaan koko toimialalle yhteisten toimintamallien kautta toteutettavia yleishallinnon, taloushallinnon, viestinnän, hankintojen sekä henkilöstöasioiden palveluita.

Talousarvion perustelut

Hallinnon ja kehittämisen talousarvioehdotukseen 2019 sisältyvät kuntayhtymälle siirtyvien kaupungin tukipalveluiden mm. henkilöstö- ja talouspalveluiden määrärahat, jotka ovat noin 1.460.000 euroa.

Sosiaali- ja terveystoimen palvelujen kehittämiseen sisältyy määrärahavaraus talousarviossa.

Toimialan omien atk-menojen osalta menoja lisää jo vuonna 2018 toteutettujen uusien ohjelmien ylläpitokustannukset vuositasolla sekä uusien ylläpitomenojen lisäykset lakimuutoksista sekä sähköisen asioinnin lisäämisestä johtuen. Lisäyksenä määrärahoihin on Hyvinkään kaupungin osuus kuntayhtymän yhteisten järjestelmien käyttöönotosta.

Rakenteelliset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2019

Palveluita ja toimintaa kehitetään Lean-menetelmää käyttäen tavoitteena jatkuva tuottavuuden, asiakaspalvelun laadun ja henkilöstön hyvinvoinnin lisääminen myös kuntayhtymässä. Palveluita kehittämällä tuotetaan asiakaskeskeisiä, vaikuttavia ja oikeaan aikaan tuotettuja sekä laadultaan hyviä palveluita. Laadultaan hyvät palvelut perustuvat näyttöön ja hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin.

Merkittävät investoinnit

Vuoden 2019 investointiesitykset on käsitelty sosiaali- ja terveyslautakunnassa 14.6.2018 § 70. Esitykset käsittivät kalustohankintoja pääterveysaseman A ja B-talon, Hyvinkään perhekeskuksen ja Paavolan terveysaseman osalta.

Henkilöstömuutokset

Henkilöstömuutoksia ei sisälly talousarvioehdotukseen 2019 koskien toimialan nykyistä hallintohenkilöstöä.

Henkilöstömäärä	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Vakinaiset	26,0	27,0	27,0	0,0
Määräaikaiset	6,0	5,5	5,5	0,0
Yhteensä	32,0	32,5	32,5	0,0

Suunnittelukauden 2020-2021 perustelut ja kehittämissuunnitelmat

Suunnitelmavuosille tulee huomioida mahdolliset palvelutarpeen muutokset ja kehittämissuunnitelmat. Näitä tukevat tunnuslukutaulukossa esitetyt arviot tulevasta suoritettävien kehityksestä.

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Toimintakulut/asukas	141	119	147	29
Hallintoteht.kust./toimialan br.kust.	2,1	2,3	0,0	-2
Sos.- ja terveyslautakunnan kokou:	12	12	0	-12

Perhe- ja sosiaalipalvelut

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	12 199 719	10 706 603	11 655 882	11 655 882	8,9	11 854 032	12 067 405
Toimintakulut	-44 537 994	-36 914 104	-38 017 439	-38 079 018	3,2	-38 726 361	-39 423 436
Toimintakate	-32 338 275	-26 207 501	-26 361 557	-26 423 136	0,8	-26 872 329	-27 356 031

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Perhe- ja sosiaalipalvelut jakaantuvat kahteen vastuualueeseen; perhepalvelut ja vammaispalvelut.

Perhepalvelut vahvistavat lasten, nuorten ja opiskelijoiden sekä perheiden psyykkistä ja fyysistä terveyttä sekä hyvinvointia. Perhepalvelut tukevat vanhemmuutta ja tarjoavat apua perheiden arkeen. Lastensuojelu ja perheoikeudelliset palvelut turvaavat lapsen oikeuden turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojelukseseen.

Vammaispalvelut lisäävät vaikeavammaisten ja kehitysvammaisten henkilöiden itsenäisyyttä ja osallisuutta.

Palvelualueen tehtävät määritellään sosiaalihuolto-, lastensuojelu-, terveydenhuolto-, vammaispalvelu-, kehitysvamma-, omaishoidon tuen- sekä useissa muissa erityislaeissa. Palvelujen tuottajina ja yhteistyökumppaneina ovat kaupungin lisäksi yksityiset ja julkiset palvelutuottajat, järjestöt ja vapaaehtoissektori.

Keskeisimpiä lasten, nuorten ja perheiden palveluyksiköiden tarjoamia palveluita ovat:

- äitiys- ja lastenneuvola
- kouluterveydenhuolto
- opiskeluterveydenhuolto
- lasten kuntoutuspalvelut mm. puheterapia ja toimintaterapia
- perhetyö
- lapsiperheiden kotipalvelu
- perhe- ja kasvatusneuvonta
- nuorisoasema
- perheoikeudelliset asiat
- lastensuojelun avo-, sijais- ja jälkihuolto
- perhehoitajien rekrytointi-, valmennus- ja tuki

Keskeisimpiä vammaispalveluiden yksiköiden tarjoamia palveluita ovat:

- vaikeavammaisten asumis-, kuljetus- ja päivätoimintapalvelut, henkilökohtainen apu ja asunnon muutostyöt
- kehitysvammaisten erityishuolto
- alle 65-vuotiaiden omaishoidon tuki

Talousarvion perustelut

Perhepalveluiden suurimmat kustannusvaikutukset liittyvät lastensuojelun laitoshoidon merkittävään palvelutarpeen kasvuun. Hyvinkäällä, kuten Keski-Uudenmaan alueella ja koko maassa yleensäkin, on nuorten päihteidenkäyttö kasaantunut osalle nuorista aiheuttaen yhä enenevässä määrin tarvetta kodin ulkopuolisiin sijoituksiin. Nuorten ongelmien vaikeus on edellyttänyt sijoituksia kalliiseen laitoshoitoon ja erityisyksiköihin.

Hyvinkää on toiminut vastuukuntana kolmessa seudullisessa yksikössä: perhehoitoyksikkö Pihlajassa ja seudullisessa perheoikeudellisessa yksikössä sekä henkilökohtaisen avun keskuksessa. Pihlajan ja perheoikeudellisen yksikön kohdalla kuntayhtymän perustamisen myötä siihen kuulumattomat kunnat jättäytyvät vuoden 2019 alusta asti pois, joten nämä muutokset näkyvät ulkoisten tulojen merkittävänä pienenemisenä.

Rakenteelliset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2019

Palveluita ja toimintaa kehitetään Lean menetelmää käyttäen tavoitteena jatkuva tuottavuuden, asiakaspalvelun ja henkilöstön hyvinvoinnin lisääminen. Palveluita kehittämällä tuotetaan asiakaskeskeisiä, vaikuttavia ja oikeaan aikaan tuotettuja sekä laadultaan hyviä palveluita. Laadultaan hyvät palvelut perustuvat näyttöön ja hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin.

Keski-Uudenmaan sote kuntayhtymän myötä lasten, nuorten ja perheiden palveluita kehitetään suunnitelmallisesti siten, että alueen asukkailla olisi mahdollisimman yhteneväiset ja kattavat palvelut. Keskeisimpänä kehittämiskohteena on perhekeskustoimintamallin vakiinnuttaminen alueella vuoden 2018 lopussa päättyvän LAPE hankkeen suunnitelmien mukaisesti. Hyvinkään perhekeskus on nyt Suutarinkadulle Rentto kiinteistöön keskitettynä palvelutarjonnaltaan erittäin

kattava. Kehittämiskohteena on edelleen palveluprosessien asiakaslähtöinen kehittäminen ja uusien toimintamallien kokeileminen ja käyttöönotto. Näistä esimerkkinä neuvolan avovastaanotto, lääkärin ja hoitajan yhteisvastaanotto ja sähköisten omahoidon ja itseasioinnin palveluiden käytön tehostaminen kaikissa palveluprosesseissa.

Koko kuntayhtymän alueella kehitetään palveluohjausta, jonka avulla asiakkaat on mahdollista yhä paremmin ohjata tarkoituksenmukaisesti palveluihin. Palvelutarpeen arvioinnin kehittäminen eri asiakassegmentit huomioiden on perhepalveluissa yhteisenä tavoitteena.

Vuoden 2019 aikana erityisenä kehittämiskohteena on lastensuojelun avohuollon palvelut. Lastensuojelutyötä kehitetään yhdessä Keski-Uudenmaan sote kuntayhtymän kanssa. Alueella käynnistetään lastensuojelun systeemisen toimintamallin mukainen koulutus henkilöstölle ja tämän jälkeen toteutetaan toimintamallin siirtyminen. Tämä edellyttää henkilöstön koulutuksen sekä tarpeellisen henkilöstörakenteen. Tavoitteena on saada lastensuojeluasiakkaat entistä intensiivisemmän tuen piiriin, jolloin myös olisi mahdollista välttää lasten sijoituksia kodin ulkopuolelle.

Hyvinkään perheoikeudellinen yksikkö yhdistyy vuoden 2019 alusta Järvenpään perheoikeudellisen yksikön kanssa ollen ensimmäinen yhdistetty yksikkö perhepalveluiden osalta kuntayhtymässä. Yhdistymisellä turvataan alueen asukkailla yhteneväiset perheoikeudelliset palvelut.

Merkittävät investoinnit

Vuoden 2019 aikana toteutetaan Hyvinkään perhekeskuksen viimeisen vaiheen remontti kolmannen ja neljännen kerroksen osalta. Hakalan neuvola muuttaa perhekeskukseen, jolloin kaikki perheiden palvelut on koottu saman katon alle perhekeskukseen.

Henkilöstömuutokset

Palvelutarpeen arviointiryhmä Nopsaan esitetään vakinaistettavaksi sosiaalityöntekijän virka ja erityissosiaaliohjaajan virka. Nämä ovat olleet määräaikaisina vuoden 2018 aikana johtuen lastensuojeluilmoitusten määrän merkittävästä kasvusta. Ilmoitusten määrä on kasvanut vuoden 2017 1799 vastaanotettua ja toimenpiteitä vaativasta ilmoituksesta vuoden 2018 yli 2000 ilmoitukseen (ennuste alkuvuoden ilmoitusten määrän perusteella).

Lastensuojelun henkilöstörakennetta on tarpeen vahvistaa yhdellä sosiaalityöntekijällä. Tämä johtuu suuresta työntekijäkohtaisesta asiakasmäärästä. Uuden systeemisen lastensuojelun toimintamallin edellytyksenä on työntekijäkohtaisen asiakasmäärän supistaminen, jotta intensiivinen toimintatapa on mahdollinen ja lapsikohtaiselle sosiaalityölle on riittävät edellytykset. Lasten puheterapeutin 0,5 täyttämätön toimi muutetaan sosiaalityöntekijä/perheterapeutiksi ja 0,5 palkkaraaha lisätään ostopalveluista. Tämä sosiaalityöntekijä/perheterapeutin toimi tarvitaan perheneuvolan resurssin vahvistamiseksi suuren asiakasmäärän vuoksi sekä lastensuojelun tarvitseman konsultaation mahdollistamiseksi.

Vammaispalveluissa henkilökohtaisen avun keskuksen resurssia on tarpeen lisätä yhdellä asiakassihteerillä.

Perustetaan:

- palvelutarpeen arviointiryhmän sosiaalityöntekijä
- palvelutarpeen arviointiryhmän erityissosiaaliohjaaja
- lastensuojelun sosiaalityöntekijä
- perheneuvolan sosiaalityöntekijä / perheterapeutti 0,5 (0,5 % siirto lasten kuntoutuspalveluista)
- henkilökohtaisen avun keskuksen asiakassihteeri

Siirretään Sivistystoimesta

- kaksi sairaanhoitajaa ja neljä sosiaaliohjaajaa

Henkilöstömäärä	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Vakinaiset	186,5	154,8	165,3	10,5
Määräaikaiset	15,0	1,0	1,0	0,0
Yhteensä	201,5	155,8	166,3	10,5

Suunnittelukauden 2020-2021 perustelut ja kehittämissuunnitelmat

Perhepalveluissa perheiden tuen yksiköiden suoritettavoihin ei ole muutoksia edelliseen vuoteen nähden, sillä palvelutarve vastaa tavoitteita. Neuvolassa otetaan käyttöön yhteisvastaanotto, mikä vähentää vastaanottojen tarvetta. Samoin avovastaanotto tulee tehostamaan vastaanottoaikojen käyttöä. Pihlajan ja perheoikeudellisen yksikön suoritettavat vähenevät yksiköiden kokoonpanon myötä. Lastensuojelun osalta muutostarpeita on johtuen lisääntyneestä sijaishuollon tarpeesta. Sijoituksissa perhehoito on aina ensisijainen tavoite mutta vallitseva tilanne on johtanut siihen, että perhehoidon sijaan on lapsia ja nuoria tarve sijoittaa aiempaa enemmän laitoshuoltoon. Nämä

muutokset näkyvät sijaishuollon vuorokausien määrässä, perhehoidon osuudessa koko sijaishuollosta ja kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrässä.

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Perhepalvelut				0
Lapsiperh.kotipalvelu, perheitä	119	140	140	0
Perheneuvola, asiakaskäynti	1 764	2 500	2 200	-300
Perheneuvola, perheitä/vuosi	347	340	370	30
Nuorisosaama, asiakaskäynti	2 174	2 300	2 300	0
Neuvola, koulu- ja opiskelija-terveydenhuolto, käynnit	38 591	41 900	39 000	-2 900
Lasten kuntoutuspalvelut	1 119	1 600	1 600	0
Lastensuojelun avohuollon lapsiasiakkaita	289	300	300	0
Sijaishuollon hoitovrk yht.	53 682	53 100	53 700	600
Perhehoidon hoitovrk	31 310	33 000	30 000	-3 000
Laitoshoidon hoitovrk	15 968	13 100	16 700	3 600
Amm.perhekotien hoitovrk	6 404	7 000	7 000	0
Perhehoidon osuus, %	58	62	56	-6
Kotirinne (sis. edelliseen)	2 521	2 300	2 300	0
Sijaishuollon hoitovrk keskim. yks.hinta, €	155	135	139	4
Kodin ulkopuolelle sij. lapsia (0-17v)	186	168	190	22
Alueellinen perhehoito-yksikkö Pihlaja, perhehoidon vrk	95 096	104 660	74 597	-30 063
Lastenvalvoja, käynnit	1 714	2 650	2 484	-166
Vammaispalvelut				
Kuljetuspalvelut, asiakkaita	690	720	700	-20
€/asiakas/vuosi	948	1 104	1 050	-54
Henkilökohtainen apu, asiakkaita	90	85	95	10
€/asiakas/vuosi	15 109	14 147	15 000	853
Vaikeavammaisten palveluasumisen hoitovrk	6 426	6 500	6 700	200
€/asiakas/vrk	130	139	143	4
Kehitysvamm.asumis-palv.hoitovrk	41 267	42 600	43 700	1 100
€/asiakas/vrk	125	123	124	1
Omaishoidontuen saajat, alle 65	99	97	97	0
€/saaja/vuosi	5 014	6 261	6 200	-61

Terveyttä ja toimintakykyä edistävät palvelut

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	12 619 724	14 645 950	12 532 350	12 532 350	-14,4	12 745 400	12 974 817
Toimintakulut	-60 270 978	-69 352 513	-68 646 624	-67 142 506	-3,2	-68 283 929	-69 513 039
Toimintakate	-47 651 254	-54 706 563	-56 114 274	-54 610 156	-0,2	-55 538 529	-56 538 222

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Terveyttä ja toimintakykyä edistävien palveluiden tehtävänä on edistää ja ylläpitää hyvinkääläisten terveyttä ja hyvinvointia sekä tukea työ- ja toimintakykyä tarjoamalla ajanmukaisia terveydenhuollon ja sairaanhoidon palveluja asiakaslähtöisesti yhteistyössä erikoissairaanhoidon ja muiden toimijoiden kanssa.

Lisäksi järjestetään sosiaalihuoltolain mukaista ympärivuorokautista hoitoa ja hoivaa, kuten eritasoisia asumispalveluita ja vanhainkotien pitkäaikaista laitosasumispalvelua.

Keskeisimpiä avopalveluiden palveluita ovat

- terveysneuvonta (kansallinen valistustyö ja terveystarkastukset)
- vastaanottopalvelut
- suun terveydenhuolto

Kiireellisen avosairaanhoidon ja lääkinällisen pelastustoiminnan järjestää ostopalveluna HUS- kuntayhtymän Hyvinkään sairaala lukuun ottamatta kiireellistä suun terveydenhoitoa.

Keskeisimpiä koti- asumis- ja sairaalal palveluita ovat

- palveluohjaus ja neuvonta
- omaishoidon tuki
- perhehoito
- asumispalvelut
- kotihoito ja tukipalvelut sisältäen akuutit kotiin vietävät palvelut (kotiutustiimi) ja kotikuntoutuksen
- terveyskeskussairaala
- kotisairaala
- vanhainkotihoito

Keskeisimpiä aikuisten palveluiden yksiköiden tarjoamia palveluita ovat:

- sosiaalityö
- sosiaaliohjaus
- harkinnanvarainen toimeentulotuki
- sosiaalinen luototus
- sosiaalinen kuntoutus
- alkuvaiheen kotouttamistyö
- asumisen tuki
- kuntouttava työtoiminta
- työvoiman palvelukeskuksessa tehtävä sosiaalityö- ja ohjaus

Talousarvion perustelut

Toimintaa harmonisoidaan yhdessä KU-SOTE -kuntayhtymän muiden kuntien kanssa parhaiden käytäntöjen mukaiseksi ottaen kuitenkin huomioon alueelliset erot. Palvelualueella jatketaan toiminnan kehittämistä Lean-menetelmällä, jonka avulla pyritään parantamaan asiakastytyvyyttä ja laatua, lisäämään työhyvinvointia sekä sujuvoittamaan palveluprosesseja ja pienentämään näin toiminnan kustannuksia.

Kuntoutuspalveluita ostetaan Kiljavan sairaalan ja Hyvinkään kaupungin sopimuksen mukaisesti. Kiljalvalta hankitaan edelleen 12 laitoshoidon potilaspaikkaa.

Päivystysasetus muuttui vuonna 2017 siten, että laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikössä tulee olla yöpäivystystä lukuun ottamatta hammaslääketieteen päivystys. Hyvinkään sairaala ei ole varsinainen laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikkö, mutta HUSin sisäisen työnjaon perusteella siihen verrattava ympärivuorokautisen päivystyksen yksikkö. Suun terveydenhuoltoon avataan toinen toimipiste Sairaalanmäelle pääosin sairaalassa sisällä olevien potilaiden suun hoidon toteuttamista ja päivystyksellistä toimintaa varten.

Sairaalanmäen toimipiste mahdollistaa synergiaetuja yhteispäivystyksen kanssa, koska päivystyksen triage-hoitaja pystyy työpaikkakoulutettuna palvelemaan potilaita myös suun terveydenhuollon akuuttitilanteissa. Koska suusairauksilla on yhteyksiä yleissairauksiin, suun ja hampaiden tulehdukset voidaan tutkituttaa ja hoitaa samalla käynnillä osana akuuttihoitoa. Myös monisairaana potilaan turvallinen suun hoito ja seuranta on mahdollista järjestää yhdellä käynnillä, kun käytettävissä on lääkärin ja hammaslääkärin yhteistyö. Tiloihin on tarkoitus siirtää virka-ajan ulkopuolinen hammaslääkäripäivystys yöpäivystystä lukuun ottamatta suunnitellen toiminta yhteistyössä HUS-alueelle tulossa olevien muiden virka-ajan ulkopuolisten hammaslääkäripäivystyspisteiden kanssa.

Vastaanottojen toiminta on tarkoitus keskittää kokonaisuudessaan pääterveysasemalle Sandelininkadun A-rakennuksen 1. ja 2. kerrokseen, kun vuodeosasto, kuntoutuspalvelut ja lääkekeskus ovat siirtyneet Sairaalanmäelle.

Työterveyshuolto sosiaali- ja terveyspalvelujen omana toimintana päättyy vuoden 2019 alusta lukien. Työterveyshuolto hankitaan jatkossa ostopalveluna.

Sairaanhoidajien määrää pyritään lisäämään muuttamalla tarvittaessa lähihoitajien vapautuvia työsuhteita sairaanhoitajan työsuhteiksi toiminnan niin vaatiessa. Lähihoitajien tehtävät ovat vähentyneet sähköisen asioinnin kehittämisen myötä, mm. Forsante-ohjelmalla pystytään suurelta osin määrittämään Marevan-lääkityksen annostelu.

lääkäiden kotona asumista tukevia palveluja kehitetään nykyistä yhdenvertaisemmiksi ja paremmin koordinoituiksi. Ikääntyneiden kotona asuminen on ensisijaista.

Asiakasohjauksessa otetaan käyttöön kuntayhtymän alueella yhtenäiset palvelutarpeen arvioinnin, asiakasohjauksen kriteerit ja toimintamallit. Tällä tavoitellaan ratkaisukeskeistä ja voimavaralähtöistä mallia, jossa asiakas on oman elämänsä asiantuntija ja päätöstentekijä. Vuonna 2019 käytössä on uusia sähköisiä palveluja koko Keski-Uudellamaalla kuten Ikätalo, Pauli - itsearviointi ja virtuaalikoito.

Kotikuntoutuksessa on käytössä alueellinen, tehostetun kotikuntoutuksen malli. Tavoitteena on iäkkään ihmisen toimintakyvyn palautuminen ennalleen sairautta edeltävälle tasolle tai kuntoutuminen edelleen. Kotikuntoutus mahdollistaa asiakkaan voimaantumisen ja elämän hallinnan parantumisen.

Vuoden 2019 alussa kotihoidon toimitilat keskitetään kokonaisuudessaan Paavolan terveysaseman tiloihin. Asiakas-kysyntään voidaan vastata oikea-aikaisemmin, kun henkilöstöresurssit ovat keskitetyksi toiminnanohjauksessa. Päivittäisen johtamisen ja jatkuvan parantamisen mahdollisuudet on helpompi toteuttaa.

Kotihoitoon on lisätty jo aikaisemmin vakituisia sairausloma- ja vuosilomasijaisia sekä viisi määräaikaista poolityöntekijää äkillisiin poissaoloihin. Malli on ollut hyvä ja sen avulla vastattu parhaiten asiakaskysyntään. Talousarvioon ehdotetaan viiden määräaikaisen poolityöntekijän vakinaistamista.

Osana Keski-Uudenmaan valinnanvapauskokeilua jatketaan kotiapukokeilua ja siihen varataan 200 000 euron määräraha. Kotiapukokeilun avulla tuetaan ikääntyneiden kotihoidon asiakkaiden arjessa selviytymistä ei-hoidollisella kotiavulla, mm. siivous-, asiointi-, pyykki-, ym. palveluilla.

Muistikoordinaattori on etenevien muistisairauksien hoitoon perehtynyt terveydenhuollon ja/tai sosiaalialan ammattilainen. Hyvinkäällä ei ole käypähoitosuosituksen mukaista muistikoordinaattoria. Muistikoordinaattoriin toimitaan tukemaan muistisairasta asiakasta ja hänen sekä läheisten jaksamista. Muistikoordinaattori tukee muistisairaiden ihmisten kotona selviytymistä ja elämänlaatua sekä omaisten jaksamista ja rätätelöi palvelut asiakkaiden tarpeisiin yhdessä asiakkaan ja muiden toimijoiden kanssa. Muistikoordinaattorin työ on osa asiakasohjaustoimintaa ja mahdollistaa muistisairaiden sujuvan ja oikea-aikaisen palvelupolun toteutumisen sekä laajan asiantuntijaverkoston hyödyntämisen.

Ympäri vuorokautisen hoidon paikkatarve yli 75-vuotiaille asiakkaille kasvaa vuosittain laskennallisesti noin 20 paikalla. Palveluasumiseen siirtymistä myöhäistetään kehittämällä eri palvelumuotoja kuten kotikuntoutusta ja perhehoitoa. Ikääntyneiden palveluasumispaikkojen ostoon esitetään rahoitusta vuodelle 2019 yhteensä 665 000 euroa, jolla turvataan nykyinen paikkamäärä sekä mahdollistetaan seitsemän lisäpaikan hankinta.

Kotisairaaloimintaa kehitetään ja vahvistetaan edelleen palvelemaan koordinoitusti koko ku-soten aluetta. Kotisairaalaan lisätään vakituinen sairaanhoitajan toimi vuosilomasijaisuuksiin sekä koordinaattorin toimi sujuvoittamaan siirtyvien potilaiden kotiutumista.

Nykyiset työllisyyspalvelut jaetaan kahteen osaan. Sosiaalihuoltolain mukainen palvelu siirtyy kuntayhtymään ja työllisyyden hoito jää Hyvinkään kaupungille elinvoimapaalveluihin.

Rakenteelliset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2019

Kotisairaala muodostetaan vuoden 2019 alusta oma alueellinen Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän yksikkönsä ja sen kehittäminen tulee osaksi muun sairaalahoidon kehittämistä.

Kotikuntoutushanke on Uudenmaan alueen kuntien sekä HUSin Hyvinkään, Lohjan, Porvoon ja Länsi-Uusimaan sairaanhoitoalueiden yhteinen ikääntyneiden alueellisen kotikuntoutuksen kehittämishanke, joka on samalla osa hallituksen ”Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaikenikäisten omaishoitoa” -kärkihanketta. Lisäksi alueellinen kehittäminen on osa Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän kärkihankkeita.

Asiakasvastaavatoimintaa kehitetään, jotta varsinkin moniongelmaisten asiakkaiden hoito saataisiin toimimaan koordinoitusti ohjaamalla asiakas oikeaan aikaan oikeassa järjestyksessä oikealle taholle ja että nämä tahot olisivat tietoisia toistensa toimista. Lääkäri-sairaanhoitaja –työparityöskentelyn kehittäminen niin, että sairaanhoitajat uskaltavat ottaa vastuuta koulutuksensa mukaisissa asioissa ja että lääkäri-hoitaja-työparin keskinäinen luottamus kehittyy. Sähköisiä palveluita kehitetään ottamalla käyttöön Klinik-hoidontarpeenarviointiohjelma. Itseilmoittautuminen otetaan käyttöön pääterveysasemalla.

Omalääkärijärjestelmästä luovutaan. Mahdollinen lääkärin työaikamuodon muutos vähentää toimintakuluja ja lääkäri-työpanosta kahden lääkärin viran verran, josta arvioidaan tulevan säästöjä noin 150.000 euroa vuositasolla. Osana Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän vastaanotto toiminnan kehittämistä luovutaan palvelusetelijärjestelmästä, joka korvataan mahdollisesti päivystyksen ostopalveluilla.

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa omana toimintana kehitetään edelleen matalan kynnyksen palveluja, avokuntoutusta vaihtoehdoksi laitoshoidolle, avohoidon painopistealueen suuntaamista nykyistä paremmin hoidon alkuvaiheessa tarjottavaan intensiiviseen tukeen sekä kotiin vietäviä palveluita. Mielenterveys- ja päihdepalveluissa kehitetään pilotoinnin avulla myös avokuntoutusta, jonka avulla pyritään vähentämään laituskuntoutusjaksojen hankintaa.

Tulevana vuonna jatketaan sosiaalihuoltolain edellyttämää varhaisen tuen palveluiden lisäämistä ja kehittämistä erityisesti aikuissosiaalityössä sekä päihde- ja mielenterveyspalveluissa kotiin vietävien palveluiden kehittämisen osalta. Kotiin vietäviä palveluita kehitetään yhteistyössä HUSin kanssa.

Päihde- ja mielenterveyspalveluissa avopalvelut muuttavat sairaalan uudisrakennukseen lukuun ottamatta terveysneuvontapalvelua. Uusi päihdehuollon avokuntoutus –toimintamallin pilotti käynnistyy loppuvuodesta 2018 ja jatkuu talousarviovuoden 2019 loppuun asti. Uudella avokuntoutuksen toimintamallilla pyritään korvamaan jatkossa osa päihdehuollon laituskuntoutusjaksoista sekä tukemaan avohoitoa ja laituskuntoutuksesta tms. laitospalvelusta kotiin siirtyviä asiakkaita elämänhallinnassaan aiempaa huomattavasti paremmin.

Merkittävät investoinnit

Vuoden 2019 investointiesitykset on käsitelty sosiaali- ja terveyslautakunnassa 14.6.2018 § 70. Esitykset käsittivät kalustohankintoja pääterveysaseman A ja B-talon, Hyvinkään perhekeskuksen ja Paavolan terveysaseman osalta.

Henkilöstömuutokset

Uuden sairaalan potilasmäärän kasvaessa 102:sta 115:een potilaaseen ja toiminnan jakautuessa alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen viiteen uuteen osastoon on mitoitusten turvaamiseksi välttämätöntä lisättävä henkilöstöresursseja. Kotihoidon asiakasmäärän kasvaessa vahvistetaan kotihoidon tiimien henkilöstöresursseja kahdella perustyöntekijällä sekä varaudutaan henkilöstön äkillisiin poissaoloihin lisäämällä yhden resurssipoolityöntekijän toimi. Muistikoordinaattorin toimi tarvitaan tukemaan muistisairasta asiakasta sekä hänen läheisiään arjen haasteissa. Hyvinkäällä ei ole käypähoitosuosituksen mukaista muistikoordinaattoria. Kotiutuskoordinaattorin tehtävänä on koordinoita alueellisen kotisairaalan potilasvirtoja.

Perustetaan

- kuusi sairaanhoitajaa
- poolityöntekijä kotihoitoon
- kaksi lähihoitajaa kotihoitoon
- kotiutuskoordinaattori kotisairaala (talousarvioehdotuksen henkilöstökustannukset 1/6 Hyvinkään osalta)
- muistikoordinaattori

Siirretään Hyvinkään kaupungille

- kolme työhön valmentajaa
- kaksi työllisyyssihteeriä
- TYP-johtaja
- työllisyydenhoidon esimies
- viisi työterveyslääkärinä
- kolme lähihoitajaa
- kaksi työfysioterapeuttia
- yksi työpsykologi
- kuusi työterveyshoitajaa
- työterveyshuollon esimies

Sosiaali- ja terveystaloutakunta päätti 27.9.2018 kokouksessa lisätä talousarvioon seuraavat kohdat. Lisäyksellä ei vaikutusta toimintakatteeseen.

- Kotihoitoon kolmen lähihoitajan vakanssia 105 000 euroa
- Kotihoidon työnohjaukseen 20.000 euroa

Henkilöstömäärä	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Vakinaiset	500,0	527,9	517,9	-10,0
Määräaikaiset	25,0	5,0	0,0	-5,0
Yhteensä	525,0	532,9	517,9	-15,0

Suunnittelukauden 2020-2021 perustelut ja kehittämissuunnitelmat

Tulevien vuosien palvelutarpeen määrittelee muun muassa väestön ikärakenne, sairastavuus, hoitokäytäntöjen muutokset sekä lainsäädäntö. Kehittämistarpeet ovat asiakaslähtöisen palvelun lisääminen, päällekkäisten palveluketjujen poistaminen, helposti saatavien matalankynnyksen palveluiden lisääminen, työnjaon selkeyttäminen huomioiden kuitenkin entistä haasteellisemmat palvelutarpeet määrällisesti ja laadullisesti. Muutoksessa ja kehittämisessä tulee kuitenkin huomioida lakien ja Keski-Uudenmaan kuntayhtymän ohjeiden asettamat vaatimukset, asiakkaan tarpeet sekä vaikuttavuus. Palveluketjuja kehitetään yhdessä HUSin ja alueen muiden toimijoiden kanssa siten, että kotiutuminen tai jatkohoito mahdollistuisivat heti kun sairaalahoidon tarve päättyy ja potilasvirtojen ohjaus toteutetaan koordinaattoritoiminnan avulla.

Muita jatkokehittämisen kohteita ovat osastokuntoutuksen kehittäminen vuodeosastoilla, saattohoidon (vuodeosasto /kotisairaala/kotihoito) sekä kotisairaaloiminnan kehittäminen. 2019 aloittavien yksiköiden, kuten kriisi/vieroitus yksikkö sekä psykogeriatrisen yksikön jatkokehittäminen Keski-Uudenmaan soten toimesta jatkuu.

Tärkeänä osana kuntoutuksen kokonaisuuden kehittämistä on muistikuntoutus. Se hidastaa tutkitusti toimintakyvyn heikkenemistä. Muistikuntoutuksen avulla muistisairas voi elää itsenäisemmin pidempään ja parhaaseen tulokseen kuntoutuksessa päästään sen tapahtuessa asiakkaalle tutussa ympäristössä, kuten kotona tai hoivakodissa. Muistisairaankuntoutuksella pyritään tukemaan ja hyödyntämään kokonaisvaltaisesti voimavaroja sekä muistisairaankuntoutusta omaisten arkeen.

Avopalveluiden kehittämistä jatketaan monituottajamallilla, jossa valtio rahoittaa valinnanvapauskokeilua perustason vastaanottopalvelujen ja suun terveydenhuollon sekä henkilökohtaisen budjetin osalta. Kuntien omaa toimintaa arvioidaan ja kehitetään Lean-menetelmällä. Tunnistettuja kehittämiskohteita ovat lääkäripalvelujen saatavuuden ja välittömän yhteydensaannin jatkokehittäminen. Myös vastaanottojen muuttuvat tilaratkaisut pääterveysasemalla Sandelininkadulla mahdollistavat uudenlaista toimintojen kehittämistä.

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Avopalvelut				
Avohuollon käynnit	62 877	60 000	50 000	-10 000
€/asiakas	98	104	126	23
Puhelut ja sähköinen asiointi	52 308	50 000	50 000	0
Päivystyskäynnit	18 624	21 000	19 000	-2 000
€/asiakas	174	160	174	14
Työterveyshuolto-erikseen				
Käynnit yhteensä	10 472	9 550	0	-9 550
Aikaveloitteiset työtunnit	2 207	4 250	0	-4 250
Puhelut ja sähköinen asiointi	5 834	5 700	0	-5 700

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Suun terveydenhuollon käynnit				
yhteensä	47 234	46 000	46 500	500
€/käynti	52	57	49	-8
Asiakkaat	17 384	17 000	17 200	200
€/asiakas	140	153	132	-21
Puhelut	782	350	700	350
Koti-, asumis- ja sairaalapalvelut				
Omaishoidontuen saajat	116	130	125	-5
€/saaja/vuosi	6 096	6 685	6 894	209
Uusien hakemusten määrä	ei vert.	80	100	
Terveystarkastusten määrä	ei vert.	130	100	
Palvelutori				
Asiakaskäynti palvelutorilla	ei vert.	200	200	
Kotihoito				
Asiakkaat / omat / kuukausi	387	385	395	10
Omat käynnit	220 703	212 000	220 000	8 000
€/käynti	20	20	24	4
Omat asiakastyötunnit	82 726	80 000	85 000	5 000
€/asiakastyötunti	53	52	61	9
Kotihoidon välitön työaika/oma lähihoitajat	58 %	60-65 %	60-65%	
Kotihoidon välitön työaika/oma sairaanhoitajat	45 %	40 %	40 %	
Kotiustustiimin asiakkaat, kk *)	237/kk		90	

Kotisairaalan asiakastyötunnit			20 000	
€/tunti			29	
Sairaanhoitajan käynnit		15 000	17 000	
Omat hoitopäivät/ Tk-sairaala	39 038	37 900	41 900	4 000
€/hoitopäivä	170	184	229	45
Paikat	102	102	115	13
Ostetut hoitopäivät/Kiljava	4 382	4 380	4 380	0
€/hoitopäivä	156	149	149	0
Paikat	13	12	12	0
Omat asumispalvelut **)				
Paikat yhteensä	179	145	179	34
Tehostetut hoitopäivät yhteensä	62 936	49 650	65 300	15 650
Erittely				
Tuettu asumispalvelu	3 231	3 650	0	-3 650
€/hoitopäivä	78	73	0	-73

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Tehostettu asumispalvelu	49 476	46 000	0	-46 000
€/hoitopäivä	98	114	0	-114
josta lyhytaik. hoitopäivät	5 874	3 700	0	-3 700
Ostetut asumispalvelut **)				
Paikat yhteensä	250	216	231	15
Hoitopäivät yhteensä	91 105	78 850	84 315	5 465
Erittely				
Tuettu asumispalvelu	7 747	8 200	7 665	-535
€/hoitopäivä	83	67	74	7
Tehostettu asumispalvelu	65 152	70 650	75 190	4 540
€/hoitopäivä	99	90	96	6
Perhehoito, asiakkaat/vuosi	26	65	65	0
Perhehoidon pitkäaik. asiakkaat	14	20	25	5
Perhehoidon hoitopäivät	2 801	6 000	7 000	1 000
Laitoshoidon/vanhainkodit				
Paikat yhteensä	60	60	18	-42
Hoitopäivät yhteensä	22 879	21 900	6 570	-15 330
€/hoitopäivä	97	109	121	12

Mielenterveys- ja päihdepalvelut sekä aikuisten sosiaalipalvelut

Mielenterveystyön käynnit	7 339	5 000	5 000	0
€/käynnit	82	***)	***)	
Puhelut ja sähköinen asiointi	1 161	500	500	0
Päihdehuollon käynnit	8 802	10 000	10 500	500
€/käynti	43	***)	***)	
Puhelut ja sähköinen asiointi	695	500	1 000	500
Oma asumispalvelu				
Tuettu psykiatrinen	10 229	11 600	11 600	0
€/hoitopäivä	90	81	68	-13
Ostetut asumispalvelut				
Tuettu psykiatrinen	4 828	4 400	5 000	600
€/hoitopäivä	77	57	52	-5
Tehostettu psykiatrinen	13 378	13 500	12 500	-1 000
€/hoitopäivä	88	70	72	2
Matalan kynnyksen ja sosiaali-ohjauksen ja- työn käynnit	ei vert.	800	800	0
Kuntouttavan työtoiminnan pv	54 327	55 000	56 000	1 000
Työtoimintaan osallistuneita	713	860	860	0
Tukityöllistetyt, työpäiviä	6 792	7 200	7 200	0
Henkilötyövuosina (1 htv = 220 pv)	34	33	37	4
Työllistettyjä	74	74	77	3

*) Vuoden 2017 luvussa mukana kotiteho, ja 2019 alkaen vain kotisairaala

**) Omat ja ostetut asumispalvelut yhteensä luvusta on vähennetty mielenterveys- ja päihdepalvelut sekä aikuisten palvelut –vastuualueelle siirtyneet psykiatriset asumispalvelut vuoden 2018 alusta lukien

Erikoissairaanhoido ja tukipalvelut

	TP2017	TA2018	LTK2019	TA2019	Muutos%	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	422 254	378 200	282 800	282 800	-25,2	287 608	292 785
Toimintakulut	-57 924 243	-56 560 557	-57 870 642	-57 878 095	2,3	-58 862 023	-59 921 539
Toimintakate	-57 501 989	-56 182 357	-57 587 842	-57 595 295	2,5	-58 574 415	-59 628 754

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Erikoissairaanhoidon toiminta-ajatuksena ja tehtävänä on tuottaa lääketieteen ja hammaslääketieteen erikoisalojen mukaisia sairauksien ehkäisyyn, tutkimukseen ja hoitoon sekä lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvia terveydenhuollon palveluja.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) tuottaa erikoissairaanhoidon palveluja jäsenkunnille. Lisäksi HUS tuottaa kuvantamis- ja laboratoriopalvelut sekä välinehuollon palvelut. Yksityisiltä palvelujen tuottajilta ostetaan erityis-tason palveluja. Erikoissairaanhoidon palvelut sovitetaan yhteen kunnan oman toiminnan kanssa siten, että ne muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden.

Rinnekotisäätiö tuottaa kehitysvammaisten erityishuoltopalveluja kunnille ja kuntayhtymille. Palveluja ovat muun muassa laitoshoido, asumispalvelut, perhehoito, työ- ja päivätoiminta sekä kehitysvammalääketieteen poliklinikkatoiminta.

Tukipalveluihin kuuluvat kuntoutuspalvelut (fysio- ja aikuisten toimintaterapia) tuottavat palveluita laajasti eri sektoreille; avopalvelut, terveyskeskussairaalan osastojen kuntoutuspalvelut, kotiin vietävät kuntoutuspalvelut ja apuvälinepalvelut

(perusapuvälineiden lainaustoiminta ja lääkinnällisen kuntoutuksen ostopalvelut). Lisäksi tukipalveluihin kuuluu myös muistipoliklinikka, joka palvelee koko sosiaali- ja terveystoimen toimialaa.

Talousarvion perustelut

HUSin palveluiden ostoihin varataan vuodelle 2019 määrärahaa 51 830 000 euroa, mikä on 1 000 000 euroa enemmän kuin vuoden 2018 talousarvioon varattu määräraha.

Kiljavan kuntoutuspalveluiden osalta määrärahaa korotetaan 100 000 euroa, vaikka vuoden 2018 toteuma näyttää ylittyvän enemmän kuin edellä mainittu 100 000 euroa. Toimintaa kehitetään prosesseja läpikäymällä ja sitä kautta määrärahan riittävyttä parantamalla.

Rakenteelliset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2019

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä yhdessä uuden sairaalan kanssa tuo uusia ulottuvuuksia ja mahdollisuuksia kehittää yhteistyötä ja toimintaa Hyvinkään sairaalan kanssa.

Tavoitteena onkin edelleen lisätä yhteistyötä HUSin sairaanhoitoalueen ja Hyvinkään sairaalan kanssa ja parantaa yhteisiä palveluketjuja ja toiminnan prosesseja Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän ohjauksessa.

Hyvinkään sairaanhoitoalueen kuntien tules-potilaiden akuuttikuntoutuksen kehittämishanke koskien fysioterapeuttien suoravastaanottoa käynnistyy yhteistyössä vastaanottojen kanssa vuoden 2019 alusta lukien. koulutukset on saatu päätökseen vuoden 2018 aikana.

Hyvinkään apuvälinepalvelut yhdistetään Hyvinkään sairaanhoitoalueen Apuvälineyksikön kanssa. Valmistelut yhdistymisen suhteen on aloitettu vuoden 2018 aikana

Merkittävät investoinnit

Investoinnit on käsitelty sosiaali- ja terveyslautakunnassa 14.6.2018 § 70.

Henkilöstömuutokset

Hyvinkään kaupungin lääkekeskuksen toiminta on lakkautettu 1.9.2018 ja työntekijät ovat siirtyneet HUS-Apteekin palvelukseen.

Siirretty terveyttä- ja toimintakykyä edistäviin palveluihin

1 lääketyöntekijä

Lakkautettu

1 lääkekeskuksen hoitajaa

2 farmaseuttia

Henkilöstömäärä	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
Vakinaiset	29,5	35,5	31,5	-4,0
Määräaikaiset	4,0			0,0
Yhteensä	33,5	35,5	31,5	-4,0

Suunnittelukauden 2020-2021 perustelut ja kehittämissuunnitelmat

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä ja uusi sairaala tuovat kokonaan uusia toiminnallisia tapoja ja kehittämismahdollisuuksia. Kehittämistä tehdään edelleen osana valtakunnallista soteuudistusta.

Tunnusluvut	TP2017	TA2018	TA2019	Muutos
NordDRG-tuotteet, HUS	24 406	24 000	24 000	0
Hoitopäivät, HUS	6 796	9 000	8 000	-1 000
Avokäynnit, HUS	75 029	60 000	70 000	10 000
Lääkärikäynnit, yksityiset	2 296	6 000	3 000	-3 000
Lääkärikäynnit, endoskopia	297	700	500	-200
Kiljava, hoitopäivät	3 511	3 000	3 500	500
Poliklinikkakäynnit, Rinnekoti	217	300	250	-50
Asiantuntija- ja tukikeskuskäynnit, Eteva	0	10	5	-5

KAUPUNGINHALLITUS

KÄRKIHANKKEET

VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2019	VASTUUHENKILÖ
HANGONSILTA 2 (uusi lukio osana monitoimitaloa)		Sivistystoimenjohtaja
Uuden lukion profilointi (painopistealueiden valinta).	Uuden lukion painopistealueet valitaan (profilointi) vuoden 2019 loppuun mennessä.	Sivistystoimenjohtaja
HYVINKÄÄN SVEITSI		Kaupunginjohtaja
<ul style="list-style-type: none"> * Hyvinkään Sveitsin tunnettuuden edistäminen * Monimuotoisten harrastus- ja virkistysmahdollisuuksien kehittäminen * Asuntotuotanto, uuden asuinalueen rakentaminen, uusien asukkaiden houkuttelevuus Hyvinkäälle * Matkailun edistäminen, modernit hyvinvointi-, kokous- ja majoituspalvelut * Yhteistoimintasopimuksen toteuttaminen osahankkeiden kautta (asuntorakentaminen, hotelli- ja uimalakonsepti, yleiset alueet ja luontomatkailu, markkinointi ja luontomatkailu) 		
Ystävyyskaupunki Kunshanin asukkaalle suunnattujen ryhmämatkojen käynnistyminen.	Vähintään yhden ryhmän (10 - 20 henkilöä) ryhmämatka Hyvinkäälle on toteutunut.	Liiketoimintajohtaja
KEHITTYVÄ KAUPUNKIKESKUSTA		Liiketoimintajohtaja
<ul style="list-style-type: none"> * Elävä kaupunkikeskusta, tärkeä vetovoimatekijä ja Hyvinkään käyntikortti. * Monipuolinen työ- ja asumistarjonta. Sujuva ja turvallinen liikkuminen. * Houkutteleva investointikohde. 		
Asemakaavojen laadinnan priorisointi	Priorisointi tehty vuorovaikutuksessa sidosryhmien kanssa.	Kaavoituspäällikkö
Osallistuminen kansainvälisen nuorten arkkitehtien Europan - arkkitehtikilpailuun keskustan kehittämiseksi ja asemakaavojen laadinnan pohjaksi	Hyvinkään kohde hyväksytty arkkitehtikilpailuun (hakemus v 2018) ja syksyllä 2019 julkaistavan kilpailun tulokset ovat hyödynnettävissä. Kyllä / ei.	Kaavoituspäällikkö
Vuorovaikutteisen 3D-palvelun vakiinnuttaminen keskustan kaava- ja täydennysrakennushankkeissa.	v 2018 pilotoidun 3D-palvelun (Kiradigi) toimintamallin käyttöönotto keskustan kehittämis- ja kaavoitushankkeissa.	Kaavoituspäällikkö Tietopalvelupäällikkö
Liityntäpysäköintiä koskevien järjestelyjen kehittäminen ja pysäköintipaikkojen lisääminen.	Pysäköintilaitoksen suunnittelu ja kaavoitus sekä maanomistusjärjestelyjä koskevat neuvottelut ovat käynnistyneet.	Tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja

KAUPUNGINHALLITUS

KÄRKIHANKKEET

VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2019	VASTUUHENKILÖ
AKTIIVINEN TAPAHTUMAKAUPUNKI		Sivistystoimenjohtaja
<p>*Tapahtumien sujuvan järjestämisen mahdollistaminen ja koordinointi Hyvinkäällä.</p> <p>*Pitkäaikaisen yhteistyön kehittäminen tapahtumajärjestäjien kanssa.</p> <p>*Hyvinkään imagon vahvistaminen ja tunnetuksi tekeminen.</p>		
Tapahtumajärjestelyjä koskevien lupamenettelyjen yhtenäistäminen ja sisäisen tiedonkulun parantaminen.	Sähköisen tapahtumaportaalin kehittämistyö on valmis.	Sivistystoimenjohtaja Tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja
Selvitys tapahtumien ja matkailun talousvaikutuksista	Selvitys tehty ja hyödynnettävissä matkailun ja tapahtumien kehittämisessä.	Elinkeinopäällikkö ja kulttuuri- ja tapahtumapäällikkö
OMALEIMAINEN KULTTUURI- JA LIKUNTAKAUPUNKI		Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
<p>*Viihtyisän, turvallisen ja kiinnostavan liikunta- ja kulttuuriympäristön rakentaminen sekä ylläpitäminen .</p> <p>*Monipuolisten ja ajanmukaisten liikunta- ja kulttuuripalvelujen tuottaminen. Osaava ja luotettava yhteistyökumppani liikunta- ja kulttuuritapahtumien järjestäjille.</p> <p>*Kaupungin vetovoimaisuuden ja paikallisidentiteetin vahvistaminen.</p> <p>*Palvelujen kehittäminen yhteistyössä asiakkaiden kanssa, kuntalaisten aktivoiminen kulttuuri- ja liikuntapalvelujen käyttämiseen.</p>		
Hyvinkäsalin toimintamallin käyttöönotto	Toimintamalli otettu käyttöön.	Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja, Hyvinkäsalin tuotantopäällikkö
Kulttuurin toimintamallin käyttöönotto	Kulttuurin toimintamalli otettu käyttöön.	Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja

KAUPUNGINHALLITUS

KÄRKIHANKKEET

VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2019	VASTUUHENKILÖ
KUNTALAISTEN OSALLISUUS, YHTEISÖLLISYYS JA HYVINVOINTI		Kehittämispäällikkö
<p>* Kuntalaisten osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen, uusien yhteistyön ja osallistumisen käytäntöjen luominen.</p> <p>* Lasten ja nuorten osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistämiseen panostaminen.</p> <p>* Sote- ja maakuntauudistuksen muutosvaihe, osallistuminen kunnan tulevien hyvinvointitoimintojen kehittämiseen.</p>		
Asiakaspalautteen ja asiakastyytyväisyyskyselyjä koskevan raportoinnin kehittäminen.	Syksyllä 2018 pilottikäyttöön hankittavat asiakaspalautelaitteet vakinnutetaan osaksi kaikkien toimialojen asiakastyytyväisyyden seuranta. Kyllä / ei.	Kehittämispäällikkö
Yhteisten menetelmien ja työkalujen käyttöönotto ja tältä osin syksyllä 2018 saatujen kokeilun tulosten hyödyntäminen (käyttökokemus palautelaitteista)	Sähköisen asiakaspalauttejärjestelmän kautta kertyvien tulosten purkamiseen ja käsittelyyn luodaan yhteinen kaupunkitason käytäntö. Toimintakäytäntö luotu: kyllä / ei.	
Vuonna 2018 valmistuneen osallisuusmallin käyttöönotosta saatujen kokemusten kerääminen.	Osallisuusmallin käytön myötä syntyneistä havainnoista kerätään tietoa toimialoille suunnatun kyselyn avulla. Kysely toteutettu: kyllä / ei	Kehittämispäällikkö
Hyvinkää-Äpin jatkokehittäminen	Kartoitetaan äpin jatkokehittämistä koskevat tarpeet, priorisoidaan kehittämisjärjestys ja tehdään muutostoimenpiteet käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa. Kehittämistarpeet on kartoitettu maaliskuun loppuun mennessä ja tämän pohjalta valitut kehittämistoimenpiteet on toteutettu lokakuun loppuun mennessä. Kyllä / ei.	Kehittämispäällikkö

KAUPUNGINHALLITUS - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKIÖ
Elinvoimainen Hyvinkää	Matkailupalvelujen markkinoinnin edistäminen ja kansainvälistäminen	Luodaan koulutusmatkailun konsepti suomalaisen koulutuksen toteutukseen tutustumiseen kiinalaisille (oppilaat, opettajat jne.)	Konsepti on valmis ja ensimmäiset ryhmät ovat vierailleet leirikoulussa	Liiketoimintajohtaja
Elinvoimainen Hyvinkää	Elinvoimaisuuden kasvattaminen Hyvinkäälle sijoittuvien uusien yritysten ansiosta.	Kohdennettu yritysmarkkinointi etenkin kehä III:n eteläpuoleisille tuotanto- ja muille teollisille yrityksille	Vähintään kaksi yritystä (yli 10 henkeä työllistävä) suunnittelee sijoittautumista Hyvinkäälle.	Liiketoimintajohtaja
Elinvoimainen Hyvinkää	VR:n konepaja-alueen herättäminen uuteen yritystoimintaan	Yhteisen markkinointisuunnitelman laatiminen VR:n kanssa ja sen toteuttaminen	Markkinointisuunnitelma on valmis ja yhteinen markkinointitoimenpide on toteutettu	Liiketoimintajohtaja
Elinvoimainen Hyvinkää	Terveysmetsän toteuttaminen	Terveysmetsän perustaminen; markkinointisuunnitelman laatiminen ja palvelujen tuotteistaminen	Terveysmetsä on perustettu; markkinointisuunnitelma on valmis; tuotteistettuja palveluja (väh. 2 palvelua)	Luontomatkailun asiantuntija, Liiketoimintajohtaja
Elinvoimainen Hyvinkää	Kokonaisvaltainen palvelu yritysasiakkaille	"Yhden luukun" toteuttaminen kaupungin palveluissa	Yritysasiakkaila nimetyt vastuhenkilöt ja luotu asiakaslähtöinen toimintamalli	Liiketoimintajohtaja
Maankäyttö ja MAL-aiesopimus	Maankäytön toteuttamisprosessin ohjaaminen sekä MAL-asuntotuotantotavoitteiden mukainen tonttivaranto pitkällä aikavälillä.	Maankäytön toteuttamisohjelman laatiminen ja ohjelman vuositavoitteiden toteuttaminen.	Maankäytön toteuttamisohjelma on laadittu ja ohjelman vuositavoitteet toteutuneet	Kaupungingeodeetti
Omistajapolitiikan linjaukset	Omistajapoliittisten linjausten toteuttaminen	Kiinteistöomaisuuden hallinnan selvittäminen. (Koskee yleishyödyllisiä yhteisöjä ja vanhus- ja palveluasumista)	Vuoden 2019 aikana käyty neuvottelut ja sovittu kiinteistöomaisuuden hallintaa koskevista järjestelyistä	Kaupunginjohtaja
Kaavoitus	Kaavoitustoiminnan ohjaaminen ja kaavojen toteuttamistoimenpiteiden ohjelmoinnin ja kaavoitusta tukevan maanhankinnan tukeminen.	Kaavoitusohjelman laatiminen	Kaavoitusohjelma on laadittu ja ohjelman vuositavoitteet toteutuvat.	Kaavoituspäällikkö
Houkuttelevuus	Kaupungin positiivisen imagon lisääminen.	Markkinointitoimenpiteiden toteutus kaupungin markkinointisuunnitelman mukaisesti	Kaupungin imago ja tunnettuus ovat seurantatutkimuksen mukaan nousseet vuoden 2018 tasosta	Viestintäpäällikkö

KAUPUNGINHALLITUS - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ
Houkuttelevuus	Kaupunginmuseon näyttelytoiminnan vaihtoehtojen selvittäminen	Laaditaan selvitys, josta käy ilmi vaihtoehdot ja tahtotila kaupunginmuseon näyttelytoiminnan suhteen.	Selvitys laadittu huhtikuun loppuun mennessä. Selvitys ottaa kantaa toiminnallisiin vaihtoehtoihin ja huomioi eri vaihtoehtojen kustannusvaikutukset ja näyttelytoiminnan sijoittautumisen.	Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Turvallisuus	Arjen turvallisuuden varmistaminen ja ylläpito	Arjen turvallisuustyön toimintatapojen päivittäminen (kokonaisuuden ja työryhmien koordinointi)	Turvallisuustyötä toteutetaan uuden mallin mukaisesti vuoden 2019 aikana	Turvallisuus- ja riskienhallintakoordinaattori
Turvallisuus	Valmiussuunnittelun tehtäväjako maakunnan/KU-soten kanssa	Valmiuden ja varautumisen vastuut ja tehtäväjako on määritelty ja kirjattu yhteistyössä Kuuma-kuntien kanssa	Valmiuden ja varautumisen vastuut ja tehtäväjako on määritelty ja kirjattu vuoden 2019 aikana	Kaupunginjohtaja
Turvallisuus	Riskienhallintatyön yhtenäistäminen	Riskienhallintatyökalun käytön vakiinnuttaminen	Uusi riskienhallintajärjestelmä on käytössä ja riskit on kartoitettu sen avulla vähintään kolmella vastuualueella.	Turvallisuus- ja riskienhallintakoordinaattori
Henkilöstö	Tulokellisen työkyvyn ja työhyvinvoinnin edistäminen	Väylä-mallin vakiinnuttaminen	Sähköisten lomakkeiden käyttöönottoprosentti	Henkilöstöjohtaja Toimialajohtajat
Henkilöstö	Henkilöstömäärä hallinnossa ja tukipalveluissa vastaa kaupungin muuttuneita henkilöstötarpeita.	Tehdään muutossuunnitelman mukaiset toimenpiteet	Muutossuunnitelman mukaiset toimenpiteet on tehty.	Henkilöstöjohtaja
Henkilöstö	Yhtenäinen rekryointi- ja perehdytyskäytäntö Hyvinkään kaupungilla	Rekryoinnit ja perehdytykset toteutetaan uuden mallin mukaisesti	v.2019 aikana esimiehet koulutetaan uusien mallien käyttöönottoon. Mittari: - Koulutukseen osallistuneiden määrä - Koeajanseurantalomakkeet/ kaikki rekryoinnit -Tehtyjen lähtöhaastatteluiden määrä /irtisanoutuneet	Henkilöstöjohtaja ja Toimialajohtajat

KAUPUNGINHALLITUS - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKIÖ
Henkilöstö	Esimies- ja johtamisosaamisen parantaminen	Liideri- esimiesvalmennusohjelman "Esimies ihmisten johtajana" -moduleiden toteutus	Koulutuksen osallistumisprosentti	Henkilöstöjohtaja
Henkilöstö	Palkkausjärjestelmän uudistaminen	Laaditaan selvitys palkkausjärjestelmästä, jossa huomioidaan muun muassa uusi johtamisjärjestelmä, palkkojen kilpailukyky ja työehtosopimusten vaatimukset	Selvitys valmis talousarviovuoden aikana.	Henkilöstöjohtaja
Sähköiset palvelut	Kaupunki edistää kaikkien kuntalaisten mahdollisuutta toimia täysvertaisesti digitaalisessa yhteiskunnassa.	Kaupungin sähköiset palvelut ovat saavutettavuusdirektiivin mukaisia.	- Saavutettavuustestaukset on tehty - Viestintävastaavat on koulutettu ja - Kaupungin verkkosivut täyttävät saavutettavuuden kriteerit (saavutettavuusdirektiivi)	Viestintäpäällikkö
Sähköiset palvelut	Sähköinen arkistointi	Keskeisten tiedonohjaussuunnitelmien laadinnan aloittaminen	Laadinta on aloitettu	Kansliapäällikkö
Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa	Tarkoituksenmukainen avustuskäytäntö	Avustuskäytäntöjen kriteerien ja periaatteiden tarkistaminen sekä avustusten mahdollisten indeksikorotusten arviointi	Selvitys avustuskriteereistä ja -periaatteista sekä arvio mahdollisista indeksikorotuksista on valmis vuonna 2019. Opetuslautakunta sekä kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta ovat käsitelleet selvityksen vuonna 2019.	Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja

OPETUSLAUTAKUNTA - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ
Varhaiskasvatuksen yli 3-vuotiaiden suhdeluku	Jatketaan valtuuston hyväksymän Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma LAPE:n linjausta suhdeluvun 1/7 noudattamista yli 3-vuotiaiden varhaiskasvatusryhmissä. Pitämällä ryhmäkoot maltillisina, pidetään Hyvinkää myös henkilöstölle houkuttelevana työpaikkana.	Voimassaoleva toimintamalli säilytetään.	1.1.2019 alkaen lapsiryhmäsijoittelussa noudatetaan edelleen 1/7 suhdelukua. Asiakastytytyväisyyttä mitataan asiakaskyselyin.	Varhaiskasvatuksen johtaja
Varhaiskasvatuksen tieto- ja viestintätekniikan sähköisten palveluiden ja pedagogisten ratkaisujen kehittäminen	Varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmän kehittämisen hankesuunnitelma.	Varhaiskasvatuksen sähköisten järjestelmien kokonaiskartoitus ja kehittämisen hankesuunnitelma.	Valmis suunnitelma.	Varhaiskasvatuksen johtaja
Henkilöstö	Opetuksen ja kasvatuksen laatu	Pätevät opettajat perusopetuksessa, lukiossa ja varhaiskasvatuksessa	Pätevien vakinaisten opettajien osuus tilastointipäivänä 20.9. vähintään 90%.	Perusopetuksen johtaja varhaiskasvatuksen johtaja ja sivistystoimenjohtaja
Ryhmäkokotavoite	Opetuksen vaikuttavuus ja laatu varmistetaan toimivilla opetusjärjestelyillä.	Tehdään talousarvion rajoissa tuntikehyssuunnitelma, jolla pyritään täyttämään tavoite.	Ryhmäkokotavoite alakouluissa 1-6 luokilla 20-25 oppilasta ja yläkouluissa luokilla 7-9 22-24	Perusopetuksen johtaja
Palveluverkkosuunnitelmapäätöksen aikataulutuksen valmisteleminen	Palveluverkkosuunnitelmapäätöksen toteutuksen aikataulut- ja investointisuunnitelma	Valmistellaan palveluverkkosuunnitelman toteutuksen aikataulutusta ja perusopetuksen investointisuunnitelman laatiminen	Suunnitelmat on laadittu	Perusopetuksen johtaja

OPETUSLAUTAKUNTA - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma	Kouluviihtyvyyden lisääminen ja kiusaamisen vähentäminen	Yhteisöllisyyden lisääminen kouluissa, kiusaamiskyselyjen toteuttaminen kouluilla, tiivistetään yhteistyötä nuorisopalveluiden ja muiden toimijoiden kanssa	Kiusaamistapausten käsitteleminen, käsiteltyjen tapausten määrä ja saatu palaute, kouluterveyskysely	Perusopetuksen johtaja
Talous	ICT-kustannusten kasvun taittaminen	ICT-palveluiden ja -leasingmaksujen realistisempi budjetointi	Leasing-kulut eivät ylitä budjettia.	Perusopetuksen johtaja Talouspäällikkö
Maahanmuuttajille suunnattu valmistava opetus	Kotouttaminen	Opetushallituksen ryhmäkokotavoitteen mukaiset valmistavat luokat	Perusopetukseen siirtyvien oppilaiden mahdollisimman hyvä suomenkielen ja kulttuurin tunteminen, Opetushallituksen ryhmäkokotavoite 8-10	Perusopetuksen johtaja Maahanmuutto-opetuksen koordinaattori
Talousnäkökulma	Opiskeiljamäärän maksimointi	Aloituspaikat on saatava täyteen ja keskeytykset mahdollisimman pieneksi.	Keskeytysprosentti alle 4%.	Sivistystoimenjohtaja, rehtorit
Lukiokoulutuksen tehokkuus			Aloituspaikkojen täyttöaste 100%.	

KULTTUURI- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA

KULTTUURI- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA		
VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2019	VASTUUHENKILÖ
AKTIIVINEN TAPAHTUMAKAUPUNKI		Sivistystoimenjohtaja
<p>*Tapahtumien sujuvan järjestämisen mahdollistaminen ja koordinointi Hyvinkäällä.</p> <p>*Pitkäaikaisen yhteistyön kehittäminen tapahtumajärjestäjien kanssa.</p> <p>*Hyvinkään imagon vahvistaminen ja tunnetuksi tekeminen.</p>		
Tapahtumajärjestäjien materiaalipaketin käyttöönotto	Materiaalit tapahtumajärjestäjien käytössä	Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
OMALEIMAINEN KULTTUURI- JA LIIKUNTAKAUPUNKI		Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
<p>*Viihtyisän, turvallisen ja kiinnostavan liikunta- ja kulttuuriympäristön rakentaminen sekä ylläpitäminen .</p> <p>*Monipuolisten ja ajanmukaisten liikunta- ja kulttuuripalvelujen tuottaminen. Osaava ja luotettava yhteistyökumppani liikunta- ja kulttuuritapahtumien järjestäjille.</p> <p>*Kaupungin vetovoimaisuuden ja paikallisidentiteetin vahvistaminen.</p> <p>*Palvelujen kehittäminen yhteistyössä asiakkaiden kanssa, kuntalaisten aktivoiminen kulttuuri- ja liikuntapalvelujen käyttämiseen.</p>		
Uudistettu museopalveluiden näyttely-, kokoelma- ja palvelukonsepti	Konsepti valmis	Museopalveluiden johtaja
Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluiden yhteinen kohdeavustus	Avustuskäytännöt yhdistetty	Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Liikuntasuunnitelman päivittäminen	Suunnitelma päivitetty	Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen järjestämällä liikunnanohjauspalveluita yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa	Osallistujamäärän kasvu edelliseen vuoteen (2018) verrattuna. Kohderyhmälle sopivia ohjattuja ryhmiä 50 viikossa.	Liikuntapäällikkö

KULTTUURI- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ
Lähiliikuntapaikat ja kouluverkko	Lähiliikuntapaikkojen suunnitelma huomioiden kouluverkko suunnitelma	Suunitellaan uudet lähiliikuntapaikat ja vanhojen kunnossapito huomioiden	Suunnitelma valmis	Liikuntapäällikkö
Lasten- ja nuorten hyvinvointi	Kohdennetun nuorisotyön mallintaminen	Kohdennetun nuorisotyön toimintamallin luominen	Toimintamalli valmis vuonna 2019	Nuorisopäällikkö
Lasten- ja nuorten hyvinvointi	Digitaalinen nuorisotyö	Digitaalisen nuorisotyön toimintamallin luominen (so)mediahankkeen avulla. Toimintamalli siirretään pysyvästi nuorisopalvelujen toimintaan	Digitaalisen nuorisotyön toimintamalli valmis vuonna 2019	Nuorisosihteeri
Museopalveluiden näyttely-, kokoelma- ja palvelukonsepti	Hyvinkään kaupunginmuseon tilat ja perusnäyttely	Museotilan suunnittelu palvelukonseptin mukaisesti, perusnäyttelyn sisältöjen toteutus ja näyttelytilasuunnittelu.	Näyttelysuunnitelma ja perusnäyttelyn sisältö valmis vuonna 2019	Intendentti
Kirjaston lainausautomaation uusiminen	Pääkirjaston lainausautomaattien uusiminen ja yhden uuden lainausautomaatin hankinta	Lainausautomaattien kilpailuttaminen ja hankinta	Lainausautomaatit on hankittu vuoden 2019 aikana	Kirjasto-toimenjohtaja
Yrjö Saarisen juhlanäyttely taidemuseossa	Värinäkyjä - Yrjö Saarinen 1899-1958 - näyttely esillä taidemuseossa 7.6.-17.11.2019	Näyttelyn ja oheisohjelmiston suunnittelu ja toteutus yhteistyökumppanien kanssa	Näyttely valmis. Kävijätavoite 7000 henkeä.	Museonjohtaja
Taidemuseon Taidelabra-hanke	Taidemuseon kokoelmanäyttelytilan uudistaminen toiminnalliseksi Taidelabraksi.	Kokonaisuuden suunnittelu ja toteutus yhteistyössä asiakasraatien ja muiden sidosryhmien kanssa.	Taidelabran 1. vaihe valmistuu kesäkuussa 2019	Museonjohtaja
Kuvataiteilija Mika Karhun juhlanäyttely taidemuseossa	Karhun 50-vuotisjuhlanäyttelyn järjestäminen 8.3.-12.5.2019 ja näyttelyjulkaisun tuottaminen	Näyttelyn suunnittelu ja toteuttaminen sekä näyttelyjulkaisun painatus.	Näyttely valmis. Kävijätavoite 3000 henkeä.	Museonjohtaja

TEKNINEN LAUTAKUNTA		
KÄRKIHANKKEET		
VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2019	VASTUUHENKILÖ
HANGONSILTA		
* Keskeisin keskustan asuinrakentamisen alue seuraavan 10 vuoden aikana kumppanuuskaavoituksen, tonttien luovutuksen ja kunnallistekniikan rakentamisen avulla. * Alueen ytimeen rakentuu uusi lukio ja monitoimitalo.		
HANGONSILTA 1 (alueen suunnittelu ja asuntorakentaminen)		Tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja
Hangonsilta IIb massanvaihto (kenttä ja Y-alue)	Työ valmis	tekninen johtaja
Hangonsillan ylikulkukäytävä	Rakentaminen on aloitettu	tekninen johtaja
HANGONSILTA 2 (uusi lukio osana monitoimitaloa)		Sivistystoimenjohtaja
Monitoimitalon rakentamistöiden aloittaminen	Rakentaminen on aloitettu 1.2.2019	Kiinteistöjohtaja
Monitoimitalon välitavoite	Vesikatko on valmis 15.11.2019	Kiinteistöjohtaja
KEHITTYVÄ KAUPUNKIKESKUSTA		Liiketoimintaohjaaja
* Elävä kaupunkikeskusta, tärkeä vetovoimatekijä ja Hyvinkään käyntikortti. * Monipuolinen työ- ja asumistarjonta. Sujuva ja turvallinen liikkuminen. * Houkutteleva investointikohde.		
Liikenneverkon yksityiskohtainen suunnittelu	Suunnittelu valmis	Liikenneinsinööri
Roskattomuuden edistäminen ja kaupunkiympäristön siisteydestä kampanjointi. Hyvinkään ympäristöfoorummin vuositeema; kampanjointia, neuvontaa, viestintää, yhteistyötä, tiedottamista ja kohdennettua valvontaa.	Asukaskyselyssä kaupunkiympäristön siisteys hyvää tasoa. Neuvonta-, viestintätapahtumien lkm, valvontatoimenpiteiden lkm.	Ympäristötoimenjohtaja
KAUPUNKI JA MONIMUOTOISET KYLÄT		Yleiskaavasunnittelija
* Kylien vahvuuksien tunnistaminen (elinvoimaisuus, palvelut, liikenne, rakentaminen, elinkeinot, elinympäristön laatu, kylien markkinointi ja viestintä) * Yhteistyökäytäntöjen kehittäminen kyläläisten ja kyläasiain neuvottelukunnan kanssa		
Nopeusnäytöt 2 kpl/vuosi	Nopeusnäytöt 2 kpl asennettuna vuoden loppuun mennessä	Liikenneinsinööri Tekninen johtaja
Kytäjän pyörätie	Tiesuunnitelma lainvoimainen	Tekninen johtaja

TEKNINEN LAUTAKUNTA - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ
Kestävä kehitys	Resurssien tehostaminen	Maa-aineisten kierrätys	Maa-ainesten kierrätyksestä on laadittu toimintasuunnitelma ja kierrätys on käynnistynyt.	tekninen johtaja
Houkutteleva Hyvinkää	Tonttutuotanto, kunnallistekniikan valmius	Kravunlaakson I a kunnallistekniikka	Kunnallistekniikka valmis	tekninen johtaja
Yhteisellä yritysten kanssa	Työvoiman saatavuutta tukevat liikenneyhteydet	Helletorpan kiertoliittymän muutos	Liittymämuutos on valmis	tekninen johtaja
Talous	Yleisten alueiden kunnossapito	Liikennealueiden ylläpidon kokonaiskustannukset ilman katuvalaistusta	0,5 €/m ² (urakka-alue) 0,5 €/m (oman hoidon alue)	tekninen johtaja, tuotantojohtaja
Talous	Yleisten alueiden kunnossapito	Viheralueiden ylläpidon kustannukset A hoitoluokka	0,9 €/m ² (urakka-alue) 0,9 €/m (oman hoidon alue)	tekninen johtaja, tuotantojohtaja
Digitaalisuuden edistäminen	Yleisten alueiden kunnossapito	Katuvalo-ohjauksen uusiminen	Uusimistyön valmius 50 %	tekninen johtaja
Kestävä kehitys	Pohjavesien riittävyys	Hulevesiohjelman päivitys	Päivitys on valmis hyväksymiskäsittelyyn	tekninen johtaja, ympäristöjohtaja, kaavoituspäällikkö, vesihuoltojohtaja
Turvallisuus	Turvallisuuden lisääminen	Rakennetun ympäristö turvallisuus (RATU) - ryhmän toimenpideohjelman toteuttaminen.	Ohjelman toimialaa koskevat toimenpiteet on toteutettu	Tekninen keskus
Kestävä kehitys	Energiankulutuksen hillitseminen	Hyödynnetään keskusvalvomon toimintaa siten, että kaukolämmön ja sähkön kulutusta saadaan hillittyä.	Sähkönkulutus laskee valvomoon liitettyjen kiinteistöjen osalta 4 %.	Kiinteistöjohtaja

TEKNINEN LAUTAKUNTA - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ
Kestävä kehitys, energiansäästöohjelma	Energiatehokas kaupunki	Hyvinkään energiatehokkuus- ja ilmastotoimenpiteet: 1. Yleisten alueiden valaistuksen energiankulutuksen hallinta	Sähköenergian kulutus ei ylitä tavoitetasoa 390 kWh/valopiste	Tekninen keskus
Henkilöstö	Sote- ja maakuntauudistukseen valmistautuminen	Muutoksen suunnittelu Epävarmuuden vähentäminen	Henkilöstöpalveluiden sote- valmisteluun osallistuminen	Toimialajohtaja
Henkilöstö	Työturvallisuuden lisääminen	Ei yhtään vakavaa työtapaturmaa vuoden aikana	0 vakavaa työtapaturmaa	Toimialajohtaja
Tukipilari: Henkilöstö	Henkilöstön pysyvyys ja onnistuneet rekrytoinnit	Harjoittelijaohjelma laadittu Positiivisen työnantajakuvan edistäminen osallistamalla oppilaitosten rekrytointitapahtumiin.	Harjoittelijaohjelma toteutettu vuoden 2019 osalta. Osallistuttu rekrytointimessuille.	Toimialajohtaja
Tukipilari: Henkilöstö	Osaamisen ylläpito	Esimieskoulutukset	Kaikki esimiehet käyneet LIIDERI-koulutuksen <i>Esimies ihmisten johtajana</i>	Toimialajohtaja
Tukipilari: Henkilöstö	Sairauspoissaolojen vähentäminen	Sairauspoissaolojen määrä laskee	Sairauspoissaolot / hlö pienempi kuin vuonna 2018	Toimialajohtaja
Tukipilari: Talous	Osaamisen ylläpito	Taloustaloudus, investointilaskelmien laatiminen, talouden ennustaminen	Taloustalouduksia järjestetty vähintään yksi	Toimialajohtaja. Taluspäällikkö
Tukipilari: Talous	Investointien talousseurannan parantaminen	Merkittävimmissä investointikohteissa seurataan kustannusarvion toteutumista litterakohtaisesti (menolajiryhmittäin). Kustannusarvioiden tarkka laskenta.	Ei yhtään yllättävää menoilytystä.	Tekninen johtaja, tuotantojohtaja, kiinteistöjohtaja, taluspäällikkö

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

KÄRKIHANKKEET

VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI 2019	VASTUUHENKILÖ
KEHITTYVÄ KAUPUNKIKESKUSTA		Liiketoimintajohtaja
<p>* Elävä kaupunkikeskusta, tärkeä vetovoimatekijä ja Hyvinkään käyntikortti. * Monipuolinen työ- ja asumistarjonta. Sujuva ja turvallinen liikkuminen. * Houkutteleva investointikohde.</p>		
Roskattomuuden edistäminen ja kaupunkiympäristön siisteydestä kampanjointi. Hyvinkään ympäristöfoorummin vuositeema; kampanjointia, neuvontaa, viestintää, yhteistyötä, tiedottamista ja kohdennettua valvontaa.	Asukaskyselyssä kaupunkiympäristön siisteys hyvää tasoa. Neuvonta-, viestintätapahtumien lkm, valvontatoimenpiteiden lkm.	Ympäristötoimenjohtaja

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKIÖ
Tukipilari: Kestävä kehitys	Energian kulutuksen hillitseminen	Energianeuvonnan järjestäminen	Energianeuvonnan suoritteiden lkm/a	Johtava rakennustarkastaja
Tukipilari: Kestävä kehitys	Jätteen kierrättäminen ja määrän vähentäminen	Selvitetään kaupungin mahdollisuudet muovijätteen kierrätyksen tehostamiseksi ja määrän vähentämiseksi.	Selvitys valmis.	Ympäristötoimenjohtaja
Tukipilari: Kestävä kehitys	Vesienhoidon edistäminen	Hulevesiohjelman päivitys	Päivitys on valmis hyväksymiskäsittelyyn	Ympäristötoimenjohtaja
Laadukkaasti hoidetut lakisääteiset perustehtävät, rakenneuudistusten hallinta	Tulevan maakunnan ympäristöterveydenhuollon toiminnan suunnittelu ja järjestely muiden maakuntaan siirtyvien ympäristöterveydenhuollon toimijoiden kanssa.	Maakuntaan siirtymisen valmistelu	Ympäristöterveydenhuollon maakuntaan siirtymisen yksityiskohtia on suunniteltu Hyvinkään tarpeet huomioiden.	Kaupungineläinlääkäri
Tukipilari: Sähköiset palvelut	Tehostamme toimintaamme sähköisten palvelujen avulla. Uutta luodessamme olemme myös valmiita luopumaan vanhasta.	Rakennusvalvonnan pysyvästi säilytettävien asiakirjojen digitointi.	Asiakirjoja on digitoitu sähköiseen muotoon 50 %	Johtava rakennustarkastaja
Tukipilari: Sähköiset palvelut	Tehostamme asiakaspalvelua ja muuta toimintaamme sähköisten palvelujen avulla.	Eri tyyppisten hankkeiden lupakäsittelyssä hyödynnetään tietomalleja	3D-mallinnuksen pilotointi on käytössä.	Johtava rakennustarkastaja
Tukipilari: Sähköiset palvelut	Tehostamme asiakaspalvelua ja muuta toimintaamme sähköisten palvelujen avulla.	Valtakunnallinen VATI-tietojärjestelmä otetaan käyttöön hyödyntäen uusia toimintoja monipuolisesti.	Järjestelmä on käytössä.	Kaupungineläinlääkäri
Tukipilari: Sähköiset palvelut	Tehostamme asiakaspalvelua ja muuta toimintaamme sähköisten palvelujen avulla.	Lupien ym. sähköinen hakeminen vakiintuu ja ympäristövalvontatietoa tallennetaan ympäristötiedon valtakunnallisiin järjestelmiin.	Lupa- ja rekisteröintihakemukset sekä meluilmoitukset ja päätösvalmistelu tapahtuu 100 %:sti sähköisesti. Päätös- ja seurantatiedot tallennetaan YLHA- ja NOTTO-rekistereihin 100 %:sti	Ympäristövalvontapäällikkö
Tukipilari: Henkilöstö	Sujuva muutto uusiin toimitiloihin	Tavoite: Palvelutuotanto ei häiriydy muuton vuoksi. Toimenpide: Osallistava muuttoprosessi.	Henkilöstön tyytyväisyys muuttoprosessiin vähintään 3,5 / 5.	Toimialajohtaja
Henkilöstö	Työturvallisuuden lisääminen	Ei yhtään vakavaa työtaturmaa vuoden aikana	0 vakavaa työtaturmaa	Toimialajohtaja

VESIHUOLTOLIIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA - MUUT TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2019

PALVELUKOKONAISUUS, SUUNNITELMA TAI OHJELMA	PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKIÖ
Henkilöstö	Hyvinvoiva henkilöstö	Työhyvinvointiryhmän henkiin herättäminen	Ryhmä kokoontuu kaksi kertaa	Vesihuoltojohtaja
Turvallisuus ja kestävä kehitys	Pystytään tuottamaan ja jakelemaan riittävästi hyvälaatuista talousvettä	Selvitetään vedenhankinnan vaihtoehdot	Selvitys tehty 2019	Tuotantopäällikkö
Kestävä kehitys	Hikiän tekopohjavesilaitoksen raakaveden imeytyksen tehostaminen	Tehostamistavan päättäminen	Suunnitelma valmis 2019	Tuotantopäällikkö
Kestävä kehitys	Vuotovesimäärän vähentäminen	Vuotovesien seurannan tehostaminen	Vuotovesien määrä on vähentynyt edellisestä vuodesta	Verkostopäällikkö
Turvallisuus ja kestävä kehitys	Kaltevan puhdistamon turvallinen käyttö	Tulevasta puhdistusprosessista päättäminen	Päätös on tehty	Käyttöinsinööri
Turvallisuus ja kestävä kehitys	Jätevesiylivuotojen pitäminen nykytasolla	Pumppaamoiden suunnitelmalliset saneeraukset	Huonokuntoisin pumppaamo saneerataan.	Laitosmestari

Hyvinvointikertomuksen hyvinvointisuunnitelma 2019

Hyvinvointikertomus käsiteltiin Hyvinkään kaupunginvaltuustossa 28.5.2018. Hyvinvointikertomus 2018 on luettavissa osoitteessa: <https://www.hyvinkaa.fi/kaupunki-ja-hallinto/hallinto-ja-organisaatio/julkaisut-ja-suunnitelmat/muut-julkaisut/>

Hyvinvointikertomuksessa esiin tuodut hyvinvoinnin painopistealueet on huomioitu vuoden 2019 talousarvion valmistelussa ja niiden pohjalta valmistellut tavoitteet ja toimenpiteet on koottu seuraaviin taulukoihin. Taulukkoon on koottu tavoitteet kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen tavoitekorteilta. Lisäksi lautakuntien omilla korteilla on lukuisia lisätöimenpiteitä ja toimielimet voivat vielä käyttösuunnitelmavaiheessa tarkentaa omia tavoitteitaan.

1. Kaupungin vetovoimaisuuden lisääminen

Kaupungin talouden ja elinvoimaisuuden kannalta on tärkeää, että Hyvinkään väestönkasvu jatkuu hallitusti. On tarpeen selvittää ja tunnistaa syyt syntyvyyden laskuun ja miettiä vaikutuskeinoja asian parantamiseksi. Yhtenä mahdollisena vaikutuskeinona on lisätä Hyvinkään houkuttelevuutta lapsiperheiden asuinkaupunkina ja huomioida entistä paremmin lasten ja nuorten näkökulma kaupungin päätöksenteossa. Yritysten työpaikkatarjonta on tekijä, joka houkuttelee uusia asukkaita paikkakunnalle. Kaupungin elinvoimaisuus ja houkuttelevuus paikkakunnalle muuttavien yritysten näkökulmasta on tärkeää, jotta uusia työpaikkoja syntyy. Hyvinkään Pelikirjan mukaisesti teemme tiivistä yhteistyötä yritysten kanssa ja otamme yritysten toimintaedellytykset jatkuvasti huomioon. Edesautamme mahdollisuuksien mukaan muun muassa hankintojen kohdistamisessa paikallisiin yrityksiin. Näin syntyvät ja pysyvät työpaikat ovat kaupunkimme elinvoimaisuuden edellytys.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ	TAVOITEKORTTI
Kaupungin houkuttelevuuden lisääntyminen	Kaupungin vahvuuksista ja Hyvinkään Pelikirjan kärkihankkeiden tuloksista viestiminen	-Kaupungin väestö kasvaa 0,4 % vuoteen 2018 verrattuna. -MAL-sopimuksen mukainen asuntotuotantotavoite (360 asuntoa) on täytynyt. -Ydinkeskustan elinvoimamittauksen tulos pysyy nykyisellä hyvällä tasolla.	Kaupunginjohtaja	Kaupunginvaltuusto
Matkailun ja tapahtumien kehittäminen	Selvitys tapahtumien ja matkailun talousvaikutuksista	Selvitys tehty ja hyödynnettävissä matkailun ja tapahtumien kehittämisessä.	Elinkeinopäällikkö ja kulttuuri- ja tapahtumapäällikkö	Kaupunginhallitus
Matkailupalvelujen markkinoinnin edistäminen ja kansainvälistäminen	Luodaan koulutusmatkailun konsepti suomalaisen koulutuksen toteutumiseen tutustumiseen kiinalaisille (oppilaat, opettajat jne.)	Konsepti on valmis ja ensimmäiset ryhmät ovat vierailleet leirikoulussa	Liiketoimintajohtaja	Kaupunginhallitus
Elinvoimaisuuden kasvattaminen Hyvinkäälle sijoittuvien uusien yritysten ansiosta.	Kohdennettu yritysmarkkinointi etenkin kehä III:n eteläpuoleisille tuotanto- ja muille teollisille yrityksille	Vähintään kaksi yritystä (yli 10 henkeä työllistävä) suunnittelee sijoittautumista Hyvinkäälle.	Liiketoimintajohtaja	Kaupunginhallitus
VR:n konepaja-alueen herättäminen uuteen yritystoimintaan	Yhteisen markkinointisuunnitelman laatiminen VR:n kanssa ja sen toteuttaminen	Markkinointisuunnitelma on valmis ja yhteinen markkinointitoimenpide on toteutettu	Liiketoimintajohtaja	Kaupunginhallitus
Terveysmetsän toteuttaminen	Terveysmetsän perustaminen; markkinointisuunnitelman laatiminen ja palvelujen tuotteistaminen	Terveysmetsä on perustettu; markkinointisuunnitelma on valmis; tuotteistettuja palveluja (väh. 2 palvelua)	Luontomatkailun asiantuntija, Liiketoimintajohtaja	Kaupunginhallitus
Kokonaisvaltainen palvelu yritysasiakkaille	"Yhden luukun" toteuttaminen kaupungin palveluissa	Yritysasiakkaille nimetyt vastuuhenkilöt ja luotu asiakaslähtöinen toimintamalli	Liiketoimintajohtaja	Kaupunginhallitus
Maankäytön toteuttamisprosessin ohjaaminen sekä MAL-asuntotuotantotavoitteiden mukainen tonttivaranto pitkällä aikavälillä.	Maankäytön toteuttamisohjelman laatiminen ja ohjelman vuositavoitteiden toteuttaminen.	Maankäytön toteuttamisohjelma on laadittu ja ohjelman vuositavoitteet toteutuneet	Kaupungingeodeetti	Kaupunginhallitus
Kaupungin positiivisen imagon lisääminen.	Markkinointitoimenpiteiden toteutus kaupungin markkinointisuunnitelman mukaisesti	Kaupungin imago ja tunnettuus ovat seurantatutkimuksen mukaan nousseet vuoden 2018 tasosta	Viestintäpäällikkö	Kaupunginhallitus

2. Digitalisaation hyödyntäminen palvelujen suunnittelussa ja tuotannossa

Yksi Suomen hallituksen kärkihankkeista on digitalisoida julkiset palvelut käyttäjälähtöisiksi. Sähköiset palvelut ovat myös yksi Hyvinkään Pelikirjan tukipilareista. Digitalisaatio on yksi keskeinen keino, jolla palvelutuotantoa voidaan Hyvinkäällä tehostaa ja muuttaa käyttäjälähtöisemmäksi. Näin voidaan parantaa palvelujen käyttäjien osallistumista palvelujen suunnitteluun ja niiden piiriin pääsyä.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2018	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ	TAVOITEKORTTI
Sähköiset palvelut mahdollistavat sujuvan, turvallisen ja helposti saavutettavan sähköisen asiointikanavan kaupungin asukkaiden/asiakkaiden ja kaupungin välillä. Tehostetaan hallinnollisia prosesseja tavoitteena yhden tallennuksen periaate.	1. eHyvinkaa.fi-palvelun perustaminen 2. Suomi.fin palveluista otetaan käyttöön sähköinen viranomaisviestintä sekä vahva tunnistautuminen. 3. Sivustolle rakennetaan vähintään yksi uusi sähköisen asiointin prosessi siten, että kerran syötetty tieto on käytettävissä muissakin järjestelmissä.	1. eHyvinkaa.fi-sivusto on perustettu. 2. Suomi.fi –viestit sekä -tunnistautumispalvelut ovat integroitua eHyvinkaa.fi palveluun. 3. Kaupunkilaisille on julkaistu yksi uusi tavoitteen mukainen sähköisen asiointin prosessi eHyvinkaa.fi-palvelussa.	Tietohallintopäällikkö	Kaupunginvaltuusto
Kaupunki edistää kaikkien kuntalaisten mahdollisuutta toimia täysvertaisesti digitaalisessa yhteiskunnassa.	Kaupungin sähköiset palvelut ovat saavutettavuusdirektiivin mukaisia.	- Saavutettavuustestaukset on tehty - Viestintävastaavat on koulutettu ja - Kaupungin verkkosivut täyttävät saavutettavuuden kriteerit (saavutettavuusdirektiivi)	Viestintäpäällikkö	Kaupunginhallitus
Sähköinen arkistointi	Keskeisten tiedonohjaussuunnitelmien laadinnan aloittaminen	Laadinta on aloitettu	Kansliapäällikkö	Kaupunginhallitus

3. Ennaltaehkäisevän työn ja oikea-aikaisten palvelujen kehittäminen

Ehkäisevä työ on avainasemassa kavennettaessa hyvinvointieroja. Tavoitteena on kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja elämänlaadun turvaaminen. Ehkäisevä työ ankkuroidaan osaksi palvelujärjestelmän perusrakennetta ja toimintaa. Vahvoilla peruspalveluilla kyetään ehkäisemään ongelmien syntymistä ja puuttumaan niihin varhain sekä tukemaan ihmisten itsenäistä selviytymistä ja elämänhallintaa. Haavoittuvassa asemassa olevat ja vähemmistöryhmät tarvitsevat lisäksi kohdennettuja palveluja. Matalan kynnyksen palveluilla pyritään parantamaan palveluiden saatavuutta ja ennaltaehkäisemään raskaampien ja kalliimpien palveluiden tarvetta. Tavoitteena on monialaisen yhteistyön vahvempi hyödyntäminen, esimerkkinä valtakunnallinen Ankkuri-toimintamalli.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ	TAVOITEKORTTI
Vahvistetaan ja kehitetään lapsiperheiden palveluja	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen alle 18-vuotiaiden lasten määrä vähenee	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä vähenee ja on enintään 170 lasta.	Kaupunginjohtaja	Kaupunginvaltuusto
Koulunuorisoyhteistyön kehittäminen kouluilla, kouluviihtyvyyden lisääminen ja varhaisen puuttumisen menetelmien kehittäminen	Toimintamallin suunnitteleminen kouluyhteistyöhön	Toimintamalli on valmis 2019	Perusopetuksen johtaja Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja	Kaupunginvaltuusto
Hyvinvointi	Päihteiden käytön ja päihdemyönteisyyden väheneminen	Nuorten päihdehoitopolun päivittäminen. Koulutetaan yläkoulujen henkilökuntaa tunnistamaan ja ohjaamaan päihdeongelmaisia asiakkaita.	Päihdehoitopolku on päivitetty. Yläkoulujen henkilökunta on koulutettu.	Oppilashuollon esimies KU-sote

4. Yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen

Erilaisilla osallistumisen muodoilla on positiivisia, vaikkakin toisistaan poikkeavia yhteyksiä toimintakykyyn, pitkäikäisyyteen ja hyvinvointiin. Yksinäisyys voidaan kokea myönteisesti tai kielteisesti. Myönteinen yksinäisyys on vapaaehtoista, rentouttavaa ja usein luovuuden edellytys. Tämä mahdollistaa oman eletyn elämän tarkastelun, elämäkokemuksen ja mielenrauhan saavuttamisen. Kielteinen eli ei vapaaehtoinen yksinäisyys voi altistaa muun muassa terveydellisiin ja elämäntilanteen ongelmiin. Panostamme eri-ikäisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen sekä tuemme yhteisöllisyyden kehittymistä.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ	TAVOITEKORTTI
Kuntalaisten yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen	Osallistuvan budjetoinnin mallin laatiminen ja käyttöönotto.	Osallistuvan budjetoinnin toteuttamista ohjaava kaupunkitason malli on laadittu. Malli otettu käyttöön vuoden 2020 talousarvioon sisältyvää osallistuvaa budjetointia suunniteltaessa. Kyllä / ei.	Kehittämispäällikkö	Kaupunginvaltuusto
Kuntalaisten yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen	Asiakaspalautteen ja asiakastytyväisyyskyselyjä koskevan raportoinnin kehittäminen. Yhteisten menetelmien ja työkalujen käyttöönotto ja tältä osin syksyllä 2018 saatujen kokeilun tulosten hyödyntäminen (käyttökokemus palautelaitteista).	Syksyllä 2018 pilottikäyttöön hankittavat asiakaspalautelaitteet vakinnutetaan osaksi kaikkien toimialojen asiakastytyväisyyden seurantaa. Kyllä / ei. Sähköisen asiakaspalautelaitteiden kautta kertyvien tulosten purkamiseen ja käsittelyyn luodaan yhteinen kaupunkitason käytäntö. Toimintakäytäntö luotu: kyllä / ei.	Kehittämispäällikkö	Kaupunginhallitus
Kuntalaisten yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen	Kaavailtojen vakiinnuttaminen osaksi maankäyttöön ja kaavoitusprosesseihin liittyvää kuntalaisten osallistamista	Kaavailtojen säännöllinen järjestäminen saadaan vakiintuneeksi toimintamalliksi. Vuoden 2019 aikana järjestetään vähintään kuusi kaikille kuntalaisille avointa kaavailtaa.	Kaavoituspäällikkö	Kaupunginhallitus
Kuntalaisten yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen	Vuonna 2018 valmistuneen osallisuusmallin käyttöönotosta saatujen kokemusten kerääminen.	Osallisuusmallin käytön myötä syntyneistä havainnoista kerätään tietoa toimialoille suunnatun kyselyn avulla. Kysely toteutettu: kyllä / ei	Kehittämispäällikkö	Kaupunginhallitus
Kuntalaisten yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen	Hyvinkää-Äpin jatkokehittäminen	Paikallisten yritysten kanssa vuodenvaihteessa toteutetun yhteiskehittelytilaisuuden tulokset on koottu ja tarvittavat toimenpiteet on tehty käytettävissä olevien kehittämismäärärahojen puitteissa. Kyllä / ei.	Kehittämispäällikkö	Kaupunginhallitus

5. Palvelujen rajapintojen häivyttäminen

Eri toimijoiden välinen yhteistyö on erittäin tärkeää, jotta ihmiset käyttäisivät tarpeitaan vastaavia palveluja. Käynnissä olevat hyvinvointipalvelujen tuottamisrakenteisiin vaikuttavat ja Hyvinkäällä asuvan väestön rakenteessa tapahtuvat muutokset korostavat tarvetta kiinnittää huomiota eri palveluiden välisten rajapintojen häivyttämiseen. Tällaisia toimintaympäristön muutoksia ovat muun muassa maakuntaudistus, väestön ikärakenteen muutos ja maahanmuuttajien määrän ja osuuden ennakoitavissa oleva kasvu. Näin palveluja tarvitsevat saavat tarvitsemansa palvelut joustavasti ilman, että he joutuvat hakemaan niitä eri paikoista ja odottamaan palveluja kohtuuttomasti.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ	TAVOITEKORTTI
Asiakkaalle tuotettavat palveluprosessit saadaan toimimaan sujuvasti siten, että sote-tuotannon siirtymävaiheesta aiheutuvilta häiriöiltä vältytään.	Varmistetaan yhteistyön toimivuus tarkoituksenmukaisten yhteistyörakenteiden ja -käytäntöjen sekä selkeän työnjaon avulla. Toteutetaan (vuonna 2018 laadittuun) muutossuunnitelmaan kirjatut vuoden 2019 tavoitteet ja toimenpiteet.	Yhteistyön ja palveluprosessien toimivuutta koskevat tavoitteet on saavutettu muutossuunnitelman mukaisesti: kyllä / ei.	Kaupunginjohtaja	Kaupunginvaltuusto
Valmiussuunnittelun tehtävänjako maakunnan/KU-soten kanssa	Valmiuden ja varautumisen vastuut ja tehtävänjako on määritelty ja kirjattu yhteistyössä Kuuma-kuntien kanssa	Valmiuden ja varautumisen vastuut ja tehtävänjako on määritelty ja kirjattu vuoden 2019 aikana	Kaupunginjohtaja	Kaupunginjohtaja

6. Työllisyyden lisääminen

Työttömyys vähentää kaupungin verotuloja ja lisää työmarkkinatukimenoja sekä heikentää kaupungin mahdollisuuksia turvata kuntalaisten hyvinvointia. Näiden välillisten vaikutusten lisäksi työttömyys vaikuttaa myös monin suuremmin tavoin kuntalaisten hyvinvointiin. Ihmisten kokemukset omasta hyvinvoinnistaan, voimavaroistaan ja tyytyväisyydestään ovat yhteydessä heidän käytettävissään oleviin tuloihin ja muuhun varallisuuteen. Työttömyydellä on myös todettu olevan yhteys muun muassa terveys- ja elämänhallinnan ongelmien esiintyvyyden kanssa. Elinkeinoelämää edistämällä ja siten työllisyyttä parantamalla voidaan ennaltaehkäistä monia ongelmia ja vaikuttaa laaja-alaisesti Hyvinkäällä asuvien hyvinvointiin.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ	TAVOITEKORTTI
Kaupungin työllisyyden ja elinvoiman parantaminen	Toteutetaan vuodelle 2019 suunnitellut työllisyys- ja elinkeinotoimenpiteet.	Työmarkkinatuen kuntaosuusmenot ovat pienentyneet 2018 vuoteen verrattuna. Nuorisotyöttömien määrä on pienentynyt vuoden 2018 seurantatietoihin nähden.	Liiketoiminta johtaja	Kaupunginvaltuusto

7. Maahan muuttaneesta kuntalaiseksi

Hyvinkään väestönkasvu tulee vahvasti maahanmuutosta. Palveluja tullaan järjestämään tulevaisuudessa niin, että niissä huomioidaan entistä paremmin myös maahan muuttaneet kuntalaiset ja heidän hyvinvointinsa. Hyvinkään tavoitteena on tukea maahanmuuttajien kotoutumista osana peruspalveluja sekä järjestämällä erityisiä kotouttamispalveluja kotoutumisen alkuvaiheeseen. Lisäksi tavoitteena on edistää maahanmuuttajien hyvinvointia tukemalla työllistymistä ja lisäämällä heidän osallisuuttaan. Hyvinkään kaupungin tavoitteena on edistää hyvien väestösuhteiden rakentumista.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2019	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKILÖ	TAVOITEKORTTI
Kotouttaminen	Opetushallituksen ryhmäkokotavoitteen mukaiset valmistavat luokat	Perusopetukseen siirtyvien oppilaiden mahdollisimman hyvä suomenkielen ja kulttuurin tunteminen, Opetushallituksen ryhmäkokotavoite 8-10	Perusopetuksen johtaja Maahanmuutto-opetuksen koordinaattori	Opetuslautakunta

8. Kulttuuritoiminnan, kestävien liikkumismuotojen ja luonnossa liikkumisen edistäminen

Hyvinkään Pelikirjan mukaisesti Hyvinkää on omaleimainen kulttuuri- ja liikuntakaupunki. Kulttuuritoiminta vaikuttaa hyvinvointiin ja terveyteen. Aktiivinen kulttuuriharrastus on yhteydessä koettuun terveyteen, hyvän elämän kokemuksiin sekä pitkään ikään. Sosiaalinen osallistuminen ja kulttuurin harrastaminen liitetään myös hyvään mielenterveyteen.

Arkiliikunnan lisääminen kaikissa ikäryhmissä kestävillä kulkumuodoilla (kävely, pyöräily ja joukkoliikenne) vaikuttaa positiivisesti kuntalaisten terveyteen, hyvinvointiin ja viihtyvyyteen sekä liikenteen ympäristöhaittojen pienemiseen. Lisäksi jo lyhyt aika luonnossa laukaisee stressiä ja edistää ihmisten hyvinvointia. Viher- ja virkistysalueilla on suuri merkitys hyvän elinympäristön muodostumisen kokonaisuudessa. Ne ovat merkittäviä niin ekologian kuin ihmistenkin tarpeiden, hyvinvoinnin ja terveyden kannalta.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPITEET 2018	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	VASTUUHENKIÖ	TAVOITEKORTTI
Monimuotoisten harrastus- ja virkistysmahdollisuuksien kehittäminen	Uimalan lisärakennuksen rakennustöiden eteneminen.	Uimalan lisärakennuksen vesikatto on valmis 30.10.2019 mennessä. Kyllä / ei.	Kiinteistöjohtaja	Kaupunginvaltuusto
Kehittyvä kaupunkikeskusta	Keskustan yleissuunnitelman laatiminen radan länsipuoliseen osaan (Uudenmaankatu-Koritsooni). Yleissuunnitelma tarvitaan kyseisen keskusta-alueen kehittämistä ja maankäytön ohjaamista varten.	Yleissuunnitelma on laadittu ja se sisältää vähintään kaksi vaihtoehtoista ratkaisumallia. Kyllä / ei.	Kaavoituspäällikkö	Kaupunginvaltuusto
Kehittyvä kaupunkikeskusta	Kiinteistönomistajien ja sijoittajien aktivoiminen keskustan täydennysrakentamiseen. Kiinteistönomistajille ja sijoittajille suunnataan yhteiset neuvottelutilaisuudet.	Yhteisiä neuvottelutilaisuuksia on järjestetty kolme kertaa vuonna 2019. Kyllä / ei.	Liiketoimintajohtaja	Kaupunginvaltuusto
Aktiivinen tapahtumakaupunki	Vuosittaisen suur tapahtuman vakiinnuttaminen Hyvinkäälle	Vuonna 2019 järjestetään vähintään yksi valtakunnallisen tason suur tapahtuma (yli 50000 kävijää).	Sivistystoimenjohtaja	Kaupunginvaltuusto
Omaleimainen kulttuuri- ja liikuntakaupunki	Julkisen taiteen periaatteiden määrittely. Määritellään taiteen käyttöä ja hankintaa ohjaavat periaatteet ja laaditaan näistä asiakirja.	Asiakirja valmistuu valtuuston hyväksyttäväksi vuoden 2019 kuluessa. Kyllä / ei.	Museopalveluiden johtaja	Kaupunginvaltuusto
Omaleimainen kulttuuri- ja liikuntakaupunki	Hyvinkääsalin toimintamallin käyttöönotto	Toimintamalli otettu käyttöön.	Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja, Hyvinkääsalin tuotantopäällikkö	Kaupunginhallitus
Omaleimainen kulttuuri- ja liikuntakaupunki	Kulttuurin toimintamallin käyttöönotto	Kulttuurin toimintamalli otettu käyttöön.	Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja	Kaupunginhallitus